

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 22. september 2023
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0335(NLE)

13299/23
ADD 1

ECOFIN 913
FIN 947
UEM 252

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	22. september 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega muudetakse 6. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10149/2021, ST 10149/2021 ADD 1) Portugali taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument ANNEX COM (2023) 555 final.

Brüssel, 22.9.2023
COM(2023) 555 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse 6. juuli 2021. aasta rakendusotsust (EL) (ST 10149/2021, ST 10149/2021 ADD 1) Portugali taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

{SWD(2023) 318 final}

LISA

1. JAGU. TAASTE- JA VASTUPIDAVUSKAVAGA ETTE NÄHTUD REFORMID JA INVESTEERINGUD

1. Reformide ja investeeringute kirjeldus

A. KOMPONENT 1: Riiklik tervishoiuteenistus

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse mitut probleemi, millega Portugali tervishoiusüsteem seoses praeguste muutuvate tervishoiuvajaduste ja seonduvate kuludega silmitsi seisab. Esiteks, Portugali negatiivne demograafiline suundumus, mida iseloomustab rahvastiku kiirenev vananemine ja sellest tulenev pikaajalise hoolduse vajadus, langeb kokku haiguste esinemisprofiili muutumisega, krooniliste ja degeneratiivsete haiguste põhjustatud koormus kasvab ning järk-järgult suureneb hulgihaigestumus. Teiseks on Portugalis välditav suremus ikka veel märkimisväärne ja 65-aastaste tervena elatud aastate arv suhteliselt väike. Kolmandaks tuleks pöörata suuremat tähelepanu tervise edendamisele ja haiguste ennetamisele ning tegeleda puudustega, mis on seotud tervishoiuteenuste killustatuse ja kättesaadavusega. Neljandaks on Portugalis omaosalus tervishoius üks kõrgemaid ELis ja tervishoiusektori rahaline koormus on suhteliselt suur. Portugali riiklik tervishoiuteenistus on juba mitu aastat seisnud silmitsi keerulise finantsolukorraga. Portugalis on valitsus korduvalt päästnud avalik-õiguslikke haiglaid, kes on sattunud süsteemsesse võltsükklisse, mis mõjutab kogu tarneahelat.

Komponendi peamine eesmärk on tugevdada Portugali riikliku tervishoiuteenistuse võimet reageerida demograafilistele ja epidemioloogilistele muutustele riigis, ravialasele ja tehnoloogilisele innovatsioonile ning suurenevale nõudlusele tervishoiuteenuste järele ja sellega seotud kuludele. Ühtlasi on komponendi eesmärk tugevdada esmatasandi tervishoiuteenuste kesksel rolli riikliku tervishoiuteenistuse üldises ülesehituses, laiendada pikaajalise hoolduse ja vaimse tervise teenuseid ning suurendada nende tõhusust, viies lõpule riiklike haiglate juhtimismudeli reformi ja edendades tervishoiuteenuste digiteerimist.

Komponendiga toetatakse riigipõhise soovitusel rakendamist, milles käsitletakse üldise kulude kontrolli tugevdamist, kulutõhusust ja adekvaatset eelarvestamist, keskendudes haiglate võlgnevuste püsivale vähendamisele (riigipõhine soovitus 1/2019), ning riigipõhist soovitusel, milles käsitletakse tervishoiusüsteemi vastupanuvõime tugevdamist ning võrdse juurdepääsu tagamist kvaliteetsele tervishoiule ja pikaajalisele hooldusele (riigipõhine soovitus 12020). See komponent aitab täita ka riigipõhist soovitusel keskenduda investeeringute tegemisel rohe- ja digipöördele (riigipõhine soovitus 3-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

A.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r01: Esmatasandi tervishoiureform

Reformi üldeesmärk on tugevdada esmatasandi tervishoiuteenuste kesksel rolli elanikkonna tervishoiuvajaduste rahuldamisel riikliku tervishoiuteenistuse üldises struktuuris. Selleks on reformi

eesmärk käsitleda kuut prioriteeti: i) suurendada sõeluuringute ja varajase diagnoosimise suutlikkust, eelkõige kõige sagedasemate haiguste puhul; ii) tugevdada esmatasandi arstiabi reageerimisvõimet, luues rohkem ennetusega tegelevaid tervisekeskusi, millel on laiem teenuseportfell ja rohkem sekkumisvaldkondi ning mis on paremini integreeritud muude ravitasanditega, ning kohandades protsesse vastavalt iga kasutaja individuaalsetele vajadustele ja eluviisile, vähendades kliiniliste tavade suurt varieeruvust (sealhulgas ambulatoorsete ravimite väljakirjutamise osas), parandades kliinilise suunamise võimalusi eri tervishoiutasandite vahel ning püüdes suurendada tõhusust, piirates teenuste dubleerimist või ebaefektiivse, ebasobiva või vähese tulemuslikkusega ravi pakkumist; iii) vähendada piirkondlikku ja kohalikku ebavõrdsust esmatasandi tervishoiuteenuste vahendite ja varustuse osas; iv) edendada ambulatoorset ravi ning patsiente ja nende perekondi toetavate programmide loomist, kaasates paremini kodanikke ja kogukondi, sealhulgas viies lõpule tervishoiualaste kohustuste üleandmise keskvalitsuselt kohalikele omavalitsustele; v) parandada tervishoiutöötajate oskusi, tugevdada valdkonnaülest meeskonnatööd ja suurendada töötajate, eelkõige spetsialistide arvu; vi) teostada riiklikus tervishoiuteenistuses digipööre ja kasutada ära selle potentsiaal, et ajakohastada ja lihtsustada tervishoiuteenuste kasutamist. Selleks nähakse kõnealuse reformiga ette olulised raamtingimused, et investeerida esmatasandi tervishoiuteenustesse.

Reform hõlmab mitme õigus- ja regulatiivmeetme rakendamist, mille eesmärk on: i) laiendada tervisekeskuste kohustusi ja sekkumisulatust ning nende funktsionaalsete üksuste liigitust; ii) vaadata läbi funktsionaalsete üksuste ülesehituse ja toimimise õiguslik kord ning üksuste toetusstiimulite süsteem; iii) töötada välja riskistratifikatsioonivahend, et toetada tervisekeskuste funktsionaalsete üksuste juhtimist; ning iv) viia lõpule tervishoiu valdkonna ülesannete üleandmine keskvalitsuselt omavalitsustele.

Reformi rakendamise eesmärgid on kavas saavutada 31. detsembriks 2023.

Reform RE-r02: Vaimse tervise reform

Reformi üldine eesmärk on parandada vaimse tervise teenuste osutamist Portugalis. Selleks on reformiga ette nähtud viis sekkumissuunda: i) deinstitutionaliseerida psühhiaatriaiglas viibivad või sotsiaalasutustes elavad patsiendid; ii) tagada kogu riigis vaimse tervise statsionaarse ja ambulatoorse ravi osutamine kohapeal; iii) laiendada integreeritud pikaajalise ravi riiklikku võrgustikku, keskendudes vaimsele tervisele; iv) muuta kohtupsühhiaatriateenuste korraldust; v) rakendada dementsust käsitlevaid piirkondlikke tervisekavasid.

Konkreetselt koosneb reform järgmisest: vaadatakse läbi kehtiv vaimse tervise seadus, millega on kehtestatud Portugali vaimse tervise poliitika üldpõhimõtted ja reguleeritakse psüühikahäiretega inimeste kohustuslikku interneerimist, ning vaadatakse läbi vaimse tervise dekreetseadus, millega on määratud kindlaks vaimse tervise teenuste korraldamise, haldamise ja hindamise juhtpõhimõtted. Muu hulgas tehakse neis õigussätetes järgmised muudatused: i) õigusaktidesse inkorporeeritakse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni põhimõtted; ii) suurendatakse vaimse tervise teenuste sõltumatut ja usaldusväärset haldamist kohalikul tasandil, luues integreeritud vastutuskeskused. Seda tehes nähakse kõnealuse reformiga ette olulised raamtingimused seonduvate investeeringute tegemiseks vaimse tervise teenuste edendamiseks.

Reformi rakendamisega seotud eesmärgid on kavas saavutada 31. märtsiks 2023.

Reform RE-r03: Riiklike haiglate juhtimismudeli reformi lõpuleviimine

Reformi üldeesmärk on suurendada riikliku tervishoiuteenistuse haiglate tõhusust. Eesmärgi saavutamiseks on kavas: i) reformida avalik-õiguslike haiglate struktuuri ja sisemist töökorraldust; ii) kujundada haiglavõrk ümber vastavalt kavandatud suutlikkusele, võttes arvesse nõudlust teenuse järele ning inimressursse ja taristut; iii) parandada suhtlust riikliku tervishoiuteenistuse muude üksustega, nagu esmatasandi ja vaimse tervise teenuste pakkujatega ning palliatiivse ja integreeritud pikaajalise ravi võrgustikega; iv) kaasata tervishoiutöötajad ja vahendufirmad riiklike haiglate juhtimisse; v) keskenduda kodanike tegelikele tervise- ja heaoluvajadustele.

Halduslepingutesse lisatakse objektiivsed näitajad haiglajuhtide töötulemuste hindamiseks, hinnates nii teenuse kvaliteeti kui ka avalik-õiguslike haiglate finantsseisundit. See aitab tagada kooskõla valitsuse tervishoiupoliitika prioriteetidega ja haiglaressursse prognoositavamalt hallata, kusjuures haiglate autonoomiat kombineeritakse tõhustatud järelevalve ja vastutusega. Uuendatud halduslepinguid rakendatakse järk-järgult ja need seatakse tähtsuse järjekorda vastavalt riiklike haiglate tähtsusele, suurusele ja geograafilisele paiknemisele. Samuti tugevdatakse nii tervishoiu- kui ka rahandusministeeriumi järelevalverolli ning kohaldatakse integreeritud ja sidusat lähenemisviisi, et hinnata haiglate tulemuslikkust ja heakskiidetud eelarvest kõrvalekaldumisi õigeaegselt korrigeerida.

Võttes arvesse hiljutise sõltumatu hindamise soovitusi laiendatakse tsentraliseeritud hankeid, et suurendada nende tõhusust. Eelkõige tuleb laiendada tsentraliseeritud hankeid meditsiiniseadmetele ja -seadmetele. Lisaks on kavas parandada riiklike haiglate sisejuhtimist, eelkõige integreeritud vastutuskeskuste loomise kaudu ja selliste keskustega seotud üksuste suhtes kohaldatava tulemuspõhise tasustamiskorra rakendamise kaudu. Seega jõustub riikliku tervishoiuteenistuse täielik vastutus tervishoiutöötajate ees.

Lisaks hõlmab meede algatusi haiglavõrgu ümberkujundamiseks, et tagada teenuste parem seotus. Eelkõige on kavas arendada koduse ravi võimalusi, et pakkuda haigla tasemel hooldust patsiendi kodus tihedas koostöös esmatasandi tervishoiuasutustega, integreeritud pikaajalise ravi riikliku võrgustikuga, sotsiaalsektoriga ja kohaliku kogukonnaga. Lisaks tugevdatakse riikliku tervishoiuteenistuse laborisuutlikkust nakkushaiguste diagnoosimisel ja intensiivravisuutlikkust.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C01-i01: Esmatasandi tervishoiuasutuste suutlikkuse suurendamine

Investeeringu eesmärk on laiendada esmatasandi tervishoiuteenuseid ja tugevdada esmatasandi tervishoiuteenuste keskset rolli elanikkonna tervishoiuvajaduste rahuldamisel riikliku tervishoiuteenistuse üldises struktuuris. Investeering põhineb esmatasandi tervishoiuteenuste reformil.

Investeering hõlmab järgmisi algatusi:

- Esiteks parandavad mitmed allinvesteeringud esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja tõhusust, aidates seega lõpule viia sõeluuringuprogrammide riiklikku katvust ja tugevdada varajase diagnoosimise suutlikkust. Selleks on kavas teha järgmist: i) kaasata kõik tervisekeskused vähktõve, sealhulgas kolorektaal- ja emakakaelavähi sõeluuringutesse; ii) kaasata kõik tervisekeskused diabeetilise retinopaatia sõeluuringutesse; iii) tagada kõikide tervisekeskuste suutlikkus mõõta C-reaktiivset valku; iv) varustada tervisekeskused spiromeetritega astma, kroonilise obstruktiivse kopsuhaiguse ja suitsetamise varajaseks diagnoosimiseks, seireks ja raviks; v) varustada tervishoiuüksused

Holteri seadmetega ja vererõhu ambulatoorse jälgimise seadmetega; vi) tagada kõikide tervisekeskuste võimekus tegeleda nn diabeetilise jala sündroomiga; vii) võtta vastu raskelt haigete ja hulgihaigete patsientide individuaalsed hoolduskavad; viii) määrata kindlaks suunamisprotokollid kõige nõutavamates ravivaldkondades, nimelt oftalmoloogia, otorinolarüngoloogia, ortopeedia ja uroloogia; ix) luua ühtne teabesüsteem, mis hõlbustab patsientide suunamist ühelt tervishoiutasemelt teisele.

- Teiseks on muud allinvesteeringud suunatud tervisekeskuste rühmade sekkumisvaldkondade laiendamisele, suurendades seeläbi tervishoiuteenuste sellise taseme reageerimisvõimet ja tugevdades meditsiinierialade pakkumist, tugevdades spetsialiseerunud ja meeskonnatööd tervishoiuüksustes. Selleks on kavas teha järgmist: i) luua tervisekeskustesse stomatoloogiaosakonnad; ii) luua tervisekeskustesse integreeritud diagnostikakeskused (sealhulgas vähemalt röntgen- ja kliiniliste analüüside tegemise võimekusega); iii) osutada tervisekeskustes taastusraviteenuseid (tagada vajalike ruumide ning taastusravi, multidistsiplinaarsete ja interdistsiplinaarsete meeskondade olemasolu); iv) varustada kõik tervisekeskused seadmetega (esmaabikott, defibrillaator ja esmatähtsate funktsioonide jälgimise monitor), mis on vajalikud kvaliteetseks reageerimiseks hädaolukordadele (erakorraline abi); v) edendada meetmeid, et vähendada erakorraliste tervishoiuteenuste ebavajalikku ja/või välditavat kasutamist.
- Kolmandaks nähakse täiendavate allinvesteeringutega ette tervisekeskuste rajatiste ja seadmete ajakohastamine, energiatõhususe suurendamine, patsientidele ja spetsialistidele juurdepääsu, kvaliteedi, mugavuse ja ohutuse tagamine ning nende kohandamine tervishoiuteenuste osutamise uute mudelitega. Selleks on kavas teha järgmist: i) ehitada 124 uut tervisekeskust; ii) renoveerida või kohandada 347 tervishoiuasutust, et suurendada energiatõhusust, täiustada ruumijaotust ning tagada juurdepääsetavus, sanitaarohutus ja mugavus; iii) ajakohastada meditsiiniseadmeid.
- Neljandaks keskenduvad täiendavad allinvesteeringud lähedusreaktsiooni parandamisele, keskendudes kodu- ja kogukonnapõhisele hooldusele, sekkumisele kõige suurema riskiga elanikkonnarühmadesse ning deinstitutionaliseerimise ja ambulatoorse ravi edendamisele. Selleks on kavas teha järgmist: i) varustada tervisekeskused elektrisõidukitega, et toetada kodust ravi; ii) suurendada liikuvate üksuste arvu, et hõlmata hõreda asustusega piirkondi; iii) luua tervisekeskustes tehnilised tingimused, et viia läbi telekonsultatsioone ja krooniliste haiguste, näiteks südamepuudulikkuse telemonitooringut; iv) tugevdada ambulatoorseid hooldusüksusi ja integreeritud pikaajalise ravi meeskondi; v) luua ambulatoorseid üksusi, et toetada palliatiivset ravi tervisekeskustes; vi) koostada psühhosotsiaalsete sekkumismeetmete programmid tavapäraste vaimsete haiguste (depressioon ja ärevus) raviks tervisekeskustes.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C01-i02: Integreeritud pikaajalise ravi riiklik võrgustik ja palliatiivse ravi riiklik võrgustik

Investeeringu eesmärk on laiendada riiklikke palliatiivse ravi ja integreeritud pikaajalise ravi võrgustikke nii statsionaarse kui ka ambulatoorse ravi ning koduse ravi valdkonnas. Investeeringu aluseks on puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia reform, mis on esitatud sotsiaalmeetmeid käsitlevas komponendis nr 3, ning see on osa Portugali deinstitutionaliseerimise strateegiast ja üldisest püüdlusest tegeleda ebasoodsate demograafiliste suundumustega, millega riik silmitsi seisab.

Investeering koosneb struktureeritud ja etapiviisilisest programmist, mille eesmärk on anda rahalist toetust avaliku, sotsiaal- või erasektori arendajatele, et: i) laiendada integreeritud pideva hoolduse riiklikku võrgustikku 5 500 voodiga (kas olemasolevates või uutes üksustes); ii) luua 20päeva üksused sõltumatu toimetuleku edendamiseks, et jälgida 500 ambulatoorset patsienti; iii) moodustada 50 integreeritud pikaajalise ravi kodumeeskonda, et tegeleda 1000 patsiendiga kodus (sealhulgas seadmed ja elektrisõidukid); iv) laiendada integreeritud vaimse tervise teenuste osutamist 1000 üksuses, 50 elukohas ja sotsiaalüksustes (toetus uute lahenduste väljatöötamiseks või olemasolevate lahenduste laiendamiseks); v) luua 10 vaimse tervise koduse ravi tugirühmades kuni 100 kohta (toetus rühma tegevuseks vajalike materiaalsete vahendite ja elektrisõidukite soetamiseks); vi) laiendada riiklikku palliatiivse ravi võrgustikku 20 vähekeeruka statsionaarse palliatiivse ravi üksusega 400 patsiendi jaoks; ning vii) luua 10 ambulatoorset palliatiivse ravi üksust kuni 100 kohaga (toetus meeskondade tegevuseks vajalike materiaalsete vahendite ja elektrisõidukite soetamiseks).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C01-i03: Vaimse tervise reformi lõpuleviimine ja dementsuse strateegia rakendamine

Investeeringu eesmärk on toetada vaimse tervise teenuste reformi elluviimist, aidates seeläbi kaasa riikliku tervishoiuteenistuse reageerimissuutlikkuse laiendamisele ja tugevdamisele vaimse tervise valdkonnas.

Investeering koosneb täiendavatest osainvesteeringutest rajatistesse, struktuuridesse ja inimressurssi, nimelt: i) kogukonnas selliste hoolekandeteenuste loomine, mis võimaldavad deinstitutionaliseerida psühhiaatriaiglates või sotsiaalsektoris elavaid patsiente, kes ei saa kasutada riikliku integreeritud pikaajalise ravi võrgustiku pakutavaid teenuseid, sealhulgas luua riiklikus integreeritud pikaajalise ravi võrgustikus 500 ravikohta vaimse tervise teenuste osutamiseks; ii) ehitada üldhaiglatesse neli statsionaarset üksust, kõrvaldades akuutse kohtade puuduse psühhiaatriaiglates; iii) luua 15 integreeritud vastutuskeskust, et võimaldada kodust ravi suurema autonoomia ja vastutusega patsientidele; iv) renoveerida 20 olemasolevat kohalikku vaimse tervise teenuste keskust; v) luua 40 ambulatoorset vaimse tervise meeskonda; vi) kohtupsühhiaatriateenuste ümberkujundamine, laiendamine ja uuendamine; vii) suurendada teadlikkust ja korraldada koolitusi dementsete patsientide raviviisidest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C01-i04: Ida-Lissaboni haigla ja haiglate varustuse ehitamine Lissabonis ja Vale do Tejos

Investeeringu eesmärk on viia lõpule osa kavandatud Ida-Lissaboni haigla ehitamine ning varustada haiglad Lissabonis ja Vale do Tejos, tugevdades seeläbi haiglate võrgustikku ja haiglaravi

pakkumist tihedalt asustatud piirkonnas, kus nõudlus tervishoiuteenuste järele on märkimisväärne. Eesmärk on tagada olulisele osale elanikkonnast parem juurdepääs tervishoiuteenustele ning aidata kaasa ebavõrdsuse vähendamisele ja sotsiaalse ühtekuuluvuse suurendamisele piirkonnas.

Investeering koosneb järgmisest:

- osa Ida-Lissaboni haiglast, nimelt i) Poente torn, mis on üks viiest peamise haiglahoone tornist, ii) ehitus maatükil B, mis on ette nähtud muu hulgas haldusaladele, vaimsele tervisele, füüsilisele ja rehabilitatsioonile, ning iii) ehitus maatükil C, mis on ette nähtud muu hulgas teadusuuringutele ja haridusele;
- Ida-Lissaboni haiglasse ja Sintra uude haiglasse paigaldatavate seadmete ostmise ning
- Lissaboni ja Vale do Tejo piirkonna haiglatesse paigaldatavate raskete meditsiiniseadmete ostmise.

Ida-Lissaboni haiglasse ja Sintra uude haiglasse paigaldatavad seadmed hõlmavad järgmist: i) kliinilised, meditsiinilised ja kõrgtehnoloogilised seadmed; ii) üldvarustus, sealhulgas erimööbel; iii) arvutiseadmed.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C01-i05-RAM: Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse tugevdamine

Investeeringu eesmärk on rakendada Madeira autonoomse piirkonna piirkondliku tervishoiusüsteemi strateegilist kava ja vaimse tervise edendamise piirkondlikku strateegiat.

Investeering koosneb kahest osainvesteeringust. Esiteks hõlmab see alainvesteeringuid, et laiendada, arendada ja parandada integreeritud pideva hoolduse piirkondlikku võrgustikku, sealhulgas renoveerides ja laiendades kohtade arvu kõigis nende tüpoloogiates kooskõlas deinstitutionaliseerimise põhimõttega, koostöös era- ja sotsiaalsektoriga ning piirkondades, mida iseloomustab kiirem rahvastiku vananemine ja/või vähem installeeritud võimsus. Teiseks hõlmab see ka osainvesteeringuid, mille eesmärk on tugevdada reageerimissuutlikkust vaimse tervise probleemide ja vananemisega seotud dementsuse korral, sealhulgas haiglate ja esmatasandi arstiabi rajatiste taristu ja seadmete ajakohastamine, uute ravikohtade loomine koduse ravi ja päevahaigla teenuste osutamiseks ning ambulatoorsete vaimse tervise meeskondade loomine.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C01-i06: Digipööre tervishoius

Investeeringu eesmärk on tegeleda riikliku tervishoiuteenistuse digipööret takistavate kitsaskohtadega, sealhulgas tervishoiutöötajate käsutuses oleva asjakohase riist- ja tarkvara puudumisega, tugevdada riikliku tervishoiuteenistuse infosüsteemide standardimist ning parandada kasutajakogemust ja andmetele juurdepääsu.

Investeering koosneb neljast osainvesteeringust. Esiteks täiustatakse terviseandmete võrgustikku, et parandada teenuste kvaliteeti ja riikliku tervishoiuteenistuse kasutuses olevate arvutisüsteemide vastupidavust, hõlbustades andmete kasutamist otsuste tegemise tugisüsteemides, tagades eri infosüsteemide koostalitlusvõime ja vastavuse asjakohastele turvapõhimõtetele. Teiseks lihtsustatakse, ühtlustatakse ja digiteeritakse suhtlust kodanike ja tervishoiuüksuste vahel selliste elektrooniliste vahendite abil, nagu kodanikukeskne platvorm ja teletervise vahendid, et parandada

tervishoiuteenuste kättesaadavust. Kolmandaks tehakse tervishoiutöötajatele kättesaadavaks ajakohastatud ja koostalitlusvõimelised vahendid (nt telemonitooringu- ja telerehabilitatsiooniplatvormid ning süsteemid, mis parandavad andmete ülekantavust esmatasandi arstiabi, haiglaravi ja integreeritud pikaajalist ravi pakkuvate asutuste vahel) ning asjakohane digioskuste alane koolitus. Neljandaks edendatakse kliiniliste andmete digiteerimist, et teostada riikliku tervishoiuteenistuse tegevuse järelevalvet.

Investeering tehakse 30. juuniks 2025.

Investeering RE-C01-i07-RAM: Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi digiteerimine

Investeeringu eesmärk on edendada Madeira piirkondliku tervishoiuteenuse digiteerimist digitehnoloogia kasutuselevõtu kaudu, et parandada tervishoiuteenuste kvaliteeti ja tõhusust ning suurendada tervishoiutöötajate ja kodanike mõjuvõimu.

Investeering koosneb mitmest projektist, sealhulgas: i) digitehnoloogia rakendamine, et toetada patsientide seiret, tõhustada telefoni teel tervishoiuteenuste osutamist ja kodanike tervisliku seisundi telemonitooringut; ii) digitehnoloogia ja tehisintellekti tugevdamine epidemioloogilise seire eesmärgil; tervise digiteerimise suurendamine ja infosüsteemide koostalitlusvõime parandamine; iv) kodanike juurdepääsu parandamine tervisealasele teabele ja tervishoiuteenustele digitaalsete vahendite abil; v) kodanike ja sidusrühmade koolitamine, et nad kasutaksid tervishoiu valdkonna digivahendeid.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2024.

Investeering RE-C01-i08-RAA: Digihaigla Assooridel

Investeeringu eesmärk on suurendada tervishoiuteenuste pakkumist ja tagada parem juurdepääs tervishoiuteenustele Assooridel piirkondliku tervishoiuteenuse digitaliseerimise kaudu.

Investeering seisneb elektroonilise terviseloos loomises iga kodaniku jaoks, infosüsteemide koostalitlusvõime suurendamises, et võimaldada kliinilise teabe jagamist tervishoiutöötajate vahel, tervishoiu kättesaadavuse parandamises kõige isoleeritumatel ilma haiglata saartel, korraldades telemeditsiini konsultatsioone, ning vajaliku riist- ja tarkvara ning infosüsteemide loomises.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering RE-C01-i09: Üldine aktiivse elu toetamise süsteem

Investeeringu eesmärk on edendada Portugalis füüsilist ja emotsionaalset heaolu, suurendades kehalise aktiivsuse taset riigis ning aidates kaasa haiguste paremale ennetamisele ja mittenakkuslikest haigustest tuleneva koormuse haldamisele.

Investeering koosneb järgmisest: i) riiklik kampaania ja tehnoloogiline platvorm, et edendada kehalist aktiivsust, suurendada kodanike teadmisi regulaarse kehalise aktiivsuse kasulikkusest igas vanuses, kirjutada ette harjutusi vastavalt nende võimetele ning julgustada tervislikumaid eluviise omaks võtma; ii) laiendada koolisporti kogukonnale, toetades aktiivset liikumist alates nooremast east kogu elu jooksul ja koos perega, et õpilased oleksid edukamad ja järgiksid tervislikumat eluviisi; iii) edendada kehalist aktiivsust töökohal, toetades meetmete ja programmide rakendamist ning pakkudes füüsilise aktiivsuse praktiseerimiseks ruume ja seadmeid.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering RE-C01-i10: NHSi tehnoloogia ajakohastamise programm

Selle investeeringu eesmärk on parandada riikliku tervishoiuteenistuse (NHS) tehnoloogiaparki, aidates kaasa tervishoiuteenuste parandamisele.

Selle investeeringuga tagatakse raskete meditsiiniseadmete ostmine NHSi haiglatele tervishoiuministeeriumi heakskiidetud aruande alusel, milles määratakse kindlaks nende haiglate varustuse vajadused, mis kuuluvad järgmistesse kategooriatesse: angiograafiasüsteemid, üksikfotograafiaskannerid, positron-tomograafiaskannerid, magnetresonantstomograafia süsteemid, arvutuslikud tomograafiaskannerid, lineaarsed kiirendid ja kirurgilised robotid.

Sellest investeeringust jäetakse välja NHSi haiglad ja NHSi esmatasandi tervishoiuüksused, mida rahastatakse vastavalt investeeringute RE-C01-i04 ja RE-C01-i01 raames.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

A.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetas e	Eesmä rk	Kvartal	Aasta	
1.1	Re-C01-r01	Eesmärk	Esmatasandi tervishoidu käsitlevate õigusaktide jõustumine	Muudetud õigusaktide jõustumine				2. kv	2023	Esmatasandi tervishoidu käsitlevate õigusaktide läbivaatamine, nimelt: i) esmatasandi tervisekeskuste funktsionaalsete üksuste aluseks olevad õigusaktid (sealhulgas dekreetseadus nr 73/2017 näidis B-tüüpi peretervise üksuste kohta, valitsuse määrus nr 1368/2007, näidis B-tüüpi peretervise üksuste eeskirjad ja tasustamismudel ning sellega seotud õigusakt ning muud liiki esmatasandi tervishoiuüksuste toimimist toetavad õigusaktid); ning ii) tervisekeskusi käsitlevad õigusaktid (sealhulgas tervisekeskuste tegevust käsitlevad õigusaktid, nimelt dekreetseadus nr 28/2008).
1.2	Re-C01-r01	Siht	Juurdepääsu võimaldamine riskistatititseerimise vahendile, et toetada tervisekeskuste rühmade funktsionaalsetes üksustes kliinilist juhtimist		Number	0	1 000	4. kv	2023	Tervisekeskuste selliste funktsionaalsete üksuste arv, kes saavad juurdepääsu registreeritud kasutajaid hõlmavale riskistatititseerimisvahendi teabele. Riskistatititseerimisvahend võimaldab ennetavat sekkumist suurema kliinilise riski ja sotsiaalse haavatavusega elanikkonnarühmades, tagades kogu riigis rahvastikupõhised sõeluuringud ja varajase diagnoosimise programmid, samuti kõige sagedasemate haiguste (kardiovaskulaarne, diabeet, vähktõbi, hingamisteed, vaimne ja osteoartikulaarne) all kannatavate patsientide õigeaegse ravi ja asjakohased järelmeetmed.
1.3	Re-C01-r01	Siht	Tervishoiuvaldkonna vastutuse detsentraliseerimise protsessi lõpuleviimine omavalitsustes		Number	0	201	4. kv	2022	Selliste uute omavalitsuste arv, kus tervishoiuvaldkonna ülesannete detsentraliseerimise protsess on 30. jaanuari 2019. aasta dekreetseaduse nr 23/2019 kohaselt lõpule viidud, allkirjastades tervishoiuministeeriumi, piirkondlike tervishoiuasutuste ja omavalitsuste poolt üleviimise teate. Vastutuse üleminek hõlmab eelkõige järgmist: i) kohalike omavalitsuste osalemine esmatasandi tervishoiuüksuste ning sõltuvuse ja sõltuvusega seotud käitumisse sekkumise üksuste planeerimis-, juhtimis- ja investeerimisotsustes, eelkõige nende ehitamisel, seadmete paigaldamisel ja hooldamisel; ii) esmatasandi tervishoiuga seotud muude seadmete haldamine, hooldus ja säilitamine; iii) operatiivse abi osutamine riikliku tervishoiuteenistuse tervisekeskuste funktsionaalsete üksuste ning sõltuvuskäitumise ja -

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetas e	Eesmä rk	Kvartal	Aasta	
										sõltuvusega seotud sekkumise üksuste tervishoiutöötajatele; iv) tervishoiukeskuste rühmade logistiliste tugiteenuste haldamine.
1.4	Re-C01-r02	Eesmärk	Jõustub uus vaimse tervise dekreetseadus, milles sätestatakse vaimse tervise teenuste korraldamise põhimõtted.	Uue vaimse tervise dekreetseaduse jõustumine				4. kv	2021	Uus dekreetseadus kajastab valitsuse 15. juuni 2020. aasta korraldusega nr 6324/2020 (muudetud valitsuse 20. novembri 2020. aasta korraldusega nr 11485/2020) loodud tööühma muudatusepanekuid vaimse tervise teenuste korraldamise põhimõtete määratlemiseks.
1.5	Re-C01-r02	Eesmärk	Jõustub uus vaimse tervise seadus, milles sätestatakse vaimuhaigusega inimeste õigustega seotud põhimõtted ning reguleeritakse kohustuslikku haiglaravi või ravi.	Uue vaimse tervise seaduse jõustumine				1. kv	2023	Uus vaimse tervise seadus kajastab valitsuse 15. juuni 2020. aasta korraldusega nr 6324/2020 (muudetud valitsuse 20. novembri 2020. aasta korraldusega nr 11485/2020) loodud tööühma muudatusepanekuid, mille eesmärk on kehtestada vaimuhaigusega inimeste õigustega seotud põhimõtted ja reguleerida kohustuslikku haiglaravi või ravi.
1.6	Re-C01-r03	Eesmärk	Uue halduslepingu vormi jõustumine	Uue halduslepingu vormi jõustumine				2. kv	2022	Uue halduslepingu vormi jõustumine tervishoiu- ja rahandusministeeriumite ühisel heakskiidul. Uut vormi peavad järgima kõik tulevased juhtimislepingud, millele kirjutavad alla kõik tervishoiusüsteemi kuuluvate riigiettevõtete avaliku sektori juhid, et tugevdada vastutust ja soodustada tulemuspõhiseid juhtimistavasid.
1.7	Re-C01-r03	Eesmärk	Riikliku tervishoiuteenistuse uue juhtkonna raamatupidamiskava jõustumine	Uue juhtkonna raamatupidamisarvestuse kava jõustumine				1. kv	2024	Riikliku tervishoiuteenistuse juhtimisarvestuse kava koostamine, et koguda riiklikul tasandil teavet haiglateenuste kulude, tulude ja tulemuste kohta, parandades seeläbi vahendite eraldamist riiklikus tervishoiuteenistuses, võrdlusuuringuid ja tehes kindlaks valdkonnad, kus tervishoiuasutuste tegevustõhusust tuleks parandada. Tervishoiusüsteemi keskuhatuse levitab uut juhtkonna raamatupidamise kava normatiivse ringkirja kaudu.
1.8	Re-C01-r03	Siht	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse		Number	0	10	4. kv	2022	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates, et: i) parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja tõhusust; ii) tugevdada tervishoiuteenuste kliinilist juhtimist,

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmä rk	Kvartal	Aasta	
			haiglates							autonoomiat ja vastutust; iii) julgustada tervishoiutöötajaid jätkama töötamist riiklikes haiglates; iv) jagada riske ja kasu tervishoiuteenuste ja haiglate vahel; v) väärtustada iga tervishoiuteenuse ja haigla missiooni riikliku tervishoiuteenistuse piirkondlikus ja riiklikus kontekstis.
1.9	Re-C01-r03	Siht	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates		Number	10	25	4. kv	2025	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates, et: i) parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja tõhusust; ii) tugevdada tervishoiuteenuste kliinilist juhtimist, autonoomiat ja vastutust; iii) julgustada tervishoiutöötajaid jätkama töötamist riiklikes haiglates; iv) jagada riske ja kasu tervishoiuteenuste ja haiglate vahel; v) väärtustada iga tervishoiuteenuse ja haigla missiooni riikliku tervishoiuteenistuse piirkondlikus ja riiklikus kontekstis.
1.10	Re-C01-r03	Siht	Koduhaiglatele reageerimise tõhustamine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates		Number	0	5 000	4. kv	2024	Suurendada koduse ravi osutamise võimalusi, võimaldades pakkuda kodus piiratud aja jooksul haigla tasemel keerukaid ja intensiivravi tervishoiuteenuseid tihedalt seotuna esmatasandi tervishoiuteenustega, integreeritud pikaajalise ravi riikliku võrgustikuga, sotsiaalsektoriga ja laiema kogukonnaga, mõõdetuna uute koduse ravi episoodide arvuga (määratletud kui raviteenuste arv, mida osutatakse ajavahemikul, mil patsient on kodusel ravil üksuse alluvuses, katkestamatult alates koduse ravi alguse kuupäevast kuni ravilt lahkumise kuupäevani).
1.11	Re-C01-r03	Eesmärk	Ravimite kesksete hankemehhanismide tugevdamise tegevuskava jõustumine	Ravimite kesksete hankemehhanismide tugevdamise tegevuskava jõustumine				2. kv	2024	Jõustatakse tegevuskava, mille eesmärk on tugevdada ravimite keskseid hankemehhanisme, rakendada soovitusel, mis tulenevad ravimite tsentraliseeritud hangete sõltumatust hindamisest Portugalis, mille viis struktuurireformi tugiprogrammi raames läbi Austria riiklik rahvatervise instituut.
1.12	Re-C01-r03	Eesmärk	Riikliku tervishoiuteenistuse uue täieliku pühendumuse töökorra jõustumine	Uue täieliku pühendumusega töötamise korra jõustumine				1. kv	2023	Riikliku tervishoiuteenistuse tervishoiutöötajate uus täielik töökorra, mis hõlmab asjakohaseid tööaja ja palgatabelite korraldamise mehhanisme.
1.13	Re-C01-i01	Eesmärk	Esmaabiteenuste puhul kasutatava valge, sinise ja roheline koodi kasutuselevõtt ka	Hädaolukorrale viitamise tingimuste jõustumine				1. kv	2022	Esmaabiteenuste puhul kasutatava valge, sinise ja roheline koodi, suunamisprotsessi ja halduseeskirjade kasutuselevõtt ka muude tervishoiuteenuste, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenuste puhul

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetas e	Eesmä rk	Kvartal	Aasta	
			muude tervishoiuteenuste, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenuste puhul							
1.14	Re-C01-i01	Siht	Uute terviseüksuste ehitamine		Number	0	20	4. kv	2024	Uute tervishoiuüksuste arv, mis tagavad kättesaadavuse, kvaliteedi, mugavuse ja ohutuse kasutajatele ja tervishoiutöötajatele ning kohandavad neid uute tervishoiumudelitega. Amortiseerunud hoonete asendamiseks ehitatud uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
1.15	Re-C01-i01	Siht	Uute terviseüksuste ehitamine		Number	20	124	2. kv	2026	Uute tervishoiuüksuste arv, mis tagavad kättesaadavuse, kvaliteedi, mugavuse ja ohutuse kasutajatele ja tervishoiutöötajatele ning kohandavad neid uute tervishoiumudelitega. Amortiseerunud hoonete asendamiseks ehitatud uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
1.16	Re-C01-i01	Eesmärk	Täiendada esmatasandi tervishoiu sõeluuringute ja varajase diagnoosi programmide riiklikku ulatust	Aruanne esmatasandi arstiabi sõeluuringute ja varajase diagnoosi programmide lõpuleviimise kohta				1. kv	2026	Selle eesmärgi saavutamise hõlmab järgmist: i) tervisekeskuste kaasamine emakakaela sõeluuringutesse; ii) tervisekeskuste kaasamine käärsoole ja pärasoole sõeluuringutesse; iii) 300 tervisekeskuse kaasamine diabeetilise retinopaatia sõeluuringutesse; iv) Holteri eksamite ja vererõhu ambulatoorse seire sisseviimine funktsionaalsetes üksustes; v) astma, kroonilise obstruktiivse kopsuhaiguse ja suitsetamise (spiromeetrite) diagnostika- ja ravivahendite kasutuselevõtmine tervisekeskustes; ning vi) tagada kõikide tervisekeskuste suutlikkus mõõta C-reaktiivset valku.
1.17	Re-C01-i01	Eesmärk	Suurendada esmatasandi tervisekeskuste reageerimisvõimet ja laiendada nende sekkumisvaldkondi	Aruanne esmatasandi tervisekeskuste reageerimissuutlikkuse suurendamise ja nende sekkumisvaldkondade laiendamise kohta				2. kv	2026	Selle eesmärgi saavutamise hõlmab järgmist: i) tagada kõikide tervisekeskuste võimekus tegeleda nn diabeetilise jala sündroomiga; ii) avada tervisekeskustes hambaarsti vastuvõtt; iii) luua tervisekeskustes integreeritud diagnostikakeskused (väikese keerukusega täiendavad diagnostika- ja ravivahendid, röntgen- ja kliinilised analüüsid); iv) luua tervisekeskustes liikumise ja rehabilitatsiooniga tegelevad üksused; v) tervisekeskustele seadmete (hüdaabikott, defibrillaator ja eluliste märkide monitor) pakkumine kvalifitseeritud

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetas e	Eesmä rk	Kvartal	Aasta	
										tegutsemiseks hädaolukordades (põhiline elutugi); vi) suunamisprotokollid kõige nõutavamates ravivaldkondades, nimelt oftalmoloogias, otorinoolrüngoloogias, ortopeedias ja uroloogias.
1.18	Re-C01-i01	Eesmärk	Tervishoiuasutuste ja -seadmete uuendamine, et tagada esmatasandi tervisekeskuste juurdepääsetavus, kvaliteet ja ohutus	Aruanne tervishoiuasutuste ja -seadmete uuendamise kohta				2. kv	2026	Selle eesmärgi saavutamise hõlmab järgmist: i) renoveeritakse või kohandatakse 347 tervishoiuasutust, et suurendada energiatõhusust, järgida situatsiooniplaane ja/või tagada kasutajatele ja tervishoiutöötajatele juurdepääsetavus, ohutus ja mugavus, millest vähemalt 170 838 136 EUR suurune toetus on seotud energiatõhusa renoveerimisega ning vähemalt 13 046 589 EUR suurune toetus on seotud energiatõhusa renoveerimisega, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786 (hoonete energiatõhususe parandamise nõuded lisatakse riigihankemenetlustesse ja tagatakse tehnilises kirjelduses); ning ii) seadmete ajakohastamine (sealhulgas kliinilised põhiseadmed, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed, energiatõhususe seadmed ja ohutusseadmed).
1.19	Re-C01-i01	Eesmärk	Ambulatoorse ravi ning koduse ja ambulatoorse sekkumise tugevdamine	Aruanne ambulatoorse ravi ning koduse ja ambulatoorse sekkumise tugevdamise kohta				2. kv	2026	Selle eesmärgi saavutamise hõlmab järgmist: i) pakkuda vähemalt 770 elektrisõidukit, et toetada koduse ravi osutamist tervisekeskuste poolt; ii) uute mobiilsete üksuste arvu suurendamine vähemalt 34 võrra, et hõlmata väikese tihedusega piirkondi.
1.20	Re-C01-i02	Eesmärk	Piirkondlike tervishoiuasutuste rahalise toetuse eraldamist käsitleva määruse jõustumine	Rahalise toetuse eraldamist käsitleva määruse jõustumine				1. kv	2022	Jõustub määrus rahalise toetuse eraldamise kohta piirkondlike tervishoiuasutuste poolt, milles määratakse kindlaks programmi juhtimismudel ja vastavad taotlejate nõuded.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmä rk	Kvartal	Aasta	
1.21	Re-C01-i02	Siht	Stationsaarse ja ambulatoorse ravi integreeritud jätkuravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimissuutlikkuse tugevdamine		Number	0	7 400	4. kv	2025	Integreeritud pikaajalise ravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimisvõime tugevdamine uute stationsaarsete ja ambulatoorsete ravikohtade loomise kaudu: i) 5 500 uut stationsaarset voodikohta integreeritud pikaajalise ravi riiklikus võrgustikus; ii) 500 uut ravikohta päevase taastusravi üksustes integreeritud pikaajalise ravi riiklikus võrgustikus; iii) 1000 uut voodikohta integreeritud vaimse tervise pikaajalise ravi osutamiseks; iv) 400 uut voodikohta riiklikus palliatiivse ravi võrgustikus vähekeeruka stationsaarse ravi teostamiseks. See hõlmab vähemalt 226 730 193 EUR suuruse toetuse kasutamist uue tervishoiutaristu ehitamiseks. Nende uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
1.22	Re-C01-i02	Siht	Koduhoolduse integreeritud jätku- ja palliatiivhooldusteenuste riiklike võrgustike reageerimissuutlikkuse suurendamine		Number	0	1 200	2. kv	2024	Integreeritud pikaajalise ravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimisvõime tugevdamine koduse ravi valdkonnas järgmistele uute ravikohtade loomise kaudu: i) 1 000 uut ravikohta integreeritud pikaajalise koduse ravi meeskondades; ii) 100 uut ravikohta vaimse tervise tugirühmades integreeritud pikaajalise ravi riiklikus võrgustikus; iii) 100 uut ravikohta ambulatoorse palliatiivse ravi tugirühmades.
1.23	Re-C01-i03	Siht	Kohtupsühhiaatriaüksuste ja -seadmete remont		Number	0	3	4. kv	2025	Uue kohtupsühhiaatriaüksuse (Sobral Cid) ehitamine ja kahe üksuse (Lissaboni psühhiaatriaigla ja Magalhães Lemose haigla) renoveerimine, et tagada tingimused, mis on kooskõlas inimõiguste austamisega, eelkõige eraelu puutumatus, mugavuse ja ruumide inimlikuks muutmise osas, jätmata tähelepanuta kohtukorralduste täitmisega seotud julgeolekutingimusi, mis takistavad rahvusvahelistel organisatsioonidel teha Portugali Vabariigis edasisi süüdimõistvaid otsuseid (Euroopa piinamisvastane komitee).
1.24	Re-C01-i03	Eesmärk	Teadlikkuse suurendamise ja koolitusmeetmete väljatöötamine „patsientide liikumisvõimaluste loomiseks“ dementsuse kontekstis	Aruanne uute teadlikkuse suurendamise ja koolitusmeetmete rakendamise ning nende arendamise kohta				4. kv	2022	Teadlikkuse suurendamine ja koolituste pakkumine dementsusega patsientide raviviiside kohta, et toetada sotsiaal- ja tervishoiuteenuste reforme, mis on suunatud sotsiaal- ja tervishoiuteenuste või muude sotsiaal- ja tervishoiupoliitika valdkonnas üldsusega koostööd tegevate üksuste töötajatele ning sotsiaal- ja tervishoiuteenuste kasutajatele.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetas e	Eesmä rk	Kvartal	Aasta	
1.25	Re-C01-i03	Eesmärk	Vaimse tervise võrgustiku tugevdamise lõpuleviimine	Aruanne kõigi kirjeldatud vaimse tervise võrgustiku tugevdamise algatuste lõpuleviimise kohta				4. kv	2025	Kõigi vaimse tervise võrgustiku tugevdamiseks määratletud meetmete lõpuleviimine, sealhulgas: i) nelja uue haiglaüksuse loomine üldhaiglates; ii) 15 integreeritud vastutuskeskuse loomine vaimse tervise teenuste valdkonnas; iii) 20 olemasoleva kohaliku vaimse tervise keskuse renoveerimine; iv) 500 ravikoha loomine, mis vastavad selliste institutsionaliseeritud inimeste vajadustele, kellel on krooniline vaimuhaigus; v) kolme kohtupsühhiaatriaasutuse ja nende varustuse ajakohastamine; vi) ehitada kolm ajutist kohtumeditasiinüksust; vii) koolituste pakkumine dementsusega patsientide ravi viiside kohta. Meede hõlmab 58 507 675 euro suurust toetust energiatõhusaks renoveerimiseks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel (ELi) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta. Hoonete energiatõhususe parandamise nõuded peavad sisalduma riigihankemenetlustes ja need tuleb tagada vastavalt tehnilisele kirjeldusele.
1.40	Re-C01-i04	Eesmärk	Ida-Lissaboni haigla ehitamise halduslepingu allkirjastamine	Ida-Lissaboni haigla ehitamise halduslepingu allkirjastamine riigiasutuste ja eriotstarbelise üksuse poolt				3. kv	2023	Halduslepingu allkirjastamine ACSSi ja eriotstarbelise üksuse poolt Ida-Lissaboni haigla ehitamiseks. Leping kajastab teenuste ulatuse (projekteerimine, ehitamine, rahastamine, infrastruktuuri hooldus, hoone üldvarustuse tarnimine ja hooldus) ja kestusega seotud tingimusi. Leping sisaldab ka klauslit, milles täpsustatakse, et ute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
1.26	Re-C01-i04	Eesmärk	Ida-Lissaboni haigla ehitamine ja seadmete ostmise haiglatele Lissabonis ja Vale do Tejos	Ida-Lissaboni haigla ehitamine ja seadmete ostmise haiglatele Lissabonis ja Vale do Tejos				2. kv	2026	Lissaboni ja Vale do Tejo haiglatesse paigaldatavate seadmete ostmise kokku 78 740 000 EUR suuruse toetusega, nimelt kliinilised/meditsiinilised ja kõrgtehnoloogilised seadmed; üldvarustus, mis koosneb eri ruumides täidetavatele ülesannetele kohandatud mööblit, mida on lihtne puhastada ja ergonoomiliselt konstrueerida; arvutiseadmed. Ida-Lissaboni haiglaehitamine, nimelt i) Poente torn, ii) maatüki B ehitamine ja iii) maatüki C ehitamine, mis hõlmab kokku 100 000 000 EUR suurust toetust. Nende uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmä rk	Kvartal	Aasta	
1.27	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse koduhaiglasüsteemi vabade kohtade arvu suurenemine		Number	0	1 500	2. kv	2026	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse reageerimissuutlikkuse suurendamine, suurendades olemasolevate kohtade arvu koduhaiglas, võimaldades seega kodus osutada tervishoiuteenuseid, mis on haigla tasandil eristatud, keerukad ja intensiivsed ning tihedalt seotud esmatasandi tervishoiuteenuste ja muude teenustega.
1.28	Re-C01-i05-RAM	Siht	Kohalike vaimse tervise meeskondade loomine Madeira piirkondlikus tervishoiuteenistuses		Number	0	11	2. kv	2026	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse reageerimisvõime tugevdamine vaimse tervise ja vananemisega seotud dementsuse valdkonnas ambulatoorsete vaimse tervise meeskondade loomise kaudu.
1.29	Re-C01-i05-RAM	Eesmärk	Klassifitseerimissüsteemi, funktsionaalse profiili ja kasutajate suunamissüsteemi kasutuselevõtt Madeira integreeritud jätkuhooldusteenuste piirkondliku mudeli jaoks	Aruanne klassifitseerimissüsteemi, funktsionaalse profiili ja kasutajate suunamissüsteemi kasutuselevõtu kohta				4. kv	2021	Võtta kasutusele klassifitseerimissüsteem, funktsionaalne profiil ja kasutajate suunamissüsteem, et tugevdada Madeiral integreeritud pikaajalise ravi piirkondlikku mudelit ning selle koordineerimist ja tehnilist haldamist.
1.30	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse integreeritud pideva hoolduse teenuste osutamise kohtade arvu suurenemine		Number	0	1 080	4. kv	2025	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse integreeritud jätkuva hoolduse teenuste raames loodud uute ja renoveeritud kohtade arv, mõõdetuna uute ja renoveeritud voodikohtade arvuna üldiselt (sealhulgas tervenemis-, keskpikk- ja taastusravi üksus ning pikaajalise hoolduse ja hoolduse üksus), vaimse tervise ja pediatrilised teenused. See hõlmab toetuse kasutamist i) uue tervishoiutaristu ehitamiseks, mille primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel; ning ii) rakendada energiatõhusat renoveerimist.
1.31	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi esmaste tervishoiuteenuste uuendamine		Number	0	15	2. kv	2026	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse renoveeritud esmatasandi tervishoiuasutuste arv.
1.32	Re-C01-i06	Siht	Kohalike infotehnoloogjavõrkude ajakohastamine		%	0	90	4. kv	2022	Riikliku tervishoiuteenistuse ajakohastatud kohalike infotehnoloogjavõrkude protsent, mida korraldab ja rakendab tervishoiuministeriumi ühistalituste üksus, mis hakkab seega toimima ühtse side uue mudeli

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										(internetiprotokolli) raames.
1.33	Re-C01-i06	Siht	Teletervise- ja telemonitooringufunktsioonide rakendamine		%	0	15	4. kv	2022	Nende kasutajate osakaal, kellel on juurdepääs uutele teletervise ja telemonitooringu funktsioonidele, mis võimaldavad osutada kaugtervishoiuteenuseid, suurendades seeläbi juurdepääsu tervishoiuteenustele ja kodanike osalemist kaugteabe kogumise ja kaugravi protsessis.
1.34	Re-C01-i06	Siht	Infotehnoloogia haldusmoodulite, kliiniliste põhimoodulite ja erakorraliste kliiniliste moodulite rakendamine		%	0	15	2. kv	2025	Selliste tervishoiutöötajate osakaal, kellel on juurdepääs integreeritud infotehnoloogia moodulitele, kliinilistele põhimoodulitele ja erakorralistele kliinilistele moodulitele: i) kliinilise teabe salvestamine ja konsulteerimine esmatasandi arstiabi, haiglaravi ja järelravi raames, et tagada tervise teabe kättesaadavus ja integreerimine ning kasutajate ja tervishoiutöötajate suurem ohutus; ii) hädaolukorras, õendusregistris ja tervishoiuteenuste telemonitooringus.
1.35	Re-C01-i07-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi uued arvutiseadmed		Number	0	3 600	4. kv	2024	Uute arvutiseadmete arv Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse jaoks, et jälgida Madeira piirkondliku tervishoiuteenuse kasutajaid ja tagada nende suurem lähedus, vähendada vigade riski, suurendada tõhusust ja võimaldada kiiret juurdepääsu kasutajaandmetele.
1.36	Re-C01-i08-RAA	Siht	Parem juurdepääs Assooride piirkondliku tervishoiuteenuse kasutajaportaalele		Number	0	25 000	3. kv	2025	Assooride piirkondlike tervishoiuteenuste kasutajaportaalele juurdepääsevate täiendavate üksikasutajate arv aastas tänu digitaalsete tervishoiuteenuste ja seal kättesaadava meditsiinilise teabe laiendamisele.
1.37	Re-C01-i08-RAA	Siht	Telemeditsiini vastuvõtu sisseseadmine Assooride piirkondlikus tervishoiuteenistuses		Number	0	1 000	3. kv	2024	Telemeditsiinilaste kohtumiste arv aastas esmatasandi tervishoiuasutustes ja eriarstidega Assooride piirkondlikus tervishoiuteenistuses.
1.38	Re-C01-i09	Siht	Programmide „Koolispordikogukond“ ja „Koolisport ratastel“ rakendamise lõpuleviimine koolides		Number	0	1980	3. kv	2025	Selliste jalgrattakomplektide arv, mis koosnevad eri suurusega jalgrattakomplektidest, mis on toimetatud teise tsükli koolides eesmärgiga õpetada õpilastele jalgrattasõitu, ning täiskasvanute jalgrattakomplektide arv, mis on tarnitud riiklikele koolidele programmi „Schools Sports Community“ raames

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetas e	Eesmä rk	Kvartal	Aasta	
1.39	Re-C01-i09	Eesmärk	Üldise aktiivse elu toetamise süsteemi riikliku kampaania ja sellega seotud tehnoloogilise platvormi käivitamine	Uued sidekanalid ja platvorm, mis toimivad aktiivse elu toetamise üldise süsteemi riikliku kampaania jaoks				3. kv	2025	Käivitada riiklik kampaania aktiivse elu toetamise üldise süsteemi ja sellega seotud tehnoloogilise platvormi loomiseks, et suurendada kodanike teadmisi regulaarsest kehalisest tegevusest saadava kasu kohta igas vanuses ja vastavalt nende võimetele, eesmärgiga soodustada tervislikuma eluviisi omaksvõtmist.
1.41	Re-C01-i10	Eesmärk	Aruande heakskiitmine, milles määratakse kindlaks NHSi vajadused raskete meditsiiniseadmete järele	Aruande heakskiitmine				3. kv	2023	Tervishoiuministeriumi aruande heakskiitmine, milles määratakse kindlaks riikliku tervishoiuteenistuse haiglate vajadused raskete meditsiiniseadmete järele. Aruandes tehakse kindlaks nii vajadus osta seda tüüpi varustust esimest korda kui ka vajadus asendada olemasolevad rasked meditsiiniseadmed.
1.42	Re-C01-i10	Siht	Raske meditsiiniseadmete ostmine		Number	0	19	4. kv	2024	NHSi haiglatele ostetud raskete meditsiiniseadmete arv vastavalt aruandes kindlaks tehtud vajadustele, nagu on märgitud vahe-eesmärgis 1.41.
1.43	Re-C01-i10	Siht	Raske meditsiiniseadmete ostmine		Number	19	68	2. kv	2026	NHSi haiglatele ostetud raskete meditsiiniseadmete arv vastavalt aruandes kindlaks tehtud vajadustele, nagu on märgitud vahe-eesmärgis 1.41.

B. KOMPONENT 2: Eluase

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse probleeme, mis on seotud nii Portugali mandriosas kui ka Assooride ja Madeira autonoomsetes piirkondades haavatavate elanikkonnarühmade jaoks mõeldud alaliste ja ajutiste eluasemete struktuurse puudusega, aidates samal ajal kaudselt kaasa sotsiaalkaitseüsteemi tugevdamisele. Avaliku sektori elamumajandus moodustab Portugali elamufondist vaid 2 % ning seda peetakse ebapiisavaks, et rahuldada enim puudust kannatavate ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste vajadusi.

Komponendi peamised eesmärgid on järgmised: i) suurendada sotsiaal- ja taskukohaste eluasemete pakkumist (sealhulgas tegeleda muude seotud vajadustega, nagu põhitaristu ja seadmete puudumine, ebatervislikud ja ebakindlad elukohad, ebakindlus või lepinguliste suhete puudumine, ülerahvastatus või eluaseme sobimatus puudega või piiratud liikumisvõimega elanike erivajaduste rahuldamiseks); luua riigi tasandil suutlikkus pakkuda erakorralist ja ajutist majutust selliste ootamatute või ettenägematute sündmuste korral, nagu loodusõnnetused, tulekahjud, pandeemiad, ränne, varjupaigataotlused või otsese ohuga olukorrad, nagu koduvägivald, inimkaubandus, väljatõstmiste oht jne; ning iii) suurendada üliõpilastele taskukohaste hindadega majutuse pakkumist. Komponendi investeeringud hõlmavad uute eluruumide ehitamist ja olemasolevate renoveerimist.

See komponent aitab täita 2019. ja 2020. aasta Euroopa poolaasta raames Portugalile esitatud riigipõhiseid soovitusi, eelkõige: parandada sotsiaalse turvavõrgu tõhusust ja piisavust (riigipõhine soovitus 2/2019); tagada piisav ja tõhus sotsiaalkaitse ja sissetulekutoetus (riigipõhine soovitus 2-2020); suurendada kõrgkooli lõpetanute arvu, eelkõige teaduse ja infotehnoloogia valdkonnas (üliõpilasmajutuse investeeringute kaudu) (riigipõhine soovitus 2/2019). See komponent aitab kaasa ka rohepöört käsitleva riigipõhise soovitusi (riigispetsiifiline soovitus 32020) täitmisele. Lisaks aitab see komponent rakendada mitmeid Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid, näiteks: „Abivajajatele tagatakse juurdepääs kvaliteetsele sotsiaalmajutusele või eluasemetoetusele“ (EPSR 19. a); „Haavatavatel inimestel on õigus asjakohasele abile ja kaitsele sunniviisilise väljatõstmise eest“ (Euroopa sotsiaalõiguste sammas 19. b); „Kodututele pakutakse piisavat peavarju ja teenuseid, et edendada nende sotsiaalset kaasatust“ (Euroopa sotsiaalõiguste sammas 19. c); Sotsiaalkaitse (EPSR 12); „Puuetega inimeste kaasamine“ (EPSR 17); „Juurdepääs olulistele teenustele“ (EPSR 20); „Haridus, koolitus ja elukestev õpe: Igaühel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad täiel määral ühiskonnas osaleda ja aitavad edukalt toime tulla üleminekutega tööturul“ (Euroopa sotsiaalõiguste sammas 1). Samuti võetakse arvesse keskkonnamõõdet, eelkõige edendades uute ja kõrgete energiatõhususe standarditega ehitiste ehitamist.

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

B.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r04: Erakorralist ja ajutist eluasemevajadust käsitlev riiklik kava

Reformi eesmärk on luua avalik riiklik võrgustik erakorralise ja ajutise eluasemevajaduse rahuldamiseks osana eluasemepoliitika uuendamisest Portugalis, et kaitsta kindlaksmääratud sihtrühmi ja suurendada nende mõjuvõimu ning edendada sotsiaalset kaasatust ja võidelda ebavõrdsuse vastu.

Reform seisneb struktureeritud ja valdkonnaülese reageerimisvõimekuse loomises inimeste jaoks, kes vajavad erakorralist või ajutist majutust, ning vajaliku õigus- ja reguleeriva raamistiku väljatöötamises, et luua investeerimismeetme RE-C02-i02 (riiklik erakorralise ja ajutise majutamise toetus) juhtimismudel ning kehtestada abi saavate isikute eluasemeteenusele ja sotsiaalabiteenusele suunamise meetodid.

Reformi rakendamine pidi lõpule jõudma 31. juuniks 2021.

Investeering RE-C02-i01: Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm

Investeeringu eesmärk on tagada kõige kiireloomulisemate vajadustega peredele ja kõige haavatavamatele rühmadele korralik ja asjakohane eluase.

Investeering seisneb peamiselt sotsiaalmajutuse pakkumises, kuid ka renoveerimiseks või ehitamiseks rahalise toetuse andmises kindlaksmääratud sihtrühmadele, kellel puudub finantssuutlikkus endale vajaliku eluaseme võimaldamiseks, vähemalt 26 000 leibkonnale 2026. aastaks. Investeeringud seisnevad uute hoonete ehitamises või olemasolevate elamute renoveerimises, samuti vajaduse korral uute hoonete soetamises või hoonete allrendile andmises.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i02: Riiklik erakorralise ja ajutise majutamise toetus

Investeeringu eesmärk on pakkuda Portugali mandriosa haavatavatele elanikkonnarühmadele ajutist või erakorralist majutust. Selle investeeringu eesmärk on viia ellu komponendis sisalduva erakorralise ja ajutise majutuse riikliku kava reform. Kavandatavad sekkumised on seotud järgmiste ohtude või sotsiaalsete hädaolukordadega: ettenägematud või erakorralised sündmused, vajadus kiire majutuse järele ja ajutiselt eluasemeta jäänud isikute, sealhulgas koduvägivalla ohvrite, inimkaubanduse ohvrite, rahvusvahelise kaitse all olevate isikute ja kodutute mõjuvõimu suurendamine; erakorraline ja nõuetekohaselt põhjendatud vajadus erakorralise ja ajutise majutuse järele isikutele, kellel on otsene ja tegelik oht jääda deinstitutionaliseerimise protsessis majutuseta; riigiametnike ja -teenistujate vajadus ajutise majutuse järele, mis on avalikes huvides hädavajalik.

Investeering hõlmab 2 000 erakorralise majutuskoha ja 473 elupaigaüksuse loomist, julgeolekujõudude jaoks kolme plokki (avaliku huviga põhjendatud juhtudel) ja viie ajutise majutuskeskuse loomist humanitaar- või julgeolekukaalutlustel.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i03-RAM: Sotsiaalelamute pakkumise suurendamine Madeira autonoomses piirkonnas

Investeeringu eesmärk on vastata rasketes tingimustes elavate perede eluasemevajadustele, kellel ei ole Madeira autonoomses piirkonnas piisavat rahalist suutlikkust eluasemele juurdepääsu kulude katmiseks.

Investeering hõlmab sotsiaaleluruumide ehitamist ja/või soetamist 805 kodumajapidamisele (investeering hõlmab ka uuringuid, projekte, maa omandamist ja ehitamist), 325 eraeluruumi taastamise toetamist (sealhulgas energiatõhususe parandamist). Investeeringuga nähakse ette ka teenuste hankimine infosüsteemide ja e-valitsuse lahenduste arendamiseks eluasemesektoris.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-02-i04-RAA: Assooride autonoomse piirkonna majutussuutlikkuse parandamine

Investeeringu eesmärk on suurendada eluaseme pakkumist eri tasanditel pärast Assooride autonoomse piirkonna hoonete olukorra märgatavat halvenemist ja pakkumise vähenemist kinnisvaraturul.

Investeering hõlmab eri saartel järgmist:

- 100 hoone ehitamine
- 75 korteri viimistlemine; ning
- hoonete renoveerimine (63 hoone põhjalik renoveerimine, 329 hoone keskmine renoveerimine ja 135 hoone väikene sekkumine) kokku 527 sekkumisega.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C02-i07-RAA: Elamumaatükkide taristu

Investeeringu eesmärk on luua või parandada taristut Assooride autonoomses piirkonnas asuvate maatükkide jaoks ning jaotada need väljavalitud kandidaatide vahel. Eesmärk on võimaldada väljavalitud kandidaatidel ehitada nendele maatükkidele kontrollitud kuludega oma majad. See programm on kehtestatud 3. augusti 2005. aasta piirkondliku seadusandliku dekreediga nr 21/2005/A. Investeeringuga eraldatakse 145 maatükki.

Nendele osadele oma maja ehitamiseks sobivate kandidaatide valimisel eelistatakse noori (alla 35-aastased, kui nad on vallalised või on abielus või paaris elavad alla 70-aastased).

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i08-RAA: Sotsiaaleluruumide arvu suurendamine

Investeeringu eesmärk on tugevdada Assooride autonoomse piirkonna sotsiaalelamute arvu. Investeering hõlmab 126 eluruumi ehitamist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

B.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpulevii mise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.1	Re-C02-i01	Siht	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – allkirjastatud koostöö- või rahastamiskokkulepped		Number	0	75	3. kv	2022	<p>Koostöö- või rahastamiskorra allkirjastamine.</p> <p>Kohalikud majutusstrateegiad on esitatud omavalitsuste poolt. Nende strateegiatega määratakse kindlaks 1) kõik selle programmi raames abikõlblikud vajadused (nagu on täpsustatud 4. juuni 2018. aasta dekreetseaduses nr 37/2018) ja 2) eluasemelahendusi edendavad üksused. Pärast seda, kui IHRU (Housing and Urban Rehabilitation Institute) on kinnitanud kohalike majutusstrateegiate vastavust programmile, allkirjastatakse kohalike omavalitsustega sõlmitud koostöölepingud või teiste abisaajatega sõlmitavad rahastamislepingud, milles määratakse kindlaks konkreetsed toetatavad investeeringud, ning täpsustatakse nende rakendamise tähtaeg.</p>
2.2	Re-C02-i01	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või renoveeritud (parema energiatõhususega) eluruumid		Number	0	1 500	3. kv	2023	<p>Programmiga hõlmatud abikõlblikele leibkondadele tarnitud eluruumide arv. Uute ehitiste primaarenergiaarbitimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel (välja arvatud käimasolevad ning 2021. ja 2022. aastaks eelarvestatud projektid, mis moodustavad kuni 188 250 000 eurot selle meetme kogueraldisest).</p>

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.29	Re-C02-i01	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või renoveeritud (parema energiatõhususega) eluruumid		Number	1 500	10 000	2. kv	2025	Programmiga hõlmatud abikõlblikele leibkondadele tarnitud eluruumide arv. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel (välja arvatud käimasolevad ning 2021. ja 2022. aastaks eelarvestatud projektid, mis moodustavad kuni 188 250 000 eurot selle meetme kogueraldisest).
2.3	Re-C02-i01	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või renoveeritud (parema energiatõhususega) eluruumid		Number	10 000	22 360	2. kv	2026	Programmiga hõlmatud abikõlblikele leibkondadele tarnitud eluruumide arv. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel (välja arvatud käimasolevad ning 2021. ja 2022. aastaks eelarvestatud projektid, mis moodustavad kuni 188 250 000 eurot selle meetme kogueraldisest). Taastustööde puhul on võrdlusühik eluruumi kohta 73 ruutmeetrit ja uute ehitiste puhul 95 ruutmeetrit 22 360 eluruumi kohta.
2.4	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Erakorra- ja üleminekumajutuse rahastamislepingute allkirjastamine		Number	0	500	3. kv	2022	Majutuskohtade arv, mille kohta on sõlmitud rahastamislepingud. Üksused esitavad oma rahastamisaotlused IHRU (Housing and Urban Rehabilitation Institute) avatud hankemenetluses, mis pärast sotsiaalkindlustusinstituudilt (ISSS) arvamuse küsimist sõlmib rahastamise lepingu ja määrab selle rakendamise tähtaja. Eluase – iseseisva juurdepääsuga hoone osa või kogu hoone, mis koosneb ühest või mitmest korteriruumist ja täiendavatest eraruumidest või eluruumidest rohkem kui ühe leibkonna jaoks.
2.5	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Erakorra- ja üleminekumajutuse rahastamislepingute allkirjastamine		Number	500	1 000	3. kv	2024	Majutuskohtade arv, mille kohta on sõlmitud rahastamislepingud. Üksused esitavad oma rahastamisaotlused IHRU (Housing and Urban Rehabilitation Institute) avatud hankemenetluses, mis pärast sotsiaalkindlustusinstituudilt (ISSS) arvamuse küsimist sõlmib rahastamise lepingu ja määrab selle rakendamise tähtaja. Eluase – iseseisva juurdepääsuga hoone osa või kogu hoone, mis koosneb ühest või mitmest korteriruumist ja täiendavatest eraruumidest või eluruumidest rohkem kui ühe leibkonna jaoks.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.6	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Ehitus- ja üleminekumajutuseks alustatud või ostetud ehitustööd (mis ehitatakse või ostetakse energiatõhususe standardi alusel või renoveeritakse parema energiatõhususega) ehitamisel		Number	0	350	3. kv	2023	Eluruumid, mille ehitustööd algasid või ostetud eluruumid. Kui rahastamisleping on sõlmitud, vabastatakse summa üksustele sõltuvalt lepingu täitmisest. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel (välja arvatud käimasolevate ja 2021. ja 2022. aastaks eelarvestatud projektide puhul, mis moodustavad 14 800 000 eurot selle meetme kogueraldisest).
2.7	Re-C02-i02	Siht	Riiklik hädaabi ja ajutine majutustoetus – Erakorralised ja üleminekuruumid, mis on loodud (ehitatud või ostetud energiatõhususe standardi alusel või rehabiliteeritud, sealhulgas ostetud, suurema energiatõhususega) ja mis tarnitakse arendajatele		Number	0	2 000	2. kv	2026	Toetatavatele asutustele määratud eluruumide arv. Eluase – iseseisva juurdepääsuga hoone osa või kogu hoone, mis koosneb ühest või mitmest korteriruumist ja täiendavatest eraruumidest või eluruumidest rohkem kui ühe leibkonna jaoks. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel (välja arvatud käimasolevate ja 2021. ja 2022. aastaks eelarvestatud projektide puhul, mis moodustavad 14 800 000 eurot selle meetme kogueraldisest). 2000 majutuskoha võrdlusühik on keskmiselt 73 ruutmeetrit.
2.8	Re-C02-i02	Siht	Julgeolekujõududele toimetatud majutus ja humanitaar- või julgeolekukaalutlustel pakutav ajutine majutus		Number	0	473	2. kv	2026	Turvajõududele tarnitud eluruumide arv (SSGNR – sotsiaalteenused riigi kaardiväele; SSPSP – riikliku julgeolekupolitsei sotsiaalteenused) ajutiste majutusvajaduste rahuldamiseks, sealhulgas kolm julgeolekujõududele mõeldud plokki (avaliku huviga põhjendatud juhtudel). Investeering hõlmab ka viit ajutise majutuse keskust humanitaar- või julgeolekukaalutlustel. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2.10	RE-C02-i03-RAM	Siht	Toetatud elamumajandus Madeira autonoomses piirkonnas		Number	0	590	4. kv	2024	Abikõlblikele leibkondadele eraldatud eluasemete arv seoses sotsiaaleluruumide ehitamisega või toetust saavate sotsiaaleluruumide ostmisega. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.11	RE-C02-i03-RAM	Siht	Toetatud elamumajandus Madeira autonoomses piirkonnas		Number	590	805	2. kv	2026	Abikõlblikele leibkondadele eraldatud eluasemete arv seoses sotsiaaleluruumide ehitamisega või toetust saavate sotsiaaleluruumide ostmisega. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Võrdlusühik eluruumi kohta on keskmiselt 90 ruutmeetrit 805 eluruumi puhul. Lisaks hõlmab investeering ka teenuste hankeid infosüsteemide ja e-valitsuse lahenduste arendamiseks eluasemesektoris.
2.12	RE-C02-i03-RAM	Siht	Eraomanike kasutuses olevate renoveeritud eluruumide arv, sealhulgas parandatud energiatõhususega eluruumide arv		Number	0	325	2. kv	2026	Eraomanike kasutuses olevate selliste eluruumide arv, mis renoveeriti nende sihtrühmade jaoks, kellel puuduvad renoveerimistöde tegemiseks rahalised vahendid.
2.13	Re-C02-i04-RAA	Siht	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond		Number	0	24	4. kv	2021	Sekkumiste arv, sealhulgas vajaduse korral maa linnastumine koos tööde lõpuleviimisega sotsiaaleluruumide arvu suurendamiseks. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 120 ruutmeetrit.
2.14	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine		Number	0	40	4. kv	2021	Investeering hõlmab hoonete ja korterite renoveerimist või viimistlemist, mõõdetuna sekkumiste arvuga. Sekkumised hõlmavad järgmist: avaliku sektori mittelehoonete ümberehitamine elamuteks, Rahaline toetus kahjustatud sotsiaalhoonete ümberkorraldamiseks (Bairros Sociais) – kommunaalelamute renoveerimine, et vastata kehtivatele eluasemeid käsitlevatele õigusaktidele, peamiselt energiatõhususe nõuetele. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. Asjaomase eluruumi keskmine suurus on ligikaudu 100 ruutmeetrit.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.16	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine		Number	40	101	4. kv	2023	Investeering hõlmab hoonete ja korterite renoveerimist või viimistlemist, mõõdetuna sekkumiste arvuga, kui tööd on lõpetatud. Sekkumised võivad hõlmata järgmist: avaliku sektori mitteeluhoonete ümberehitamine elamuteks, Rahaline toetus kahjustatud sotsiaalhoonete ümberkorraldamiseks (Bairros Sociais) — Kommunaalelamute renoveerimine, et vastata kehtivatele eluasemeid käsitlevatele õigusaktidele, peamiselt energiatõhususe nõuetele. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. Asjaomase eluruumi keskmine suurus on ligikaudu 100 ruutmeetrit.
2.17	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumised Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumides – hoonete ehitamine		Number	24	100	4. kv	2025	Sekkumiste arv, sealhulgas vajaduse korral maa linnastumine koos tööde lõpuleviimisega sotsiaaleluruumide arvu suurendamiseks. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 120 ruutmeetrit.
2.18	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine		Number	101	602	4. kv	2025	Investeering hõlmab hoonete ja korterite renoveerimist või viimistlemist, mõõdetuna sekkumiste arvuga. Sekkumised võivad hõlmata järgmist: avaliku sektori mitteeluhoonete ümberehitamine elamuteks, – noorte üürimise edendamise kava rakendamine (nt kohaliku majutuse (Alojamento Local) muutmine pikaajaliseks üüriks, linnakeskuste taastamine). Rahaline toetus kahjustatud sotsiaalhoonete ümberkorraldamiseks (Bairros Sociais) — kommunaalelamute renoveerimine, et vastata kehtivatele eluasemeid käsitlevatele õigusaktidele, peamiselt energiatõhususe nõuetele. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. Asjaomaste eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 100 ruutmeetrit.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.19	Re-C02-r04	Eesmärk	Jõustub dekreetseadus, millega kiidetakse heaks riikliku kiireloomulise ja ajutise eluasemekava õigusraamistik	Dekreetsaaduse jõustumine				2. kv	2021	Dekreetsaaduses määratakse kindlaks kava struktuur ja abikõlblikud elamud, toetusesaajad, eluasemelahendused ja rahastamismudelid. Lisaks õigusraamistikule esitatakse valitsusele riiklik eluasemekava, mille valitsus heaks kiidab ning mis hõlmab edendatavate eluasemelahenduste strateegilist planeerimist ja selleks vajalikku toetust, sõltuvalt kohalikest vajadustest ja eripäradest ning sotsiaal-territoriaalsest ühtekuuluvusest.
2.30	Re-C02-i07-RAA	Siht	Maatükkide infrastruktuur		Number	0	145	2. kv	2026	Selliste maatükkide arv, mille taristu on loodud või mida on täiustatud ja mis on jagatud väljavalitud kandidaatidele pärast valikutingimusi ja -nõudeid kindlaks määratud valikumenetlust. Eelistatakse noori, nagu on täpsustatud investeeringu kirjelduses.
2.31	Re-C02-i08-RAA	Siht	Assooride autonoomse piirkonna sotsiaalelamute arvu suurendamine – ehitatud eluruumid		Number	0	126	4. kv	2025	Lõpetatud elamute arv. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 101 ruutmeetrit.

B.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C02-i05: Taskukohane avalik eluase

Investeeringu eesmärk on reageerida praegusele eluasemehindade dünaamikale võrreldes Portugali leibkondade sissetuleku tasemega, eelkõige suurtes linnakeskkondades, ning ehitada avaliku sektori tarbeks elamuid, mida saab konkreetsetele sihtrühmadele taskukohaste hindadega rentida.

Investeering seisneb uute hoonete ehitamises, sealhulgas nende soetamises, ja üldkasutatavate eluruumide renoveerimises, et pakkuda seejärel kindlaksmääratud sihtrühmadele mõistliku hinnaga üürimiseks 6 800 majutusk kohta.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i06: Üliõpilaste majutus taskukohaste hindadega

Selle investeeringu eesmärk on suurendada riikliku taskukohase üliõpilasmajutuse pakkumist, kuna see on endiselt üks suurimaid takistusi juurdepääsul kolmanda taseme haridusele. Need majutuskohad aitavad vähendada üliõpilaste ja nende perede otseseid kulusid, keskendudes eelkõige sotsiaalselt ja majanduslikult kõige haavatavamatele üliõpilastele. Praegune pakkumine toetab vaid väikest osa (umbes 10 %) majutust vajavatest üliõpilastest, arvestades eluasemekulude märgatavat kasvu, eriti suuremates linnakeskustes, kuhu on koondunud kõrgharidusasutused.

Investeering hõlmab 18 000 uue ja renoveeritud voodikoha pakkumist uute hoonete ehitamise kaudu, olemasolevate hoonete remontimist ning olemasolevate tudengite majutusüksuste moderniseerimist ja laiendamist, et õpilased saaksid neid eelisjärjekorras kasutada. Lisaks ja alles siis, kui üliõpilaste vajadused on rahuldatud, võib voodikohti teha kättesaadavaks ka kõrgkoolide teadlastele, õpetajatele ja õpetamisega mitteseotud töötajatele, eelkõige riiklikus või rahvusvahelises liikuvuses, sealhulgas ERASMUS+, Euroopa ülikoolide võrgustike ja Portugali riigiga sõlmitud muude rahvusvaheliste liikuvuslepingute raames.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C02-i09: Laiendatud meede: Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm (laen)

Investeeringu eesmärk on suurendada investeeringuid RE-C02-i01: Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm komponendi nr 2 raames. Meetme laiendatud osa suurendab kodumajapidamistele pakutavate eluruumide arvu.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

B. 4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.20	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – alustatud tööruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)		Number	0	520	3. kv	2022	Selliste eluruumide arv, mille ehitustööd algavad pärast pakkumismenetlust ja lepingu allkirjastamist. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2.21	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – alustatud tööruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)		Number	520	1400	3. kv	2024	Selliste eluruumide arv, mille ehitustööd algavad pärast pakkumismenetlust ja lepingu allkirjastamist. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2.22	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – määratud eluruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)		Number	0	520	3. kv	2024	Abikõlblikele leibkondadele eluasemebörsi (22. oktoobri 2020. aasta otsus 82/2020) või munitsipaalprogrammi kaudu leitud taskukohaste eluasemete arv. Taskukohane eluase on määratletud kui 22. mai 2019. aasta dekreetseadusega nr 68/2019 kehtestatud juurdepääsu rendiprogramm, mida toetab 19. detsembri 2014. aasta seadusega nr 81/2014 (muudetud redaktsioon), 19. detsembri 2014. aasta seadusega nr 80/2014 kehtestatud tingimuslik üürikava, kontrollitud kulude süsteem, mida reguleerib ministri 19. veebruari 2019. aasta rakendusmäärus nr 65/2019, või spetsiaalseid munitsipaalprogramme. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2.23	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – määratud eluruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)		Number	520	1400	3. kv	2025	Abikõlblikele leibkondadele eluasemebörsi (22. oktoobri 2020. aasta otsus 82/2020) või munitsipaalprogrammi kaudu leitud taskukohaste eluasemete arv. Taskukohane eluase on määratletud kui 22. mai 2019. aasta dekreetseadusega nr 68/2019 kehtestatud juurdepääsu rendiprogramm, mida toetab 19. detsembri 2014. aasta seadusega nr 81/2014 (muudetud redaktsioon), 19. detsembri 2014. aasta seadusega nr 80/2014 kehtestatud tingimuslik üürikava, kontrollitud kulude süsteem, mida reguleerib ministri 19. veebruari 2019. aasta rakendusmäärus nr 65/2019, või

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										spetsiaalseid munitsipaalprogramme. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2.24	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – määratud eluruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)		Number	1400	6 800	2. kv	2026	Abikõlblikele leibkondadele eluasemebõrsi (22. oktoobri 2020. aasta otsus 82/2020) või munitsipaalprogrammi kaudu leitud taskukohaste eluasemete arv. Taskukohane eluase on määratletud kui 22. mai 2019. aasta dekreetseadusega nr 68/2019 kehtestatud juurdepääsu rendiprogramm, mida toetab 19. detsembri 2014. aasta seadusega nr 81/2014 (muudetud redaktsioon), 19. detsembri 2014. aasta seadusega nr 80/2014 kehtestatud tingimuslik üürikava, kontrollitud kulude süsteem, mida reguleerib ministri 19. veebruari 2019. aasta rakendusmäärus nr 65/2019, või spetsiaalseid munitsipaalprogramme. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2.25	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste taskukohane majutus – üliõpilaste majutuskohtade arv koos algatatud pakkumismenetlustega		Number	0	7000	3. kv	2022	Peamiselt kõrgharidusüliõpilaste uute ja renoveeritud majutuskohtade arv, mille jaoks on korraldatud avalikud hanked. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
2.26	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga		Number	0	7 200	3. kv	2024	Linna- või segahoonetes kättesaadavaks tehtud uute ja renoveeritud kohtade arv, mis on mõeldud täielikult või osaliselt ajutiseks majutamiseks üliõpilastele, kes õpivad mujal kui oma elukohas ja vajavad kõrghariduse omandamiseks majutust, sealhulgas üliõpilaseluase, mis koosneb tingimata magamistubadest, vannitubadest, köökidest ja söögiruumidest ning võib hõlmata õppe- ja majutuskohi, parkimist ja varustust; Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2.27	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga		Number	7 200	13 300	3. kv	2025	Selliste uute ja renoveeritud kohtade arv, mis on tehtud kättesaadavaks peamiselt kõrgkooliõppuritele linna- või segahoonetes, mis on tervikuna või osaliselt ette nähtud ajutiseks majutamiseks üliõpilastele, kes õpivad oma elukohast erinevas kohas ja vajavad kõrghariduse omandamiseks majutust, sealhulgas üliõpilaseluase, mis koosneb tingimata magamistubadest, vannitubadest, köökidest ja söögiruumidest ning võib hõlmata õppe- ja majutuskohti, parkimist ja varustust; Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
2.28	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga		Number	13 300	18 000	1. kv	2026	Selliste uute ja renoveeritud kohtade arv, mis on tehtud kättesaadavaks peamiselt kõrgkooliõppuritele linna- või segahoonetes, mis on tervikuna või osaliselt ette nähtud ajutiseks majutamiseks üliõpilastele, kes õpivad oma elukohast erinevas kohas ja vajavad kõrghariduse omandamiseks majutust, sealhulgas üliõpilaseluase, mis koosneb tingimata magamistubadest, vannitubadest, köökidest ja söögiruumidest ning võib hõlmata õppe- ja majutuskohti, parkimist ja varustust; Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
2.32	Re-C02-i09	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm (laen) – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või taastatud (parema energiatõhususega) eluruumid		Number	22 360	26 000	2. kv	2026	Programmiga hõlmatud abikõlblikele leibkondadele tarnitud eluruumide arv. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Taastustööde puhul on võrdlusühik eluruumi kohta 73 ruutmeetrit ja uute ehitiste puhul 95 ruutmeetrit 3 640 eluruumi puhul.

C. KOMPONENT 3: Sotsiaalmeetmed

Portugal on juba aastaid seisnud silmitsi oluliste demograafiliste ja sotsiaalmajanduslike probleemidega, mida on võimendanud COVID-19 pandeemia. Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse järgmisi probleeme: rahvastiku vananemine, puuetega inimeste ja teiste ülalpeetavate inimeste õigused ning vaesus ja sotsiaalne tõrjutus ebasoodsas olukorras olevates kogukondades ja rühmades.

Sellega seoses käsitletakse selles komponendis struktuurilisi sotsiaalpoliitikaga seotud probleeme ja sotsiaalteenuste vähest kättesaadavust abivajavate elanike/piirkondade jaoks nii Portugali mandriosas kui ka Assooride ja Madeira autonoomsetes piirkondades.

Komponendi peamised eesmärgid on järgmised: i) luua sotsiaalhoolekandeasutusi ja tagada parem territoriaalne kaetus; ii) sotsiaalsete lahenduste võrgustiku tugevdamine ja laiendamine uuenduslike lahenduste ning katseprojektide ja sekkumiste abil; iii) uute kogukonnapõhiste toetusmeetmete väljatöötamine, mis aitavad kaasa iseseisva elu edendamisele, sõltuvuse ennetamisele ja institutsionaliseerimise vähendamisele kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga; iv) tagada puuetega inimestele juurdepääs kaasavale eluviisile ning ühiskonnas ja majanduses osalemine; v) vaesuse kaotamise edendamine, töötades välja kõikehõlmava riikliku strateegia, mis keskendub kõige haavatavamatele ja ebasoodsamas olukorras olevatele kogukondadele.

See komponent toetab riigipõhise soovitus (milles käsitletakse tervishoiusüsteemi vastupanuvõime tugevdamist ning kvaliteetsele tervishoiule ja pikaajalisele hooldusele võrdse juurdepääsu tagamist) käsitlemist (riigipõhine soovitus 1-2020). Lisaks aitab see täita riigipõhist soovitus, milles käsitletakse sotsiaalse turvavõrgu tulemuslikkuse ja piisavuse parandamist ning elanikkonna oskuste taseme parandamist (riigipõhine soovitus 2 2019), piisava sotsiaalkaitse ja sissetulekutoetuse tagamist ning võrdse juurdepääsu tagamist kvaliteetsele haridusele ja koolitusele (riigipõhine soovitus 2 2020) ning Portugali sotsiaalkaitseüsteemi tulemuslikkuse parandamist, eelkõige selle raamistiku lihtsustamise kaudu (riigipõhine soovitus 1 2022 ja 2023). See komponent toetab kaudset ka riigipõhise soovitus (investeeringute suunamise kohta rohe- ja digipöördele) elluviimist (riigispetsiifiline soovitus 32020).

See komponent peaks aitama kaasa nii rohe- kui ka digipöördele. Sotsiaalrajatiste ehitamise, laiendamise ja renoveerimisega seotud projektid keskenduvad energiatõhususele, taastuvenergia kasutamisele omatarbimiseks ning energia- ja kütusekulude vähendamisele. Keskkonnamõõtme järgimiseks võetakse ehitamisel arvesse uusi kõrgeid energiatõhususe standardeid. Lisaks varustatakse asjaomased üksused heitevabade kergsõidukitega. See komponent hõlmab ka meetmeid, mis tõhustavad digitaalsete vahendite kasutamist, eelkõige eakatele suunatud sotsiaalteenuste puhul, ning valitsuse poolt puuetega inimestele suunatud IKT-vahendite ja e-teenuste loomise kaudu.

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

C. 1 Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r05: Rahastute ja sotsiaalse reageerimise reformimine

Selle meetme eesmärk on laiendada, ajakohastada ja rehabiliteerida sotsiaalteenuste võrgustikku ning avalike ja erasotsiaalasutuste pakutavaid vahendeid. Meede on suunatud majanduslikust, sotsiaalsest ja tervishoiu seisukohast eriti haavatavatele rühmadele, nagu vaesuses või madala sissetulekuga inimesed ja pered, eakad ja ülalpeetavad inimesed, puuetega inimesed ning lapsed ja noored. Lisaks edendavad käesoleva meetmega ette nähtud integreeritud tervishoiu- ja

sotsiaaltoetusmeetmed ülalpeetavate isikute iseseisvust nende rehabiliteerimise ja sotsiaalse taasintegreerimise kaudu kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni,¹ Euroopa puuetega inimeste õiguste strateegiaga aastateks 2021–2030² ja vananemise rohelise raamatuga „Põlvkondadevahelise solidaarsuse ja vastutuse edendamine“³.

Kõnealune reform hõlmab uue põlvkonna seadmete ja sotsiaalsete meetmete programmi käivitamist sotsiaalseadmete paigaldamise korra lihtsustamise kaudu. Programmis keskendutakse järgmistele meetmetele:

- Eakate hooldekodudes pakutavate sotsiaalhoolekande- ja individuaalsete teenuste parandamine pärast vajaduste hindamist;
- ERPIde litsentsimise ja/korraldamise edendamine väljaspool ametlikku süsteemi;
- Vaadata läbi sotsiaalteenuste litsentsimist käsitlev õigusraamistik,
- Uuenduslike sotsiaalmeetmete, näiteks väikesemahuliste ühiselamute edendamine;
- Uuendusliku koduse toe mudeli väljatöötamine;
- Sotsiaalse eraldatuse olukorras olevate inimeste sotsiaalse toetamise tugevdamine valdkondadevaheliste meeskondade loomise ning sotsiaalselt haavatavate olukordade kaardistamise ja jälgimise mehhanismi loomise kaudu (Radari sotsiaalprojektid);
- Töötajate arvu suurendamine ja sotsiaalmeetmete pakkumise kvaliteedi parandamine, peamiselt madala katvusega piirkondades;
- Puuetega või ülalpeetavatele inimestele suunatud sotsiaalteenuste ja -toe tugevdamine ning nende iseseisvuse ja iseseisva elu edendamine.

Investeering RE-C03-i01 – Uue põlvkonna seadmed ja sotsiaalsed lahendused aitavad reformi ellu viia.

Reformi rakendamisega seotud eesmärk on kavas saavutada 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r06: Puuetega inimeste kaasamise riiklik strateegia aastateks 2021–2025

Selle meetme eesmärk on hõlbustada ja süvendada puuetega inimeste kaasamist kõikidesse eluvaldkondadesse, edendada nende iseseisvust, toimetulekut ja enesemääramisõigust ning tagada võrdsed võimalused kõigile kodanikele, olenemata nende võimetest.

Reform seisneb puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmises. Strateegia kajastab Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsioonist tulenevaid kohustusi⁴ ja võimaldab käivitada rea meetmeid, näiteks:

- Vajaduse korral kehtiva reguleeriva raamistiku ümbersõnastamine;
- Puude hindamise ja sertifitseerimise süsteemi ümbersõnastamine;
- Puuetega inimeste põhjalik diagnoosimine, töötades välja andmekogumissüsteemid ja järelevalvenäitajad, et toetada otsuste tegemist;
- Sekkumine avalikus ruumis, et hõlbustada puuetega inimeste juurdepääsu;
- Puuetega inimeste koolitus-, tööhõive- ja kvalifikatsioonisüsteemide kohandamine;
- Uuenduslike sotsiaalteenuste ja kogukonnapõhiste lähenemisviiside väljatöötamine;
- Puuetega inimeste osalemine spordis, kultuuris ja vaba aja veetmises.
- Laiendada iseseisva elu toetamise mudelit, mis pakub puuetega inimestele isiklikku abi;

¹ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

⁴ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

Investeeringud RE-C03-i02: Juurdepääsetavus 360°, RE-C03-i05: Platvorm ja juurdepääs ning RE-C01-i02: Integreeritud pikaajalise ravi riiklik võrgustik ja palliativse ravi riiklik võrgustik aitavad reformi ellu viia.

Reformi rakendamise seotud eesmärk on kavas saavutada 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r07: Ebasoodsate tingimustega kogukondade integreeritud toetusprogrammide lepingute sõlmimine suurlinnapiirkondades

Meetme eesmärk on võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu kõige ebasoodsamas olukorras olevates Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade omavalitsustes.

Reform koosneb integreeritud katsemeetmetest, mis töötatakse välja pärast kogukonna konkreetsete vajaduste hindamist ja kindlakstegemist. Pärast seda etappi kavandatakse integreeritud sekkumised ja keskendutakse kahele valdkonnale:

- Sekkumine avalikus ruumis ja sotsiaaltaristus, nagu lastesõimed ja algkoolid, tervishoiuasutused ning sotsiaal- ja kultuuriürituste, õpikodade ja/või koolituskursuste korraldamise vahendid; ning
- Mittemateriaalset laadi sekkumismeetmed sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks, näiteks kogukondade aktiivne kaasamine nende kavandamisse ja rakendamisse, väikeste kohalike ettevõtete ettevõtluse edendamine, koolist väljalangemise ja koolist väljalangemise vastu võitlemise projektide väljatöötamine, kutseõppe pakkumine ja spordi edendamine.

Seda reformi toetatakse ja struktureeritakse koosõlas Portugali esimese riikliku vaesusevastase võitluse strateegiaga (ENCP) ja selles kindlaks määratud konkreetsetele rühmadele suunatud temaatiliste sekkumistega.

Reform viiakse ellu investeeringute RE-C03-i06 (integreeritud tegevus Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade ebasoodsas olukorras olevates kogukondades) kaudu.

Reformi rakendamise seotud eesmärk on kavas saavutada 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r08: Vaesuse vastu võitlemise riiklik strateegia

Selle meetme eesmärk on võidelda vaesuse vastu mitmemõõtmelise, integreeritud, keskmise pikkusega ja pikaajalise lähenemisviisi väljatöötamise kaudu.

Reform seisneb vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmises. Strateegiaga nähakse ette raamistik temaatilisteks sekkumisteks, mis on suunatud konkreetsetele rühmadele alates lastest kuni eakateni, sealhulgas kõige haavatavamatele rühmadele. Selles sätestatakse tingimused selliste integreeritud poliitikameetmete väljatöötamiseks ja rakendamiseks, milles keskendutakse sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse iseärasustele kohalikul tasandil. Lisaks annab komisjon volituse vaesusega seotud näitajate ühtse järelevalveraamistiku loomiseks.

InvestRE-C03-i06 – Integreeritud meetmed ebasoodsas olukorras olevates kogukondades Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades aitavad reformi ellu viia.

Reformi rakendamise seotud eesmärk on kavas saavutada 30. septembriks 2021.

Investeering RE-C03-i01: Uue põlvkonna seadmed ja sotsiaalsed lahendused

Selle meetme eesmärk on ajakohastada ja laiendada sotsiaalhooldusteenuste võrgustikku, et töötada välja tõhusamad teenuste osutamise meetodid, saavutada laiem riiklik territoriaalne kaetus ning parandada sotsiaaltöötajate töötingimusi ja kasutajatele pakutava hoolduse kvaliteeti.

Kõnealune investeering koosneb järgmisest:

- olemasolevate sotsiaalteenuste rajatiste renoveerimine ja laiendamine ning uute rajatiste ehitamine, nagu lastesõimed, eakate hooldekodud (ERPIId) ning kaasamise ja mõjuvõimu suurendamise keskused (CACId);

- laiendada sotsiaalmeetmete võrgustikke iseseisvuse ja kaasamise ning koduabiteenuste jaoks, suurendades hõlmataivate kasutajate arvu;
- Sotsiaalmeetmete võrgustiku laiendamine uute tüpoloogiatega, nagu ühiselamud;
- tehniliste ja digiseadmete ostmine, sealhulgas elektrisõidukite ostmine; ning
- katseprojekti „Radar Social“ käivitamine, mille eesmärk on katsetada riiklikul tasandil peaaegu proaktiivset ja uuenduslikku integreeritud sotsiaalse toetuse mudelit. Seda mudelit on juba katsetatud Lissaboni omavalitsusüksuses, hõlmates ainult ühte sihtrühma (eakad) ja nüüd on kavas hõlmata kogu Portugali mandriosa ja laiemat sihtrühma (kõiki isikuid, keda ohustab sotsiaalne tõrjutus, kelle sotsiaalne ja/või peretoetus ei ole piisav). Projekt hõlmab vajaduste kindlakstegemist ja kaardistamist ning muid meetmeid, nagu kodanikuosaluse edendamine, digitaalsete ja IT-vahendite kasutamise edendamine põhilistele kogukonnateenustele juurdepääsuks ja spordi edendamine. Sel eesmärgil luuakse Portugali mandriosa omavalitsustes 278 sotsiaalse sekkumise meeskonda. Nende ülesanne on eakate ja teiste sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate haavatavate isikute kindlakstegemine ja individuaalsetest vajadustest lähtuva toe pakkumine.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C03-i02: Juurdepääsetavus 360°

Meetme eesmärk on parandada puudega inimeste juurdepääsetavust avalikule ruumile, üldkasutatavatele hoonetele ja eluruumidele kogu territooriumil.

See investeering on täielikult kooskõlas Euroopa puuetega inimeste õiguste strateegiaga aastateks 2021–2030⁵ ja koosneb kolmest tegevussuunast:

- 2021.–2025. aasta avaliku tee sekkumisprogramm (PIVP), mis hõlmab toiminguid ja ehitustöid vähemalt 200 000 m² avalikus ruumis, nagu külgvaalad ja ruudud;
- avalike hoonete sekkumisprogramm aastateks 2021–2025 (PiEP), mis hõlmab vähemalt 1 500 avaliku teenistuse hoone tegevust ja ehitustöid; ning
- elamumajanduse sekkumisprogramm 2021–2025, mis hõlmab renoveerimis- ja ehitustöid vähemalt 1 000 olemasolevas puuetega inimeste elamus.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C03-i03-RAM: Sotsiaalse reageerimise tugevdamine Madeira autonoomses piirkonnas

Meetme eesmärk on tugevdada Madeira autonoomse piirkonna sotsiaalteenuste võrgustikku.

See investeering hõlmab eakate hooldekodusid ja kodutute sotsiaalsete tugistruktuuride laiendamist. Need meetmed hõlmavad uute rajatiste ehitamist ning olemasolevate rajatiste renoveerimist ja ajakohastamist ning vajalike tehniliste, digitaalsete ja IT-seadmete ostmist, sealhulgas elektrisõidukite ostmist, et hõlbustada ja parandada sotsiaalteenuste spetsialistideni jõudmist kõrvalistes piirkondades.

Sekkumised hõlmavad eakatele mõeldud elu- ja mittelehoonete taastamist ja laiendamist, mis on mõeldud 65-aastastele ja vanematele inimestele, kes ei saa oma elukohta jääda. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võivad nad majutada ka alla 65-aastaseid täiskasvanuid.

Kodututele suunatud meetmed hõlmavad öise vastuvõtu loomist hädaolukordade lahendamiseks ja majutuse pakkumiseks, vannitubade ja pesumaja loomist isikliku hügieeni edendamiseks, söögiruumide renoveerimist ja töökoja tüüpi tegevusi, et arendada toetusesaajate sotsiaalseid oskusi ja pädevusi.

⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. detsembriks 2025.

Investeering RE-C03-i04-RAA: Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia rakendamine – sotsiaalse toetuse võrgustikud (Assooride autonoomne piirkond)

Meetme eesmärk on rakendada Assooride autonoomse piirkonna vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia 2018–2028 (ERCPES) prioriteete. Strateegias on määratletud neli üksteist täiendavad strateegilist prioriteeti:

- P1 – täieliku ja kaasava arengu tagamine kõigi laste ja noorte jaoks alates sünnist;
- P2 – sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine piirkonnas;
- P3 – territoriaalse sekkumise edendamine; ning
- P4 – adekvaatsete andmete kogumine vaesuse kohta piirkonnas.

See investeering hõlmab mitut meetet, mis suurendavad laste ja noorte juurdepääsu sotsiaal- ja haridusteenustele ning tugevdavad sotsiaalset ühtekuuluvust, toetades abivajavaid perekondi ja puuetega inimesi nende integreerimisel ühiskonda ja tööturule. Need hõlmavad vähemalt õpingute tugipunktide loomist, et võidelda koolist väljalangemise vastu, madala sissetulekuga leibkondadele kui stiimuliks lasteaias osalemise edendamiseks, täiendavate (füüsiliste) kohtade loomist lasteaedades ja päevakeskustes, puuetega inimestele uute kohtade loomist puudega inimesi toetavates keskustes, autode ostmist Instituição Particulares de Solidariedade'si autopargi uuendamiseks ning sotsiaalse kaasamise sissetuleku alla kuuluvate perede üksikisikute koolitamist, et anda neile täiendavad põhioskused, mis võimaldavad neil tööturule siseneda.

See investeering hõlmab ka katseprogrammi „Vananemine“ käivitamist, mille eesmärk on edendada eakate ja/või puuetega inimeste mitteinstitutionaalset hooldust.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C03-i05: Platvorm + juurdepääs

Selle meetme eesmärk on toetada puuetega inimeste kaasamist, pakkudes digitaalseid teabevahendeid ja -teenuseid, et hõlbustada nende vajaduste rahuldamist ja ühiskonnas osalemist.

Investeering koosneb viiest programmist:

- Üldkasutatavate hoonete asukohta ja juurdepääsetavuse tingimuste geoviide;
- Globaalsed teabe- ja positsioneerimissüsteemid suurtele üldkasutatavatele hoonetele, mis võimaldavad kaasata erahooneid;
- Piiratud liikumisvõimega inimeste parkimiskohtade georefereerimine;
- Digitaalne teabeplatvorm;
- Kõnekeskuse loomine portugali viipekeele suuliseks tõlkeks.

Need programmid on kavandatud selleks, et pakkuda piiratud liikumisvõimega inimestele avalikel teedel, avalikel ja erahoonetel ning parkimiskohtadel juurdepääsutingimuste georefereerimise lahendusi, luua digitaalne teabeplatvorm, mis koondab ja lihtsustab teavet asjakohaste õigusaktide kohta ning toetab vahendeid puuetega inimestele, ning pakkuda kurtidele kõnekeskust, mis tagab reaalsel suulise tõlke portugali viipekeeles, mis on kättesaadav kõigile haldusasutustele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C03-i06: Integreeritud tegevus ebasoodsas olukorras olevates kogukondades Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades

Selle laiaulatusliku ja uuendusliku katsemeetme eesmärk on võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu kõige ebasoodsamas olukorras olevates Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade omavalitsustes. Kui sekkumised on edukad, võib neid laiendada.

Kõnealune investering koosneb meetmetest, mis on seotud nende omavalitsusüksuste erivajadustega. Need meetmed hõlmavad kogukondade mõjuvõimu suurendamist, sotsiaalse ühtekuuluvuse uute ja uuenduslike lähenemisviiside väljatöötamist ning avaliku ruumi, sotsiaal- ja sporditaristuga ning elamutega seotud sekkumisi. Nende meetmete peamised eesmärgid on järgmised:

- Kogukondade tervise ja elukvaliteedi edendamine, toetades kohalike omavalitsuste liitude, valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuliikumiste ja elanike organisatsioonide, tervishoiuasutuste või muude avaliku sektori asutuste esitatud projekte;
- Avaliku ruumi ning sotsiaal-, tervishoiu-, eluaseme- või sporditaristu füüsiline ajakohastamine;
- Sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevate piirkondade taaselustamine, sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamine suurlinnapiirkondades;
- Väikeste, kohalike ettevõtete ettevõtluse soodustamine;
- Parandada juurdepääsu tervishoiule ja võidelda sõltuvuse vastu;
- Aktiivse ja tervena vananemise programmide väljatöötamine;
- Koolist väljalangemise ja koolist väljalangemise vastu võitlemise projektide kavandamine;
- Täiskasvanute kvalifikatsiooni parandamine ja nende oskuste sertifitseerimine;
- Elanikkonna vajaduste diagnoosimine ning täiskasvanute kirjaoskuse, portugali keele õppimise ja digitaalse kaasamise programmide arendamine;
- Kutseõpe ja kohalikule olukorrale ja dünaamikale kohandatud töölase konkurentsivõime edendamise poliitika;
- Juurdepääs kultuurile ja loovusele ning kultuuridevahelise suhtluse väärtustamine;
- Kogukonna osalemise julgustamine programmi enda juhtimises;
- Kohalike osalejate mõjuvõimu suurendamine partnerlusvõrgustikes;
- Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise lahendused;
- Spordi kui ühe sotsiaalse vahendi edendamine, mis ühendab kogukonna liikmeid, edendab väärtusi ja võitleb sotsiaalse ebavõrdsuse vastu;
- Kodakondsus ning juurdepääs õigustele ja kodanikuosalus.

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁶; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁷ madalam; iii) prügilate, jäätme põletustehaste⁸ ja mehhaanilis-bioloogilise

6 Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

7 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

8 Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

töötlemise jaamadega⁹ seotud tegevus; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C03-i07-RAA: Eakate hooldekodude võrgustiku (ERPI) ajakohastamine ja laiendamine

Meetme eesmärk on toetada Assooride autonoomse piirkonna eakaid.

See investeering hõlmab meetmeid eakate hooldekodudes (ERPI). Need meetmed hõlmavad olemasolevate rajatiste laiendamist ja renoveerimist, hõlmates 91 kohta hooldekodudes.

Investeering aitab pakkuda spetsialiseeritud ja pidevat hooldust neile, kes sõltuvad või elavad ebakindlas olukorras, mis ei võimalda neil koduseid tugiteenuseid saada. Taristu peab kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja riiklike õigusaktidega, nimelt puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegiaga, vältima füüsilise juurdepääsetavuse takistusi ja takistusi.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Reform RE-C03-r38: Sotsiaalkindlustussüsteemi lihtsustamine ja tõhusus

Reformi eesmärk on lihtsustada Portugali sotsiaalkindlustussüsteemi (Sistema de Segurança Social), et parandada selle tõhusust võitluses vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu, parandades sotsiaaltoetuste piisavust, katvust ja kasutamist. Reformi eesmärk on aidata kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava riiklike eesmärkide saavutamisele, nimelt eesmärgile vähendada 2030. aastaks vaesust 765 000 inimese võrra, ning rakendada nõukogu soovitusel piisava miinimumsissetuleku kohta esitatud põhimõtteid, mis tagavad aktiivse kaasamise.

Portugali sotsiaalkindlustussüsteem hõlmab kolme alamsüsteemi: i) kodakondsuse sotsiaalkaitse süsteem (Proteção Social de Cidadania) või mitteosamakseline režiim; ii) töötajate ja tööandjate sissemaksetel põhinev kindlustussüsteem (Sistema Previdencial) või osamakseline kord; ning iii) täiendav süsteem (Sistema Complementar), mis on vabatahtlik ning hõlmab täiendavaid avaliku ja erasektori skeeme.

Reformis võetakse arvesse ekspertide töörühma koostatud aruannet ja asjakohaseid konsultatsioone sidusrühmadega ning määratakse kindlaks järgmised elemendid:

- Ühtne sotsiaaltoetus. Sellega konsolideeritakse vähemalt kaheksa mitteosamakselist sotsiaaltoetust kodakondsuse sotsiaalkaitse süsteemi raames, sealhulgas miinimumsissetuleku kava (*Rendimento Social de Inserção*). Võrreldes konsolideeritavate sotsiaaltoetustega tagatakse ühtse sotsiaalhüvitisega vähemalt samaväärne kindlustuskate inimestele, kes on majanduslikult ja sotsiaalselt väga haavatavas olukorras. Ühtne sotsiaaltoetus aitab kõrvaldada kattuvusi olemasolevate kavade vahel ning selle ülesehitus edendab lihtsamat ja otsesemat juurdepääsu sotsiaaltoetustele. Kavandamis- ja rakendamisprotsessi käigus tagatakse asjaomaste sotsiaalpartneritega kaasamine ja nendega konsulteerimine.
- Sotsiaaltoetuste seadustik. See lihtsustab, ühtlustab ja konsolideerib sotsiaaltoetusi reguleerivaid õigusakte, et tagada suurem läbipaistvus ja olemasolevate sotsiaaltoetuste

9 Vältimist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

parem mõistmine. Sotsiaaltoetuste seadustik järgib sissemaksetega skeemide seadustiku (*Código dos Regimes Contributivos do Sistema Previdencial de Segurança Social*) mudelit, mis praegu hõlmab ainult ühte kolmest eespool nimetatud sotsiaalkindlustuse allsüsteemist.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

C.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
3.1	Re-C03-i01	Siht	Elektrisõidukite tarnimine		Number	0	2 500	1. kv	2026	Istituições Particulares de Solidariedade Sociali (IPSS) või sarnaste abikõlblike sotsiaalteenuste osutajatele selliste uute elektriautode tarnimine, mis on kohandatud koduabiks ja/või liikumispuudega isikute veoks.
3.2	Re-C03-i01	Siht	Sotsiaalse sekkumise rühmade (Radar Social) loomine		Number	0	278	4. kv	2024	278 sotsiaalse sekkumise meeskonna loomine Portugali mandriosa omavalitsustes.
3.3	Re-C03-i01	Eesmärk	Lepingute sõlmimine sotsiaalteenuste/sotsiaalsete lahenduste võrgustiku loomist ja laiendamist edendavate asutuste toetamiseks.	Sotsiaalrajatiste/vastuste võrgustiku edendavatele asutustele toetuse andmise lepingute sõlmimine				2. kv	2022	Toetuslepingu sõlmimine selliste organisatsioonide edendamiseks, kes osalevad konkursil sotsiaalteenuste/sotsiaalsete lahenduste võrgustiku loomiseks ja laiendamiseks (hõlmavad lapsi, eakaid, puuetega inimesi jt) ning kelle puhul on leitud, et nad vastavad kindlaksmääratud tingimustele, olemasoleva rahastamispaketi piires. Hoonete uue ehitamise korral tagatakse hankemenetlusega, et uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
3.4	Re-C03-i01	Siht	Uute kohtade loomine ja olemasolevate kohtade renoveerimine sotsiaalasutustes		Number	0	39 405	1. kv	2026	Vähemalt 15 000 uue koha loomine ning ülejäänud kohtade renoveerimine lasteaedades, eakatele, puuetega inimestele ja teistele haavatavatele inimestele lasteaedades, eakate hooldekodudes, päevakeskustes, Domiciliary Support Services (DAS), kaasamisega seotud tegevus- ja võimestamiskeskustes (CACI), iseseisvuse ja kaasamise residentsus ning uuenduslikud tüpoloogiad. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
3.5	Re-C03-i01	Siht	Koduabiteenuste kasutajad ja töötajad, kes saavad juurdepääsu tahvelarvutitele ning muudele IT- ja sideseadmetele, tehnilise abi seadmetele või koolitusele.		Number	0	63 825	1. kv	2026	Koduabiteenuste kasutajate või töötajate arv, kes saavad juurdepääsu vähemalt tahvelarvutitele ning muudele IT- ja sideseadmetele või tehnilisele abi seadmetele või koolitusele.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühhik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
3.6	Re-C03-i02	Siht	Liikumispuudega inimestele parema juurdepääsuga eluruumid		Number	0	190	2. kv	2024	Liikumispuudega inimeste juurdepääsutingimuste parandamiseks võetud meetmetest kasu saavate eluruumide arv (keskmise pindalaga 40 m ²).
3.7	Re-C03-i02	Siht	Liikumispuudega inimestele parema juurdepääsuga eluruumid		Number	190	1 000	4. kv	2025	Liikumispuudega inimeste juurdepääsutingimuste parandamiseks võetud meetmetest kasu saavate eluruumide arv (keskmise pindalaga 40 m ²).
3.8	Re-C03-i02	Siht	Piiratud liikumisvõimega inimestele parema juurdepääsuga avalik ruum		Number	0	200 000	4. kv	2025	Avaliku ruumi (väljakud, kõnniteed jne) ala ruutmeetrites, mis saab kasu meetmetest (peamiselt jalgteede tasandamine, rööbastee ületamine, liikluse reguleerimine, taristu ja tänavamööbli ümberpagutamine, juurdepääsu parandamine hoonetele), et parandada piiratud liikumisvõimega inimeste juurdepääsutingimusi.
3.9	Re-C03-i02	Siht	Piiratud liikumisvõimega inimestele parema juurdepääsuga avalikud teenused		Number	0	1 500	4. kv	2025	Sekkumistest kasu saavate avalike teenuste rajatiste arv (peamiselt kaldteed ja hoonete ukсед, puuetega inimestele mõeldud töötasapinnad ja sanitaarruumid), et parandada piiratud liikumisvõimega inimeste juurdepääsutingimusi.
3.10	RE-C03-i03-RAM	Siht	Uued ja taastatud kohad eluruumides ja mittelehoonetes		Number	0	910	3. kv	2025	Madeira autonoomse piirkonna elamutes ja mittelehoonetes (sh päevakeskused ja öökeskused) olemasolevate uute ja taastatud kohtade arv. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel ning renoveeritud hoonete energiatõhusus peab paranema.
3.11	RE-C03-i03-RAM	Siht	Kodutute integreerimise tegevuskavad.		Number	0	20	4. kv	2022	Kodutute integreerimiseks allkirjastatud elukavade arv.
3.27	RE-C03-i03-RAM	Siht	Kodutuid toetavate kohtade arv hooldekodudes		Number	0	90	4. kv	2025	Hooldekodudes loodud kodutute toetamiseks loodud kohtade arv. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
3.12	Re-C03-i04-RAA	Siht	Sotsiaalse kaasamisega hõlmatud peredest pärit isikute koolitamine		Number	0	4 000	4. kv	2025	Sotsiaalse kaasamise tuluga hõlmatud peredest pärit isikute arv, kes läbivad 650 koolitust, et võimaldada neil siseneda tööturule.
3.13	Re-C03-i04-RAA	Siht	Puuetega inimestele mõeldud uued kohad hoolduskeskustes, mis toetavad puuetega inimesi		Number	0	207	2. kv	2026	Puuetega inimestele mõeldud uute kohtade arv hoolduskeskustes, mis toetavad puuetega inimesi. See hõlmab nelja hoone ehitamist ja kahe muu hoone kohandamist. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
3.14	Re-C03-i04-RAA	Siht	Organisatsioonile Instituição Particulares de Solidariedade Social ostetud sõidukid		Number	0	100	4. kv	2025	Instituição Particulares de Solidariedade Social (IPSS) autopargile tarnitud uute elektrisõidukite arv.
3.15	Re-C03-i04-RAA	Siht	Vananemisprojekt on paigas		Number	0	425	4. kv	2025	Assooride autonoomse piirkonna projektiga Vananemine hõlmatud eakate või puuetega inimeste arv.
3.16	Re-C03-i04-RAA	Siht	Meetmed laste ja noorte koolist väljalangemise vastu võitlemiseks.		Number	0	11 561	4. kv	2025	Lapsed ja noored, kelle suhtes kohaldatakse meetmeid koolist väljalangemise vastu võitlemiseks ja kõrghariduses osalemise edendamiseks: i) toetused väikese sissetulekuga leibkondadele kui stiimul lasteaias käimise edendamiseks; ii) uuringute tugipunktide loomine; iii) madala sissetulekuga perede üliõpilastele kõrghariduse omandamise toetuse maksmine; uute lastehoiukohtade loomine lastesõimedes ja päevakeskustes.
3.17	Re-C03-i05	Eesmärk	Pakkumuse „Juurdepäätavuseks vajaliku digitaalse taristu ehitamine 360°“ avaldamine	Juurdepäasu võimaldava digitaalse taristu soetamise hanketeate 360° avaldamine Euroopa Liidu Teatajas – Diario da Republica				4. kv	2021	Hankemenetluse avaldamine digitaalse taristu ehitamiseks, mis hõlmab i) georefereeritud teavet avalike ja erahoonete kohta, ii) globaalseid teabe- ja positsioneerimissüsteeme (GPS), iii) parkimiskohtade georefereerimist.
3.18	Re-C03-i05	Eesmärk	Digitaalne teabeplatvorm puuetega inimestele	Platvormi käivitamine				4. kv	2024	Digitaalse teabeplatvormi käivitamine, mis koondab ja lihtsustab teavet asjakohaste õigusaktide kohta ning toetab puuetega inimestele mõeldud vahendeid.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötüühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
3.19	Re-C03-i05	Eesmärk	Portugali viipekeele kõnekeskus	Portugali viipekeele kõnekeskuse teenuse käivitamine				4. kv	2025	Võetakse kasutusele kõnekeskus, mis tagab kurtide kodanikele tagatud reaajas suulise tõlke portugali viipekeelde (LGP), mis on kättesaadav kõigile haldusastutustele.
3.20	Re-C03-r08	Eesmärk	Vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmine	Vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmine				3. kv	2021	Vaesuse vastu võitlemise riiklikus strateegias (ENCP) on sätestatud konkreetsetele rühmadele, sealhulgas kõige haavatavamatele rühmadele, alates lapsepõlvest kuni vanaduseni suunatud temaatiliste sekkumiste raamistik. Selles sätestatakse tingimused integreeritud poliitikameetmete väljatöötamiseks ja rakendamiseks, keskendudes sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse iseärasustele kohalikul tasandil. Lisaks nähakse sellega ette vaesusega seotud näitajate ühtse järelevalveraamistiku loomine.
3.21	Re-C03-r06	Eesmärk	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmine	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmine				4. kv	2021	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegiaga luuakse tingimused: <ul style="list-style-type: none"> • uus puude hindamise ja sertifitseerimise süsteem; • uus puudega seotud andmete kogumise ja töötlemise ning teabe organiseerimise süsteem, et toetada otsuste tegemist; • avalikus ruumis toimuvate sekkumiste kvalifitseerimine; • puuetega inimeste kaasamise süvalaiendamine otsustesse, meetmetesse, programmidesse ja projektidesse; • Laiendada iseseisva elu toetamise mudelit, mis pakub puuetega inimestele isiklikku abi; • puuetega inimeste koolitus-, tööhõive- ja kvalifikatsioonisüsteemi kohandamine.
3.22	Re-C03-r05	Eesmärk	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine				4. kv	2021	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine, millel on järgmised omadused <ul style="list-style-type: none"> • Ebaseaduslikult tegutsevate eakate elamuehituse litsentsimis- ja seadustamisnõuete kehtestamine; • kehtestamine; kvaliteedikriteeriumide kehtestamine hoolekandeesutustes osutatavatele teenustele; • Raamistiku loomine uut tüüpi sotsiaalsete meetmete kasutuselevõtmiseks, nagu jagatud eluasemed ja uued kodutoetuse mudelid, et vastata eakate erinevatele vajadustele.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühiik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
3.23	Re-C03-r07	Eesmärk	Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade ebasoodsas olukorras olevaid kogukondi käsitlevate tegevuskavade heakskiitmine	Tegevuskavade heakskiitmine ebasoodsas olukorras olevatele kogukondadele Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades asjaomaste territooriumide jaoks.				4. kv	2021	Ebasoodsas olukorras olevate kogukondade tegevuskavade heakskiitmine Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade poolt. Tegevuskavades keskendutakse kahele peamisele valdkonnale: i) sekkumised, mis on seotud avaliku ruumi ja sotsiaalse taristuga, nagu lastesõimed ja algkoolid, tervishoiu- ja kultuuriüritused, õpikojad ja/või koolituskursuste rajatised; ii) mittemateriaalsed sekkumised sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks, näiteks kogukondade aktiivne kaasamine meetmete kujundamisse ja rakendamisse, väikeste kohalike ettevõtete tegevuse edendamine, koolist väljalangemise vastu võitlemise projektide kavandamine, kutseõppe võimaluste pakkumine ja spordi edendamine. Kehtestatakse mitmetasandilise valitsemise põhimõtetele tuginev juhtimismudel, mis hõlmab eri osalejaid alates keskvalitsusest kuni kohalike piirkondade/naaberriikideni. Samal ajal peavad selle mudeli toimimise esirinnas olema kohalikud tehnilised üksused, et edendada iverastutust ja lähedust lepingute haldamisel ja täitmisel.
3.24	Re-C03-i06	Eesmärk	Lepingute allkirjastamine Lissaboni/Porto omavalitsuste ja kohalike tehniliste üksuste vahel, määrates kindlaks toetatavate meetmete ulatuse.	12 sekkumisvaldkonda hõlmavaid kavasisid käsitlevate kokkulepete allkirjastamine				1. kv	2022	Lepingute allkirjastamine Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkondade ning kõigi 12 sekkumisvaldkonna (st naabruskonna) eest vastutavate kohalike tehniliste üksuste vahel, määrates kindlaks toetatavate meetmete ulatuse, rakendamise ajakava, eraldatud eelarvetoetuse 225 miljonit eurot ja valitud tulemusnäitajad. Toetatavad meetmed kuuluvad järgmistesse kategooriatesse: <ul style="list-style-type: none"> • Kogukondade tervise ja elukvaliteedi edendamine • Avaliku ruumi füüsiline ajakohastamine või sotsiaal-, tervishoiu-, eluaseme- või sporditaristu tugevdamine • Sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevate piirkondade majanduslik taaselustamine • Väikeste kohalike ettevõtete tegevus • Juurdepääs tervishoiule, kogukonna tervise arendamine ja sõltkondade vastu võitlemine • Aktiivse ja tervena vananemise programmid • Koolist väljalangemise vastu võitlemise projektid • Täiskasvanute kvalifikatsioon ja oskuste sertifitseerimine • Elanikkonna vajaduste diagnoosimine ning täiskasvanute kirjaoskuse, portugali keele õppimise ja digitaalse kaasamise programmide arendamine • Kutseõpe ja -poliitika • Juurdepääs kultuurile ja loovusele

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötüühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										<ul style="list-style-type: none"> • Kogukonna osalemine programmi juhtimises • Kohalike osalejate mõjuvõimu suurendamine partnerlusvõrgustikes • Lahendused vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks • Spordi edendamine • Kodakondsus ning juurdepääs õigustele ja kodanikuosalusele <p>Tulevaste projektikonkursside tingimused sisaldavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätamise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.</p>
3.25	Re-C03-i06	Eesmärk	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkondade seirearuande avaldamine meetmete kohta, mis on võetud kõigis 12 sekkumisvaldkonnas.	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkondade seirearuande avaldamine				2. kv	2024	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkondade seirearuande avaldamine, milles kirjeldatakse programmi raames rahastatavate meetmete rakendamisel tehtud edusamme igas sekkumisvaldkonnas, sealhulgas eelarve täitmist ja tulemuslikkust võrreldes iga meetme jaoks valitud näitajatega.
3.26	Re-C03-i06	Siht	Vähemalt 90 % meetmete täielik rakendamine		%	0	90	4. kv	2025	12 sekkumisvaldkonna kohta sõlmitud lepingutes kokku lepitud meetmetest vähemalt 90 % täielik rakendamine vähemalt 225 000 000 euro suuruse eelarve puhul.
3.28	RE-03-i07-RAA	Siht	Hooldekodude laiendatud või renoveeritud kohad		Number	0	91	1. kv	2026	Assooride autonoomses piirkonnas suurenes või renoveeriti eakate hooldekodude (ERPI) kohtade arv. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
3.29	Re-C03-r38	Eesmärk	Ühtse sotsiaalhüvitise töörühma aruanne	Ühtse sotsiaalhüvitise töörühma aruande avaldamine				1. kv	2025	Ühtse sotsiaalhüvitise töörühma aruande avaldamine, mis sisaldab selle ülesehituse ja ametliku rakendamise põhielemente. Aruanne sisaldab hinnangut selle mõju kohta katvusele, piisavusele ja tõhususele, sealhulgas sellistele aspektidele nagu kattumiste vältimine, sotsiaalkaitse lünkade kõrvaldamine ja kasutuselevõtu taseme parandamine.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühtik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
3.30	Re-C03-r38	Eesmärk	Ühtse sotsiaalhüvitise (kodakondsuse sotsiaalkaitseüsteemi alusel) ja sotsiaaltoetuste seadustiku jõustumine	Õigusakti säte, mis viitab õigusaktide jõustumisele				2. kv	2026	<p>Ühtset sotsiaalhüvitist kehtestava õigusakti jõustumine (kodakondsuse sotsiaalkaitseüsteemi raames) pärast ühtse sotsiaalhüvitise töörühma aruande avaldamist ja konsulteerimist asjaomaste sidusrühmadega.</p> <p>Selliste õigusaktide jõustumine, millega kehtestatakse sotsiaaltoetuste seadustik, millega lihtsustatakse, ühtlustatakse ja konsolideeritakse sotsiaaltoetusi reguleerivaid õigusakte.</p>

D. KOMPONENT 4: Kultuur

Komponent käsitleb nii COVID-19 pandeemia mõjuga seotud probleeme kui ka pärandiga seotud probleeme, mis tulenevad kultuurirajatiste ja -seadmete korrashoiuks, renoveerimiseks ja moderniseerimiseks vajalike vahendite kroonilisest puudusest.

Kultuurikomponendi peamised eesmärgid on hoonete ja riiklike mälestiste renoveerimine; käsitöenduslike tehnikate ja elukutsete kaitse; tehnoloogilise taristu ja kultuurirajatiste kaasajastamine; kunstiteoste ja kultuuripärandi digiteerimine; ning raamatupoodide ja raamatute kirjastamise rahvusvahelistumine, ajakohastamine ja digipööre.

Komponent aitab kaasa riigipõhiste soovitude täitmisele, et võtta kõik vajalikud meetmed pandeemiaga tõhusaks toimetulekuks, majanduse säilitamiseks ja selle taastamise toetamiseks (riigispetsiifiline soovitus 1-2020); ning toetada digitehnoloogia kasutamist ettevõtete konkurentsivõime suurendamiseks (riigipõhine soovitus 2-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

D.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C04-i01: Kultuurivõrgustikud ja digipööre

Meetme eesmärk on ajakohastada avalike kultuurirajatiste tehnoloogilist taristut, et edendada nende digipööret. Täpsemalt hõlmab see kunstiteoste ja kultuuripärandi säilitamist tuleviku jaoks; kultuurikogemuse parandamist; nõudluse suurendamist kultuuritegevuse järele ja jõuda uue publikuni, eelkõige uute põlvkondadeni. Eelduste kohaselt suurendab sektori vastupanuvõimet selliste uute ärimudelite edendamine nagu teenuste tellimine ja voogedastus; ning toetus tugeva tehnoloogilise komponendiga kultuurivaldkondadele, nagu 3D filmide tootmine.

Kõnealune investeering koosneb järgmistest sekkumistest:

- kultuurirajatiste tehnoloogilise infrastruktuuri ajakohastamine
 - o IT-seadmete ostmine, mobiilsete internetiraamatukogude, infosüsteemide ja integreeritud kataloogide loomine 239 avaliku raamatukogu jaoks;
 - o *WiFi* leviala paigaldamine 50 muuseumis, paletis ja mälestises;
 - o digitaalsete ja videoprojektsiooniseadmete ostmine 155 teatrile ja avalikele nüüdiskunstikeskustele;
 - o avalik-õiguslike laborite tehnoloogiline ajakohastamine ja pidamine;
 - o kujutiste riikliku arhiivi (ANIM) tehnoloogiline ajakohastamine;
 - o riikliku heliarhiivi paigaldamine.
- raamatute, arhiivide ja raamatukogude peadirektoraadi (DGLAB), Portugali rahvusraamatukogu, Évora avaliku raamatukogu, kinoteegi, kultuuripärandi peadirektoraadi hallatavate kogude ja piirkondlike kultuuridirektoraaatide kogude digiteerimine ja virtualiseerimine ning riigi ajalooarhiivi audiovisuaalse materjali digiteerimine:
 - o avalike raamatukogude kogude digiteerimine ja virtualiseerimine (20 000 000 pilti);
 - o riiklike arhiivide kogude digiteerimine ja virtualiseerimine (19 500 000 dokumenti);
 - o 59 500 avalike muuseumide dokumendi digiteerimine;
 - o virtuaalsed külastused muuseumidesse;

- 1 000 filmi digiteerimine (Cinematheque); ning
 - 45 000 tunni audiovisuaalse materjali digiteerimine ja üldsusele kättesaadavaks tegemine riigi ajaloolisest meediast ja teleringhäälinguteenuse osutajate arhiividest
- Raamatute ja autorite rahvusvahelistumine, moderniseerimine ja digituleminek:
- toetada raamatute tõlkimist ja avaldamist võõrkeeltesse.
 - kirjandusteoste, sealhulgas audioraamatute ja e-raamatute tõlkimise ja avaldamise toetamine;
 - seadmete ja tehnoloogia ostmiseks mõeldud raamatukaupluste moderniseerimise ja digitulemineku toetamine.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C04-i02: Kultuuripärand

Meetme eesmärk on kultuuripärandiks liigitatud kultuurirajatiste renoveerimine. Üks peamisi eesmärke on kohandada need rajatised uute keskkonnastandarditega. See hõlmab selliseid meetmeid nagu hoonete primaarenergia tarbimise vähendamine koos sekkumisega ajaloolistesse ainulaadse taimestiku ja loomastikuga roheparkidesse, et edendada kliimamuutustega kohanemist ja nende leevendamist vee tõhusa korduskasutamise kaudu niisutamiseks.

Kõnealune investeering koosneb järgmistest sekkumistest:

- omamaise käsitöendusliku tootmise, toorainete identifitseerimise ja kaardistamise teabe- ja dokumentatsiooni hoidla loomine;
- tehnoloogiakeskuse algatuse „*Saber Fazer*“ laboratooriumide ja marsruutide paigaldamine (kunstlike tehnikate ja elukutsete kaitse), sealhulgas toodete turustamine;
- tegevuste loomine (tavapäraste tehnikate pedagoogiline ja informatiivne);
- muuseumide, mälestiste, riigipaleetide ja riiklike teatrite tööde lõpuleviimine, mis hõlmab renoveerimist ja/või ümberkvalifitseerimist;
- riikliku heliarhiivi hoone ehitamine.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

D. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
4.1	Re-C04-i01	Eesmärk	Kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogilised spetsifikatsioonid	Aruanne kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogiliste spetsifikatsioonide kohta				2. kv	2022	Kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogiliste spetsifikatsioonide üksikasjalik määratlus
4.2	Re-C04-i01	Siht	Rahaline toetus raamatukaupluste digipöördele		Number	0	200	4. kv	2025	Selliste raamatupoodide arv, kes said rahalist toetust raamatupoodide digipöördeks, subsideerides 60 % tehniliste seadmete ja teenustega seotud kuludest raamatupoe kohta (nt raamatute skanner, Wi-fi ja VPN-võrgud, raamatupoe veebisait, integreeritud raamatupidamissüsteem jne)
4.3	Re-C04-i01	Eesmärk	Riiklike kogude digiteerimine ja virtualiseerimine	Riiklike kogude digiteerimine ja virtualiseerimine				4. kv	2025	Järgmiste asutuste kogude digiteerimine ja virtualiseerimine: raamatute, arhiivide ja raamatukogude peadirektoraat; Portugali Rahvusraamatukogu, Évora avalik raamatukogu, Cinemateca ja Muuseumid (DGPC ja piirkondlike kultuuridirektoraaide juhtimisel) Avalikud raamatukogud (20 000 000 kujutist) Rahvusarhiivid (19 500 000 dokumenti) Avalikud muuseumid (59 500 registrit) Virtuaalne muuseumikülastus (65 muuseumi) Kino (1000 filmi) Ajaloolise meedia ja teleringhäälinguteenuse osutajate arhiivid (digiteeritud ja üldsusele kättesaadavaks tehtud, 45 000 tundi videokassetti sisu)

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
4.4	Re-C04-i01	Eesmärk	Ajakohastatud tehnoloogilise taristu loomine kultuurirajatiste võrgustiku jaoks	Kultuurirajatiste ajakohastatud tehnoloogilise taristu loomine				1. kv	2026	Arvutiseadmete ning integreeritud teabe- ja kataloogisüsteemide tarnimine 239 avalikule raamatukogule; 50 muuseumi, palee ja mälestise WiFi leviala; video- ja kinoprojektsiooniseadmete ostmine 155 kinematograafiateatritele ja üldkasutatavatele kaasaegsetele kunstikeskustele.
4.5	Re-C04-i01	Siht	Rahaline toetus kirjandusteoste tõlkimiseks ja väljaandmiseks		Number		5 200	4. kv	2025	Kirjandusteoste arv, mida on rahaliselt toetatud kirjandusteoste tõlkimiseks ja avaldamiseks ning audioraamatute ja e-raamatute väljaandmiseks, rahastades 60–70 % tõlke- ja kirjastamiskuludest.
4.9	Re-C04-i01	Eesmärk	ANIMi tehnoloogiline ajakohastamine – Moving Images'i riiklik arhiiv	Seadmete tarnimine				3. kv	2023	Moving Images'i riikliku arhiivi tehnoloogiliseks ajakohastamiseks vajalike seadmete tarnimine.
4.10	Re-C04-i01	Siht	Seadmete tarnimine riikliku heliarhiivi paigaldamiseks ja riiklike laborite tehnoloogiliseks ajakohastamiseks		Number	0	5	1. kv	2026	Seadmetega varustatud hoonete ja laborite arv (riiklik heliarhiiv ja avalik-õiguslikud laborid: José Figueiredo Laboratory, CNANS, LARQ ja Forte de Sacavém).

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
4.6	Re-C04-i02	Eesmärk	Saber Fazeri võrgustiku loomine	Omamaise käsitöendusliku tootmise, toorainete identifitseerimise ja kaardistamise teabe- ja dokumentatsiooni hoidla loomine				4. kv	2022	„Saber Fazeri“ võrgustiku loomine: kohaliku käsitöendusliku tootmise teabe- ja dokumentatsioonihoidla loomine; käsitöenduslikus tootmises kasutatavate toorainete identimine ja kaardistamine.
4.7	Re-C04-i02	Siht	Sõlmitud lepingud kultuuripärandi hoonete ja riiklike teatrite taastamiseks ja säilitamiseks	Allkirjastatud lepingud	Number	0	49	3. kv	2023	Nende kultuuriobjektide arv, mille kohta sõlmitakse lepingud muuseumide, mälestusmärkide, riiklike ajaloomälestiste ja riiklike teatrite renoveerimiseks ja säilitamiseks.
4.8	Re-C04-i02	Siht	Lõpetatud tööd kultuuripärandiga seotud hoonete ja rahvusteatri taastamiseks ja säilitamiseks	Tööde lõpetamine	Number	0	75	1. kv	2026	Nende kultuuriobjektide arv, mille puhul viiakse lõpule muuseumide, mälestusmärkide, riiklike ajaloomälestiste ja riiklike teatrite renoveerimiseks ja säilitamiseks tehtavad tööd.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
4.11	Re-C04-i02	Eesmärk	Tehnoloogiakeskuse „Saber Fazer“ algatuse laboratooriumide ja marsruutide paigaldamine ning pedagoogiliste ja informatiivsete tegevuste loomine traditsiooniliste tehnikate kohta.	Laborite ja marsruutide paigaldamine ning informatiivse tegevuse loomine				4. kv	2025	Paigaldatakse tehnoloogiakeskuse „Saber Fazer“ algatuse laborid ja marsruudid. Luuakse pedagoogilised ja informatiivsed tegevused traditsiooniliste tehnikate kohta.
4.12	Re-C04-i02	Eesmärk	Riikliku heliarhiivi ehituse lõpuleviimine	Ehitustööde lõpuleviimine				1. kv	2026	Riikliku heliarhiivi hoone ehituse lõpuleviimine. Hoone kasutatav ala peab olema vähemalt 1 100 ruutmeetrit ja see peab olema varustatud muu hulgas heliliste dokumentide säilitamiseks. -hoone primaarenergia nõudlus peab olema vähemalt 20 % väiksem liginullenergiahoonete nõuetest.

E. KOMPONENT 5: Investeeringud ja innovatsioon

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse probleeme, mis on seotud teadusuuringute ja innovatsiooni suhteliselt tagasihoidliku tasemega, eelkõige ettevõtete ja teaduse vaheliste sidemete tugevdamise kaudu, pöörates erilist tähelepanu rohepöõret toetavale innovatsioonile, ning probleeme, mis on seotud Portugali ettevõtlussektori kroonilise alakapitaliseeritusega, mis on COVID-19 pandeemia tõttu veelgi halvenenud.

Komponendi eesmärk on suurendada Portugali majanduse konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet meetmete abil, mille eesmärk on tugevdada teadusuuringuid, soodustades tulemuste ülekandmist ettevõtlussektorisse, edendades seeläbi innovatsiooni ja investeeringuid. Komponendi teadusuuringute ja innovatsiooni osa eesmärk on parandada akadeemiliste ringkondade ja ettevõtjate koostööd, tugevdada Portugali teaduslikku ja tehnoloogilist potentsiaali ning toetada ambitsioonikate ja laiaulatuslike teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavade rakendamist, milles käsitletakse peamisi sotsiaalmajanduslikke ja keskkonnaalaseid väljakutseid. Eesmärk on kavas saavutada suuremate ja tõhusamate investeeringutega teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni, sihtotstarbelise toetusega, et muuta teadusuuringute tulemused paremini investeeringuteks, mitmekesistamiseks ja tootmisstruktuuri spetsialiseerumiseks, kasutades ära väljakujunenud tööstussektorite ja kujunemisyrgus piirkondade konkurentsivõimet ning aidates kaasa digi- ja rohepöõrdele. Eelkõige on selle komponendi eesmärk suurendada suure lisandväärtusega kaupade ja teenuste ekspordi, suurendada investeeringuid teadus- ja arendustegevusse (nii uute kõrget kvalifikatsiooni nõudvate töökohtade kui ka ettevõtete teadus- ja arendustegevusse tehtavate kulutuste suurendamise kaudu) ning aidata vähendada CO2 heidet.

Kooskõlas vajadusega toetada tootmissüsteemi maksevõimet ja kõrvaldada turutõrked juurdepääsul rahastamisele, hõlmab see komponent reformi ja investeeringuid, mis aitavad parandada Portugali ettevõtete rahastamise turgu riikliku tugipanga *Banco Português de Fomento* loomise ja kapitali suurendamise ning uute rahastamisvahendite väljatöötamise kaudu. Selle komponendiga nähakse ette ka kapitalituru reformid, et tugevdada Portugali kapitaliturge pikas perspektiivis, vaadates läbi kehtiva õigusraamistiku ja võttes vastu uued seadused, pannes erilist rõhku väärtpaberite investeerimisäriühingute ergutamisele majanduse arendamiseks (SIMFE), ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjatele ja väärtpaberiseadustiku läbivaatamisele.

Komponendiga toetatakse kliimamuutustega seotud investeeringuid käsitleva riigipõhise soovitus (riigipõhine soovitus 32020), innovatsiooni tehtavate investeeringutega seotud majanduspoliitika keskendamist käsitleva riigipõhise soovitus (riigipõhine soovitus 3/2019) ning riigipõhiste soovitude 3-2020 (rohe- ja digipöõret käsitlev ühekordne investering) elluviimist. See komponent aitab täita riigipõhist soovitust ajutiste meetmete rakendamise kohta, mille eesmärk on tagada ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääs likviidsusele ning edendada erainvesteeringuid majanduse elavdamiseks (riigispetsiifiline soovitus 32020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

E.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r09: Teadus- ja arendustegevuse edendamine; I&D ja innovaatilised investeeringud ettevõtetesse

Reformi eesmärk on edendada investeeringuid teadus- ja arendustegevusse, eelkõige tagades soodsad raamtingimused avaliku ja erasektori teadus- ja arendustegevuse tõhusamaks ja tulemuslikumaks muutmiseks. Reform on osa tehnoloogia ja ettevõtluse innovatsioonistrateegia 2018–2030 ajakohastamisest. Ajakohastamise eesmärk on hõlbustada avaliku ja erasektori partnerluste rahastamist ja kasutuselevõtmist, et toetada ambitsioonikaid teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavasid. Reformi eesmärk on lihtsustada juurdepääsu teadus- ja arendustegevuse rahastamisvahenditele ning aidata suurendada rahastamise prognoositavust ja stabiilsust, luues avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse investeeringute mitmeaastase programmitöö raamistiku, mida toetab teadus- ja arendustegevuse investeeringute sõltumatu järelevalvesüsteem. Kõnealuse reformiga seoses rakendatavad investeeringud on RE-C05-i01. 01 ja RE-C05-i01. 02.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r11: Liidesasutuste võrgustiku laiendamine ja tugevdamine.

Reformi eesmärk on parandada akadeemiliste ringkondade ja ettevõtjate vahelisi sidemeid, et edendada teadmiste liikumist ja tehnosiiret.

Reform hõlmab tehnoloogialiidese süsteemi, eelkõige programmi INTERFACE raames loodud tehnoloogiakeskuste ja INTERFACE keskuste õigusliku ja reguleeriva raamistiku läbivaatamist ja standardimist. Tehnoloogiakeskused ja INTERFACE keskused ühendavad teadusasutusi (sealhulgas kõrgkooli) ja ettevõtteid, et toetada teadmus- ja tehnosiiret. Reformiga nähakse ette nende üksuste loomise protsess ning juhtimis- ja rahastamismudel.

Seadusandliku ettepaneku ettevalmistamise eest vastutab valitsuse loodud tehnoloogilise taristu töörühm. Kõnealuse reformiga seoses rakendatavad investeeringud on RE-C05-i01.

01 ja RE-C05-i01. 02.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r12: Säätva põllumajanduse, toidutööstuse ja agrotööstuse teadus- ja innovatsioonikava.

Reformi eesmärk on tugevdada Portugali põllumajandussektorit ning tagada toiduga kindlustatus ja toitumisalane kindlustatus, aidata kaasa tervise ja heaolu parandamisele, parandada maapiirkondade majandamist, edendada bioloogilise mitmekesisuse kaitset, võidelda kliimamuutuste mõjudega, tehes vajalikke kohandusi ja aidates leevendada nende mõju ning hoogustada muud majandustegevust, nagu muu hulgas põllumajandusteenused, toitlustamine ja turism.

Reformiga toetatakse põllumajanduse innovatsioonikava 2030 rakendamist. See hõlmab olemasolevate taristute ajakohastamiseks ja ettevalmistamiseks vajalike vahendite pakkumist ning funktsionaalsete liitude edendamist põllumajandusliku toidutööstuse ahelas, ettevõtetes ja teadusuuringutes, et edendada põllumajandussektori vajadustele suunatud teadusuuringute ja innovatsiooni arendamist ja integreerimist, pidades silmas rohe- ja digipöoret.

Reformi rakendamine pidi lõpule jõudma 31. detsembriks 2020. Investeering RE-C05-i01.

Investeering RE-C05-i01.01: Äriinnovatsiooni tegevuskavade/liitude mobiliseerimine.

Selle investeeringu eesmärk on mobiliseerida ja tugevdada Portugali teaduslikku ja tehnoloogilist võimekust, võttes kasutusele ambitsioonikad teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavad, mis põhinevad ettevõtete ja akadeemiliste ringkondade konsortsiumidel.

Investeering koosneb peamiselt toetustest, mida antakse ettevõtlusinnovatsiooni aktiveerivate tegevuskavade/liitude rakendamiseks kahe teineteist täiendava vahendi kaudu: i) innovatsioonipaktid, mis edendavad koostööd ja viivad innovatsiooniprojektide väljatöötamiseni, ning ii) teadus- ja arendustegevusele suunatud projektide mobiliseerimine ja selle muutmine investeeringute kaudu uuteks kaupadeks ja teenusteks. Mobiliseerimise tegevuskavad valitakse välja avatud konkursi teel, mille raames esitavad ettevõtjate ning akadeemiliste, teadus- ja/või tehnoloogiaasutuste konsortsiumid strateegilised kavad. See investeering põhineb RE-r09 raames rakendataval strateegilisel raamistikul ning tugevdab liidesasutuste rolli ja selle võrgustiku konsolideerimist.

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides¹⁰; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest¹¹ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste¹² ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega¹³ seotud tegevus; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i01.02: Selle investeeringu eesmärk on rakendada samu vahendeid, mis on esitatud dokumendis RE-C05-i01.

Selle investeeringu eesmärk on rakendada samu vahendeid kui dokumendis RE-C05-i01.01, kuid need on spetsialiseerunud piiratud hulgale rohelistele tegevuskavadele ettevõtete ning akadeemiliste, teadus- ja/või tehnoloogiaasutuste vaheliste konsortsiumide kaudu, et toetada

10 Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

11 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

12 Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

13 Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

innovatsiooni (keskendudes rohepöördele, taaste- ja vastupidavusrahastu määruse lisa valdkond 022).

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides¹⁴; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest¹⁵ madalam; iii) prügilate, jäätme põletustehaste¹⁶ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega¹⁷ seotud tegevus; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmepikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavaladele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i02: Liidese missioon – teadusliku ja tehnoloogilise tugivõrgustiku uuendamine ning tootmisstruktuuri juhendamine

Investeeringu eesmärk on tugevdada riiklikku teadus- ja tehnoloogiasüsteemi ja suurendada selle mõjuvõimu ning parandada äriühingute sidemeid, et tagada tõhus tehnosiire ja teadusuuringute tulemuste muutmine innovatsiooniks. Investeering seisneb tehnoloogialiidese süsteemide keskuste ja koostöölaborite uue rahastamismudeli konsolideerimises mittetulundusühingute või -ettevõtete CoLAB eraettevõtetes, mille eesmärk on otseselt või kaudselt luua kvalifitseeritud töökohti, rakendades teadus- ja innovatsioonikavasid, mis põhinevad 1/3 põhirahastamise struktuuril, 1/3 konkurentsipõhisest rahastamisest ja 1/3 turupõhisest rahastamisest, kindlustades 186 miljoni euro suuruse põhirahastamisest *liidese missioonile*. Investeering hõlmab 500 ettevõtet, kes saavad sellest kavast ja INTERFACE üksuste pakutavatest teenustest kasu. Eeldatakse, et reformi RE-r11 ja investeeringute RE-C05-i02 ühistgevusega saavutatakse eespool nimetatud eesmärgid.

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus,

¹⁴ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

¹⁵ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

¹⁶ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmepõletamisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

¹⁷ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmepõletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides¹⁸; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest¹⁹ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste²⁰ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega²¹ seotud tegevus; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i03: Säätva põllumajanduse, toidutööstuse ja agrotööstuse teadus- ja innovatsioonikava [Innovatiivne põllumajanduse tegevuskava 2030].

Nende investeeringute eesmärk on edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni, et saavutada säästvam põllumajandustootmine.

Investeering koosneb toetustest, mida antakse avaliku ja erasektori üksustele põllumajanduse innovatsioonikava 2030 toetamiseks. Tegevuskava koosneb 15 juhtalgatusest, millega toetatakse teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniprojekte, ning 5 innovatsiooni struktureerimise projekti, mis keskenduvad digiteerimisele. Need teadus- ja innovatsiooniprojektid vastavad Portugali ühise põllumajanduspoliitika strateegilises kavas kindlaks määratud vajadustele. Erinevad algatused hõlmavad ringbiomajanduse ja täppispõllumajanduse meetmeid. Projektide valimisel võetakse arvesse erinevaid tootmissüsteeme ja sektoreid. Eeldatakse, et toetatakse 100 teadus- ja innovatsiooniprojekti. Lisaks hõlmab investeering 24 eksperimentaalfarmi ja labori (innovatsioonikeskused) teadusrajatiste ja -seadmete renoveerimist ja ajakohastamist.

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides²²; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole

¹⁸ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

¹⁹ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

²⁰ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

²¹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

²² Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

asjaomastest võrdlusalustest²³ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste²⁴ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega²⁵ seotud tegevus; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i04-RAA: Assooride ettevõtlussüsteemi rekapiitaliseerimine

Meetme eesmärk on tegeleda Assooride autonoomse piirkonna ettevõtete alakapitaliseerituse struktuurse probleemiga.

See investeering seisneb eriotstarbelise varakogumi loomises, mis seejärel investeerib 125 000 000 eurot elujõulistesse Assooride äriühingutesse peamiselt omakapitali vormis. Investeering täiendab riiklikke investeeringuid, mille eesmärk on ettevõtete kapitaliseerimine piirkondliku rahastamispaketiga ja sihtotstarbeliste vahenditega, mis vastavad autonoomse piirkonna ettevõtlustruktuuri eripäradele.

Kõik projektid viiakse ellu täielikus kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Lisaks on Portugal võtnud kohustuse, et 125 000 000 EUR suuruse rahastamisvahendiga seotud investeerimispoliitika dokumendis, mille Banco Português de Fomento kui eriotstarbelise rahastamisvahendi juhtorgan võtab vastu, kirjeldatakse üksikasjalikult toetatavate äriühingute valiku-/kõlblikkuskriteeriume, tagades taaste- ja vastupidavusrahastu kliima- ja keskkonnanõuete järgimise, sealhulgas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimine toetatavate varade/tegevuste ja/või äriühingute puhul ning määrates kindlaks investeerimiseesmärgid ja sihttulu. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimiseks toetust saavate äriühingute puhul nõutakse investeerimispoliitikas järgmist:

- kestlikkuskontrolli kasutamine;
- väljajätmisnimekiri, mis sisaldab järgmisi elemente:
 - Fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides²⁶;

²³ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

²⁴ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

²⁵ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

²⁶ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

- ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest²⁷ madalam;
 - prügilate, jäätmepõletustehaste²⁸ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega²⁹ seotud tegevus;
 - Tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda pikaajaliselt kahjustada, näiteks tuumajäätmed; ning
 - Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, mis on pühendatud eespool nimetatud varadele ja tegevustele.
- kohustuslik õiguspärasuse kontroll *Banco Português de Fomento* ja/või tema valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mille suhtes ei kohaldata kestlikkuskontrolli, ja
 - omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust väljajätmisnimekirjas loetletud tegevustest, et võtta vastu ja avaldada rohepöörde kavad.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i05-RAA: Assooride põllumajanduse elavdamine

Investeeringu eesmärk on edendada põllumajandust Assooridel, pöörates suurt tähelepanu säästvusele ja kohaliku tootmise edendamisele. Põllumajandusel on Assooridel suur majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne tähtsus piirkondliku ühtekuuluvuse jaoks, arvestades piirkondliku territooriumi killustatust, mida iseloomustavad eripärased saared. Investeeringu eesmärk on i) aidata kaasa piirkondliku tootmispotentsiaali vastupanuvõimele ja jätkusuutlikule kasvule, ii) leevendada kriisi majanduslikku ja sotsiaalset mõju Assooride põllumajandus- ja toidusektorile ning iii) aidata kaasa rohe- ja digipöördele Assooride põllumajandus- ja toidusektoris. Investeering hõlmab järgmist:

Investeering koosneb i) piirkondlike põllumajandusettevõtjate toodete ja tootmisprotsesside innovatsiooni investeerimisprojektide toetamisest, ii) avaliku sektori investeeringutest innovatsiooni ja kaksiküleminekusse (sealhulgas programm, mille eesmärk on parandada põllumajandustootjate oskusi kaksiküleminekuks ja kestlikuks tarbimiseks, sealhulgas sertifitseerimine), ning iii) avaliku sektori investeeringutest restruktureerimisse, sealhulgas investeeringud tootmisprotsesside innovatsiooni ja piirkondliku tapavõrgustiku rohepöördesse ning piima kvaliteedi sertifitseerimisse. Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

²⁷ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

²⁸ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

²⁹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojätmete kompostimiseks ja biojätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

Investeering RE-C05-i07-RAM: Madeira äriühingute kapitaliseerimisinstrumendid

Selle meetme eesmärk on toetada investeeringuid Madeira autonoomsesse piirkonda, et tegeleda kohalike ettevõtete struktuursete likviidsusprobleemidega ja tugevdada piirkondliku majanduse konkurentsivõimet.

See investeering seisneb krediidiini kaudu antava rahalise toetuse suurendamises (*Investe RAM 2020*). Instrumendiga antakse äriühingutele krediidigarantiisid, mis tagavad laenude kogusummas 15 900 000 eurot. Instrumendiga subsideeritakse ka laenude intressikuludid (100 % ulatuses riskivabast (Euribor) määrast, millele lisandub vähemalt 60 % riskimarginaalist kuni 3,4 %). Investeering viiakse ellu *Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresariali ja nende valitud finantsvahendajate vahelise protokoll* alusel.

Tagamaks, et meede on kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõttega taaste- ja vastupidavusrahastu raames, nagu on sätestatud tehnilistes suunistes „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01), peavad *Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial* ja nende valitud finantsvahendajate vahel sõlmitud õiguslikud kokkulepped ning rahastamisvahendi rakendusleping (protokoll):

- Jätta rahastamiskõlblikkuse alt välja järgmine tegevuste ja varade loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus ja varad, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides³⁰; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus ja varad, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest³¹ madalam; iii) prügilate, jäätme põletustehaste³² ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega³³ seotud tegevus ja varad; ning
- Nõuda vastuvõtja vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i08: Rohkem digiteadust

Selle meetme eesmärk on kiirendada digiüleminekut ja teaduse ning riiklikku teadus- ja tehnoloogiasüsteemi toetavate teenuste digitaliseerimist.

Selleks peab investeering:

³⁰ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

³¹ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

³² Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

³³ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

- Viia lõpule „Science XXI ülikoolilinnak“ ja „Teaduskeskus“ (füüsiline ja veebipõhine), kus teadlastele, teadus- ja arendustegevuse üksustele ning kõrgharidusasutustele mõeldud teenused ja rahastamismehhanismid tehakse kättesaadavaks ühes kohas;
- Luua riiklik kõrgtehnoloogiline andmetöötluskeskus (CNCA), mis katab Portugali riikliku panuse uude superarvutisse „Deucalion“ ning viib lõpule andmekeskuse/toe infrastruktuuri kahe superarvuti „Deucalion“ ja „Mare Nostrum 5“ toimimiseks;
- Toetada teadus- ja arendustegevuse projektiprogrammi käivitamist, mis keskendub küberturvalisuse, tehisintellekti ja andmeteaduse arenenud süsteemide arendamisele ja rakendamisele avalikus halduses, ning teadusliku mõjuvõimu suurendamise programmi käivitamist;
- Suurendama e-õppe riikliku platvormi (NAU) kaudu pakutavate kursuste arvu;
- Rakendada riiklikku avatud teaduse ja teadusuuringute andmete programmi (PNCADAI).

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C05-i09– – laiendamine: Ettevõtluse innovatsiooni tegevuskavad ja allianssid

Selle investeeringu eesmärk on suurendada komponendi 5 raames investeeringuid RE-C05-i01.01. Meetme laiendatud osaga suurendatakse selliste toodete, protsesside või teenuste arvu, mis on lõpule viidud äriinnovatsiooni mobiliseerimise kavade/alliansside abil.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i10– kasv: Selle investeeringu eesmärk on rakendada samu vahendeid, mis on esitatud dokumendis RE-C05-i01.

Selle investeeringu eesmärk on suurendada komponendi 5 raames tehtavaid investeeringuid RE-C05-i01.02. Meetme laiendatud osa suurendab täiendavatest rohelistest tegevuskavadest pärit toodete, protsesside või teenuste arvu.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

E.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.1	Re-C05-r09	Eesmärk	Portugali tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia 2030 suuniste ajakohastamine	Portugali 2030. aasta tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia ajakohastatud suuniste avaldamine				4. kv	2021	Ajakohastatud on ministrite nõukogu otsust, millega kiidetakse heaks Portugali tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia (2018-2030) suunist, võttes arvesse hiljuti vastu võetud Portugali strateegiat aastani 2030 ja majanduse elavdamisega seotud uusi väljakutseid.
5.2	Re-C05-r11	Siht	Tunnustatud koostöölaborite võrgustiku laiendamine		Number	26	35	1. kv	2021	Uute koostöölaborite kvalifikatsioonide tunnustamine ja väljaandmine – Koostöölaborite võrgustiku laiendamine uutele üksustele tunnustamise kaudu, mis tuleneb FCT, I. P (teadus- ja tehnoloogiafond) juhatuse määratud tunnustatud rahvusvaheliste teenete ekspertide sõltumatu hindamiskomisjoni poolt läbi viidud taotlemis- ja hindamisprotsessist
5.3	Re-C05-r11	Eesmärk	Tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusi käsitleva uue õiguskorra jõustumine	Tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusi käsitleva uue õiguskorra jõustumine				4. kv	2021	Õigusaktides vaadatakse läbi ja standarditakse teadus- ja tehnoloogiasüsteemi kuuluvate üksuste õigus- ja reguleeriv raamistik, määratledes selle rahastamis- ja hindamismudeli.
5.4	Re-C05-r12	Eesmärk	Põllumajanduse innovatsioonikava heakskiitmine	Põllumajanduse innovatsioonikava heakskiitmine				4. kv	2020	Nõukogu otsuse (millega kiidetakse heaks põllumajanduse innovatsioonikava) avaldamine. Ministrite nõukogu otsus avaldati 15. oktoobril 2020
5.5	Re-C05-i01.01	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).		Number	0	6	4. kv	2022	Konsortsiumidega kuue lepingu sõlmimine (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid), mis hõlmavad järgmist: Konsortsiumi kuuluvate üksuste andmed; Äriplaani/investeering; Rahastamise summa; Eesmärgid, millega toetusesaaja on seotud; Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 60 toodet, protsessi või teenust. Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01),

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnavalaseid õigusakte.
5.6	Re-C05-i01.01	Siht	Kuue lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamise lõpuleviimine		Number	0	6	4. kv	2025	Asjaomaste strateegiliste valdkondade toodete, protsesside või teenuste lõpuleviimine, mis tuleneb konsortsiumidega sõlmitud kuue lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamisest. Re-C05-i01.
5.7	02	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks strateegilistes valdkondades, mis on olulised vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast.		Number	0	4	4. kv	2022	Nelja lepingu sõlmimine (innovatsioonipaktid või projektide mobiliseerimine) konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist: Konsortsiumi kuuluvate üksuste andmed; Äriplaan/investeering; rahastamise summa; Eesmärgid, millega toetusesaaja on seotud; Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 40 toodet, protsessi või teenust ning need kajastavad kooskõla sekkumisvaldkonnaga 022 (teadus- ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO ₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele). Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnavalaseid õigusakte.
5.8	02	Siht	Valminud tooted, protsessid või teenused, mis on seotud vähese CO ₂ heitega majanduse, vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemisega		Number	0	4	4. kv	2025	Konsortsiumidega sõlmitud nelja lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamisest tulenevate toodete, protsesside või teenuste lõpuleviimine, mis kajastab kooskõla sekkumisvaldkonnaga 022 (teadusuuringud ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO ₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele).
5.9	Re-C05-i02	Siht	Lepingud liidesüsteemidega, sealhulgas		Number	0	20	4. kv	2022	Toetatavate üksuste valimise pärast pakkumiskutset. Käesolev konkursikutsed on piiratud nn liidese üksusteks või koostöölaboriteks tunnustatud ettepanekute

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			koostöölaboratooriumidega – kolabs, sõlmitud							<p>esitajatega.</p> <p>Lepingud kajastavad kooskõla sekkumisvaldkondadega 021 (Tehnoloogiasuure ja koostöö ettevõtete, uurimiskeskuste ja haridussektori vahel) ja/või 022 (teadus- ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähesel CO₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele). Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnanalaseid õigusakte.</p>
5.10	Re-C05-i02	Siht	Äriühingud, kes saavad kasu liidesüksuste, sealhulgas koostöölaborite (Colabs) pakutavatest teenustest		Number	0	500	4. kv	2025	<p>Rakendusaruanded, mille liidesüksused igal aastal esitavad, võimaldavad mõõta kvantitatiivseid edusamme põhivahendite eraldamisel võetud erieesmärkide suhtes, eelkõige pakutavatest teenustest kasu saavate ettevõtjate arvu suhtes.</p>
5.11	Re-C05-i03	Eesmärk	Teadus- ja innovatsiooniprojektide hankemenetlus	Teadusuuringute ja innovatsiooni projektide hankemenetluse väljakuulutamise teate avaldamine				3. kv	2021	<p>Hankemenetluse algatamine teadusuuringute ja innovatsiooni programmide/projektide jaoks, mida rahastatakse põllumajanduse innovatsioonikava 2030 algatuste raames.</p> <p>Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätamise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnanalaste õigusaktide järgimise nõuet. Valikukriteeriumidega tagatakse, et projektid keskenduvad kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vähesel CO₂ heitega majandus, vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemine heitkoguste vähendamise, CO₂ sidumise suurendamise või kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamise ja nendega kohanemise tugevdamise kaudu, kajastades taaste- ja vastupidavusraha määruse VI lisas osutatud sekkumisvaldkonna 022 nõudeid – või digiüleminekuga seotud teadus- ja

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										arendustegevuse projektid, nagu ühtne põllumajandusportaali üleminek digitehnoloogiale ning teadus- ja innovatsiooniprojektid, mis on seotud väärtusahelatega, kajastades sekkumisvaldkonna 009 nõudeid.
5.12	Re-C05-i03	Siht	Põllumajanduse 2030. aasta innovatsioonikava keskkonnahoidlike aspektidele keskenduvate innovatsiooni- ja teadusprojektide lõpuleviimine		Number	0	100	3. kv	2025	Kokku rahastati ja viidi lõpule 100 teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni projekti. Toetus teadus- ja innovatsiooniprojektidele ja -programmidele, mis aitavad kaasa vähemalt ühele innovatsioonikava 15 algatusest ning keskenduvad vähese CO2-heitega majandusele, vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele.
5.13	Re-C05-i03	Siht	Põllumajanduse 2030. aasta innovatsioonikava digitaalsetele aspektidele keskenduva viie struktureeriva projekti lõpuleviimine		Number	0	5	3. kv	2025	Kokku rahastati ja viidi lõpule 5 innovatsiooni struktureerimise projekti. Toetus innovatsiooniprojektidele, mis aitavad kaasa vähemalt ühele innovatsioonikava 15 algatusest ja keskenduvad digiteerimisele.
5.14	Re-C05-i03	Siht	Põllumajanduslike innovatsioonikeskuste uuendamise/ajakohastamine		Number	0	24	4. kv	2025	Põllumajanduse, toidu ja maaelu arengu riikliku innovatsioonivõrgustiku loomine 24 innovatsioonikeskuse ajakohastamise kaudu. Need investeeringud hõlmavad peamiselt taristu renoveerimist ja labori teadusseadmete ostmist.
5.15	Re-C05-i04-RAA	Eesmärk	Assooride ettevõtete rekapiitaliseerimise rahastamisvahendit käsitleva määruse vastuvõtmine	Assooride piirkondlik valitsus võtab vastu määruse, millega kehtestatakse kapitaliseerimismeede ja volitatakse Banco Portugues de Fomento investeerimispoliitikat vastu võtma				3. kv	2021	Assooride piirkondlik valitsus võtab vastu määruse, millega kehtestatakse kapitaliseerimismeede ja antakse Banco Portugues de Fomentole kohustus võtta vastu investeerimispoliitika, milles määratakse muu hulgas kindlaks abi saavate äriühingute abikõlblikkuse ja valiku kriteeriumid iga rahastamisvahendi liigi puhul. Määruses nõutakse, et investeerimispoliitika raames kontrollitaks olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimist toetatavate äriühingute poolt valiku-/kõlblikkuskriteeriumide abil, mis eeldavad järgmist: kestlikkuskontrolli kasutamine; – väljajätmisnimekiri, mis sisaldab järgmisi elemente: - Investeeringud, mis on seotud fossiilkütustega (sh

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										<p>järgmise etapi kasutamine), välja arvatud maagaasil põhinev soojus- ja elektrienergia, mis vastab põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ III lisas sätestatud tingimustele</p> <ul style="list-style-type: none"> - HKS-i alla kuuluvad tegevused, mille prognoositud CO₂ ekvivalentide ei ole väiksem kui lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks kehtestatud asjakohased võrdlusalused. - Investeeringud prügilatesse, mehaanilis-bioloogilise töötlemise tehastesse ja jäätme põletustehastesse jäätmete käitlemiseks. Väljajätmise loetelu ei kohaldata seadmete suhtes, mis on ette nähtud üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemiseks; olemasolevatesse tehastesse, kui investeeringu eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et selliste investeeringute tulemusel ei suurene jäätmetöötlusvõimsus ega pikendata tehase kasutusiga. - Tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib põhjustada pikaajalist kahju keskkonnale (nt tuumajäätmed). - Eespool nimetatud varade ja tegevusega seotud teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon. <p>kohustuslik õiguspärasuse kontroll BPF-i ja/või selle valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mille suhtes ei kohaldata kestlikkuskontrolli.</p> <ul style="list-style-type: none"> – omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust tegevustest, mis on loetletud välistamisnimekirjas, et võtta vastu ja avaldada rohepöörde kavad.
5.16	Re-C05-i04-RAA	Eesmärk	Assooride ettevõtete rekapiitalseerimisvahendi investeeringupoliitika vastuvõtmine	BPF võtab vastu investeeringupoliitika, mis hõlmab kõiki meetmega ettenähtud rahastamisvahendeid.				3. kv	2021	<p>BPF võtab vastu investeeringupoliitika, mis hõlmab kõiki meetmega ettenähtud rahastamisvahendeid. Investeeringupoliitika töötab välja ja võtab vastu BPF kui sellise ettevõtja juhtorgan, kes omab osalusi, mis tulenevad rahastamisvahenditest, mida rakendatakse toetusesaajateks valitud äriühingute toetamiseks. Investeeringupoliitikas võetakse arvesse valiku-/rahastamiskriteeriume ja kohaldatavaid kohustusi/eesmärke, mis on sätestatud Assooride ettevõtete rekapiitalseerimise rahastamisvahendit käsitlevas määruses.</p>

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.17	Re-C05-i04-RAA	Siht	Kooskõlas rahastamisvahendi investeerimispoliitika ga antakse piirkonna mittefinantsettevõtetele kokku 125 000 000 eurot omakapitali- ja kvaasiomakapitali toetust. Hinnanguliselt toetatakse kava lõpuleviimisega vähemalt 300 ettevõtet.		eurot	0	125 000 000	4. kv	2025	125000000 euro suurune kogusumma piirkonna mittefinantsettevõtetele omakapitali ja kvaasikapitali toetusena kooskõlas Assooride ettevõtete rekapiitalseerimisvahendi jaoks vastu võetud investeerimispoliitika. <i>Banco Portugues de Fomento</i> vastutab tehtud toimingute aruandluse eest. Käesolevas aruandes avaldatakse lisaks finantsliikumistele ka abisaajate äriühingute nimekiri, nende TIN-number ja CAE, lepingu kuupäev, eraldatud rahalised vahendid, kasutatud rahastamisvahendi liik ja vajaduse korral asjaomane finantssektori ettevõtja.
5.18	Re-C05-i05-RAA	Eesmärk	Assooride põllumajanduse innovatsiooni- ja digiprogrammi avaldamine	Assooride põllumajanduse innovatsiooni- ja digiprogrammi avaldamine				2. kv	2022	Assooride põllumajanduse innovatsiooni- ja digiteerimisprogrammi avaldamine, sealhulgas kava seirevõrgustiku ja põllumajanduslike teadaannete arendamiseks saarte tasandil ning kava üleminekuks digitaalsele ja täppispõllumajandusele.
5.19	Re-C05-i05-RAA	Siht	Uued (asendada vananenud) struktuurid või ümberkvalifitseeritud struktuurid, mis vastutavad loomade tapmise ning piima kvaliteedi ja toiduohutuse sertifitseerimise eest		Number	0	3	4. kv	2025	Uute (aegunud struktuuride asendamiseks) või loomade tapmise, piima kvaliteedi sertifitseerimise ja toiduohutuse eest vastutavate ümberkvalifitseeritud struktuuride tööde lõpuleviimine, et vastata turgude arengule ja kasvavatele nõudmistele, kaasates investeeringud tootmis- ja korraldusprotsesside innovatsiooni, rohe- ja digipöördele ja loomade heolusse.
5.20	Re-C05-i05-RAA	Siht	Töötlemis- ja turustussektori ettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid		Number	0	9	4. kv	2025	Projektid, mis on heaks kiidetud ja mille kohta on sõlmitud lepingud toodete ja tootmis- ja korraldusprotsesside, rohe- ja digipöördega seotud innovatsiooni toetuskavade raames ning mille eesmärk on põllumajandusliku töötlemise ja turustamise sektori ettevõtete ümberkorraldamine.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühtik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.21	Re-C05-i05-RAA	Siht	Põllumajandusettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid		Number	0	178	4. kv	2025	Projektid, mis on heaks kiidetud ja mille kohta on sõlmitud lepingud selliste toetuskavade alusel, mis on seotud innovatsiooniga tootmis- ja korraldusprotsessides, rohe- ja digipöördega ning mille eesmärk on põllumajandusettevõtete restruktureerimine.
5.22	Re-C05-i05-RAA	Siht	Põllumajandustootjad, kes saavad spetsiaalset tehnilist abi põllumajandustootjate õiguste suurendamise programmi raames		Number	0	2 000	4. kv	2025	Põllumajandustootjad, kes saavad spetsiaalset tehnilist abi põllumajandustootjate õiguste suurendamise programmi raames võetavate meetmete raames.
5.33	RE-C05-i07-RAM	Eesmärk	Rakenduslepingu (protokolli) allkirjastamine Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial ja valitud finantsvahendajate vahel	Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial ja valitud finantsvahendajate vahelise rakenduslepingu (protokolli) allkirjastamine, mis hõlmab kõiki meetmega ette nähtud finantsinstrumente				2. kv	2024	Rakenduslepingu (protokolli) allkirjastamine Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial ja valitud finantsvahendajate vahel, mis hõlmab kõiki meetmega ette nähtud finantsinstrumente. Rakenduslepingus ja rahastamisvahendi hilisemates õigusdokumentides nõutakse kõrvalejätmise loetelu kohaldamist (nagu on sätestatud meetme kirjelduses) ning ELi ja liikmesriikide keskkonnaalaste õigusaktide järgimise kontrollimist.
5.34	RE-C05-i07-RAM	Siht	Piirkondlike ettevõtete projekte toetavad laenu tagatised.	–	eurot	0	15 900 000	4. kv	2025	Tagatiste andmine 15 900 000 EUR suurusele laenule koos riiklike vastastikuste tagatiste süsteemi raames antavate laenude intressikuludega, millega toetatakse vähemalt kümnet piirkondlikku projekti.
5.35	Re-C05-i08	Siht	Programmi „Science XXI ülikoolilinnak“ ja „Teaduskeskus“ lõpuleviimine ning teenuste osutamine riikliku avatud teaduse ja avatud teadusandmete programmi (PNCADAI) kaudu		Number	0	9	4. kv	2025	Kahe digitaal- ja füüsikateaduse ja -tehnoloogia teenuse lõpuleviimine: „Campus Science XXI“ ja „Science Desk“. Seitsme veebipõhise elektroonilise teenuse osutamine riikliku avatud teaduse ja avatud teadusandmete programmi (PNCADAI) raames. Programm hõlmab andmekeskuse taristut ja andmehaldusteenust.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühtik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.36	Re-C05-i08	Siht	Avaliku halduse teadus- ja arendustegevuse programmi projektide ning massikursuste riikliku platvormi uute kursuste lõpuleviimine		Number	0	144	1. kv	2026	Avaliku halduse teadus- ja arendustegevuse programmi raames rahastatud 94 projekti lõpuleviimine (sealhulgas tehisintellekti, küberturvalisuse ja andmeteadeuse valdkonnas). Riikliku massiõppe platvormi (NAU) kaudu pakutakse 50 uut kursust, mis saavad kasu hiljuti välja töötatud tehnoloogilistest taristust.
5.37	Re-C05-i08	Eesmärk	Riikliku kõrgtehnoloogilise andmetöötuse keskuse (CNCA) loomine.	Riikliku kõrgtehnoloogilise andmetöötuse keskuse loomine				4. kv	2024	Riikliku kõrgtehnoloogilise andmetöötuse keskuse loomine, mis korraldab olemasolevad Portugali andmetöötusvõrgud ja -keskused ümber ühte üksusesse; kahe superarvuti (Deucalion ja Mare Nostrum 5) toimimise toetamine.
5.38	Re-C05-i08	Eesmärk	Riikliku kõrgtehnoloogilise andmetöötuskeskuse tugitaristu ja andmekeskuse lõpuleviimine	Riikliku kõrgtehnoloogilise andmetöötuskeskuse tugitaristu ja andmekeskuse lõpuleviimine				1. kv	2026	Riikliku kõrgtehnoloogilise andmetöötuskeskuse tugitaristu ja andmekeskuse lõpuleviimine
5.39	Re-C05-i09	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).		Number	6	12	2. kv	2023	Kuue täiendava lepingu (innovatsioonipakid või mobiliseerimisprojektid) sõlmimine konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist: <ul style="list-style-type: none"> • Konsortsiumi koosseisu kuuluvate üksuste kindlaksmääramine; • Äriplaan/investeering; • Rahastamise summa; • Eesmärgid, mis on toetusesaajale siduvad; • Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 168 toodet, protsessi või teenust. Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnavalaseid õigusakte. Lepingud täiendavad RE-C05-i01.01.
5.40	Re-C05-i09	Siht	168 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine.		Number	60	228	4. kv	2025	168 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine asjaomastes strateegilistes valdkondades, mis tulenevad konsortsiumidega sõlmitud lepingute

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühhik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										(innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamiseks. Programmijärgne järelevalve täiendab RE-C05-i01.01.
5.41	Re-C05-i10	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast olulistes strateegilistes valdkondades.		Number	4	10	2. kv	2023	Kuue täiendava lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) sõlmimine konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist: <ul style="list-style-type: none"> • Konsortsiumi koosseisu kuuluvate üksuste kindlaksmääramine; • Äriplaani/investeering; • Rahastamise summa; • Eesmärgid, mis on toetusesaajale siduvad; • Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 98 toodet, protsessi või teenust ning need on kooskõlas sekkumisvaldkonnaga 022 (Teadus- ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO ₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele). Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet. Lepingud täiendavad RE-C05-i01.02.
5.42	Re-C05-i10	Siht	Vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast oluliste toodete, protsesside või teenuste lõpuleviimine.		Number	40	138	4. kv	2025	Konsortsiumidega sõlmitud lepingute (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamiseks tulenevate 98 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine, mis on kooskõlas sekkumisvaldkonnaga 022 (Teadus- ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO ₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele). PPS peab olema täiendav dokumendis RE-C05-i01.02 rakendatud ostujõu standardit.

E. 3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r10: Banco Português de Fomento loomine ja arendamine.

Meetme eesmärk on lihtsustada Portugali ettevõtete juurdepääsu rahastamisele, vähendades riiklikult toetatavate ettevõtete finantstoodete keerukust ja võimaldades riikliku strateegilise tähtsusega projekte. Selleks asutati 7. septembril 2020 *Banco Português de Fomento*, mis alustas tegevust 2020. aasta novembris riigi omanduses oleva riikliku tugipangana. Lisaks oma peamisele ja kestvale ülesandele on pank võtmetähtsusega üksus majandustegevuse taastamisel pärast COVID-19 pandeemiat, eelkõige võimaldades Portugali äriühingutel saada kasu riiklikest ja Euroopa majanduse elavdamise strateegilistest meetmetest.

Reform hõlmab *Banco Português de Fomento* seaduslikku asutamist.

Reformi rakendamine viidi lõpule 31. detsembriks 2020.

Reform RE-r13: Kapitalituru areng ja mittefinantsettevõtete kapitaliseerimise edendamine

Meetme eesmärk on hoogustada Portugali kapitaliturgu ja edendada äriühingute kapitaliseerimist, pöörates erilist tähelepanu väärtpaberite investeerimisäriühingute ergutamisele majanduse arendamiseks (SIMFE), ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjatele ja väärtpaberiseadustiku läbivaatamisele.

Reform hõlmab kehtiva õigusraamistiku läbivaatamist ja uute seaduste vastuvõtmist, mis on osa valitsuse ausast lähenemisviisist luua soodsam ettevõtluskeskkond ning pakkuda tegelikke stiimuleid investeeringuteks, ettevõtete kapitaliseerimiseks ja valdkondlikuks konsolideerimiseks.

Reformi rakendamine koosneb järgmistest meetmetest:

- kapitaliturgude areng;
- väärtpaberinvesteeringutega tegelevate ettevõtete (SIMFEd) edendamine majanduse arendamiseks;
- regulatiivne ja halduslik lihtsustamine;
- ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate õigusraamistiku läbivaatamine; ning
- kapitaliseerimisstiimulid (mahaarvamine säilitatud ja reinvesteeritud tulult).

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Investeering RE-C05-i06: Ettevõtete kapitaliseerimine ja finantsiline vastupanuvõime/Banco Português de Fomento

Meetme eesmärk on lahendada ettevõtete alakapitaliseerituse struktuurne probleem. Investeeringuga antakse *Banco Português de Fomento* 'le, kelle eesmärk on saada InvestEU rakenduspartneriks, kapitalipuhver suurusega 250 000 000 eurot. Lisaks luuakse eriotstarbeline varakogum, mis investeerib seejärel 1 300 000 000 eurot elujõulistesse Portugali ettevõtetesse omakapitali ja kvaasikapitali kujul.

Portugal on võtnud kohustuse, et 1 300 000 000 EUR suuruse rahastamisvahendiga seotud investeerimispoliitika dokumendis, mille *Banco Português de Fomento* kui eriotstarbelise rahastamisvahendi juhtorgan võtab vastu, kirjeldatakse üksikasjalikult toetatavate äriühingute valiku-/abikõlblikkuskriteeriume, tagades taaste- ja vastupidavusraha kliima- ja keskkonnanõuete järgimise, sealhulgas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimine toetatavate varade/tegevuste ja/või äriühingute puhul ning määrates kindlaks investeerimisesmärgid ja sihipärase tulu. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimiseks toetust saavate äriühingute puhul nõutakse investeerimispoliitikas järgmist:

- kestlikkuskontrolli kasutamine;
- väljajätmisnimekiri, mis sisaldab järgmisi elemente:
 - Fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides³⁴;
 - ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest³⁵ madalam;
 - prügilate, jäätmepõletustehaste³⁶ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega³⁷ seotud tegevus;
 - Tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda pikaajaliselt kahjustada, näiteks tuumajäätmed; ning
 - Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, mis on pühendatud eespool nimetatud varadele ja tegevustele.
- kohustuslik õiguspärasuse kontroll *Banco Português de Fomento* ja/või tema valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mille suhtes ei kohaldata kestlikkuskontrolli; ning
- omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust väljajätmisnimekirjas loetletud tegevustest, et võtta vastu ja avaldada rohepöörde kavad.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i11 – kasv: Ettevõtluse innovatsiooni tegevuskavad ja alliansid (laenud)

Selle investeeringu eesmärk on suurendada komponendi 5 raames tehtavaid investeeringuid RE-C05-i01.01. Meetme laiendatud osaga suurendatakse äriinnovatsiooni mobiliseerimise kavade/alliansside toodete, protsesside või teenuste arvu.

Vähemalt 366 toodet, protsessi või teenust, mida selle investeeringu raames rakendatakse, peavad olema kooskõlas taaste- ja vastupidavusraha määruse lisa sekkumisvaldkonnaga 021.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RP-C05-i12– – kasv: Rohelised tegevuskavad/ettevõtlusinnovatsiooni allianssid (laenud)

Selle investeeringu eesmärk on suurendada komponendi 5 raames investeeringuid RE-C05-i01.02. Meetme laiendamine suurendab rohelistest tegevuskavadest tulenevate toodete, protsesside või teenuste arvu.

³⁴ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

³⁵ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

³⁶ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

³⁷ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojätmete kompostimiseks ja biojätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

E. 4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.23	Re-C05-r10	Eesmärk	Määruse, millega kehtestatakse <i>Banco Português de Fomento</i> (BPF) tegevus ja põhikiri, jõustumine	Dekreetsaaduse nr 63/2020, millega kehtestatakse BPFi tegevus ja põhikiri, jõustumine				4. kv	2020	Portugali Vabariigi valitsuse avaldatud ja jõustunud dekreeksaadus nr 63/2020, millega reguleeritakse BPFi tegevust ja tegevust ning kinnitatakse selle põhikiri.
5.24	Re-C05-r13	Eesmärk	Ühisinvesteeringu võtjaid käsitleva õigusraamistiku läbivaatamise jõustumine	Ühisinvesteeringu võtjaid käsitleva õigusraamistiku läbivaatamise jõustumine				3. kv	2022	Seaduse jõustumine pärast seaduse vastuvõtmist Vabariigi Assamblee poolt. Ta vaatab läbi ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid käsitleva õigusraamistiku, pidades silmas regulatiivset ja halduslikku lihtsustamist.
5.25	Re-C05-r13	Eesmärk	Väärtpaperiseadustiku muutmise seaduse jõustumine	Väärtpaperiseadustiku muutmise seaduse jõustumine				3. kv	2022	Seaduse jõustumine pärast seaduse vastuvõtmist Vabariigi Assamblee poolt. Väärtpaperiseadustiku läbivaatamise eesmärk on regulatiivne ja halduslik lihtsustamine, et viia riiklik raamistik kooskõlla liidu õigusega seoses eesmärgiga suurendada Portugali kapitalituru konkurentsivõimet.
5.26	Re-C05-r13	Eesmärk	Kapitaliturgude areng – õigusaktide jõustumine	Kapitaliturgude arengut käsitlevate õigusaktide jõustumine				4. kv	2023	Pärast turuosaliste panust jõustub kapitaliturgude arengut käsitlev õigusakt. Säilitades kapitalituru tugevdamise töökonna (mille on loonud majandus- ja digipöörde ministeerium ning rahandusminister) töövabaduse, on ette nähtud, et õigusaktides keskendutakse stiimulite loomisele muu hulgas i) kapitalituru kaudu omakapitalile juurdepääsuks, ii) ettevõtluse kasvu soodustava keskkonna loomiseks, iii) laenuvahendamiseks turul, iv) investorite osalemiseks.
5.27	Re-C05-i06	Eesmärk	BPFi kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreeksaaduse jõustumine	BPFi kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreeksaaduse jõustumine				3. kv	2021	Kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreeksaaduse jõustumine, millega kehtestatakse vajadus kehtestada investeeringupoliitika, milles määratletakse muu hulgas abisaavate ettevõtjate abikõlblikkuse ja valiku kriteeriumid

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.28	Re-C05-i06	Eesmärk	Investeeringupoliitika väljatöötamine (kapitaliseerimine) ja selle vastuvõtmine sõidukijuhi poolt	BPFi väljatöötatud ja rakendatud finantsinstrumentidest tulenevate osaluste haldamiseks loodud üksuse poolt vastu võetud investeeringupoliitika (kapitaliseerimine)				3. kv	2021	<p>Investeeringupoliitika väljatöötamine (kapitaliseerimine) ja selle vastuvõtmine sõidukijuhi poolt. BPF töötab välja ja võtab vastu investeeringupoliitika, mis on toetusesaajaks valitud äriühingute toetamiseks rakendatud rahastamisvahenditest tulenevate osaluste haldamiseks loodud vahendi juhtorgan, ning täpsustab toetatavate äriühingute valiku- ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid, tagades, et järgitakse RRFi kliima- ja keskkonnanõudeid, sealhulgas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilisi suuniseid (2021/C58/01) toetatud varade/tegevuste ja/või äriühingute kohta ning täpsustatakse investeeringueesmärgi ja sihtotstarbelist tulu.</p> <p>Selleks et toetatud äriühingud järgiks olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilisi suuniseid (2021/C58/01), nõutakse investeeringupoliitikaga järgmist:</p> <p>kestlikkuskontrolli kasutamine</p> <p>– väljajätmisnimekirja, mis sisaldab järgmisi elemente:</p> <p>Investeeringud fossiilkütustesse (sealhulgas järgmise etapi kasutamine), v. a olulise kahju ärahoidmise põhimõtte suuniste III lisas sätestatud tingimustele vastav maagaasipõhine soojus/energia</p> <p>HKSi raames toimuv tegevus, mille prognoositud CO₂-ekvivalentide ei ole väiksem kui LHÜde tasuta eraldamiseks kehtestatud asjaomased võrdlusalused.</p> <p>Investeeringud jäätmepõletustesse ladestamise rajatistesse, mehhaanilisse bioloogilisse töötlemistehasesse ja jäätmepeletustehasesse. Väljajätmise loetelu ei kohaldata seadmete suhtes, mis on ette nähtud üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmepõletamiseks; olemasolevatesse tehasesse, kui investeeringu eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhast, tingimusel et selliste investeeringute tulemusel ei suurene rajatise jäätmekehtluse võimsus ega rajatise kasutusiga.</p> <p>Tegevused, mille puhul jäätmepõletuse pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda pikaajaliselt kahjustada (nt tuumajäätmed).</p> <p>Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, mis on pühendatud eespool nimetatud varadele ja tegevustele.</p> <p>kohustuslik õiguspärasuse kontroll BPFi ja/või selle valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mille suhtes ei kohaldata kestlikkuskontrolli.</p> <p>Omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust tegevustest, mis on loetletud vastuvõetud ja avaldatud rohepöörde kavades</p>

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.43	Re-C05-i06	Siht	Kapitaliseerimisvahendi kaudu kokku 650 000 000 eurot Portugali mittefinantsettevõtetele omakapitali ja kvaasiomakapitali toetusena kooskõlas Portugali investeerimispoliitikaga		euro	0	650 000 000	4. kv	2023	Portugali kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele kapitali- ja kvaasiomakapitali toetusena kokku 650 000 000 eurot kooskõlas BPFi varem määratletud investeerimispoliitikaga, sealhulgas kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele otseinvesteeringutena väljamakstud summad ja summad, mis on eraldatud finantsvahendajatele kaudsete investeeringutena.
5.29	Re-C05-i06	Siht	Kapitaliseerimisvahendi kaudu kokku 1 300 000 000 eurot Portugali mittefinantsettevõtetele omakapitali ja kvaasiomakapitali toetusena kooskõlas Portugali investeerimispoliitikaga		euro	650 000 000	1 300 000 000	4. kv	2025	Portugali kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele kapitali- ja kvaasiomakapitali toetuse andmine kokku 1 300 000 000 eurot (sealhulgas 650 000 000 eurot 5, 43 eesmärgist), mis on kooskõlas varem kindlaks määratud investeerimispoliitikaga, mille on välja töötanud BPF ja mille on vastu võtnud rakendatud finantsinstrumentidest tulenevate osaluste haldamiseks loodud vahend. Hinnanguliselt peaks kava lõpuleviimine toetama 1300 ettevõtet.
5.30	Re-C05-i06	Eesmärk	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFi sambapõhise hindamise edukast lõpuleviimisest	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFi sambapõhise hindamise edukast lõpuleviimisest				1. kv	2022	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFi sambapõhise hindamise edukast lõpuleviimisest
5.31	Re-C05-i06	Eesmärk	250 000 000 EUR suurune kapitaliülekanne Portugali valitsuselt BPFi ja BPFi investeerimispoliitika vastuvõtmine	Kapitali suurendamine ja investeerimispoliitika väljatöötamine BPFi jaoks, et rakendada InvestEU programmi,				1. kv	2022	250 000 000 euro suurune kapitaliülekanne Portugali valitsuselt BPFi ja BPFi investeerimispoliitika kinnitamine programmi InvestEU rakendamiseks, millega kehtestatakse kõlblikuskriteeriumid kooskõlas RRFi eesmärkidega, sealhulgas olulise kahju ärahoidmise põhimõttega, seoses programmi InvestEU tagatislepingu allkirjastamisega.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				kehtestades kõlblikuskriteeriumid, et tagada RRFi eesmärkide täitmine						
5.32	Re-C05-i06	Siht	100 % kapitali suurendamisega kättesaadavaks tehtud tagatistest on allkirjastatud.		%	0	100	4. kv	2025	100 % kapitali suurendamisega kättesaadavaks tehtud tagatistest on allkirjastatud.
5.44	Re-C05-i11	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).		Number	12	28	2. kv	2023	16 täiendava lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) sõlmimine konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist: <ul style="list-style-type: none"> • Konsortsiumi koosseisu kuuluvate üksuste kindlaksmääramine; • Äriplaan/investeering; • rahastamise summa; • Eesmärgid, mis on toetusesaajale siduvad; • Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 446 toodet, protsessi või teenust. Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet. <p>Lepingud täiendavad punktides RE-C05-i01.01 ja RE-C05-i09 rakendatavaid lepinguid.</p> Vähemalt 366 programmijärgset kontrolli viiakse vastavusse sekkumisvaldkonnaga 021 (Tehnoloogiaseire ning koostöö ettevõtete, uurimiskeskuste ja haridussektori vahel).
5.45	Re-C05-i11	Siht	446 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine.		Number	228	674	4. kv	2025	446 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine asjaomastes strateegilistes valdkondades, mis tulenevad konsortsiumidega sõlmitud lepingute (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamisest. <p>PPS täiendab punktides RE-C05-i01.01 ja RE-C05-i09 rakendatud ostujõu standardit.</p> Vähemalt 366 programmijärgset kontrolli viiakse vastavusse sekkumisvaldkonnaga 021.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5.46	Re-C05-i12	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast olulistest strateegilistes valdkondades.		Number	10	20	3. kv	2023	<p>Kümne täiendava lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) sõlmimine konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsortsiumi koosseisu kuuluvate üksuste kindlaksmääramine; • Äriplaani/investeering; • Rahastamise summa; • Eesmärgid, mis on toetusesaajale siduvad; • Järelevalve vorm. <p>Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 147 toodet, protsessi või teenust ning need on kooskõlas sekkumisvaldkonnaga 022 (Teadus- ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele).</p> <p>Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnanalaste õigusaktide järgimise nõuet.</p> <p>Lepingud täiendavad punktides RE-C05-i01.02 ja RE-C05-i10 rakendatavaid lepinguid.</p>
5.47	Re-C05-i12	Siht	Lõpuleviidud tooted, protsessid või teenused, mis on seotud vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemisega.		Number	138	285	4. kv	2025	<p>Konsortsiumidega sõlmitud lepingute (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamisest tulenevate 147 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine, mis on kooskõlas sekkumisvaldkonnaga 022 (Teadusuuringud ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO₂ heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele).</p> <p>PPS täiendab punktides RE-C05-i01.02 ja RE-C05-i10 rakendatud ostujõu standardit.</p>

F. KOMPONENT 6: Kvalifikatsioonid ja oskused

Portugalis oli 2020. aastal madala haridustasemega 44, 5 % 25–64aastastest elanikest, mis on tublisti üle ELi keskmise (25 %). Lisaks on väga suur osa elanikkonnast, kellel on elementaarsed digioskused või kes ei ole kunagi internetti kasutanud. Samuti on ELi standardite kohaselt endiselt suured tööturu killustatus ning sooline ebavõrdsus palga- ja karjäärivõimalustes.

See komponent käsitleb mitmeid probleeme, mis on seotud suhteliselt madala haridustaseme ja kvalifikatsiooniga, elukestvas õppes osalemisega, tööturu killustatusega, haldustõkete kõrvaldamisega väga reguleeritud kutsealadel, ettevalmistustega töö tulevikuga seotud probleemideks ning soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimalustega.

Komponendi eesmärgid on laiaulatuslikud, hõlmates oskusi ja oskuste täiendamist, mõningaid kitsaskohti ettevõtluskeskkonnas, tööturu killustatust, soolist tasakaalu ja võrdseid võimalusi. Tootmispotentsiaali osas keskendub see komponent meetmetele, mille eesmärk on tõsta madalat kvalifikatsioonitaset ja parandada elukestvas õppes osalemist haridus- ning kutsehariduse ja -koolituse süsteemide reformi kaudu, edendada teadmussiiret ülikoolide/riiklike teadusasutuste ja ettevõtete vahel ning vähendada piiranguid rangelt reguleeritud kutsealadel, suurendades samal ajal konkurentsi ettevõtlusteenuste osutamisel. Komponent sisaldab ka meetmeid Euroopa sotsiaalõiguste samba erinevate põhimõtete käsitlemiseks, nagu töösuhted ja ebatüüpiliste töölepingutega töötajate juurdepääsuõigused, rahaline toetus, et edendada püsivalt kvaliteetsete töökohtadega töötute kaasamist, ning Portugali võrdse tasustamise juhtimissüsteemi normi väljatöötamine.

See komponent on kooskõlas peamiste ELi poliitikaalgatustega, nagu Euroopa oskuste tegevuskava ja nõukogu soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: Uued võimalused täiskasvanutele“ (nõukogu soovitus 2016/C 484/01), nõukogu soovitus jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava kutsehariduse ja -õppe kohta (nõukogu soovitus 2020/C 417/01), tugevdatud noortegarantii ning Euroopa haridusruumi ja Euroopa teadusruumi algatused.

Komponent käsitleb riigipõhiseid soovitusi võtta kõik vajalikud meetmed, et pandeemiaga tõhusalt toime tulla, majandust säilitada ja sellest tulenevat majanduse elavnemist toetada (riigipõhine soovitus 1-2020); võtta meetmeid tööturu killustatuse vähendamiseks (riigispetsiifiline soovitus 2/2019); parandada elanikkonna oskuste taset, eelkõige nende digitaalset kirjaoskust, sealhulgas muutes täiskasvanuhariduse tööturu vajadustele paremini vastavaks (riigispetsiifiline soovitus 2/2019); suurendada kõrghariduse omandanute arvu, eelkõige teaduse ja infotehnoloogia valdkonnas (riigispetsiifiline soovitus 2/2019); toetada digitehnoloogia kasutamist, et tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja koolitusele (riigipõhine soovitus 2-2020); suurendada ettevõtete konkurentsivõimet (riigipõhine soovitus 2-2020); keskenduda investeringutega seotud majanduspoliitikale teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas (riigispetsiifiline soovitus 3/2019); ning töötada välja tegevuskava piirangute vähendamiseks väga reguleeritud kutsealadel (riigispetsiifiline soovitus 4/2019).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

F.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeringute kirjeldus

Reform RE-r14: Kutsehariduse ja -koolituse reform

Reformi eesmärk on ajakohastada haridus- ja kutseharidussüsteeme, et parandada madalat haridus- ja kvalifikatsioonitaset ning põhi- ja digitaaluskusteta töötajate suurt osakaalu, kohandada pakutavad oskused tööturu praegustele ja tulevastele vajadustele ning laiendada haridus-, koolitus- ja elukestva õppe võimalusi.

Reform koosneb meetmetest, mille eesmärk on:

- tugevdada haridus- ning kutseharidus- ja -koolituspoliitika üldist koordineerimist;
- ajakohastada riikliku kvalifikatsioonikataloogiga (CNQ) reguleeritud kutsehariduse ja -õppe pakkumist, tuginedes kvalifikatsioonide vajaduste prognoosimise süsteemile, tulevasele analüüsile, et toetada CNQ ajakohastamist ja valdkondlike kvalifikatsiooninõukogude ratsionaliseerimist;
- võtta arvesse tööturu vajadusi ja uute oskuste/kutsealade tekkimist;
- parandada madala kvalifikatsiooniga elanikkonna väljavaateid, töötades välja täiskasvanute kirjaoskusele keskenduva koolituspakkumise (rakendatakse dokumendis C06-i03: Täiskasvanute stiimul);
- edendada kohalikku arengut ja territoriaalset ühtekuuluvust ning vähendada sotsiaal-majanduslikku ebavõrdsust kutsehariduse ja -õppe võrgustiku ümberjaotamise kaudu.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Reform RE-r15: Kõrghariduse, avaliku halduse ja ettevõtete vahelise koostöö reform

Reformi eesmärk on stimuleerida avaliku ja erasektori koostöövorme haridus- ja koolitusprogrammides, et vastata tööturu vajadustele, ning rohe- ja digipöoret, sealhulgas kutsealaste kraadiõppekursuste (kutsealaste magistrikraadide) väljatöötamist, välja arvatud eelnevalt omandatud töökogemusega üliõpilaste puhul, ning pakkuda lühiajalisi kolmanda taseme õppekursusi polütehnikumides (nn kõrgema taseme kutsetehnilised kursused).

Reform koosneb järgmisest:

- õigusakt, millega luuakse erikonkursid kõrghariduse omandamiseks kaheastmelise keskhariduse ja spetsiaalsete kunstikursuste omanikele;
- kõrgharidusasutuste ning avaliku halduse ja ettevõtete koostööd reguleeriva õigus- ja institutsioonilise raamistiku läbivaatamine, sealhulgas järgmised sammud:
 - o edendada kõrgharidusasutuste ja ettevõtete vahelist koostööd ning meelitada ligi täiskasvanud üliõpilasi ja laiendada katvust sisemaapiirkondadele;
 - o koostööpartnerlused, mis soodustavad kõrghariduskursuste, sealhulgas lühikoolituskursuste, bakalaureuse-, magistri- ja doktorikraadide laialdast pakkumist;
 - o suurendama tihedas koostöös avaliku ja erasektori üksustega polütehniliste kõrgharidusasutuste hallatavate lühiajaliste kõrgetasemeliste kutsekursuste pakkumist;

- laiendada veelgi kolmanda taseme hariduse tugibaasi, hõlbustades kutse- ja kunstivaldkonna keskkooliõpilaste juurdepääsu kõrgharidusasutustele;
- tugevdada kõrghariduskursustel osalemist digivaldkonnas, eelkõige programmi „Portugal Digital InCoDe2030“ kaudu, tehes tihedat koostööd avaliku ja erasektori üksustega;
- stimuleerima moodulikoolitust, mis edendab pidevat õppimist ja uute oskuste omandamist mikrokvalifikatsioonitunnistuste/mikrodiplomitega tihedas koostöös avaliku ja erasektori üksustega;
- laiendada koostööd kõrgharidusasutuste ja laborite ning tehnoloogiliste liideste keskuste vahel;
- õigusliku staatuse muutmine, et selgitada tingimusi, mille alusel välispetsialist võib täita õppe- või juhtimisülesandeid kõrgharidusasutustes, et edendada liikuvust akadeemiliste ja äriiringkondade vahel; ning
- tugevdada kõrgharidusasutuste ja ettevõtete koostöös hallatavate konsortsiumide õigusraamistikku.

Reform viiakse lõpule 30. juuniks 2021.

Reform RE-r16: Piirangute vähendamine rangelt reguleeritud kutsealadel

Reformi eesmärk on vähendada piiranguid rangelt reguleeritud kutsealadel, peamiselt selleks, et edendada konkurentsi äriteenuste osutamisel.

2018. aastal hindas OECD koostöös Portugali konkurentsiametiga piiratud arvu isereguleeruvaid kutsealasid, nagu juristid, õigusnõustajad, insenerid, arhitektid, audiitorid, raamatupidajad, majandusteadlased, proviisorid ja toitumisspetsialistid. Läbiviidud hindamise põhjal koostati soovitude loetelu. Selle reformiga järgib Portugal OECD ja AdC soovitusi.

Reform peab vähemalt: i) eraldada reguleerimis- ja esindusülesanded kutseühingutes; ii) vähendada reserveeritud tegevusalade loetelu (juurdepääsu reserveeritud tegevusaladele võib piirata ainult põhiseaduslike huvide kaitsmiseks vastavalt vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele); iii) lõpetada äriteenuseid osutavate ettevõtete omandi- ja juhtimispiirangud, tingimusel et juhid järgivad huvide konflikti ennetamise õiguskorda; ning iv) lubada multidistsiplinaarseid äriteenuseid osutavaid ettevõtteid.

Samuti tellitakse AdC-lt aruanne reguleeritud kutsealasid käsitleva uue seaduse tõhususe kohta.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

Reform RE-r17: Inimväärse töö edendamise tegevuskava

Reformi eesmärk on tugineda viimastel aastatel vastu võetud meetmetele (näiteks meetmed tööturu killustatuse vähendamiseks ja kollektiivlääbirääkimiste edendamiseks), et kaitsta töötajate õigusi.

Pärast seda, kui valitsus on esitanud rohelise raamatu töö tuleviku kohta, koosneb see reform seadusandlikust aktist platvormitöö reguleerimiseks, et lahendada ebatüüpilistest töösuhetest tulenevaid uusi probleeme kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega. See parandab töösuhete kvaliteeti ning parandab juurdepääsu õigustele ja sotsiaalkaitsele.

Reform viiakse lõpule 31. märtsiks 2023.

Reform RE-r18: Võitlus naiste ja meeste vahelise ebavõrdsuse vastu

Reformi eesmärk on edendada soolist võrdõiguslikkust ja võrdseid karjäärivõimalusi ning võidelda sooliste stereotüüpide ja segregatsiooni vastu elukutse valikul. See tugineb suures osas kehtivatele õigusaktidele, eelkõige võrdse tasustamise kohta (seadus nr 60/2018) ja tasakaalustatud esindatuse kohta juhatuses (seadused nr 62/2017 ja 26/2019).

Võrdset tasustamist käsitlevate õigusaktidega loodi mehhanismid võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamiseks, sundides ettevõtjaid rakendama läbipaistvat tasustamispoliitikat. Alates 2021. aastast on tööhõive- ja sotsiaalkindlustusministeeriumi osakond koostanud aruande sooliste palgaerinevuste kohta iga ettevõtte kohta, kus on üle 50 töötaja ja mis hõlmab soolist palgaerinevust.

Alates 2025. aastast on ettevõtetel, kus on rohkem kui 50 töötajat, kelle sooline palgatase on ühe ja sama töökoha puhul väga erinev, kohustus esitada tööinspektsiooni direktoraadile tegevuskava nende erinevuste kõrvaldamiseks tegevuskava rakendamise kaudu.

Reform hõlmab ka vabatahtlikku kava, mis põhineb Islandi seadusel nr ÍST 85: 2012. aastal tunnustati avalikult ettevõtjaid, kes on tõhusalt rakendanud võrdse tasustamise poliitikat. Tõendi eesmärk on kinnitada, et palgaotsuste tegemisel põhinevad need täielikult asjakohastel kaalutlustel.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

Investeering RE-C06-i01: Kutseharidus- ja koolitusasutuste ajakohastamine

Selle investeeringu eesmärk on rajada ja moderniseerida spetsiaalseid tehnoloogiakeskusi riiklikes keskkoolides, kus on kutsealased kursused ja kutsekoolid, samuti kutseharidust pakkuvates era- ja kooperatiivsetes haridusasutustes. Lisaks hõlmavad eesmärgid riikliku tööturuasutuse (IEFP) kutseõppekeskuste võrgustiku ja riikliku turismiameti (Turismo de Portugal) koolide võrgustiku laiendamist ja ajakohastamist ning selleks, et muuta koolitus turu seisukohast asjakohasemaks ja viia see kooskõlla keskkonna-, digi-, demograafilise ja tööstusliku ümberkujundamisega.

Kõnealune investeering koosneb järgmisest:

- 365 eritehnoloogiakeskuse rajamine ja moderniseerimine keskkoolides, kus pakutakse kutseõpet ja kutseõpet, millest 115 (tööstuskeskused), 30 (taastuenergia keskused), 195 (infokeskused) ja 25 (digitaal- ja multimeediakeskused). Spetsialiseerunud tehnoloogiakeskusi haldavad riiklike koolide juhid või eraõiguslikud üksused. See investeering hõlmab olemasolevate rajatiste ja taristu ajakohastamist ja taastamist ning tehnoloogiliste õppevahendite (seadmete) omandamist, riikliku tööturuasutuse (IEFP) kutseõppekeskuste võrgustiku (IEFP) laiendamist ja ajakohastamist kas otse või kontsessioonide kaudu ning Portugali riikliku turismiameti (Turismo de Portugal) koolide võrgustiku laiendamist ja ajakohastamist. IEFP kutseõppekeskuste võrgustiku varustuse moderniseerimise kava hõlmab järgmiste seadmete ostmist: i) taastuenergia; ii) tööstuse digiteerimine; iii) lennundus; kaubanduse digiteerimine; ja v) maasimulaatorid. Eeldatakse, et see osainvesteering võimaldab ajakohastada 22 000 koolituskohta.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i02: Jätkusuutliku tööhõive tagamise kohustus

Selle investeeringu eesmärk on luua jätkusuutliku tööhõive tagamise programmi raames alalised ja kvaliteetsed töölepingud ning vähendada tööturu killustatust kõigi rühmade, sealhulgas noorte vahel.

Tööle naasmise kiirendamiseks antakse tööandjatele ajutisi toetusi vastutasuks piisava palgaga tähtajatute lepingute pakkumise eest. Tööandja saab iga loodud töökoha kohta vähemalt 5 266 eurot (12-kordne sotsiaaltoetuste indeks, mida kasutatakse erinevate sotsiaalkindlustushüvitiste arvutamisel). Seda summat võib suurendada sõltuvalt tööturu arengust ja vajadustest, hõlmates erinevaid sihtrühmi, eelkõige noori, nagu on määratletud jätkusuutliku tööhõive kohustusel (-valitsuse muudetud määrus nr 38/2022). Nimetatud valitsuse määruse kohaselt on kasv

kumulatiivne. Lisaks võiks suurendada rahalist toetust, et palgata sellel kutsealal alaesindatud soost isikuid. Lisatoetused on kumulatiivsed. Lisaks saavad tööandjad toetust, mis moodustab 50 % nende sotsiaalkindlustusmaksetest ühe aasta jooksul (14 kuud). See meede peaks toetama 30 000 alalise töökooha loomist. Meede peaks kestma ühe aasta, kuid seda võib pikendada veel kahe aasta võrra. Võttes arvesse vajadust tagada erasektori osalemine kavas, alustatakse selle rakendamist majanduse elavnemise ajal.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2024.

Investeering RE-C06-i03: Täiskasvanutoetus

Investeeringu eesmärk on rakendada 18-aastaste või vanemate täiskasvanute kvalifikatsiooni tõstmiseks mitmesugust lähenemisviisi, mis hõlmab järgmist: i) edendada täiskasvanuharidust, laiendades täiskasvanute kirjaoskuse riiklikku kava, et parandada põhilist kirja-, arvutus- ja digitaaloskust; ii) suurendada täiskasvanute osalemise ja lõpulejõudmise määra pädevuste tunnustamise, valideerimise ja sertifitseerimise protsessis (RVCC); ning iii) töötada välja täiskasvanutele mõeldud kolmanda taseme hariduse pakkumised, näiteks lühiajalised kursused.

Kõnealune investeering koosneb järgmisest:

- *Qualifica* programmi raames täiskasvanute kirjaoskuse riikliku kava laiendamine, viies ellu 225 kohalikku projekti, mis viivad tasemeteni B1/B2/B3. Seda meetet haldab riiklik kvalifikatsiooni ning kutsehariduse ja -koolituse amet (ANQEP). Iga projekti raames on võimalik avada 100 vaba töökohta, mis tähendab, et osalejaid on kokku ligikaudu 22 500. Lisaks pedagoogiliste seadmete ja tarbekaupade ostmisele ning koolituspersonali tasustamisele antakse selle osainvesteeringuga vajaduse korral toetusi osalejatele, nende tööandjatele ja kogukonna vahendajatele;
- *Qualifica* programmi raames on „Acelerador *qualific a*“ uus meede täiskasvanutele nende RVCC protsessides rahalise toetuse andmiseks. Seda meetet haldab riiklik kvalifikatsiooni- ning kutseharidus- ja -koolitusamet (ANQEP). Iga osalev täiskasvanu saab rahalist toetust kuni 1,25 IASi poolt. RVCC protsessides osalejate koguarv on hinnanguliselt 100 000 inimest;
- kõrgharidusasutuste, ettevõtete ja muude sidusrühmade koostöövõrgustike edendamine uute kraadiõppeasutuste/programmide/liitude toetamise kaudu ühiste koostööprogrammide kaudu, mis hõlmavad haridus-, teadus- ja innovatsioonitegevust ning algatusi, mille eesmärk on arendada elukestvat õpet (ümber- ja täiendusõpe). Investeering koosneb toetustest integreeritud programmide rakendamiseks, mis hõlmavad kokku 23 000 üliõpilast ajavahemikul 2021–2025 ning hõlmavad paigaldamis- ja varustuskulusid, üliõpilaste toetamist ning kõrgkoolide kulusid seoses kursuste korraldamisega. Konsortsiumid valitakse avaliku konkursi teel.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i04: Noorte tõuge – STEAM

Selle investeeringu eesmärk on:

- suurendada üliõpilaste arvu loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste, kunsti ja matemaatika (STEAM) kursustel, sealhulgas infotehnoloogiakursustel; ning
- tagada mittekolmanda taseme koolides piisavad vahendid teadushariduseks, et suurendada huvi teadusega seotud õppeainete vastu.

See meede on suunatud kõrgharidusasutustele (nii ülikoolid kui ka polütehnikumid). Rahaliste vahendite eraldamine toimub avaliku konkursi teel. See investeering hõlmab programmide rakendamist kõrgharidusasutuste poolt partnerluses avaliku ja/või erasektori tööandjate ja muude sidusrühmadega, sealhulgas keskkoolidega. Need võivad esineda koolide/programmide/alliantide

kujul ühiste koostööprogrammidenä, mis hõlmavad haridus-, teadus- ja innovatsioonitegevust ning -algatusi, mille eesmärk on parandada esmast kõrgharidust ja suurendada STEAM-hariduse omandanute arvu, pakkudes bakalaureuseõpet ja muid algkõrghariduse kursusi (nt polütehnikumid). Programmid hõlmavad rajatiste ajakohastamist ja laiendamist, et võtta arvesse üliõpilaste arvu suurenemist, üliõpilaste stiimuleid ja muid kõrgkoolide kulutusi, mis on seotud kursuste korraldamisega.

Investeeringutega parandatakse ka oskusi teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonnas, laiendades klubide võrgustikku „Ciência Viva“, koolide klubid (algkoolist keskkoolini), keskendudes peamiselt STEAM-valdkondadele, digitaalsele sisule ja materjalidele; edendada partnerlust koolide ja kodanikuühiskonna, ülikoolide ja uurimiskeskuste vahel ning korraldada seminare ja õpikodasid. Eeldatakse, et sellest toetatakse vähemalt 650 projekti.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i05-RAA: Täiskasvanute kvalifikatsioon ja elukestev õpe (ARA)

Kõnealuse investeeringu eesmärk on tegeleda tõsise probleemiga, mis on seotud madala kvalifikatsioonitasemega Assooride autonoomses piirkonnas võrreldes Portugali kui terviku ja Euroopa Liiduga. Madal kvalifikatsioonitase kujutab endast suurt kitsaskohta uute ettevõtete tekkele ja mitmekesistamisele ning säästvate arengule, mis on seotud madala tootlikkuse ja palkadega ning majanduskriisi ajal vähese vastupanuvõimega. Assooride autonoomse piirkonna konkreetsete haridus- ja koolitusvajaduste rahuldamiseks tehtavad investeeringud täiendavad ESF+ raames võetavaid meetmeid, mis kajastuvad asjaomasel tegevusprogrammis, mille üle peetakse läbirääkimisi mitmeaastase finantsraamistikuga (2021–2027) üle.

Investeering koosneb järgmisest:

- keskharidusjärgses ja kolmanda taseme hariduses osalevate täiskasvanute arvu suurenemine; ning
- 16 kutsekooli ja ühe riikliku koolitusasutuse moderniseerimine kooskõlas tehnoloogia arenguga, et renoveerida õpikodasid, laboreid ja arvutiruumi, võimaldades seeläbi viia need vastavusse tööturu nõudlusega ja suurendada praktikantide arvu.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i06: Teadusalane suutlikkus

Investeeringu eesmärk on edendada kõrgharidusasutuste innovatsiooni ja ettevõtluse ökosüsteemi arengut, toetades alusuuringuid, edendades teadmussiiret, rahvusvahelistumist, vähendades teadlaste ebakindlust ning tugevdades ettevõtete ja ühiskonna vahelist sidet.

Investeering koosneb järgmistest alameetmetest:

- Talendi omandamise ja säilitamise programmid ERC-Portugal ja FCT-Tenure:
 - o FCT–Tenure: selle programmiga toetatakse 230 doktorikraadiga teadlase töölevõtmist konkursside teel valitud alalistele ametikohtadele.
 - o ERC-Portugal: selle programmiga toetatakse teadlasi, kelle projekte soovitatakse rahastada Euroopa või riiklikul tasandil. Programmiga toetatakse ka teadlasi, kelle ERC taotlusi soovitati rahastada või mis viidi üle hindamise teise etappi, kuid mida lõpuks ei rahastatud.
- Suurem rahastamine rahvusvahelistele partnerlustele teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas:
 - o Portugali osalemise edendamine Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis, toetades Euroopa tasandil valitud riiklike projektide rahastamist;
 - o 100 riikliku teadlase rahvusvahelise liikuvuse võimaldamine.

Saastavatele aspektidele (süsi, pruunsüsi, nafta/nafta, maagaas, fossiilne vesinik, põletamine, prügilasse ladestamine, sisepõlemismootoriga sõidukid/laevad) seotud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniga seotud tegevusi ei toetata, välja arvatud juhul, kui nende puhul töötatakse välja vähese mõjuga alternatiiv (või rakendatakse nende tulemusi).

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C06-i07: Rohkem digitaalset impulssi

Meetme eesmärk on suurendada põllumajandusteaduste atraktiivsust tulevaste põlvkondade jaoks, toetada meditsiiniteadusi digitaalsete ja tehnoloogiliste edusammudega tegelemisel ning laiendada digioskuste koolitussuutlikkust ka muudele kui STEAM-valdkondadele (teadus, tehnoloogia, inseneriteadus, kunst, matemaatika); edendada pedagoogilist innovatsiooni ja moderniseerimist ning seeläbi soodustada akadeemilist edu.

Investeering koosneb järgmistest alameetmetest:

- Põllumajandusteaduste tehnoloogiline ja digitaalne ajakohastamine; alameede peab:
 - o Reformida 20 kraadiõppeprogramme (bakalaureus, magistriõpe või mõlemad) põllumajandusteadustes, tugevdades selle digitaalset ja tehnoloogilist komponenti, rahvusvahelistumist ja institutsioonidevahelist koostööd;
 - o Avada põllumajanduskoolid tulevastele keskkooliõpilastele
 - o Toetada sektoris juba töötavate spetsialistide ümberõpet, edendades lühikese kõrgharidusega mikrokvifikatsioonitunnistuste kutseõpet ja kutseõpetajaid.
- Meditsiini ajakohastamine: allmeetmega toetatakse õpilastele ja sektoris töötavatele spetsialistidele suunatud digikeskkondade ja meditsiinilise simulatsiooni alast koolitust.
- Digioskuste tugevdamine: allmeetmega toetatakse noorte ja täiskasvanute digioskuste tugevdamist muudes kui STEAM-valdkondades.
- Kõrghariduse innovatsioon ja pedagoogiline moderniseerimine, allmeede:
 - o luua pedagoogilise innovatsiooni tippkeskused, millel on tugev digitaalne komponent, keskendudes mittetehnoloogilistele teemadele (sotsiaal-, humanitaar- ja kunstiteadused);
 - o Tõhustada rahastamisprogramme, mille eesmärk on vähendada koolist väljalangemise määra kõrghariduses.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C06-i08-RAM: CITMA hoone laiendamine

Meetme eesmärk on tagada, et Madeira teadus- ja tehnoloogiakeskuse (CITMA) hoone oleks piisavalt suur, et vastata Madeira ülikooli (Uma) praegustele ja tulevastele vajadustele, optimeerida Uma pedagoogilist ja teadustegevust, pöörates erilist tähelepanu polütehnilise hariduse infrastruktuurile. Selle eesmärk on luua tihedamad sidemed akadeemiliste ringkondade ja ettevõtete vahel, võimaldades jagada kogemusi ja ressursse.

Investeering seisneb praegusele hoonele kolme korruse lisamises ja esimese korruse laiendamises. Hoone kohandatakse liikumispuudega inimeste vajadustele. Mõned hoone alad peavad olema kohandatavad.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

F.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.1	Re-C06-i01	Siht	Renoveeritud või ehitatud spetsialiseeritud tehnoloogiakeskused		Number	0	310	1. kv	2025	Keskhariduse erialakursuste jaoks renoveeritud või ehitatud spetsiaalsete tehnoloogiakeskuste arv, sealhulgas seadmete rahastamine, tehnoloogiline infrastruktuur ning ruumide ja õpikodade võimalik ümberkvalifitseerimine, et kohaneda uute kursustega.
6.2	Re-C06-i01	Siht	Renoveeritud või ehitatud spetsialiseeritud tehnoloogiakeskused		Number	310	365	4. kv	2025	Keskhariduse erialakursuste jaoks renoveeritud või ehitatud spetsiaalsete tehnoloogiakeskuste arv, sealhulgas rahastamisvahendid, tehnoloogiline infrastruktuur ning ruumide ja õpikodade võimalik ümberkvalifitseerimine, et kohaneda uute kursustega
6.3	Re-C06-i01	Siht	Ajakohastatud koolitusjaamad		Number	0	11 500	4. kv	2023	Riikliku tööturuasutuse (IEFP) võrgustiku ja riikliku turismiameti (Turismo de Portugal) koolide võrgustiku (kas otseselt või kontsessiooni kaudu) renoveeritud või ehitatud kutseõppejaamade arv. See hõlmab uute hoonete renoveerimist ja ehitamist ning eri liiki seadmete ostmist koolituse eesmärgil. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
6.4	Re-C06-i01	Siht	Ajakohastatud koolitusjaamad		Number	11 500	22 000	4. kv	2025	Riikliku tööturuasutuse (IEFP) võrgustiku ja riikliku turismiameti (Turismo de Portugal) koolide võrgustiku (kas otseselt või kontsessiooni kaudu) renoveeritud või ehitatud kutseõppejaamade arv. See hõlmab uute hoonete renoveerimist ja ehitamist ning eri liiki seadmete ostmist koolituse eesmärgil. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
6.5	Re-C06-i02	Siht	Rahaline toetus alalistele lepingutele		Number		30 000	4. kv	2024	Selliste lepingute arv, mida toetatakse töandjatele antava rahalise toetusega, kui nad pakuvad jätkusuutliku tööhoive kohustuse meetme raames tähtajatuid lepinguid, mille eest makstakse tööturul piisavat palka.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.6	Re-C06-i03	Siht	Täiendavad osalejad täiskasvanute oskuste täiendamist toetavates meetmetes		Number	0	145 500	4. kv	2025	Täiskasvanud (18+) osalejate täiendav arv, kes on osalenud ühel järgmistest kursustest: i) kohalike projektide raames korraldatavad põhiharidus- ja -koolituskursused täiskasvanutele tasemel B1/B2/B3, mis saavad kasu täiskasvanute kirjaoskuse riikliku kava laiendamisest; ii) madala kvalifikatsiooniga täiskasvanute oskuste tunnustamise, valideerimise ja sertifitseerimise koolituse viisid; ning iii) kõrgkoolide ja tööandjate konsortiumide korraldatavad lühiajalised kolmanda taseme hariduse kursused.
6.7	Re-C06-i04	Siht	Täiendavad <i>Ciência Viva</i> klubid		Number	0	650	3. kv	2025	Klubide <i>Ciência Viva</i> võrgustikku lisatud uute klubide arv, keskendudes STEAM-valdkondadele, mille eesmärk on levida teaduslike väärtusi keskkoolide võrgustikus, muu hulgas partnerluste kaudu ülikoolide ja uurimiskeskustega, ning seminaride ja õpikodade korraldamise kaudu.
6.8	Re-C06-i04	Siht	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna kolmanda taseme hariduse kursustel osalenud üliõpilaste täiendav arv		Number	0	7500	1. kv	2025	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunsti ja matemaatika valdkonnas (st loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste, kunsti ja matemaatika valdkonnas) kõrgkooli lõpetanute täiendav arv: kõrghariduse lõpetajad lühi- ja esimese astme kõrgharidusprogrammide ja lühiajalistest kursustest. (kuni kaks aastat) võrreldes 2020. aastaga.
6.9	Re-C06-i04	Siht	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna kolmanda taseme hariduse kursustel osalenud üliõpilaste täiendav arv		Number	7 500	10 000	4. kv	2025	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunsti ja matemaatika valdkonnas (st loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste, kunsti ja matemaatika valdkonnas) kõrgkooli lõpetanute täiendav arv: kõrghariduse lõpetajad lühi- ja esimese astme kõrgharidusprogrammide ja lühiajalistest kursustest. (kuni kaks aastat) võrreldes 2020. aastaga.
6.10	Re-C06-i05-RAA	Siht	Assooride autonoomses piirkonnas keskharidusjärgse ja kolmanda taseme hariduse omandanute täiendav arv		Number	0	1 145	4. kv	2025	Assooride autonoomses piirkonnas keskharidusjärgse ja kolmanda taseme hariduse omandanute täiendav arv.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.11	Re-C06-i05-RAA	Siht	Assooride autonoomse piirkonna kutsekoolide ajakohastamine		Number	0	17	4. kv	2025	Töökodade, laborite ja arvutiruumide renoveerimisest ning uute seadmete ostmisest kasu saanud kutsekoolide ja riiklike koolitusasutuste arv. Kui taristu ajakohastamine hõlmab hoonete renoveerimist, saavutatakse energiatõhusa renoveerimisega keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel põhjalik renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
6.12	RE-C06-r14	Eesmärk	Vabade koolitusvõimaluste avamine		Number	0	20 000	4. kv	2025	Kutsekursustel avatud uute vabade ametikohtade arv pärast riikliku kvalifikatsioonikataloogi (CNQ) ajakohastamist uutes valdkondades, mis põhinevad oskuste prognoosimisel (SANQ).
6.13	Re-C06-r15	Eesmärk	Kõrghariduse omandamiseks erikonkurside loomist käsitleva seaduse jõustumine	Kõrghariduse omandamiseks erikonkurside loomist käsitleva seaduse jõustumine				2. kv	2020	Jõustada seadus, millega luuakse erikonkursid kõrghariduse omandamiseks üliõpilastele, kes on omandanud keskhariduse kutseliste kanalite ja spetsiaalsete kunstikursuste kaudu.
6.14	Re-C06-r15	Eesmärk	Uue õigusraamistiku jõustumine, mis reguleerib kõrgharidusasutuste koostööd avaliku halduse asutuste ja ettevõtete	Uue õigusraamistiku jõustumine, mis reguleerib kõrgharidusasutuste koostööd avaliku halduse asutuste ja ettevõtete				2. kv	2021	Jõustus uus õigusraamistik, millega reguleeritakse kõrgharidusasutuste koostööd avaliku halduse asutuste ja ettevõtete, sealhulgas: i) kõrgharidusasutuste koostöövõrgustike loomine partnerluses tööandjatega, muu hulgas esmase kõrghariduse, innovatsiooniprojektide ja ettevõtetele mõeldud teenuste edendamine, ii) õigusliku seisundi muutmine, et selgitada tingimusi, mille alusel välisspetsialist võib täita kõrgharidusasutustes õpetamis- või juhtimisülesandeid, et edendada akadeemiliste ja äriühingute vahelist liikuvust; iii) kõrgkoolide ja ettevõtete koostöös hallatavate konsortsiumide tugevdamine.
6.15	Re-C06-r16	Eesmärk	Reguleeritud kutsealade seaduse jõustumine	Reguleeritud kutsealade seaduse jõustumine				4. kv	2022	Seaduse jõustumine, mille eesmärk on muu hulgas: i) eraldada reguleerimis- ja esindusülesanded kutseühingutes; ii) vähendada reserveeritud tegevusalade loetelu. Juurdepääsu tegevustele saab piirata üksnes põhiseaduslike huvide kaitsmiseks vastavalt vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele; iii) lõpetada äriteenuseid osutavate ettevõtete omandi- ja juhtimispiirangud, tingimusel et juhid järgivad huvide konflikti ennetamise õiguskorda; iv) võimaldada multidistsiplinaarseid äriteenuseid.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.16	Re-C06-r17	Eesmärk	Platvormitööd reguleeriva seaduse jõustumine	Platvormitööd reguleeriva seaduse jõustumine				1. kv	2023	Jõustus seadus, millega reguleeritakse platvormitööd, et lahendada ebatüüpilistest töösuhetest tulenevaid uusi probleeme kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega. Selle eesmärk on tugevdada töösuhteid ja juurdepääsu õigustele.
6.17	Re-C06-r18	Eesmärk	Kehtestada võrdse palga haldamise süsteemi Portugali standard.	Normi avaldamine				4. kv	2024	Norm on Islandi standardil Norm ÍST 85 põhinev vabatahtlik kava: 2012. aastal tunnustati avalikult ettevõtjaid, kes on tõhusalt rakendanud võrdse tasustamise poliitikat. Tõend antakse kinnitamaks, et palgaotsuste tegemisel põhinevad need täielikult asjakohastel kaalutlustel.
6.18	Re-C06-r18	Eesmärk	Teatis ettevõtete kohta, kus on rohkem kui 50 töötajat, kellel on märkimisväärsed soolised palgaerinevused	Teatis ettevõtete kohta, kus on rohkem kui 50 töötajat, kellel on märkimisväärsed soolised palgaerinevused				4. kv	2024	Rohkem kui 50 töötajaga ettevõtetele, kelle sooline palgatase on samal töökohal oluliselt erinev, teatamine kohustusest esitada tööinspektsiooni direktoraadile tegevuskava soolise palgaerinevuse vähendamiseks tegevuskava rakendamise kaudu
6.19	Re-C06-i06	Siht	Toetus alaliste lepingute sõlmimiseks doktorikraadiga teadlastega FCT-Tenure raames ja teadlaste toetamine Portugali ERC raames		Lepingute arv		255	1. kv	2026	Konkursside teel valitud doktorikraadiga teadlastega sõlmitakse 230 alalist lepingut. 25 lepingut sõlmitakse teadlastega, kelle projekte soovitatakse rahastada Euroopa või riiklikul tasandil, ja teadlastega, kelle Euroopa Teadusnõukogu taotlusi soovitati rahastada või kelle taotlusi soovitati rahastada, kuid mida lõpuks ei rahastatud.
6.20	Re-C06-i06	Eesmärk	Rahvusvahelised partnerlused teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas: Toetatud rahvusvahelised partnerlused; Toetatud teadus- ja innovatsiooniprojektid; Toetatud rahvusvaheline	Rahvusvahelised partnerlused teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas: Toetatud rahvusvahelised partnerlused; Toetatud teadus- ja				1. kv	2026	Rahvusvaheliste teadus-, tehnoloogia- ja innovatsioonipartnerluste sõlmimiseks riiklike vastuvõtivate asutustega sõlmitakse kuus lepingut. Toetatakse 30 riikliku osalusega projekti, liitu ja taristut, mis valitakse välja Euroopa tasandil. Toetatakse 100 riikliku teadlase ja õpetaja rahvusvahelist liikuvust.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			liikuvus	innovatsiooniprojektid; Toetatud rahvusvaheline liikuvus						
6.21	Re-C06-i07	Siht	Põllumajandusteaduste tehnoloogiline ja digitaalne moderniseerimine: Põllumajandusteaduste õppekava reform, põllumajanduskoolide avamine keskkooliõpilastele ja spetsialistide ümberõpe		Number	0	7 020	2. kv	2026	<p>Viis ellu 20 kraadiõppeprogrammi (bakalaureuse- või magistriprogrammi või mõlema) reformi põllumajandusteadustes: tugevdada oma digitaalset ja tehnoloogilist komponenti, ostes seadmeid haridusasutustele rahvusvahelistumine, sealhulgas kutsutud toolide korraldamine – institutsioonidevaheline koostöö, rakendades konsortsiumis põllumajandushariduse rahvusvahelistumise strateegiat.</p> <p>6000 keskkooliõpilast saavad kasu põllumajanduskoolide ühenädalasest programmist, mille eesmärk on suurendada põllumajanduskoolide atraktiivsust potentsiaalsete taotlejate jaoks.</p> <p>1000 põllumajandussektori spetsialisti läbivad digi- ja tehnoloogilise koolituse mikrokvalifikatsioonitunnistuste või lühiajalise kutsehariduse või kutsemeistrite kaudu.</p>
6.22	Re-C06-i07	Siht	Meditsiini ajakohastamine		Number	0	12 500	2. kv	2026	<p>Digikeskkonda või meditsiinisimulatsiooni kasutavates õppekavades osaleb vähemalt 5 000 integreeritud magistriõppe üliõpilast. Selleks kasutatakse selliseid seadmeid nagu suure valgustugevusega mannekeenid või virtuaalreaalsuse simulaatoreid.</p> <p>Vähemalt 7 500 tervishoiutöötajat osaleb meditsiinkoolitusel, mis keskendub tervishoiusektori tehnoloogilisele ja digitaalsele ajakohastamisele. Pakutakse kolme liiki koolitusi: lühikesed kõrghariduskursused, kutsemeistrid ja/või mikrokvalifikatsioonitunnistused.</p>
6.23	Re-C06-i07	Siht	Digioskuste tugevdamine		Number	0	11 750	2. kv	2026	Digioskuste tugevdamise programmides osaleb 11 750 noort ja täiskasvanut muudest kui STEAM-valdkondadest.
6.24	Re-C06-i07	Eesmärk	Innovatsioon ja pedagoogiline moderniseerimine kõrghariduses		Number	0	5	4. kv	2024	Luuakse viis pedagoogilise innovatsiooni tippkeskust, mis keskenduvad mittetehnoloogilistele teemadele (sotsiaal-, humanitaar- ja kunstiteadused). Luuakse riiklik kõrghariduse pedagoogilise innovatsiooni nõukogu.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.25	Re-C06-i07	Siht	Innovatsioon ja pedagoogiline moderniseerimine kõrghariduses		Protsent	24	22	2. kv	2026	Õpilaste keskmine koolist väljalangemise määr 1. õppeaastal ja esimest korda alusõppes osalevate õpilaste keskmine koolist väljalangemise määr väheneb 24 %-lt 22 %-le võrreldes õppeaastaga 2020/2021.
6.26	RE-C06-i08-RAM	Eesmärk	CITMA hoone laiendamiseks sõlmitud leping	Töövõtjaga sõlmitud leping CITMA hoone laiendamiseks				4. kv	2024	Allkirjastatud leping Madeira teadus- ja tehnoloogiakeskuse (CITMA) hoone laiendamiseks. Laiendus seisneb praegusele hoonele kolme korruse lisamises ja esimese korruse laiendamises. Hoone kohandatakse liikumispuudega inimeste vajadustele.
6.27	RE-C06-i08-RAM	Siht	CITMA hoone laiendamine lõpule viidud		m ² (bruto)	0	9.030	2. kv	2026	Kõigi CITMA hoone laiendamisega seotud lepinguliste tööde lõpuleviimine, nagu on täpsustatud punktis M6.26. Ehitise primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.

F.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C06-i09: Uued või renoveeritud koolid

Meetme eesmärk on tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsetele riiklikele koolidele, suurendades seeläbi nende atraktiivsust ja kaasavust ning vähendades territoriaalseid erinevusi.

Investeering hõlmab uute koolide ehitamist või olemasolevate koolide renoveerimist.

Investeeringud keskenduvad 75 põhi- ja keskkoolile, mis vajavad prioriteetset sekkumist.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

F.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötüühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.28	Re-C06-i09	Siht	Riigikoolide ehitamist ja renoveerimist käsitlevate lepingute allkirjastamine	Allkirjastatud lepingud	Number	0	75	4. kv	2024	Allkirjastatakse lepingud riiklike põhi- ja keskkoolide ehitamiseks või renoveerimiseks. Valik, milliseid koole renoveerida ja kus on vaja uusi koole, põhineb vajaduste hindamisel.
6.29	Re-C06-i09	Siht	Ehitatud või renoveeritud koolid		Ehitatud või renoveeritud koolide arv	0	75	2. kv	2026	Ehitatakse või renoveeritakse 75 riiklikku kooli, mis on kasutusvalmis. See hõlmab uute/renoveeritud koolide toimimiseks vajalike seadmete, näiteks digitaalmeedia ostmist. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, mis on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.

G. KOMPONENT 7: Taristu

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles komponendis käsitletakse vähese territoriaalse ühtekuuluvuse ja ettevõtete vähese konkurentsivõime probleemi sisemaal, mis on tingitud ebapiisavatest ühendustest teedevõrguga. See toob ettevõtjatele kaasa taustakulusid, näiteks transpordikulud, mis tulenevad vähesest maanteeühendusest või raskustest kvalifitseeritud töötajate ligimeelitamisel. Teine probleem on vajadus vähendada heitkoguseid transpordisektoris ja äriparkides.

Rahastamisvahendi eesmärk on suurendada territoriaalset ühtekuuluvust ja konkurentsivõimet, et edendada sisemaapiirkondade majanduslikku arengut. Laadimisjaamade kasutuselevõtu kaudu on selle eesmärk edendada maanteetranspordi CO₂ heite vähendamist.

Selle komponendi eesmärk on muuta ettevõtluspargid säästvamaks ja digitaalsemaks ning anda neile parem juurdepääs teedevõrgule. Samuti püütakse sellega parandada maanteetranspordi ühenduvust, laiendades teedevõrku, näiteks tegeledes puuduvate ühendustega, sealhulgas Assooridel, ja pakkudes nelja piiriülest ühendust. Avalikult kättesaadavate elektrisõidukite laadimisjaamade võrgu laiendamise kiirendamine peaks aitama vähendada Portugali maanteetranspordisektori CO₂ jalajälge ja muutma selle jätkusuutlikumaks. See investeering on kooskõlas komisjoni koostatud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01) (kõrvalmeede maanteetaristu laiendamiseks).

Selle komponendiga toetatakse riigipõhise soovitusel elluviimist, milles käsitletakse investeeringute keskendamist rohepöördele, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi (riigipõhine soovitus 3/2019 ja riigipõhine soovitus 3/2020), ning toetatakse digitehnoloogia kasutamist ettevõtete konkurentsivõime suurendamiseks (riigipõhine soovitus 2-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

G. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C07-i00: Elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine

Meetme eesmärk on edendada maanteetranspordi CO₂ heite vähendamist elektritranspordi edendamise kaudu.

Investeering seisneb selle tagamises, et Portugalis on kasutusel 15 000 üldkasutatavat laadimispunkti. See on kõrvalmeede maanteetaristu investeeringutele punktides C07-I02, I03, I04 ja I05, et tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine seoses kliimamuutuste leevendamise ning saastuse vältimise ja kontrolli eesmärkidega. Eraõiguslikest üksustest on saanud võrgustiku laienemise peamised osalised. Portugali riik keskendab oma investeeringud Mobi. E võrgu haldamise platvormile ja turutõrgete kõrvaldamisele, toetades investeeringuid piirkondades, kus erasektor ei taga vajalikku katvust.

Investeering tehakse 31. detsembril 2025.

Investeering RE-C07-i01: Ärivastuvõtualad

Meetme eesmärk on ajakohastada ettevõtete vastuvõtualasid, mis on kontorite, tehaste ja muude ettevõtete asukohana arendatud maa-ala. Portugali 2030. aasta riiklikus taristukavas (PNI 2030) märgitakse investeerimisvajadusena ka äriparkide ajakohastamist.

Investeering koosneb sekkumisest valitud äriparkidesse, mis hõlmavad taastuvenergia tootmis- ja salvestussüsteemide edendamist, katseprojekte energiastabiilsuse parandamiseks, elektri- ja vesinikulaadimisjaamade rajamist, 5G-võrkude suuremat katvust ja aktiivseid tuleohutuse

meetmeid. Rohe- ja digipöördele suunatud sekkumisi tehakse 10 ettevõtte vastuvõtualas, mis valitakse välja avaliku pakkumismenetluse teel.

Investeeringu rakendamine peaks valmima 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i02: Puuduvad ühendused ja võrgustiku suutlikkuse suurendamine

Meetme eesmärk on parandada territoriaalset ühtekuuluvust ja konkurentsivõimet, tegeledes teedevõrgu puuduvate ühendustega. Need puuduvad ühendused vähendavad teedevõrgu toimimist ja vähendavad ettevõtjate konkurentsivõimet. Investeeringu eesmärk on ka vähendada liiklusummikuid, parandada liiklusohutust ja õhukvaliteeti ning vähendada müra teede lähedal asuvates kohtades.

Investeering seisneb teede ehitamises ja ajakohastamises. Sekkumine hõlmab linnaületuskohtade kaotamist ja rööbastee läbilaskevõime piisavuse tagamist, peamiste transpordikoridoride ja mitmeliigiliste liideste juurdepääsetavuse suurendamist. Sekkumised hõlmavad TEN-T võrku kuuluvate teede uuendamist, näiteks Évora idapoolne übersõit (IP2 Évora East) või investeeringud IP8-sse.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Eelkõige tagatakse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine kaasneva meetmena investeeringuga C07-I0 (elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine). Iga teeprojekti suhtes, millel on tõenäoliselt oluline negatiivne keskkonnamõju, viiakse läbi keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine projektis ning selle range järgimine taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappides.

Loetletud teedest ehitatakse või uuendatakse 111 kilomeetrit:

- EN14: maantee-raudteeühendus Trofas/Santanas, sealhulgas uus sild üle Ave jõe;
- EN14: Maia (Via Diagonal)/maantee-raudtee liides Trofas;
- EN4: Atalaia übersõit;
- IC35 : Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: Rans/Entre-os Rios;
- IP2: Évora idapoolne übersõit;
- Ühendus Baiãost Ermida sillani;
- Maanteetelg Aveiro – Águeda;
- EN344: 67-75 km – Pampilhosa da Serra;
- EN125: Olhão idapoolne übersõit;
- IC2 (EN1): Meirinhas (136 km)/Pombal (148 km);
- IP8 (EN121): Ferreira do Alentejo/Beja, sealhulgas Beringeli übersõit;
- IP8 (EN259): Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, sh Figueira de Cavaleirose übersõit;
- IP8 (A26): Sinesi ja A2 vahelise ühenduse võimsuse suurendamine;
- EN211 – Quintã/Mesquinhata übersõit.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i05-RAA: Logistikaringid – Assooride piirkondlik võrgustik

Meetme eesmärk on luua tingimused tasakaalustatumaks majandusarenguks, edendades ettevõtjaid väljaspool suuri linnakeskusi. Sekkumiste eesmärk on ka vähendada reisi pikkust, reisi kestust ja ummikuid.

Investeering seisneb Assooride maanteetaristu laiendamises ja ajakohastamises. Selle eesmärk on parandada juurdepääsu rahvastikukeskustele ja majandustegevuse keskustele ning peamistele sisenemistaristutele igal saarel. Samuti on selle eesmärk sekkuda ringteede ehitamise peamistesse linnakeskustesse, vähendades linnaületuskohti.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Eelkõige tagatakse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine kaasneva meetmena investeeringuga C07-I0 (elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine). Iga teeprojekti suhtes, millel on tõenäoliselt oluline negatiivne keskkonnamõju, viiakse läbi keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine projektis ning selle range järgimine taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappides. Kokku ehitatakse või ajakohastatakse 34 kilomeetrit teid. Kavas on järgmised teedehituse meetmed:

- Ilha de Santa Maria
 - o Vila do Porto ümbersõit
- Ilha de São Miguel
 - o Juurdepääsetavuse parandamine Furnas/Povoação –¹ staadium: Furnase ümbersõit
 - o Cabolase ümbersõit
 - o São Roque'i ümbersõit
 - o Portaál Vento möödasõit
- Ilha Terceira
 - o Juurdepääsetavuse, liikuvuse ja liiklusohutuse tingimuste edendamine – Via Vitorino Nemésio ja Angra ringkirja vaheline ühendus
- Ilha Graciosa
 - o E.R. 3–2- ja E.R. 4–2'i vaheline ühendus
- Ilha de São Jorge
 - o Juurdepääsetavuse, liikuvuse ja liiklusohutuse tingimuste edendamine – Põhja-lõuna ühendus
- Ilha do Pico
 - o Ringtee ehitamine Vila da Madalenasse
- Ilha do Faial
 - o Cidade da Horta möödasõidu 2.^{etapi} ehitamine

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

G. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
7.1	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid		Number	3 520	5 250	4. kv	2022	Elektrisõidukite üldkasutatavate laadimispunktide arv (võrreldes 2021. aasta neljanda kvartali lähtetasemega)
7.2	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid		Number	5 250	10 450	4. kv	2024	Elektrisõidukite üldkasutatavate laadimispunktide arv (võrreldes 2022. aasta neljanda kvartali lähtetasemega)
7.3	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid		Number	10 450	15 000	4. kv	2025	Elektrisõidukite üldkasutatavate laadimispunktide arv (võrreldes 2024. aasta neljanda kvartali lähtetasemega)
7.4	Re-C07-i01	Eesmärk	Ettevõtete vastuvõtupiirkondade valimine keskkonnasäästlikkuse ja digitaliseerimise parandamiseks võetavate meetmete jaoks	Äriruumide valikut kinnitava avaliku protokolliga allkirjastamine				2. kv	2021	Äriruumide vastuvõtualad valitakse välja võistleva pakkumismenetluse teel. Komisjonile esitatakse allkirjastatud avalik protokoll, milles kinnitatakse, et äriruumide valik on lõpule viidud, ning määratakse kindlaks valitud äriruumide vastuvõtualad.
7.5	Re-C07-i01	Siht	Meetmete lõpuleviimine valitud ettevõtete vastuvõtupiirkondades		Number	0	10	4. kv	2025	Selliste ettevõtete vastuvõtualade arv, kus on lõpule viidud töö rohe- ja digipöörde kiirendamiseks. Konkureeriva pakkumismenetluse käigus valitud sekkumistegevuse vastuvõtualad.
7.6	Re-C07-i02	Eesmärk	1 maanteeprojekti leping on allkirjastatud	Maanteeprojekti töövõtjaga sõlmitud leping				4. kv	2021	Pooled allkirjastavad pärast avalikku pakkumismenetlust dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega.
7.7	Re-C07-i02	Eesmärk	Kahe maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Töövõtjaga sõlmitud leping maanteeprojekti ide kohta				3. kv	2022	Pooled allkirjastavad pärast avalikku pakkumismenetlust dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega.
7.8	Re-C07-i02	Siht	Ehitatud või taastatud teed		km	0	111	4. kv	2025	Vastavalt hanke tehnilisele kirjeldusele ehitatud või taastatud teede pikkus kilomeetrites, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.
7.13	Re-C07-i05-RAA	Eesmärk	Kahe maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Töövõtjaga sõlmitud leping maanteeprojekti ide kohta				4. kv	2021	Pooled allkirjastavad avaliku pakkumismenetluse alusel dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega hinnaga.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
7.14	Re-C07-i05-RAA	Eesmärk	8 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Maanteeprojekt i töövõtjaga sõlmitud leping				4. kv	2023	Pooled allkirjastavad avaliku pakkumismenetluse alusel dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega hinnaga.
7.15	Re-C07-i05-RAA	Siht	Ehitatud või taastatud teed		km	0	34.38	2. kv	2026	Vastavalt hanke tehnilisele kirjeldusele ehitatud või taastatud teede pikkus kilomeetrites, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.

G.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C07-i03: Piiriülesed ühendused

Meetme eesmärk on võimendada piiriülese liikuvuse arengut ja parandada ettevõtete konkurentsivõimet, näiteks tööjõu liikuvuse edendamise kaudu. Suure läbilaskevõimega koridoride tugevdamise eesmärk on ka võimaldada taristu, näiteks Sanabria kiirraudteeliini või Bragança lennuvälja ühist kasutamist ning parandada liiklusohutust.

Investeering seisneb maanteetaristu loomises ja ajakohastamises, et tugevdada piiriüleseid ühendusi Hispaaniaga.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnanäesid määru (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Eelkõige tagatakse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine kaasneva meetmena investeeringuga C07-I0 (elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine). Iga teeprojekti suhtes, millel on tõenäoliselt oluline negatiivne keskkonnamõju, viiakse läbi keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine projektis ning selle range järgimine taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappides.

Loetletud teedest ehitatakse või uuendatakse 30 kilomeetrit:

- EN103: Vinhais/Bragança (sissesõit);
- Ühendus Bragançast Puebla de Sanabriaga (Hispaania);
- Rahvusvaheline sild üle Severi jõe;
- Sild Alcoutim – Saluncar de Guadiana (Hispaania).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i04: Ettevõtjate vastuvõtualad – juurdepääs teedele

Meetmete eesmärk on parandada äriparkide konkurentsivõimet, parandades nende teedevõrgu ühenduvust, aidates kaasa maapiirkondade taasindustrialiseerimisele.

Investeering koosneb investeeringutest maanteetaristu laiendamise ja ajakohastamise. See täiendab investeeringut RE-CCT-C7-I1, mille eesmärk on ajakohastada äriparkide.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnanäesid määru (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Eelkõige tagatakse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine kaasneva meetmena investeeringuga C07-I0 (elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine). Iga teeprojekti suhtes, millel on tõenäoliselt oluline negatiivne keskkonnamõju, viiakse läbi keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine projektis ning selle range järgimine taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappides.

Loetletud teedest ehitatakse või uuendatakse 42 kilomeetrit:

- Ühendus Mundão tööstusparkiga: piirangute kõrvaldamine standardis EN229 Viseu/Sátão;
- Ühendus Mundão tööstusparkiga: EN229 – endine IP5/Mundão tööstuspark;
- Juurdepääs Riachose tööstuspiirkonnale;
- IC8 (Ansião) juurdepääs Camporêsi äriparkile;
- EN10-4 : Setúbal/Mitrena;
- Ühendus Fontiscose tööstusparkiga ja sõlme Ermida (Santo Tirso) taastamine;

- A8 ühendamine Palhagueirase tööstuspargiga Torres Vedrases;
- A11 ühendamine Cabeça de Porca (Felgueiras) tööstuspiirkonnaga;
- Standardi EN114 ühendamine Rio Maiori tööstuspiirkonnaga;
- Parem juurdepääs Lavagueirase äripiirkonnale (Castelo de Paiva);
- Juurdepääsu parandamine Campo Maiori tööstuspiirkonnale;
- EN248 (Arruda dos Vinhos) ümbersõit;
- Aljustreeli ümbersõit – juurdepääsu parandamine kaevanduspiirkonnale ja tegevuspiirkonnale;
- Via do Tâmega EN210 (Celorico de Basto) ümbersõit;
- IC2 ühendamine Casarão tööstuspargiga;
- Rio Limas uus ülesõit EN203 – Deocriste ja EN202 – Nogueira vahel;
- Ringristmik EN246 portaali tööstuspiirkonnale juurdepääsuks;
- Juurdepääs Aveparkile – Taipase teadus- ja tehnoloogiapark (Guimarães);
- Juurdepääs Vale do Neiva tööstuspiirkonnale A28 sõlmes.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

G.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
7.9	Re-C07-i03	Eesmärk	Esimene keskkonnamõju hindamine lõpetatud	Keskkonnamõju hindamise lõpuleviimine				3. kv	2022	Ühe maanteeprojekti keskkonnamõju hindamine on lõpule viidud.
7.10	Re-C07-i03	Siht	Ehitatud või taastatud teed		km	0	30	4. kv	2025	Vastavalt hanke tehnilisele kirjeldusele ehitatud või taastatud teede pikkus kilomeetrites, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.
7.11	Re-C07-i04	Eesmärk	10 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Töövõtjaga sõlmitud leping maanteeprojektide kohta				2. kv	2023	Pooled allkirjastavad avaliku pakkumismenetluse alusel dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega hinnaga.
7.12	Re-C07-i04	Siht	Ehitatud või taastatud teed		km	0	42	4. kv	2025	Vastavalt hanke tehnilisele kirjeldusele ehitatud või taastatud teede pikkus kilomeetrites, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.

H. OSA 8: Metsad

Rahastamisvahendiga püütakse lahendada järgmisi probleeme: sotsiaal-majanduslik ja demograafiline vähenemine maapiirkondades, ulatuslike alade olemasolu, kus puudub aktiivne majandamine tulekahjude vältimiseks või bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks, ning väga killustatud eraomand maale. Elanikkonna väljaränne suurtesse linnakeskustesse ja maaelanikkonna järkjärguline vananemine on viinud maapiirkondade ja traditsiooniliste esmaste majandussektorite hülgamiseni. See tõi kaasa metsaalade järkjärgulise laienemise, mis oli planeerimata ja majandamata ning milles oli suur kütusekoguse kontsentratsioon. Need piirkonnad on tugevas kokkupuutes maapiirkondade tulekahjude ohuga, mis võib kaasa tuua inimeste kaotuse, ulatusliku kahju maale ja varale ning metsade ning nende toodetavate kaupade ja teenuste hävitamise. Portugal on Lõuna-Euroopa riik, kus põlenud alade osakaal maapiirkondades on suurim ja keskmine tulekahjude arv kõige suurem. Euroopa metsatulekahjude teabesüsteemi (EFFIS) andmetel põles aastatel 2015-2019 aastas keskmiselt ligikaudu 169 000 hektarit.

Selle komponendi eesmärgid on järgmised:

- edendada haavatava ja kõrge keskkonnaväärtusega põllumajandus- ja metsamaa aktiivset planeerimist ja majandamist;
- kaitsta bioloogilist mitmekesisust, toetades põllumajanduse ja metsanduse ökosüsteemide taastamist, eelkõige põlenud aladel;
- aidata kaasa territoriaalsele ühtekuuluvusele ja töökohtade loomisele, elavdades maapiirkondade majandustegevust; ning
- suurendada nende territooriumide vastupanuvõimet, vähendades tulekahjude ohtu tõhusa ja tulemusliku tuleennetuse abil ning tulekahjude puhul vähendades kahjusid tulemusliku ja tõhusa tulekustutuse kaudu.

See komponent aitab täita riigipõhist soovitus riigi rahanduse kvaliteedi parandamise kohta, seades prioriteediks majanduskasvu soodustavad kulutused (riigispetsiifiline soovitus 1/2019). Maapiirkondade kinnisvararegistri ajakohastamisega seotud avaliku sektori kulutused edendaksid nende asjakohast haldamist ja võivad muuta majandustegevuse maapiirkondades dünaamilisemaks. Lisaks aitab see komponent oluliselt kaasa riigipõhiste soovitude täitmisele, mis käsitlevad investeringute koondamist rohe- ja digipöördele, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi (3. riigipõhine soovitus 2019 ja 3. riigipõhine soovitus 2020).

See komponent peaks aitama kaasa nii rohe- kui ka digipöördele. Mis puudutab rohelist mõõdet, siis see komponent aitab otseselt kaasa kliimamuutustega kohanemisele, kuna selle eesmärk on suurendada maapiirkondade vastupanuvõimet tulekahjudele. Lisaks aitab nende territooriumide aktiivne säästev majandamine kaasa mullaerosiooni ärahoidmisele, invasiivsete võõrliikide ja kahjurite tõrjele ning süsiniku sidumisele metsades. Digitaalse mõõtmega seoses tõstetakse esile maaomandi katastrisüsteemi, maakatte seiresüsteemi (SMOS), sealhulgas valguse avastamise ja logaritmime (LiDAR) ning kõrgresolutsiooniga satelliitfotode kavandatud meetmeid, kuna need edendavad e-valitsust ja digitaalseid avalikke teenuseid.

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

H.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeringute kirjeldus

Reform RE-r19: Maastiku muundamine haavatavates metsapiirkondades

Meetme eesmärk on muuta selliste haavatavate metsaterritooriumide maastikku, kus on ulatuslikud majandamata monokultuurid ja suur tuleoht, et vältida maapiirkondade tulekahjusid ning suurendada kliima- ja majanduslikku vastupanuvõimet.

See reform viiakse ellu investeeringute RE-C08-i01 (Landscape Transformation in Vulnerable Forest Areas) kaudu. Reform koosneb neljast üksteist täiendavast meetmest, mis on esitatud allpool:

- planeerimis- ja juhtimisprogrammid (PRGP);
- integreeritud maastikuhalduspiirkond (AIGP);
- integreeritud toetusprogramm metsaterritooriumidel asuvate külade jaoks (külade ühendus); ning
- programm *Emparcelar para Ordenar*.

Reform tugineb maastiku ümberkujundamise programmile (*Programmade Transformação da Paisagem – PTP*) ja toetab seda vajaliku õigusraamistikuga. Kõnealune õigusraamistik hõlmab vähemalt õigusakte, mis käsitlevad maastiku muutmist maastikuplaneerimise ja -haldamise programmide ning integreeritud maastikumajandamisalade abil, õigusakte, mille eesmärk on kiita heaks selliste haavatavate territooriumide piiritlemine, mille suhtes võib kohaldada maastikuplaneerimise ja -majandamise programme ja integreeritud maastikumajandamispiirkondi, ning õigusakte, mis käsitlevad maa sundomandamist metsaaladel.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Reform RE-r20: Maaomandi registrisüsteemi ja maakatte seiresüsteemi ümberkorraldamine

Selle meetme eesmärk on ületada multifunktsionaalse kinnistusregistri puudumine, luues ja arendades süsteemi maaomandi piiride kindlakstegemiseks ja kontrollimiseks ning sellele järgnevas maaomandi registreerimiseks. See võimaldab territooriumi sidusat, ajakohast ja terviklikku käsitlust, mis suurendab maa väärtust selle omanike jaoks ning võimaldab riigil välja töötada konkreetse, jätkusuutliku ja mitut valdkonda hõlmava avaliku poliitika.

Reform hõlmab maakatte seiresüsteemi (SMOS) kasutuselevõtmist ja BUPi (digitaalne kinnistusregister) platvormi arendamist, mis on füüsiline ja virtuaalne loendur, millel on geoviidetega teave kinnisvara kohta, mis koondab nende registreerimiseks vajaliku teabe ja hõlbustab kodanike suhtlust avaliku haldusega kinnistusraamatu kohaldamisalas. Reformiga luuakse ka investeeringute käivitamiseks vajalik õigusraamistik RE-C08-i02: Maaomandi register ja maakatte seiresüsteem. Reform hõlmab järgmist:

- võtta vastu seadus, millega luuakse missioonistruktuur lihtsustatud katastriinfosüsteemi laiendamiseks, mis on avalik-õiguslik üksus, mis jälgib lihtsustatud riikliku katastriinfosüsteemi laiendamist ja BUPi platvormi arendamist;
- õigusakti vastuvõtmine, millega luuakse lihtsustatud katastriinfosüsteemi korraldamise ja arendamise mudeli toimimise ja rahastamise süsteem;
- võtta vastu seadus, millega kiidetakse heaks kinnistusraamatu õiguslik kord, luuakse riiklik katastriinfosüsteem, mis ühendatakse lihtsustatud katastriinfosüsteemiga ja millega lisatakse katastriharta katastriameti riikliku maakaardina;
- õigusakti vastuvõtmine, millega muudetakse 3. novembri 2017. aasta dekreeti nr 9-A/2017³⁸, milles selgitatakse lihtsustatud katastriinfosüsteemi ja BUPi platvormi toimimist, võttes meetmeid maa struktuuri ning põllumajandus- ja segamaa omandiõiguse viivitamatuks tuvastamiseks; ning

³⁸ Decreto Regulamentar nr 9-A/2017: <https://dre.pt/application/conteudo/114152782>

- koostada ettepanek võtta vastu seadus, millega luuakse põllumajandusmaa registreerimise erakorraline süsteem ja muudetakse kinnistusraamatu seadustikku.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

Reform RE-r21: Metsatulekahjude ennetamine ja nende vastu võitlemine maapiirkondades

Selle meetme eesmärk on suurendada maapõlengute ärahoidmist ja tõhustada nende vastast võitlust, luues kütusehalduse puhkepauside esmase võrgustiku ning tugevdades maapõlengute ohjamise ja nende eest kaitsmise eest vastutavaid üksusi.

Reform koosneb järgmisest:

- võtta vastu õigusakt, millega kiidetakse heaks maapõlengute integreeritud haldamise riiklik kava (PNGIFR);
- maapõlengute integreeritud juhtimissüsteemi (SIGIFR) loomist käsitleva seaduse vastuvõtmine; ning
- võetakse vastu õigusakt, millega kiidetakse heaks maapiirkondade integreeritud majandamise riikliku kava riiklik tegevuskava.

Maapõlengute integreeritud haldamissüsteemiga (SIGIFR) nähakse riigi tasandil ette makropoliitika ja strateegilised suunised, mis aitavad vähendada maapõlengute ohtu ning muuta maapiirkonna omanike, kasutajate ning otseste ja kaudsete abisaajate käitumist. Süsteemis määratakse kindlaks ministeeriumidevahelise koordineerimise mudelid, piiritledes iga SIGIFRi üksuse pädevuse ja tegevusulatus ning suurendades otsustusprotsessis osalejate vastutust. Selles sätestatakse juhtimis-, järelevalve- ja hindamismudel, mis aitab kaasa avaliku poliitika ja programmide pidevale täiustamisele.

Luuakse maapiirkondade tuleohutusteabe süsteem, et koondada ja levitada SIGIFR-i kogu asjakohast tehnilist teavet. Lisaks määratleb komisjon mudeli, mis põhineb riskiennetusel ja -vähendusel kas teadlikkuse tõstmise meetmete või piirkondlike kaitsevõrgustike loomise kaudu, milles kütusekäitlusel on karistusrežiimis juhtiv roll.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Investeering RE-C08-i01: Maastiku muundamine haavatavates metsapiirkondades

Selle meetme eesmärk on suurendada haavatavate territooriumide vastupanuvõimet kliimamuutustega seotud riskidele, eelkõige metsatulekahjudele ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemisele, ning edendada jätkusuutlikku majanduskasvu ja territoriaalset ühtekuuluvust. Need eesmärgid saavutatakse maastiku ümberkujundamise, põllumajandusliku omandi keskmise suuruse suurendamise, maakasutuse muutmise ja uute majandustegevuste kavandamise kaudu.

Kõnealune investeering koosneb järgmistest programmidest:

- maastikuplaneerimise ja -majandamise programmid, millega kujundatakse soovitud maastik ja määratakse kindlaks üleminekumaatriks keskpikas ja pikas perspektiivis, mida toetab selle rakendamist tagav rahastamismudel;
- integreeritud maastikumajandamisalad, mis suurendavad majandatava metsaala suurust, tekitavad katkestusi ulatuslikel meremänni monokulteride ja eukalüpti aladel ning näevad ette eukalüpti alade asendamise muude liikidega, eelkõige kohalike liikidega, et saavutada ulatus, mis soodustab vastupidavust tulekahjudele ja looduskapitali väärtustamist ning loob vajalikud tingimused integreeritud maastikuhaldusoperatsioonide arendamiseks, milles määratakse kindlaks sekkumiste kavandamine, tegevusmudel, eraldatavad rahalised vahendid ning juhtimis- ja järelevalvesüsteem;

- metsaterritooriumidel asuvate maakülade integreeritud toetusprogramm, millega toetatakse meetmeid, millega tagatakse maakasutuse ja -kasutuse muutumine ning kütuse majandamine külade ümbruses; ning
- *Emparcelar para Ordenari* programm, mis suurendab maaomandi keskmist suurust ja aitab seega kaasa sinna paigaldatud või paigaldatavate kasvanduste elujõulisusele ja majanduslikule jätkusuutlikkusele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering RE-C08-i02: Maaomandi register ja maakatte seiresüsteem

Selle meetme eesmärk on pakkuda Portugali riigile territooriumi kohta b-teadmiste baasi, eelkõige maaomandi liigi ja piiride kohta, et oleks võimalik kindlaks teha maaomanikke. See on oluline territooriumi okupatsiooni ja kasutamist käsitlevate otsuste kavandamiseks, haldamiseks ja toetamiseks.

See investeering hõlmab BUPi platvormi arendamist ja võrdluskaardi koostamist maakatte seiresüsteemi (SMOS) jaoks, mis hõlmab maa digitaalset kolmemõõtmelist kujutist valgustuvastuse ja -ulatuse (LiDAR) kaudu, taimestiku kaardid, biomassi ja puidu mahu kaardid, maakatte- ja kasutuskartid ning satelliitfotode kaetus. Need meetmed täiendavad üksteist ja võimaldavad BUPi platvormi täielikult kasutusele võtta, tagades samal ajal kõigi erinevate olemasolevate teabesüsteemide koostalitlusvõime, mis on seotud katastri geomeetria, kinnistusregistri ja maksumaatriksitega, mida praegu haldavad eri asutused, sealhulgas Tributary and Customs Authority, Institute of Registration and Notary Affairs ja General Directorate for Territory. Kodanikud, ettevõtjad ja kõik avaliku sektori asutused saavad oma omaduste kohta kordumatu identifitseerimisnumbri, sealhulgas teabe oma piiride ja omaduste kohta. Selleks et tagada eespool nimetatud meetmete edukas rakendamine, hõlmab investeering ka kohalike omavalitsuste volitatud tehnilise personali, registripidajate ja maksuhaldurite esindajate koolitust.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2025.

Investeering RE-C08-i03: Kütusekäitluse katkestused – põhivõrk

Selle meetme eesmärk on tekitada maastikul horisontaalseid katkestusi esmase kütusekäitluse katkestuste võrgustiku (RPFGC) kaudu. See võrgustik eraldab tulekahjupuhangud, kaitseb sidekanaleid, sotsiaalseid taristuid ja seadmeid, vähendab tulekahjude tõttu hävitatud keskmist ala maastiku osadeks jagamise teel, hõlbustab tuletõrjet ja tagab tuletõrjajate ohutuse, luues evakuatsiooniteed.

Investeering hõlmab järgmisi meetmeid:

- kaardistamine ja maakasutuse hindamine kütuse esmase käitlemise katkestuste struktureerimise võrgustikku kuuluva maa puhul;
- omanike kindlaksmääramine, hüvitise suuruse hindamine ja arvutamine ning muud elemendid, mis viivad maaomanike teavitamiseni kommunaalteenustest, lepingute sõlmimisele ja nendega seotud hüvitiste maksmisele
- serviteerimisala rajamisel kasutatava maa geoviidetega graafilise kujutise lisamine BUPi platvormi, et võimaldada järgnevat registreerimise erimenetlust; ning
- kütuse käitlemise põhivõrgu rakendamine riiklikul tasandil.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C08-i04: Maapõlengute ennetamise ja nende vastu võitlemise vahendid

Meetme eesmärk on tugevdada maapõlengute ennetamise ja nende vastu võitlemisega tegelevaid riigiasutusi. Täpsemalt võimendab see meede Portugali õhujõudude ning loodus- ja metsakaitse instituudi (ICNF) suutlikkust taristu ja varustuse osas, et suurendada nende tõhusust ja tulemuslikkust maapiirkondade tulekahjude ennetamisel ja nende vastu võitlemisel. Lisaks parandatakse selle meetmega riskihindamist, standardides ja ajakohastades Portugali Mereinstituudi ja atmosfääriradarite (IPMA) võrku.

Investeering hõlmab kahe kerge ja üheksa keskmise tuletõrjuja helikopteri ostmist, uute hoonete ehitamist ja olemasolevate hoonete renoveerimist (käitamiskeskus ja hooldusangaarid), tuletõrjetöödeks vajalike sõidukite, masinate ja seadmete, nagu isikukaitsevahendite, tuletõrjesõidukite, buldoosrite ja traktorite ostmist ning meteoroloogiliste radarite võrgustiku standardimist ja ajakohastamist.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Eelkõige selleks, et tagada vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed olema heitevabad. Kui heiteta alternatiive ei ole, peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed vastama sektori parimale võimalikule keskkonnatoime tasemele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C08-i05: Metsaprogramm „Rohkem“

Meetme eesmärk on ajakohastada tulekahjude ennetamise ja kustutamise süsteemi, minna tulekahjude vastu võitlemise mudelilt üle ennetusmudelile ning tugevdada metsandussektori metsatootjate organisatsioonide ja pädevuskeskuste tegevust, kaasates spetsialiste ja suurendades kõigi nende üksuste asjaomaste osalejate tehnilist kvalifikatsiooni.

Kõnealune investeering koosneb järgmistest meetmetest:

- programmide „Turvaline küla“ ja „Safe People“ laiendamine, mille eesmärk on edendada teadlikkuse suurendamise meetmeid elanikkonna riskantse käitumise ennetamiseks, enesekaitsemeetmeid ja evakuatsiooniplaanide simulatsioone koostöös kohalike omavalitsustega;
- riikliku hädaolukordade ja kodanikukaitse ameti (ANEPC) ja riikliku sandarmeeria (GNR) operatiivreageerimissuutlikkuse tugevdamine maapõlengute vastases võitluses, eelkõige sõidukite ja isikukaitsevahendite ostmise, olemasoleva taristu renoveerimise ning uute piirkondlike ja allpiirkondlike struktuuride loomise kaudu;
- tuletõrjega tegelevatele operatiivtöötajatele ja OPF tehnikutele koolituse ja kvalifikatsiooni pakkumine; ning
- metsaomanike organisatsioonide ja pädevuskeskuste tugevdamine metsaressursside jätkusuutlikkuse seisukohast olulistes valdkondades.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

H.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtiühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
8.1	Re-C08-i01	Siht	Maastikuplaneerimise ja -haldamise programmide (PRGP) arendamine haavatavateks peetavatel territooriumidel.		Number	0	20	3. kv	2025	20 homogeense haavatava ala või suurtest tulekahjudest mõjutatud ala maastikuplaneerimise ja -majandamise programmide heakskiitmine valitsuse poolt, võttes arvesse Portugali mandriosa maastikuüksuste hartat ja ruumilise planeerimise poliitika riikliku programmi territoriaalset mudelit.
8.2	Re-C08-i01	Siht	Integreeritud maastikuhaldusoperatsioonide avaldamine Diário da Republicas		Number	0	60	3. kv	2025	Kiita Diário da Republicas heaks ja avaldada 60 integreeritud maastikuhaldustoimingut, milles määratakse kindlaks sekkumiste kavandamine, tegevusmudel, eraldatavad rahalised vahendid ning juhtimis- ja järelevalvesüsteem.
8.3	Re-C08-i01	Siht	Kütusehaldamisprojektidega külad		Number	0	800	3. kv	2025	Selliste lepingute sõlmimine, milles sätestatakse kütusekäitlemisprojektide rahastamise eritingimused keskkonnanfondi ja abisaajate (kohalikud omavalitsused, omavalitsustevahelised kogukonnad, kohaliku arengu ühendused) vahel vähemalt 800 külas, mis asuvad metsaaladel (küla kaetud kogukond).
8.20	Re-C08-i01	Siht	Maakorralduse meetmete rakendamine Programa „Emparcelar para Ordenar“		Number	0	2 000	3. kv	2025	2 000 ha tundlikel territooriumidel asuvat põllumajandusmaad ehitatakse ümber programmi „Emparcelar para Ordenar“ raames.
8.4	Re-C08-i02	Eesmärk	Liikumine BUPi 2.0 platvormi suunas	BUPI 2. 0 platvormi käivitamine				1. kv	2022	Pilvepõhise BUPi 2. 0 platvormi pakkumine, millega ajakohastatakse ja laiendatakse BUPi katseprojektis juba olemasolevaid funktsioone. BUPi 2. 0 tagab riigi tasandil kaetuse ja eri asutuste, sealhulgas maksu- ja tolliasutuste poolt praegu hallatavate eri süsteemide koostalitlusvõime. BUPi 2. 0 peab võimaldama kordumatute identifitseerimisnumbrite järkjärgulist rakendamist.
8.5	Re-C08-i02	Siht	BUPI alane koolitus		Number	0	10	4. kv	2023	BUPiga seotud kvartalikoolituste arv, mis on korraldatud graafilise esitusega tegelevatele riigi kvalifitseeritud tehnikutele, registreeritud ja notarite instituudi (IRN) töötajatele, maksuhaldurite esindajatele, kinnistusraamatute tehnikutele ja tehnikutele

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühi k	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										Territoorium ja registriametnikud.
8.6	Re-C08-i02	Eesmärk	Võrdluskaardi koostamine maakatte seiresüsteemi (SMOS) jaoks	Võrdluskaardi koostamine maakatte seiresüsteemi (SMOS) jaoks				1. kv	2025	Võrdluskaardi koostamine maakatte seiresüsteemi (SMOS) jaoks, sealhulgas i) 2023. aasta maakatte- ja kasutuskaartide (COS) avaldamine, mis põhineb vastutavate asutuste kinnitatud teabel, milles kujutatakse riigi geograafilist esindatust ning esitatakse teave maakasutuse ja -kasutuse ning põllukultuuride ja metsastamise liikide kohta, ii) maa digitaalne kolmemõõtmeline esindamine valguse avastamise ja piiramise (LiDAR) kaudu, iii) taimestiku kaardid, iv) biomassi ja puidu mahu kaardid ning v) satelliitlevi.
8.7	Re-C08-i03	Eesmärk	Esmase kütuse haldamiskriiside lahendamise võrgustiku (RPFGC) lepingu avaldamine	Esmase kütuse haldamiskriiside lahendamise võrgustiku (RPFGC) lepingu avaldamine BASE.govis				1. kv	2022	Pädev asutus sõlmib lepingu esmase kütuse haldamissüsteemi (RPFGC) rakendamiseks, et tekitada maastikul horisontaalseid katkestusi tulekahjupuhangute isoleerimiseks.
8.8	Re-C08-i03	Siht	Servituudi ala		ha	0	21 727	3. kv	2025	Servitsioneerimisala, mis asub kütuse käitlemise katkestuste põhivõrgustikus (RPFGC) See maa lisatakse BUPi platvormi, et võimaldada järgnevat registreerimise erimenetlust.
8.9	Re-C08-i03	Siht	Esmase kütuse haldamiskriiside lahendamise võrgustiku (RPFGC) rakendamine		Number	0	37 500	4. kv	2025	Kütuse käitlemise katkestuste põhivõrgustiku (RPFGC) rakendatud pindala (hektarites) – maastikul põlengupuhangute isoleerimiseks horisontaalsete katkestuste (kütuse käitlemise ribade) loomine.
8.10	Re-C08-i04	Siht	Sõidukite, masinate ja seadmete tarnimine		Number	0	179	1. kv	2023	Tuletõrje- ja tuletõrjeautode, masinate ja seadmete tarnimine pakkumismenetluse kohaselt pärast seda, kui on kinnitatud, et need vastavad tehnilisele kirjeldusele ja muudele lepingulistele nõuetele.
8.11	Re-C08-i04	Siht	Kerge ja keskmise suurusega tuletõrjajate kopterite tarnimine		Number	0	11	4. kv	2025	Kahe kerge tuletõrjaja helikopteri (HEBL) ja üheksa keskmise tuletõrjaja kopteri (HEBM) tarnimine pärast kinnituse saamist, et need vastavad tehnilisele kirjeldusele ja muudele lepingulistele nõuetele. Eesmärk hõlmab ka helikopterite kasutamiseks ja hooldamiseks mõeldud hoonete ja taristu ehitamist ja/või renoveerimist.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühi k	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
8.12	Re-C08-i04	Siht	Topelpolarisatsiooniradarite paigaldamine		Number	0	2	4. kv	2023	Kahe polarisatsiooniradari paigaldamine, millel on vajalik andmetöötlus- ja arhiveerimissüsteem, kaks valguseandurit ja kaks meteoroloogiajaama. Paigaldamine on lõpule viidud pärast seda, kui on kinnitatud, et need vastavad tehnilisele kirjeldusele ja muudele lepingulistele nõuetele.
8.13	Re-C08-i05	Siht	Siseministeriumi üksuste tugevdamine sõidukite ja operatiivseadmetega		Number	0	62	4. kv	2024	62 MAI üksuse (ANEPC, GNR ja tuletõrjebriigaad) suurendamine, pakkudes tuletõrje, uute sõidukite ja operatiivvarustusega tegelevatele operatiivtöötajatele koolitust ja kvalifikatsiooni vähemalt 35 000 000 EUR ulatuses.
8.14	Re-C08-i05	Siht	Riiklike hädaolukordade ja kodanikukaitse asutuste piirkondlike ja allpiirkondlike struktuuride loomine		Number	0	6	2. kv	2022	Kahe piirkondliku ja nelja piirkondliku hädaolukorra ja kodanikukaitse osakonna (nagu on määratletud 1. aprilli 2019. aasta dekreetseaduses nr 45/2019) käivitamine
8.21	Re-C08-i05	Eesmärk	Teadlikkuse suurendamise kampaania väljatöötamine riskantse käitumise ennetamiseks	Teadlikkuse suurendamise kampaania lõpetamine				1. kv	2024	Teadlikkuse suurendamise ja teavituskampaania arendamine programmide „Turvaline küla“ ja „Ohutud inimesed“ raames, et vältida elanikkonna riskantset käitumist
8.15	Re-C08-i05	Eesmärk	Looduskaitse- ja Metsainstituudi esialgse aruande avaldamine, I.P	Looduskaitse ja Metsade Instituudi, I. P. ning metsaomanike organisatsioonide ja pädevuskeskuste vaheliste programmilepingute aruande avaldamine				2. kv	2022	Aruandes esitatakse üksikasjad looduskaitse ja Metsade Instituudi, I. P. ning metsaomanike organisatsioonide ja pädevuskeskuste vahel sõlmitud programmilepingute kohta, sealhulgas teave igal aastal saavutatavate eesmärkide ja sihtide kohta. Pärast esialgset aruannet avaldatakse programmilepingute rakendamine ja edenemine igal poolaastal.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtiühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
8.16	Re-C08-i05	Siht	Riikliku koolitusprogrammi rakendamine		Number	0	150	4. kv	2025	150 metsatootjate organisatsioonide tehnikut peavad läbima koolituse, mille kestus on vähemalt 684 tundi. Koolitusel keskendutakse järgmistele teemadele: organisatsiooni juhtimine, metsatulekahjude ennetamine maapiirkondades, kontrollitud tulekustutus, taimetervis, säästva metsamajandamise sertifitseerimine, metsaterritooriumide multifunktsionaalsus, puitu mittesisaldavad metsasaadused, ökosüsteemi teenuste tasustamine, bioloogiline mitmekesisus, metsataristu, metsandusprojektid, metsainventar või maaregister.
8.17	Re-C08-r19	Eesmärk	Õigusraamistik maa-alade kohustusliku valdamise kohta metsanduspiirkondades	Metsaaladel maa kohustusliku valdamise õigusraamistiku jõustumine.				3. kv	2021	Jõustub õigusraamistik, millega rakendatakse metsaaladel maa kohustusliku valdamise nõuet. Kohustuslikku rentimist kohaldatakse üksnes juhul, kui maaomanikud ei väljenda oma kohustust rakendada integreeritud maastikuhoolduse toimingus (OIGP) määratletud meetmeid, mis on kehtestatud integreeritud maastikuhooldusala (AIGP) jaoks, kui nende vara asub. 5. novembri 2020. aasta seaduseelnõuga nr 68/2020 lubatakse valitsusel muuta 30. mai 2014. aasta seadust nr 31/2014 (millega kehtestatakse maa-, asulaplaneerimise avaliku korra üldised alused, et kiita heaks sandomandi õiguslik kord).
8.18	Re-C08-r20	Eesmärk	Maakatte seiresüsteem (SMOS)	Maakatte seiresüsteemi (SMOS) kasutuselevõtmine				4. kv	2022	Maakatte seiresüsteemi (SMOS) kasutuselevõtmine, mis hõlmab LiDARi katvust, digitaalset maastikumudelit, põllukultuuride ja taimestiku mudelit, põllukultuure ja taimestiku kaarte, maakatte kaarte ja satelliitkujutise katvust.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühi k	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
8.19	Re-C08-r21	Eesmärk	Maapõlengute integreeritud juhtimissüsteemi (SIGIFR) loomise seadus	Jõustub seadus, millega luuakse maapõlengute integreeritud ohjesüsteem (SIGIFR) ja kehtestatakse selle tööeeskirjad.				3. kv	2021	Maapiirkondade tulekahjude integreeritud juhtimissüsteem (SIGIFR) pakub riigi tasandil makropoliitilisi ja strateegilisi suuniseid, mis aitavad vähendada maapiirkondade tulekahjude ohtu ning muuta maapiirkonna omanike, kasutajate ning otseste ja kaudsete abisaajate käitumist. Süsteem määratleb ministeeriumidevahelise koordineerimise mudelid, piiritledes iga SIGIFR-i üksuse pädevuse ja tegevusulatuse. Selles määratakse kindlaks maapiirkondade tuleohutuse integreeritud planeerimise erinevate vahendite sisu riiklikul, piirkondlikul, allpiirkondlikul ja kohalikul tasandil. Luuakse maapiirkondade tuleohutusteabe süsteem, et koondada ja levitada kogu SIGIFR-i asjakohast tehnilist teavet, ning on võetud selge kohustus määratleda riskiennetusel ja -vähendusel põhinev mudel kas teadlikkuse tõstmise meetmete või piirkondlike kaitsevõrgustike loomise kaudu, milles kütusehaldusel on karistussüsteemis juhtiv roll. Samuti sätestatakse selles juhtimis-, järelevalve- ja hindamismudel, mis aitab kaasa avaliku sektori poliitika ja programmide pidevale täiustamisele.

I. OSA 9: Veemajandus

Rahastamisvahendiga püütakse lahendada järgmisi probleeme: tegeleda suure survega veevarustust pakkuvatele ladustamissüsteemidele ja parandada veekasutuse tõhusust, et kõrvaldada piirangud, mis tulenevad aastase sademetehulga eeldatavast vähenemisest, põudade sagedamast esinemisest, hooajalisusest ja veelekke suurenemisest.

Komponendi eesmärk on leevendada veepuudust ja tagada nende piirkondade vastupanuvõime, kus on suurim põuaprobleem ja tungiv vajadus tõhusa sekkumise järele, et tagada veevarustus Algarves, Alentejos ja Madeiral.

Suurem veealane vastupanuvõime on nende kolme piirkonna arengu jaoks ülimalt oluline, olles ühtlasi kohustuslik tingimus turismile ja ökosüsteemidele (eriti Algarves ja Madeiral), põllumajandusele (Alentejos ja Madeiral), majandustegevuse ümberkorraldamisele (Alentejos) ning niisutamisevajaduse ja inimtarbimisega seotud tippkoormusele (Madeiras).

See komponent aitab kaasa kliimamuutustega seotud investeeringuid käsitleva riigipõhise soovitusel (riigispetsiifiline soovitus 32020) täitmisele.

I. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C09-i01: Algarve veetõhususe piirkondlik kava

Selle investeeringu eesmärk on reageerida Algarve veepuudusele, mis kliimamuutuste tõttu jätkuvalt süveneb. Vaja on reageerida majandustegevuse jätkumisele ja arengule ning Algarve majanduse mitmekesistamisele.

Investeering hõlmab meetmeid veekadude vähendamiseks Algarve linna- ja põllumajandussektoris tõhusama niisutustehnoloogia abil ning puhastatud reovee korduskasutamise edendamiseks. Veevarustuse tasandil kaalutakse meetmetes olemasoleva võimsuse ärakasutamist ja olemasolevate reservuaaride vastupidavuse parandamist, suurendades sissevoolu Odeleite'i reservuaari Guadiana jõel veevõtu, strateegiliste varude tugevdamise ja laskujate paigaldamise teel. Eelkõige peavad need uued veeallikad täiendama olemasolevat kasutust, et tulla toime kliimamuutuste prognoositava mõjuga. See hõlmab ka meetmeid järelevalve, litsentsimise ja jõustamise intensiivistamiseks.

Eeldatakse, et see meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetme kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01) ning vahe-eesmärke ja sihte, mida Portugal peab täitma. Eelkõige tuleb kõigi tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga projektide puhul läbi viia keskkonnamõju hindamine, mis viiakse lõpule kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiviga 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta, ning asjakohased hindamised seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik, (20) või lühiajaliselt kooskõlas ELi veepoliitika raamdirektiiviga, sealhulgas selle rakendamisega. Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise raames kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.

Veevõtu korral annab asjaomane asutus asjakohase loa, täpsustades tingimused halvenemise vältimiseks ja selleks, et tagada mõjutatud veekogude hea ökoloogiline seisund kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi 2000/60/EÜ nõuetega.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C09-i02: Crato hüdrauliline mitmeotstarbeline ettevõtte, planeerimisetaapp

Selle meetme eesmärk on tagada joogiveega varustus, võidelda piirkonna kõrbestumise vastu, mitmekesistada põllumajandust ja aidata kaasa piirkonna energiatootmise ümberkorraldamisele. Meede koosneb järgmistest etappidest: tammi ehitamine Crato orgu, et tagada olmeveega varustamine ja põllumajanduse ümberkorraldamine, pakkudes samal ajal eelisseisundis kohta ujuvate fotogalvaaniliste paneelide paigaldamiseks (paigaldatakse veepeeglisse väljaspool taaste- ja vastupidavusrajatist) ning elektri tootmiseks kavandatud minihüdrojaamast.

Näiteks 75 MW installeeritud võimsuse puhul vastaks fotogalvaaniline seade rohkem kui 60 % piirkonna praegusest energiavajadusest.

varustus ja süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamine rohkem kui 80 000 tonni aastas. Vastavalt loodavale järvepiirkonnale – 7,24 km² –^{ja} fotogalvaaniliste paneelide paigaldamiseks kasutatav maksimaalne pindala on 20 %).

Samuti aitab see mitmekesistada põllumajandustegevust ja meelitada sellesse demograafiliselt mahajäänud piirkonda elanikke, säilitades samal ajal tõhusa veemajandussüsteemi.

Arendus asub Tajo jõe vesikonnas Guadiana vesikonna piiri lähedal. Investeering hõlmab järgmisi etappe:

- Tamm: Rajada 248 m kõrgusel (48 m kõrgune) täielik hoidla, mille üleujutatud ala on 7,24 km², hoidla maht 116,1 hm³ ja keskmine maht aastas 57,83 hm³/aastas, mis võimaldab 50,3 hm³ aastas ühisveevärgi (üldkasutatav joogiveevarustus (3,3 hm³/aasta) ja niisutamine (47 hm³/aasta)); see on oluline varustatuse, st piisava veevaru tagamiseks, et teenindada Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor ja Souseli elanikkonda (ligikaudu 55 000 inimest).
- Minihüdro: Veevoolu energiakasutuseks niisutamiseks orus allavoolu, saades kasu tammi kõrgusest tulenevast kukumisest. Selle installeeritud võimsus peab olema 1,0 MW.
- Póvoa e Meadas tammi varustamise tugevdamise süsteem Pisão d am 'ist: ühendus rajatavast veehoidlast Póvoa e Meadase veepuhastusjaamaga, et tagada Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor ja Souseli omavalitsusüksuste linnade tarbimisvajadused.
- Niisutustaristu olemasolevate põllumajandusmaade toetamiseks: see hõlmab niisutamiseks mõeldud tõstejaamu, torusid, tasakaalustavaid reservuaarisid ja jaotusvõrke, niisutusvõrke ja põllumajandusele juurdepääsu parandamist ning peaks looma 5 078 ha uusi niisutusplokkide (Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira ja Sousel). Kastmisperimeeter jagatakse partiideks, mille pindala ei ületa 100 ha.
- Päikeseelektrijaam(päikeseplaadid, vaheldid, ujuvseadmed, madal- ja keskpingejuhtmed): fotogalvaaniliste paneelide paigaldamine reservuaari veepeeglisse. Rahastamine toimub väljaspool taaste- ja vastupidavuskava.

See meede ei tohi oluliselt kahjustada keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetme kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01) ning vahe-eesmärke ja sihte, mida Portugal peab täitma. Tuleb tõendada kohaldatavate õigusnormide täielikku ja sisulist järgimist. Keskkonnamõju hindamise projekti avaldamisel avalikuks konsultatsiooniks hõlmab see 1) prognoositud veevooge mõjutatud veekogus lähtestsenaariumi korral (investeeringuid ei tehta) ja pärast investeeringut, võttes täielikult arvesse kliimamuutuste kahjulikku mõju, tuginedes parimale kättesaadavale teaduslikule prognoosile,

sealhulgas usutavale halvimale stsenaariumile; ning 2) investeeringu eesmärgi põhjendus võrreldes potentsiaalselt väiksema keskkonnamõjuga alternatiividega, seda nii nende eesmärkide (niisutatava maa ulatus vs. maapiirkondade säästev taaselustamine) kui ka nende vahendite (veenõudluse vähendamine ja looduspõhised lahendused) osas. Eelkõige tuleb kõigi tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga projektide puhul läbi viia keskkonnamõju hindamine, mis viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, ning asjakohased hindamised direktiivi 2000/60/EÜ raames, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine, et tagada vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01).

Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise raames kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.

Keskkonnamõju hindamine põhineb kõige ajakohasematel, põhjalikumatel ja täpsematel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on eriti tundlikud hüdro-morfoloogiliste muutuste suhtes, ning veekogu eeldataval seisundil, mis tuleneb uutest tegevustest, võrreldes praegusega. Eelkõige hinnatakse uue projekti kumulatiivset mõju vesikonna muule olemasolevale või kavandatavale taristule.

Direktiivi 2000/60/EÜ järgimiseks tuleb sama vesikonna veekogude seisundile ning otseselt veest sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele avalduva kogu võimaliku mõju hindamise alusel, võttes eelkõige arvesse veevõtuga seotud praegust survet, tõendada, et meede:

i) ei mõjuta oluliselt ega pöördumatult mõjutatud veekogusid ega takista sellega seotud konkreetset veekogu ega teisi samas vesikonnas asuvaid veekogusid saavutamast head seisundit või potentsiaali 2025. aasta neljandaks kvartaliks; ning

ii) ei avalda märkimisväärset negatiivset mõju veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.

Asjaomane asutus annab projektile loa, milles täpsustatakse kõik tehniliselt teostatavad ja ökoloogiliselt asjakohased meetmed, mida on rakendatud mõjutatud veekogude mõju leevendamiseks ning hea ökoloogilise seisundi ja potentsiaali saavutamise tagamiseks 2025. aasta IV kvartaliks, ning tagab nende meetmete tõhususe seire kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi 2000/60/EÜ nõuetega.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2022.

Investeering RE-C09-i03-RAM: Madeira veekasutuse tõhustamise ning tarne- ja niisutussüsteemide tugevdamise kava

Meetme eesmärk on suurendada Madeira ja Porto Santo saarte veevarude vastupanuvõimet.

Investeering seisneb veevarude kättesaadavaks tegemises olemasolevate ressursside kasutamise optimeerimise teel, üleliigse veevõtus, ilma et see mõjutaks ökosüsteeme, strateegiliste varude loomises ja laiendamises ning erinevate veeallikate ühendamises.

Eeldatakse, et see meede ei kahjusta oluliselt keskkonnamäärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetme kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01) ning vahe-eesmärke ja sihte, mida Portugal peab täitma. Eelkõige tuleb kõigi tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga projektide puhul tingimata läbi viia keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL ning asjakohased hindamised seoses direktiividega 2000/60/EÜ ja 92/43/EMÜ, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

I.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötüühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
9.1	Re-C09-i01	Siht	Paigaldatud põhjaveevarude täiendavad seirepunktid (SM3)		Number	32	82	4. kv	2024	Põhjaveevarude seire- ja järelevalvepunktide (sealhulgas piesomeetrite ja telemeetrite) paigaldamine. Lisaks olemasolevale 32-le paigaldatakse veel 50 piesomeetrit.
9.2	Re-C09-i01	Siht	Võrgumeetmete lõpuleviimine veekadude vähendamiseks (SM1)		Km	0	125	1. kv	2026	Võrgumeetmete lõpuleviimine surve optimeerimiseks ja võrgustiku taastamiseks järgmiste meetmete abil: 1) rõhu optimeerimine ja voolu mõõtmine, 2) võrgu taastamine linna-/ajaloolistes piirkondades 3) võrgu taastamine maa- või keskmise suurusega maapiirkondades.
9.3	Re-C09-i01	Siht	Ühise hüdropõllumajandusliku kasutuse ja individuaalse niisutamise seotud maa-ala moderniseerimine (SM2)		ha	0	10 300	1. kv	2026	Piirkond, mis on seotud tõhusamate jaotussüsteemide kasutuselevõtuga, kanalite asendamisega kaablikanaliseerimisega, võrgu parema survega, kaugseire ja tarbimise kontrolli süsteemide rakendamisega ning lekke tuvastamise süsteemide rakendamisega ühistes hüdropõllumajandusrajatistes ning tõhusamate ja jälgitavamate niisutussüsteemide paigaldamisega individuaalsele niisutusele.
9.4	Re-C09-i01	Siht	Puhastatud reovee tootmist ja rafineerimist tagavate puhastite arv (SM4)		Number	0	4	1. kv	2026	Selliste puhastite arv, mis on avatud korduskasutamiseks valmis puhastatud reovee tootmise tagamiseks
9.5	Re-C09-i01	Eesmärk	Guadiana veevõtu meetme ajakohastatud kujunduse (kui see on nõutav) vastuvõtmine, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju	Ajakohastatud disainilahendus e vastuvõtmine (vajaduse korral)				4. kv	2024	Meetme ajakohastatud kavandi (kui see on nõutav) vastuvõtmine, mis hõlmab täielikult keskkonnamõju hindamise vajalikke tulemusi ja tingimusi, mis tuleb lõpule viia kooskõlas direktiividega 2011/92/EL ja 92/43/EMÜ, ning asjakohaseid hindamisi direktiivi 2000/60/EÜ kontekstis, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamist, tagades vastavuse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühhik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			hindamise (SM5) kõiki tulemusi ja tingimusi.							(2021/C58/01). Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise raames kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel. Veevõtu korral annab asjaomane asutus asjakohase loa, milles täpsustatakse tingimused, et vältida seisundi halvenemist ja tagada mõjutatud veekogude hea ökoloogiline seisund vastavalt direktiivi 2000/60/EÜ nõuetele.
9.6	Re-C09-i01	Eesmärk	Veevõtu käivitamine Guadianas, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise (SM5) tulemusi ja tingimusi	Veevõtu käivitamine				2. kv	2026	Guadiana veevõtu alustamine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise tulemusi, mis tuleb lõpule viia kooskõlas direktiividega 2011/92/EL ja 92/43/EMÜ, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamisega, tagades kooskõla põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01)
9.7	Re-C09-i01	Eesmärk	Magestamismeetme ajakohastatud projekti (kui see on nõutav) vastuvõtmine, milles võetakse täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise (SM6) kõiki tulemusi ja tingimusi.	Ajakohastatud disainilahenduse vastuvõtmine (vajaduse korral)				4. kv	2024	Veemagestamismeetme ajakohastatud kava vastuvõtmine (kui see on nõutav), milles võetakse täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise vajalikke tulemusi ja tingimusi ning mis viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ja direktiivi 2000/60/EÜ kohaste asjakohaste hindamisega, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine, et tagada vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01). Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise raames kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötüühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
9.8	Re-C09-i01	Eesmärk	Magestamise meetme rakendamine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise (SM6) tulemusi ja tingimusi	Desalinaatori töölerakendamine				1. kv	2026	Laskja kasutuselevõtmine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise tulemust, mis peab olema lõpule viidud kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine, tagades vastavuse olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01)
9.9	Re-C09-i02	M	Meetme kavandamisdokumendi avaldamine, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise kõiki tulemusi ja tingimusi	Meetme kavandamisdokumentide avaldamine, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise kõiki tulemusi ja tingimusi				1. kv	2022	Sõltuvalt positiivsest keskkonnamõju hindamisest, mis on täielikult ja sisuliselt vastanud õiguslikele kriteeriumidele, meetme planeerimisdokumentide avaldamisest, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi, kui see on vajalik olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste järgimiseks (2021/C58/01). Keskkonnamõju hindamine avaldatakse ja viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ning direktiivi 2000/60/EÜ kohaste asjakohaste hindamistega, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamisega. Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise käigus kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.
9.12	RE-C09-i03-RAM	Siht	Ümberehitatud või rehabiliteeritud torude täiendav kilomeeter		km	0	53	2. kv	2025	Ehitatud, renoveeritud või renoveeritud veejuhtmete pikkus kilomeetrites
9.13	RE-C09-i03-RAM	Siht	Täiendav veekogus, mis tehakse Madeira saare lõunaosas kättesaadavaks avalikuks varustamiseks ja niisutamiseks		hm3	EI KOHALDATA	4	4. kv	2025	Täiendav veekogus, mis tehakse kättesaadavaks avalikuks varustamiseks ja niisutamiseks; see saavutatakse uute torujuhtmete, kanalite, tiikide ja reservuaaride tugevdamise, renoveerimise, ümberkorraldamise ja ehitamisega.

I.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C09-i04: Crato mitmeotstarbeline hüdrauliline ettevõtte, ehitusetapp

See investeering on seotud projektiga, mida on kirjeldatud Crato Hydraulic multifunktsionaalse ettevõtte investeeringu RE-C09-i02 all, kavandamisetapis. See investeering hõlmab tammi ajakohastatud projekti (DCAPE) vastuvõtmist ja tammi kasutuselevõtmist.

Kõik muud elemendid, sealhulgas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohustused, peavad olema samad, mis on kindlaks määratud investeeringu RE-C09-i02 „Crato mitmeotstarbeline ettevõtte“ planeerimisetapis.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

I.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
9.10	Re-C09-i04	Eesmärk	Sõltub positiivset keskkonnamõju hindamisest, mis on täielikult ja sisuliselt vastanud õiguslikele kriteeriumidele, tammi ajakohastatud projekti vastuvõtmisest, hüdro- ja päikeseenergia tootmisest ja niisutamisest, võttes täielikult arvesse kõiki keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.	Ajakohastatud kujunduse vastuvõtmine				4. kv	2023	<p>Tingimusel, et keskkonnamõju hindamine ei põhjusta olulist kahju, võetakse vastu tammi, hüdro- ja päikeseenergia tootmise ja niisutuse ajakohastatud projekt, mis hõlmab igakülgse ja kumulatiivse keskkonnamõju hindamise kõiki tulemusi ja tingimusi, kui see on vajalik olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste järgimiseks (2021/C58/01). Keskkonnamõju hindamine viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ning direktiivi 2000/60/EÜ kohaste asjakohaste hindamistega, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamisega.</p> <p>Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise käigus kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.</p>

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
9.11	Re-C09-i04	Eesmärk	Tammi kasutuselevõtt, hüdro- ja päikeseenergia tootmine ja niisutamine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi ning saavutades asjaomaste veekogude hea seisundi	Tammi töölerakendamine				2. kv	2026	<p>Tammi, hüdro- ja päikeseenergia tootmisüksuste ning niisutussüsteemi kasutuselevõtmine, järgides täielikult tulemusi ja tingimusi, mis on sätestatud ulatuslikus ja kumulatiivses keskkonnamõju hindamises, mis viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, ning asjakohaseid hindamisi seoses direktiiviga 2000/60/EÜ, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamist. Tagatakse vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01).</p> <p>Meetmega tagatakse Alter do Chão, Avise, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor'i ja Souseli populatsioonide linnaveevajaduse rahuldamine.</p> <p>Puhta energia tootmisvõimsuse suurendamine vastavalt paigaldatava päikeseenergiaseadme võimsusele pluss 1, 0 MW aastas minihüdroenergiast; niisutussüsteemide taristu paigaldamine, mis võimaldab luua uue, 5 078 hektari suuruse niisutatava ala, mis sobib mahe- ja mitmekesistamiskultuuride kasvatamiseks.</p> <p>Asjaomaste veekogude hea ökoloogiline seisund/potentsiaal kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi 2000/60/EÜ nõuetega on saavutatud ja tõendatud.</p>

J. KOMPONENT 10: Meri

Komponent tegeleb ülesandega sillutada teed konkurentsivõimelisemale, sidusamale, kaasavamale ja lisaks vähem CO₂ heiteid tekitavale ja säästvamale meremajandusele, kus Portugalil on suur potentsiaal. Komponent aitab ära kasutada võimalusi, mis tulenevad rohe- ja digipöret meremajanduses. Selle komponendi eesmärk on toetada meremajanduse tootmispotentsiaaliga seotud riiklike eesmärkide saavutamist. Eelkõige on selle komponendi eesmärk tagada merega seotud ettevõtlussüsteemi jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime. Lisaks on komponendi eesmärk võidelda vähemalt osaliselt rannikualade kogukondade vaesuse vastu, tagades samal ajal konkurentsivõimelise ja sidusa territooriumi kliimamuutustega kohanemise ja digipöörde kontekstis, keskendudes muu hulgas meresektori jaoks olulistele oskustele. Komponent aitab ka säilitada ookeani ökosüsteemi teenuste väärtust.

Selle komponendiga toetatakse riigipõhiste soovitude elluviimist, mis käsitlevad sadamatesse ja innovatsiooni investeerimisega seotud majanduspoliitika keskendamist (riigipõhine soovitus 3/2019) ning investeeringute keskendamist rohepöördele (riigipõhine soovitus 32020). Lisaks aitab see komponent täita riigipõhist soovitusel elanikkonna oskuste taseme parandamise kohta (riigipõhine soovitus 2-2020).

Võttes arvesse kavatsustatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

J.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r23: Meremajanduse taristu ökosüsteemi reform.

Selle reformi eesmärk on vaadata läbi sadamatehnoloogia klasterite võrgustikku käsitlevad õigusaktid (mille ministrite nõukogu kiitis heaks 2017. aastal), mille kaudu Portugal püüab tugevdada merega seotud majandustegevust, luues äriühinguid ja uusi töökohti, toetades ekspordi, toetades meretranspordi kasvu ja edendades merepotentsiaali säästvat kasutamist. Reformiga laiendatakse sadamatehnoloogia klasterite võrgustikku täiendavatesse merele juurdepääsuga piirkondadesse ning seatakse uued eesmärgid, nagu meremajanduse rahastamissuutlikkuse suurendamine läbivaadatud sinise fondi kaudu, ookeani kasutamise toetamine kliimamuutuste leevendamise vastupanuvõime parandamiseks, meremajandusega seotud oskuste arendamise edendamine, rohe- ja digipöörde ning üldsuse toetuse suurendamine meremajanduse säästvaks arenguks vajalikule innovatsioonile.

Reformiga luuakse uue sinise keskuse juhtimismudel, mis peaks olema tehnosiirde edasiviivaks jõuks uue, vastupidavama ja jätkusuutlikuma meremajanduse väärtusahela eri osaliste vahel, kelle mõju peaks olema püsiv ja oluline paradigma muutusele asjaomaste sektorite aruka, jätkusuutliku ja kaasava majandusarengu suunas.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Investeering TC-C10-i01: Sinine keskus, sinise majanduse taristuvõrgustik

Investeeringu eesmärk on luua üleriigiline taristuvõrgustik sinise majanduse jaoks kogu riigis ja tugevdada sinise majanduse innovatsiooni ökosüsteemi.

Investeering seisneb uue või olemasoleva taristu ehitamises või renoveerimises, samuti investeerimises meremajandusega seotud seadmetesse. Investeering hõlmab uute siniste klasterite loomist kogu riigis ja olemasolevate siniste klasterite uuendamist või taastamist, samuti investeeringuid koolitusse ja oskustesse uue sinise kooli kontseptsiooni kaudu. Investeering seisneb uute hoonete ehitamises või rekonstrueerimises ning meremajandusega seotud hoonete ja seadmete

ajakohastamises. Investeering peab võimaldama teadusuuringute tulemuste ülekandmist Portugali eri klastrite (sh Lissabon, Oeiras, Peniche, Aveiro, Porto, Algarve) majandusse. See hõlmab ka investeeringuid ühte sinisesse keskusesse, mis koondab eri klastrite loodud teadmised ja toetab nendevahelist võrgustike loomist. See sinine keskus kajastab tiptasemel majandusarengu metoodikat kooskõlas Portugali aruka spetsialiseerumise strateegiaga, milles keskendutakse tugevalt ookeanimajandusele. See hõlmab ka Blue Hub Schooli projekti, mis hõlmab peamiselt investeeringuid taristusse ja seadmetesse, mis hõlmavad oskuste arendamise olulist mõõdet, eelkõige õppekava kursuste kavandamise kaudu koostöös riikliku kvalifikatsiooni- ning kutseharidus- ja -koolitusametiga (ANQEP) ning keskendudes digitaalsetele platvormidele ja koolitusele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C10-i02: Rohe- ja digipööre ning kalandusohutus

Selle investeeringu eesmärk on toetada selliste projektide rahastamist, mis on suunatud kalatööstuse ja -organisatsioonide innovatsioonile, protsesside ajakohastamisele, CO₂ jalajälje vähendamisele ning ringmajandusele. Investeering tehakse tihedate sidemete kaudu ettevõtjate, sektorit esindavate ühenduste, tootjaorganisatsioonide, teadusasutuste ja keskvalitsusasutuste vahel, et investeeringutest saadav sotsiaalne kasu oleks võimalikult suur. Investeering seisneb hankemenetluses 70 projekti jaoks, mis on seotud innovatsiooni, protsesside moderniseerimise, ringmajanduse ja kalandussektori ettevõtete ökoloogilise jalajälje vähendamisega.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C10-i04-RAA: Klatri „Cluster do Mar dos Açores“ arendamine.

Investeeringu eesmärk on ajakohastada mereuuringute püsi- ja mobiilset taristut Assooride autonoomses piirkonnas. Ühe meetmega nähakse ette, et Archipelago laev, mille tööiga jõuab lõpule, asendatakse tänapäevase laevaga, mille võimsus, seadmed ja energiatõhus vastavad tänapäevastele kõrgetele tehnilistele standarditele ning mereuuringute ja -seire vajadustele, et edendada ookeanide säästvat kasutamist. Teine meede seisneb kahe mooduli omandamises, mis ühendatakse seotud uurimislavaga, nimelt traaliseadmete moodul ja kaugjuhitava veesõiduki (ROV) moodul. Viimane meede seisneb merega seotud teadus- ja arendustegevuse eksperimentaalkeskuse loomises, mida jagatakse Assooride teadus- ja tehnoloogiasüsteemi (SCTA) institutsioonide ja ettevõtetega ning mille tulemuseks on teadus- ja arendustegevus traditsioonilistes ja esilekerkivates valdkondades, nagu kalandus ja sellest saadud tooted, merebiotehnoloogia, biomaterjalid või meretehnoloogiad ja -vahendid, sealhulgas nn sinise inkubaator, vesiviljeluse keskus Assooridel.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering TC-C10-i05 –RAA: Energiasüsteemi ümberkujundamine, digiteerimine ning keskkonnamõju vähendamine kalandus- ja vesiviljelussektoris

Investeeringu eesmärk on toetada projekte, mille eesmärk on: energiasüsteemi ümberkujundamine, digiteerimine ning keskkonnamõju vähendamine kalandus- ja vesiviljelussektoris Assooride autonoomses piirkonnas.

Investeering koosneb 15 projektist, mis on seotud kalalaevastiku moderniseerimise ja uuendamisega, innovatsiooniga kalanduses ja vesiviljeluses energiatõhususe parandamiseks, protsesside ajakohastamisega, jäätmetekke vähendamisega merel ning ringmajanduse edendamise kogu kalandus- ja vesiviljelussektoris ning püügitegevuse mitmekesistamisega.

Selleks et tagada meetme vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside tingimustes sisalduvatest

rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides³⁹; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁴⁰ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁴¹ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁴² seotud tegevus; Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Investeering TC-C10-i06-RAM: Ookeanitehnoloogiad

Selle investeeringu eesmärk on rahuldada Madeira autonoomse piirkonna mereteadusuuringute taristuvajadusi ning edendada seoseid mereuuringute ja majandussektori vahel.

Investeering seisneb energiatõhusa mitmeotstarbelise uurimislava ehitamises, mille eesmärk on teha teadusuuringuid ja väljaõpet Madeira saarestiku saari ümbritsevates madalates vetes ja avamerel. See hõlmab ka kolme autonoomse mehitamata sõiduki ostmist, et suurendada mereuuringute päevade arvu Põhja-Atlandil, samuti kvaliteetsete akustiliste andmete kogumist võrreldes muude traditsiooniliste otsingumeetoditega.

Eeldatakse, et see meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas esitatud meetme kirjeldust ja leevendusmeetmeid kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01). Eelkõige kasutavad teaduslaev ja autonoomsed mehitamata sõidukid parimat kättesaadavat tehnoloogiat, millel on sektoris kõige väiksem keskkonnamõju.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

³⁹ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁴⁰ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁴¹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁴² Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojätmete kompostimiseks ja biojätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

J.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtuhiik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
10.1	TC-C10-r23	Eesmärk	Mereministeeriumi nende õigusaktide läbivaatamise jõustumine, mis on seotud meremajanduse ja -innovatsiooni rahastamissuutlikkuse suurendamisega sinise fondi kaudu	Mereministeeriumi läbivaadatud õigusaktide jõustumine, mis on seotud meremajanduse ja -innovatsiooni rahastamissuutlikkuse suurendamisega sinise fondi kaudu				4. kv	2021	Vaadatakse läbi järgmised õigusaktid: 9. märtsi 2016. aasta dekreetseadus nr 16/2016; 30. detsembri 2016. aasta määrus nr 343/2016; Ministrite nõukogu resolutsioon nr 175/2017. Nende õigusaktide läbivaatamine hõlmab strateegia „Port Tech Clusters Network“ ajakohastamist, laiendades selle kohaldamisala meremajanduse dekarboniseerimisele; sinise fondi mahepõllumajandusliku ja toimetamisviisi läbivaatamine ja kohandamine, et kohandada seda komponendi investeeringute haldamiseks; keskuse juhtimismudeli loomine.
10.2	TC-C10-i01	Siht	Blue Hubi kooli moderniseerimise lõpuleviimine ning varustuse ja varustuse suurendamine		%	0	100	4. kv	2025	Moderniseerimistöde lõpuleviimine, koolituspakkumise tugevdamine ja renoveerimine Blue Hub Schooli seadmetega. Eelnimetatu viimistlemisel tuleb kinnitada vastavust tehnilisele kirjeldusele ja lepinguliste kohustustele. See sisaldab: - investeeringud Escola Superior Náutica Infante D. Henrique'i (ENIDH) infrastruktuuri ja süsteemidesse, sealhulgas 16 labori kaasajastamine ja simulaatorite soetamine (laevade positsioneerimiseks, laevaliiklusteenistuseks, logistikaks ja sadamatoiminguteks) - Turu kuritarvitamise määruse ajakohastamine: 6 koolituskeskuse ajakohastamine, kutseõppe tugiseadmed, IT- ja sidesüsteemide ajakohastamine, koolitusprotsesside digiteerimine ja e-õppe kavandamine. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
10.3	TC-C10-i01	Siht	Sinise keskuse keskuste rajamise ja/või ajakohastamise lõpuleviimine		Number	0	7	4. kv	2025	7 sinise sõlmpunkti ehitustööde (ehitus, renoveerimine ja seadmed) lõpuleviimine. Uued või uuendatud sinised sõlmpunktid hõlmavad järgmist: 1. Ettevõtete keskus ja ühine ookeanilabor Lissabonis: ookeanilabori hoone renoveerimine, mis hõlmab muu hulgas laboritaristu ruume, biorafineerimisüksusi, riikliku mereressursside biopanga ruumi ja tehniliste ettevõtete kontoriruumi. 2. IPMA/Sea Oeirase keskus ookeanide seiresuutlikkuse parandamiseks:

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										<p>sealhulgas hoonete ehitamine ookeaniehitusüksuse jaoks (rullisild, töökojad, pöörlevate riulitega arhiivihooone proovide jaoks, mida tuleb säilitada vedelikus, kalandusuuringute seadmed). See hõlmab ka reaalajas jälgitavaid radarseadmeid.</p> <p>3. Aruka ookeani Peniche'i keskus: taristu ehitamine, Peniche kalasadama piirkonna teadus- ja tehnoloogiapark, merevee kogumise ja töötlemise süsteemi ehitamine ja kasutusele võtmine, avatud ruum merendusala tekohtumiste korraldamiseks.</p> <p>4. Aveiro sõlmpunkt: sealhulgas kasutatud merevee kogumise-, töötlemise- ja jaotussüsteemi uuendamine, kalandus- ja vesiviljelustoodete arendamise riiklik katselabor, vetikate ja molluskite tootmise 5.0 katselabor.</p> <p>5. Ocean.Plusi keskus Portos, Leixões I: sealhulgas teadusettevõtete ühine taristu, et toetada teadlasi teaduse ja tehnoloogia arendamise kõigis etappides alates kavandamisest kuni prototüüpide väljatöötamiseni, välikatsete kasutuselevõtuni, tehnoloogia valideerimiseni ja teadmussiideni, sealhulgas logistika ja ookeani platvormid, millel on lihtne juurdepääs teadus- ja innovatsioonikogukonnale.</p> <p>6. Porto Hub/Leixões II: mereuuringuteks kasutatavate mehitamata sõidukite juhtimis- ja kontrollikeskus: sealhulgas mitme valdkonna mehitamata õhusõidukid (põhja-, pinna- ja kaugmaaseire õhutransport), mis on varustatud anduritega ookeani oluliste muutujate mõõtmiseks, juhtimiskeskusega ning andmetöötlus- ja sidesüsteemidega.</p> <p>7. Algarve keskus: hõlmab uue taristu ja seadmete, laborite ja kontorite loomist, ruumid uutele ettevõtetele (ligikaudu 15 ettevõtte jaoks 90 töökohaga), keskendudes sinisele biotehnoloogiale, vesiviljelusele, toidule, söödale ja mere bioloogilistele ressurssidele, väärtustamistoodete arendamisele ja teadmiste loomisele.</p> <p>Sinise keskuse ärimudel ja ajutine ärijuhtimismeeskond taasluakse ja võetakse tööle (hõlmab ka Blue Hub School'i).</p> <p>See algatus on osa 2021.–2020. aasta riikliku ookeanistrateegia rakendamise, nimelt strateegiliste eesmärkide nr 1, 2, 3, 6, 7 ja 9 saavutamise.</p> <p>Eelnimetatu viimistlemisel tuleb kinnitada vastavust tehnilisele kirjeldusele ja lepingulistele kohustustele. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.</p>

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
10.4	TC-C10-i02	Siht	Innovatsiooni, energiasüsteemi ümberkujundamist ja kalandussektori üksuste keskkonnamõju vähendamist toetava 70 projekti lõpparuannete heakskiitmine		Number	0	70	4. kv	2025	Innovatsiooni, energiasüsteemi ümberkujundamist ja kalandussektori üksuste keskkonnamõju vähendamist toetava 70 projekti rakendamise lõpparuannete heakskiitmine DGRM-IFAPI (loodusvarade, ohutuse ja merendusteenuste peadirektooraat) poolt. DGRM-IFAP mõeldab kvantitatiivseid edusamme konkreetsete eesmärkide saavutamisel, mis lepiti kokku siis, kui põhivahendid eraldati pärast kahte hankemenetlust, mille korraldas DGRM-IFAP ja mis on kavas käivitada 2021. ja 2022. aastal.
10.8	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Tehnilise keskuse MARTEC ehitustööde lepingu algus	Tehnilise keskuse MARTEC ehitustööde alustamine				4. kv	2023	Ühisettevõtte Technopolo MARTEC taristu ehitustööde (sealhulgas maa ostmise ja olemasoleva taristu lammutamine) alustamine Faiali saarel, mis lõpetatakse 2025. aastal. Assooridel merega seotud eksperimentaal- ja arenduskeskuse osana. See hõlmab sinist inkubaatorit (vähemalt 6500 m ²), vesiviljeluskeskust (vähemalt 2000 m ²) ja vajalikke seadmeid (muu hulgas üldvarustus ning vesiviljelusuringute katsekeskuse ja -jaama paigaldamine). Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
10.9	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Uurimislava üleandmine	Uurimislava üleandmine				4. kv	2025	Moodsa uurimislava tarnimine. See peab suutma töötada väga sügaval, hõlmates kaasaegseid teadus- ja andmesideseadmeid, dünaamilist positsioneerimist, kaugjuhtimissõidukeid, pelaagilisi võrke, tragisid, kastsüdamikku, millel on kõrge tehnoloogilised standardid suutlikkuse ja kõrge energiatõhususega seadmete osas, et rahuldada mereuringute ja -seire või ookeanide säästva kasutamise edendamise valdkonnas praegusi vajadusi.
10.11	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Kahe mooduli tarnimine uuele uurimislavale	Kahe mooduli tarnimine uuele uurimislavale				2. kv	2026	Kahe mooduli pakkumine uuteks laevauuringuteks: Moodul ROV ja 1 traalimise seadmete moodul
10.10	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Merega seotud eksperimentaalse teadus- ja arenduskeskuse kasutuselevõtmine Assooridel (MarTECI keskus)	Merega seotud eksperimentaalse teadus- ja arenduskeskuse kasutuselevõtmine				2. kv	2026	Merega seotud eksperimentaalse teadus- ja arenduskeskuse loomine ja kasutuselevõtmine, mida saab jagada Assooride teadus- ja tehnoloogiasüsteemi institutsioonidega ning ettevõtetega, kes vastutavad teadus- ja arendustegevuse eest traditsioonilistes ja esilekerkivates piirkondades, nagu kalandus ja selle tooted, vesiviljelus, merebiotehnoloogia, biomaterjalid või meretehnoloogiad ja -seadmed. Keskuse kasutuselevõtmine (tehniline keskus MARTEC), mis asub Faiali

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				Assooridel (MarTECi keskus)						saarel. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
10.12	TC-C10-i05-RAA	Siht	Kalandus- ja vesiviljelussektori projektide lõpuleviimine		Number	0	15	1. kv	2026	15 projekti lõpuleviimine, mis on seotud kalalaevastiku moderniseerimise ja uuendamise, innovatsiooniga kalanduses ja vesiviljeluses energiatõhususe parandamiseks, protsesside ajakohastamisega, jäätmetekke vähendamisega merel ning ringmajanduse edendamiseks kõigis kalandus- ja vesiviljelussektorites ning püügitegevuse mitmekesistamisega. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades välistamisnimekirja (nagu on esitatud meetme kirjelduses) ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnavalasid õigusakte.
10.13	TC-C10-i06-RAM	Eesmärk	Mitmeotstarbelise uurimislava lepingu allkirjastamine	Mitmeotstarbelise uurimislava lepingu allkirjastamine				2. kv	2024	Mitmeotstarbelise uurimislava ehitamise lepingu allkirjastamine. Pädevuses nõutakse meetme kirjelduses sätestatud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tingimuse kohaldamist.
10.14	TC-C10-i06-RAM	Eesmärk	Energiatõhusa mitmeotstarbelise uurimislava tarnimine	Mitmeotstarbelise uurimislava üleandmine				2. kv	2026	Energiatõhusa mitmeotstarbelise uurimislava tarnimine. Ta võib tegutseda Madeira autonoomse piirkonna madalates vetes saarestiku saarte ümbruses ja avamerel.
10.15	TC-C10-i06-RAM	Siht	Kahe autonoomse mehitemata sõiduki tarnimine	Kahe autonoomse sõiduki tarnimine	Number	0	2	3. kv	2024	Kahe autonoomse mehitemata sõiduki tarnimine: <ul style="list-style-type: none"> • Autonoomne sõiduk pindalaga (USV) • Veealune autonoomne sõiduk (AUV) 1000M
10.16	TC-C10-i06-RAM	Eesmärk	Autonoomse mehitemata sõiduki tarnimine	Autonoomse mehitemata sõiduki tarnimine				4. kv	2025	Veealuse autonoomse mehitemata sõiduki tarnimine 6000M.

J.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering TC-C10-i03: Atlandi kaitseoperatsioonide keskus ja mereväeplatvorm

Investeeringu eesmärk on aidata lahendada mitmeid probleeme, sealhulgas jälgida ookeani ja atmosfääri biogeokeemilist mõõdet; kaardistada ja hinnata Portugali jurisdiktsiooni alla kuuluvaid maavarasid ja kõiki muid taastumatuid meremulla ja selle aluspinnase varusid; pidevalt kaardistada elusressursse (taastuvressursid) ja jälgida nende arengut; võidelda eeskirjade eiramise ja ebaseadusliku tegevuse vastu Portugali jurisdiktsiooni alla kuulavas ookeanis seoses ookeanitööstuse väärtusahelatega; loodusõnnetustele ja inimtegevusest tingitud katastroofidele reageerimine; aidata leevendada kahjulikku inimtegevust ookeanis (võideldes reostuse mõjudega, nagu makroplast); suurendada suutlikkust registreerida kogu merel saadud teave; luua uusi teadmisi ja luua teadmisi teabe ühendamise teel ning töötada välja prognoosimudelid erinevate aja- ja ruumiskaaladega.

Investeering seisneb süsteemi väljatöötamises, mis põhineb kolmel peamisel sambal: I sammas – mitmeotstarbeline mereplatvorm, millel on mitu tugevust ja mida kasutatakse järgmistel eesmärkidel: ookeaniseire, okeanograafiauuringud, mereökoloogia seire, ookeaniseire uute tehnoloogiate integreerimine ja ookeani sekkumine, sealhulgas õhu- ja veealused robotikasüsteemid); II sammas – tegevuskeskus, mis põhineb riiklikul mereandmebaasil ja digitaalsel võitlul ning teadus-, arendus-, uurimis- ja innovatsioonikeskuste võrgustikul, et tugevdada ookeanide jälgimise vahendeid, aidata kaasa eesmärgile luua digitaalne ookean, edendada teadmisi ja pakkuda lahendusi ookeaniga seotud sekkumiste jaoks, nagu õhu-, mere- ja merepõhja andmete kogumine, ookeaninähtuste tundmine ja ookeani kaardistamine teaduslikel eesmärkidel; ja III sammas – õppekeskuse Arsenal Academy loomine Alfeites (Akadeemia 4. 0). I sammas hõlmab mitmeotstarbelise platvormi loomist, eesliinitehnoloogia integreerimist ning ookeaniseirelaeva ja okeanograafilise uurimislaeva funktsioonide laiendamist muudele stsenaariumidele, nagu naftareostus või plasti, vetikate või meduuside õitseng, või mereökoloogia seiretegevustele, ning ookeanivaatluse, -seire ja -sekkumise uute tehnoloogiliste vahendite, näiteks õhus või merepõhjas paiknevate robotsüsteemide integreerimist. Platvorm võtab mitmeid meetmeid, näiteks: hädaolukorras tegutsemine, järelevalve, teaduslikud ja tehnoloogilised uuringud ning keskkonna- ja meteoroloogiline seire. Teise samba raames on operatsioonide keskuse eesmärk tugevdada ookeani jälgimise vahendeid, aidates kaasa eesmärgile luua digitaalne ookean, et võimaldada teadmiste loomist ja pakkuda lisaks lahendusi, mis tugevdavad riiklikku ja rahvusvahelist suutlikkust sekkuda ookeanidesse. III samba eesmärk on olla uuenduslik projekt merendussektori inimressursside koolitamiseks nii ettevõtetes juba töötavate inimeste kvalifikatsiooni ja kogemuste vahetamise kui ka laevamehaanika valdkonna spetsialistide ligimeelitamise kaudu. Arsenal Academy eesmärk on keskenduda koolitusele murrangulistes valdkondades, nagu robotika, telekommunikatsioon, biotehnoloogia, nanotehnoloogia, ühenduvus, tehisintellekt, suurandmed ja masinõpe.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering TC-C10-i07: Keskkonnahoidlik laevandus

Meetme eesmärk on kiirendada kauba- ja reisijateveo energiasüsteemi ümberkujundamist.

Investeering koosneb energiatõhususega seotud sekkumismeetmete toetusprogrammist kümnele kauba- ja reisijateveolaevale, millest vähemalt 70 % ületab 5000 kogumahutavuse (GT). Sekkumised peavad kuuluma vähemalt ühe järgmise liigituse alla: i) fossiilkütuste asendamise meetmed, ii) energiasäästumeetmed ja iii) täiendavad heitkoguste vähendamise meetmed.

Taotlustele antakse hinde süsinikdioksiidi (CO₂) heitkoguste vähendamise taseme hindamisel, mis on arvatud CO₂-mahukuse näitaja (CII) alusel, ja transporditööühiku kohta (protsentides) ning vääveloksiidide (SO_x), lämmastikoksiidide (NO_x) ja tahkete osakeste heite vähendamise taseme hindamisel protsentides. Hindamise näitajana kasutatakse ka olemasolevate laevade energiatõhususe indeksit (EEXI).

Tagamaks, et meede on koosõlas põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01), peab investeering aitama vähendada laeva kütusekulu vähemalt 10 %, väljendatuna kütuse grammides kandevõime tonni kohta meremiili kohta. Tarbimise arvutamiseks kasutatakse arvutuslike vedelike dünaamikat (CFD), paagikateid või samalaadseid tehnilisi arvutusi. Lisaks ei tohi laevad olla ette nähtud fossiilkütuste transpordiks.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

J.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötihiik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
10.5	TC-C10-i03	Eesmärk	Multifunktsionaalse mereplatvormi ja operatsioonikeskuse lepingu allkirjastamine	Multifunktsionaalse mereplatvormi ja operatsioonikeskuse lepingu allkirjastamine				3. kv	2023	<p>Ehituslepingu allkirjastamine pärast riigihanke(de) algatamist – I ja II sammas:</p> <p>I sammas – multifunktsionaalne mereplatvorm, See hõlmab umbes 100-meetrise multifunktsionaalse mereväeplatvormi ehitamist, millel on dünaamiline automaatne positsioneerimine, integreeritud platvormihaldussüsteem, juhtimissild ja operatsioonikeskus, veelune akustiline positsioneerimissüsteem, muu hulgas platvorm allveelaevade orbiidile saatmiseks ja/või autonoomsete süsteemide, kraanade ja helikopterite maabumiseks,</p> <p>Hõlmab ka suutlikkust käitada sõidukeid, mille sügavus on kuni 6 000 meetrit, autonoomsete maismaasõidukite parkimine ja täiendavad mereväevarad (sealhulgas autonoomsed ookeani pinnasõidukid, autonoomsed allveesõidukid, autonoomsed õhusõidukid, mehitamata õhusõidukid).</p> <p>II sammas – Operatsioonikeskus</p> <p>See hõlmab olemasolevate hoonete ja struktuuride renoveerimist, operatsioonikeskuse ja laborivõrgu arvuti- ja sidesüsteemide, kõrgjõudlusega andmetöötlus- ja infosalvestussüsteemide, sidesüsteemide (sealhulgas üliväikeste apertuuride terminalide (VSAT) televiisori vastuvõtusüsteemid (TVRO) ja koostalitlusvõime süsteemid teiste navigatsioonisüsteemidega, tarkvaraarendus ja immersioonid süsteemid) renoveerimist.</p>
10.6	TC-C10-i03	Eesmärk	Õppekeskuse Arsenal Academy loomine Alfeites	Õppekeskuse Arsenal Academy loomine Alfeites				4. kv	2023	Õppekeskuse Arsenal Academy loomine Alfeites (sealhulgas infrastruktuuri ajakohastamine ja seadmete (arvutite) ostmise; laboriseadmed, tehnoloogiline taristu, tööstuse 4.0 ja digiülemineku seadmed), koolitusvajaduste diagnoosimine, koolituskursuste väljatöötamine, esimeste koolituskursuste pakkumine juba enne kooli lõpetamist)
10.7	TC-C10-i03	Eesmärk	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine				2. kv	2026	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtiühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				vastuvõtmine						
10.17	TC-C10-i07	Eesmärk	Pakkumismenetluse algatamine laevade CO ₂ heite vähendamiseks	Pakkumismenetluse algatamine laevade CO ₂ heite vähendamiseks				3. kv	2023	Hankemenetluse algatamine kümne kauba- ja reisijateveolaeva CO ₂ heite vähendamiseks, mille kogumahutavus on üle 5 000 tonni (GT) vähemalt 70 %. Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01) ja aitavad vähendada laeva kütusekulu vähemalt 10 %, väljendatuna kütuse grammides kandevõime tonni kohta meremiili kohta kooskõlas meetme kirjelduses sätestatud nõuetega. See hõlmab ka nõuet järgida ELi ja liikmesriikide keskkonnaalaseid õigusakte.
10.18	TC-C10-i07	Siht	Laevade energiatõhususega seotud sekkumiste lõpuleviimine	Tõend laevade energiatõhususega seotud sekkumiste lõpuleviimise kohta	Number	0	10	2. kv	2026	Energiatõhususega seotud sekkumiste lõpuleviimine kümne kauba- ja reisijateveolaeva puhul, mille kogumahutavus on üle 5 000 tonni (GT) vähemalt 70 %.

K. OSA 11: Tööstuse CO2 heite vähendamine

Portugali taaste- ja vastupidavuskava komponent käsitleb tööstuse ja tööstusprotsesside panust CO2-neutraalsuse eesmärkide saavutamisse, nagu on kindlaks määratud CO2-neutraalsuse tegevuskavas aastani 2050 ning riiklikus energia- ja kliimakavas aastani 2030. See nõuab struktuurimuutusi, mis põhinevad tööstustegevuse ümberkorraldamisel, tootmisprotsesside muutumisel ja ressursside kasutamisel.

Selle komponendi eesmärk on edendada dekarboniseerimist, energia- ja ressursitõhusust ning alternatiivsete energiaallikate kasutamist tööstusprotsessides. Toetatavad projektid peavad olema seotud ka uute tehnoloogiate, innovatsiooni ja tööstuse digiteerimisega, püüdes saavutada suuremat tõhusust erinevates tootmis- ja organisatsioonilistes protsessides.

Komponent aitab kaasa rohepöördele Portugali tööstuses ja toetab selle konkurentsivõimet. See aitab täita riigipõhiseid soovitusi rohepöördesse tehtavate investeeringute kohta, eelkõige puhta ja tõhusa energia tootmise ja kasutamise kohta (riigipõhine soovitus 3-2020) ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute kohta (riigipõhised soovitus 3/2019 ja 2020).

K.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering TC-C11-i01: Tööstuse CO2 heite vähendamine

See investeering seisneb innovatsiooniprojektide edendamises ja rahalises toetamises neljas valdkonnas:

- vähese CO₂ heitega protsessid ja tehnoloogiad: eesmärk on toetada uute tehnoloogiate kasutuselevõttu või täiustatud tootmisprotsesse nende süsinikdioksiidiheite vähendamiseks, näiteks lisades uusi tooraineid ja ringmajanduse meetmeid, innovatsioonimeetmeid, seadmete asendamist ja/või kohandamist, energia lõpptarbimise elektrifitseerimise suurendamist;
- energiatõhususe meetmed: toetatavate projektide eesmärk on vähendada energiatarbimist ja kasvuhoonegaaside heitkoguseid, näiteks mootorite ja seadmete optimeerimise või asendamise, protsesside optimeerimise ning seire- ja tarbimisjuhtimissüsteemide vastuvõtmise kaudu;
- taastuvenergia kaasamine ja salvestamine, näiteks päikeseenergiasüsteemide paigaldamise, taastuvatest energiaallikatest toodetud soojuste tootmise, suure tõhususega koostootmise ning taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmise ja kasutuselevõtu kaudu, kui tehnoloogilised võimalused CO₂ heite vähendamiseks, sealhulgas elektrifitseerimise kaudu, on piiratud;
- CO₂ heite vähendamise tegevuskavade ja suutlikkuse suurendamise algatuste väljatöötamine, näiteks tõhusate tehnoloogiliste lahenduste kindlaksmääramine ja levitamine, koolitustegevus, teabevahetusplatvormid.

Toetust antakse hankemenetluste kaudu (2021–2024) nii väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele kui ka suurettevõtjatele tööstuse ja energiatootmise valdkonnas, sealhulgas tööstuspiirkondade juhtorganitele, energia ülekande- ja jaotusvõrguettevõtjatele, tööstus- ja energiaettevõtjate ühendustele ning muudele üksustele. Investeeringu eesmärk on toetada vähemalt 310 erineva suurusega projekti: väikesed (keskmiselt 1 000 000 eurot), keskmised (keskmiselt 5 000 000 eurot) ja suured (keskmiselt 10 000 000 eurot). Hankes keskendutakse kõige rohkem kasvuhoonegaaside heiteid tekitavatele sektoritele, kuid see on avatud kogu tööstussektorile, hõlmates nii HKSigiga hõlmatud kui ka hõlmatud käitisi. Sekkumise valdkonnas 024ter valitud projektide tulemusel väheneb kasvuhoonegaaside heide asjaomastes tööstuskäitistes vähemalt 30 %, mis aitab kaasa Portugali kliimaeesmärkide saavutamisele riikliku energia- ja kliimakava rakendamise raames.

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁴³; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁴⁴ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁴⁵ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁴⁶ seotud tegevus; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

⁴³ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁴⁴ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁴⁵ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁴⁶ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojätmete kompostimiseks ja biojätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

K. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk /	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
		Siht			Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
11.1	TC-C11-i01	Eesmärk	Esimene pakkumismenetlus tööstusliku dekarboniseerimise projektide jaoks	Esimene avatud hankemenetlus				4. kv	2021	<p>Esimese projektikonkursi avamine tööstuse CO2-heite vähendamise projektide jaoks, mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese süsinikdioksiidiheitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; taastuvenergia ja energia salvestamise kaasamine; ning ettevõtete mõjuvõimu suurendamine.</p> <p>Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätamise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnavalaste õigusaktide järgimise nõuet.</p> <p>Selle pakkumiskutsega tagatakse, et otseseid ja kaudseid kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendatakse keskmiselt 30 % võrra selliste tööstuskäitiste puhul, mida toetatakse projektidele, mis vastavad sekkumisvaldkonnale 024b. Esmajärjekorras toetatakse projekte, mille CO2-heite vähendamise tõhusus on kõige suurem.</p>
11.2	TC-C11-i01	Eesmärk	Rahalist toetust andvate lepingute allkirjastamine	Rahalist toetust andvate lepingute allkirjastamine				4. kv	2023	<p>Vähemalt 383 000 000 eurot antakse tööstusliku CO2-heite vähendamise projektidele, mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese süsinikdioksiidiheitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; taastuvenergia ja energia salvestamise kaasamine; ning ettevõtete mõjuvõimu suurendamine.</p> <p>Lepingute sõlmimisel eespool eesmärgis nimetatud projektikonkursside alusel väljavalitud projektidega tagatakse vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätamise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnavalaste õigusaktide järgimise nõuet.</p>

11.3	TC-C11-i01	Siht	Rahaline toetus tööstuse dekarboniseerimisproj ektidele		Number	0	310	4. kv	2025	Tööstuse CO2 heite vähendamiseks rahalist toetust saanud projektide arv, mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese süsinikdioksiidheitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; ning taastuenergia ja energia salvestamise kaasamine. Toetatavatele tööstuskäitistele tagatakse kasvuhoonegaaside otsese ja kaudse heite vähendamine keskmiselt 30 % võrra projektide puhul, mis vastavad sekkumisvaldkonnale 024ter ja olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), sealhulgas ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud käitiste puhul, et tagada, et toetust saavad käitised saavutavad prognoositud kasvuhoonegaaside heite, mis on väiksem kui komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447 LHÜde tasuta eraldamiseks kehtestatud võrdlusalus.
------	------------	------	--	--	--------	---	-----	-------	------	--

L. OSA 12: Biomajandus

See komponent käsitleb elujõulise, jätkusuutliku, ringluspõhise ja konkurentsivõimelise biomajanduse arendamisega seotud probleeme. Selline üleminek peaks toetama tööstuse ajakohastamist ja konsolideerimist, luues uusi väärtusahelaid ja keskkonnasõbralikumaid tööstusprotsesse.

Selle komponendi eesmärk on edendada ja kiirendada bioloogilistest ressurssidest pärinevate suure lisandväärtusega toodete väljatootamist alternatiivina fossiilsetele materjalidele.

Selle komponendi meetmete eesmärk on toetada üleminekuga seotud struktuurimuutusi ning need aitavad lahendada praeguseid ülemaailmseid ja kohalikke probleeme, sealhulgas kliimamuutusi, fossiilkütustest sõltuvuse vähendamist ja säästvaid arengut. Eraldi toetatakse kolme sektorit (tekstiili- ja rõivatööstus, jalatsitööstus ja loodusliku vaigu tootmine), et arendada bioressursipõhiseid tooteid ja muuta need ressurssitõhusamaks. Komponent toetab riigipõhiste soovitude täitmist, mis käsitlevad investeringuid rohepöördesse, eelkõige puhtasse ja tõhusasse energiatootmisse ja -kasutusse (riigipõhine soovitus 3 2020), investeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni (riigipõhised soovitusel 3 2019 ja 2020) ning üleminekut ringmajandusele, eelkõige suurendades jäätmetekke vältimist, ringlussevõttu ja korduskasutamist, et suunata jäätmed prügilatest ja põletusseadmetest eemale (riigipõhised soovitusel nr 3 2022 ja 2023).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

L.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeringute kirjeldus

Reform TC-r25: Kestlik biomajandus

Reformi eesmärk on edendada ja stimuleerida bioloogiliste ressursside kaitset ja tõhusat kasutamist. Reform on kooskõlas Portugali kestliku biomajanduse tegevuskavaga, mille üle toimub avalik konsultatsioon ja mis toimib riikliku säästva arengu strateegilise raamistikuna. Osana jõupingutustest biomajanduse edendamiseks hindab Portugal ka fiskaalstiimuleid, mis võiksid tõhustada taastumatute loodusvarade asendamist muude bioressursipõhiste ressurssidega.

Reform hõlmab uue üldise jäätmekäitlussüsteemi (RGGR) ja säästvate bioressursipõhiste toodete ostmise kriteeriumide lisamist keskkonnahoidlike riigihangete riiklikkusse strateegiasse selle läbivaatamisel. Reformi eesmärk on tegeleda peamiste takistuste ja piirangutega, mis on tuvastatud bioloogiliste ressursside väärtustamisel jätkusuutliku ja ringluspõhise biotööstuse arendamiseks, järgides astmelisuse põhimõtet.

Uue üldise jäätmekäitluskava rakendamise kaotatakse vähemalt piirangud kõrvalsaaduste või jäätmete kasutamisele uute toodete puhul, lihtsustades ainete või esemete kõrvalsaadusteks liigitamise menetlusi, sealhulgas teistest ELi riikidest pärit toodete puhul. Uus üldine jäätmekäitluskava võeti vastu 2020. aasta detsembris.

Keskkonnahoidlike riigihangete riiklik strateegia vaadatakse läbi, et lisada sellesse vähemalt kohustuslikud ökoloogilised kriteeriumid, mis on seotud teenuste ja toodete hankimisega (eelkõige ehituse valdkonnas), integreerides säästvad bioressursipõhised tooted.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2022.

Investeering TC-C12-i01: Biomajandus

Investeeringu eesmärk on toetada bioressursipõhiste materjalide kaasamist tootmisprotsessidesse kolmes sektoris: tekstiil ja rõivad, jalatsid ja looduslik vaik.

Peamine vahend on rahaline toetus, mida antakse konsortsiumidega sõlmitud programmilepingute kaudu, mis hõlmavad teadus- ja innovatsiooniasutusi, ettevõtteid ja lõppkasutajaid ning mis valitakse välja konkurentsipõhise menetluse teel. Toetatavad tegevused hõlmavad teadus-, arendus- ja tootliku innovatsiooni projekte, digiteerimisprojekte ja arenenud tootmistehnoloogiaid, spetsiaalseid koolitus- ja võimestamisprogramme, omamaise loodusliku vaigu tootmist ning säästva tootmise ja tarbimisega seotud teadlikkuse suurendamise meetmeid. Väljavalitud projektid peavad aitama kaasa vähemalt ringmajanduse arendamisele ja heitkoguste vähendamise eesmärkidele Portugalis. Projektidel on järgmised eesmärgid:

- uute tootmisprotsesside väljatöötamine suurema lisandväärtusega toodete loomiseks, mis sisaldavad ja kasutavad bioloogilisi ressursse (metsa biomass, põllumajandus- ja agrotööstuse jäägid ja kõrvalsaadused);
- tehniliste protsesside arendamine tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ja vaigutöötlemise sektori ringluse parandamiseks; ning
- aidata kaasa jäätmekäitlusele nendes sektorites.

Teadus-, arendus- ja innovatsiooniprojekte toetatakse eesmärgiga töötada välja uued tootmisprotsessid selliste suurema lisandväärtusega toodete loomiseks, mis hõlmavad ja kasutavad bioloogilisi ressursse (metsa biomass, põllumajanduslikud ja agrotööstuslikud jäägid ja kõrvalsaadused), tehnoloogilisi protsesse, et parandada tekstiili- ja rõivatööstuse, jalatsi- ja vaigutöötlemissektori ringlust, ning aidata kaasa jäätmekäitlusele nendes sektorites. Väljavalitud projektid aitavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet.

Neid meetmeid täiendavad konkreetsed ja täiendavad hankemenetlused metsa majandamiseks ja loodusliku vaigu tootmiseks. See hõlmab vaigutootmisspetsialistide tulekahjude ennetamise meetmete toetamist, masinate ja seadmete ostmist Looduse ja Metsakaitse Instituudi (ICNF) poolt ning merepirnimetsade kaitset ja taastamist. Metsamaa majandamise edendamiseks aitab see investeering ära hoida ja leevendada maapiirkondade tulekahjude mõju, aidates vähendada saasteainete heidet atmosfääri.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Eelkõige selleks, et tagada vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), peavad loodus- ja metsakaitseinstituudi (ICNF) ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed olema heitevabad. Kui heiteta alternatiive ei ole, peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed vastama sektori parimale võimalikule keskkonnatoime tasemele. Lisaks sellele jäetakse tulevaste projektikonkursside juhistes sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁴⁷; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames

⁴⁷ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁴⁸ madalam; iii) prügilate, jäätme põletustehaste⁴⁹ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁵⁰ seotud tegevus; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Reform TC-C12-r39: Ringmajanduse ja tõhusama jäätmekäitluse edendamine

Reformi eesmärk on parandada jäätmetekke vältimist, jäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamist, ringlussevõttu ja taaskasutamist ning jäätmete kõrvaesuunamist ning edendada ringmajandust.

Reformiga:

- Soodustada veelgi ökodisaini tööstustoodete puhul, ühtlustades tootjate poolt kasutatava ökomodulatsiooni kriteeriume. Need kriteeriumid muudetakse laiendatud tootjavastutusega hõlmatud integreeritud süsteemide rakendamiseks korraldusasutustele (toodete tootjaid, pakendajaid ja pakendamisteenuse osutajaid esindavad ühendused) kohustuslikuks. Kriteeriumidega tagatakse, et dekreetseaduse nr 152/D/2017 artikli 15 lõigete 3 ja 4 kohased finantsmudelid kajastavad toote mõju keskkonnale ja jäätmekäitluse tegelikke kulusid, ning loovad rahalisi stiimuleid vastupidavamate, parandatavate ja ringlussevõetavate toodete jaoks, kohandades tootjate makstavaid tasusid.
- Kehtestada taaskasutamise stimuleerimiskava (hoiuste ja tagasimaksete süsteem) ühekordselt kasutatavate plast-, raudmetalli- ja alumiiniumipudelite jaoks.
- Võtta pärast teostatavusuuringut kasutusele stiimulite süsteem elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete eri kategooriate tagasivõtmiseks.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

⁴⁸ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁴⁹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevates jaamades, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁵⁰ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojätmete kompostimiseks ja biojätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

L. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühtik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
12.1	TC-C12-i01	Eesmärk	Programmi Resineiros vigilantes 2021. aasta protokoll allkirjastamine	Programmi Resineiros vigilantes 2021. aasta protokoll allkirjastamine				3. kv	2021	Protokoll sõlmimine Institute for Nature and Forest Conservation, I. P. ja riikliku vaigutootjate kutseliidu (Resipinus) vahel maapõlengute seireks ja avastamiseks.
12.2	TC-C12-i01	Eesmärk	Konsortiumide esitatud projektide heakskiitmine uute biomajanduse toodete, tehnoloogiate ja protsesside arendamiseks tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ja loodusliku vaigu sektoris	Uute biomajandustoodete, -tehnoloogiate ja -protsesside arendamise projektide heakskiitmine				2. kv	2022	Valikukomitee kiidab heaks konsortsiumi esitatud projektid uute biomajandustoodete, -tehnoloogiate ja -protsesside arendamiseks tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ja loodusliku vaigu sektoris. Konsortsiumide poolt toetuse saamiseks esitatud projektid kuuluvad ühe järgmise programmi alla: „Säästva ja ringluspõhise biomajanduse edendamine tekstiilitööstuses ja rõivatööstuses“, „Säästva ja ringluspõhise biomajanduse edendamine jalatsisektoris“ ning „Looduslike ressursside edendamine ja väärtustamine“. Nad keskenduvad vähese CO2-heitega majandusele, vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele puhta tehnoloogia lahenduste, vähese mõjuga alternatiivide ja parima võimaliku tehnika kasutamise kaudu. Projektide valikukriteeriumides nõutakse, et kõik toetatud teadus- ja arendustegevuse projektid tagaksid otsese ja kaudse süsinikdioksiidiheite vähenemise. Valitud projektid peavad vastama olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
12.3	TC-C12-i01	Siht	Bioressursipõhiseid ressursse ühendavad uued tooted, tehnoloogiad ja katseprotsessid		Number	0	15	4. kv	2025	Uued tooted, tehnoloogiad ja katseprotsessid, mis integreerivad bioressursipõhiseid ressursse. See hõlmab vähemalt 10 uut toodet või tehnoloogiat (tehnoloogilise valmisoleku tase 6-7) ja vähemalt viit tööstuslikku katseprotsessi (tehnoloogilise valmisoleku tase 7-9) järgmistes sektorites: tekstiil, jalatsid, vaigu tootmine.
12.4	TC-C12-i01	Siht	Vaigutootmise potentsiaaliga		ha	0	8500	4. kv	2025	Merimännimetsade ala, mis on arendatud looduslike regenereerimismeetodite ja okaspuuksade lõikamise

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			meremännimetsade arendamine							abil.
12.5	TC-C12-r25	Eesmärk	Uue üldise jäätmekäitluskorra jõustumine	Uue üldise jäätmekäitluskorra jõustumine				3. kv	2021	Jõustub uus üldine jäätmekäitlussüsteem (RGGR), mis lihtsustab haldusmenetlust ja vähendab kõrvalsaaduste kasutamisega seotud kulusid.
12.6	TC-C12-r25	Eesmärk	Keskonnahoidlike riigihangete muudetud riikliku strateegia jõustumine	Keskonnahoidlike riigihangete muudetud riikliku strateegia jõustumine				3. kv	2022	Jõustub keskkonnahoidlike riigihangete muudetud riiklik strateegia, milles määratakse kindlaks ökoloogilised kriteeriumid, mis on seotud teenuste ja toodete hankimisega, integreerides säästvad bioressursipõhised materjalid, sealhulgas kohustuslike ökoloogiliste kriteeriumide kehtestamise kaudu.
12.7	TC-C12-r39	Eesmärk	Ökomodulatsiooni kriteeriumide ühtlustatud määratluse jõustumine	Õigusakti säte, mis osutab ökomodulatsiooni kriteeriumide ühtlustatud määratluse jõustumisele				4. kv	2023	Jõustub õigusakt, milles sätestatakse laiendatud tootjavastutuse raames integreeritud süsteemides rahaliste hüvede ökomoduleerimise kriteeriumide ühtlustatud ja kohustuslik määratlus.
12.8	TC-C12-r39	Eesmärk	Taaskasutamise stimuleerimiskava (hoiuste ja tagasimaksete süsteem) ühekordselt kasutatavate plastpudelite, raudmetallide ja alumiiniumi puhul	Hoiuste ja tagasimaksete süsteemi kasutuselevõtmine				4. kv	2023	Käivitatakse tagatisrahasüsteem, mida kohaldatakse ühekordselt kasutatavate plastpudelite, raudmetallide ja alumiiniumi suhtes.
12.9	TC-C12-r39	Eesmärk	Elektri- ja elektroonikaseadmete tagasivõtukava	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				4. kv	2025	Pärast sõltumatut teostatavusuuringut ja kui uuring on positiivne, jõustuvad õigusaktid, millega kehtestatakse õiguslik raamistik elektri- ja elektroonikaseadmete jätmete tagasivõtusüsteemi kasutuselevõtuks.

M. KOMPONENT 13. Hoonete energiatõhusus

Rahastamisvahendiga lahendatakse järgmised probleemid. Eluasemesektor moodustab 18 % energiatarbimisest ja teenindussektor 14 %. Seetõttu on hoonetel Portugali jaoks oluline roll CO₂-neutraalsuse eesmärkide saavutamisel. Selles valdkonnas ja eelkõige eluasemesektoris võetavad meetmed võivad samuti aidata leevendada energiaostuvõimetust, mis on Portugalis endiselt oluline probleem, kuna nende leibkondade osakaal, kes ei suuda kodusid piisavalt soojana hoida, on 2019. aastal endiselt 19 %. Portugal on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks CO₂-neutraalsus ja peab seetõttu edendama oma hoonete CO₂ heite vähendamist, parandades samal ajal elamistingimusi (mugavus siseruumides ja nende kvaliteeti) ja taskukohasust. See saavutatakse hoonete energiatõhususe suurendamisega, kombineerides energiatõhususe ja taastuvenergia elektrifitseerimisega ning suunates kütteostuvõimetuse vastu võitlemise eelkõige väikese sissetulekuga leibkondadele.

Tehakse kindlaks mitu turutõrget, mis vastavad mitmele probleemile, mis kipuvad lükkama edasi hoonefondi ümberkujundamist ja võimaliku energiasäästu kasutamist, näiteks:

- vähene arusaamine energiakasutusest ja võimalikust säästust;
- piiratud renoveerimis- ja ehitustegevus finantskriisijärgses olukorras;
- atraktiivsete rahastamistoodete puudumine;
- vähene teave hoonefondi kohta ning
- tõhusate ja arukate tehnoloogiate piiratud kasutamine.

Komponendi eesmärk on renoveerida avaliku ja erasektori hooneid, et parandada nende energiatõhusust ja mugavust, vähendades samal ajal riigi energiaarvet ja -sõltuvust, kasvuhoonegaaside heidet ja energiasõltuvust, leevendada kütteostuvõimetust ja integreerida taastuvad energiaallikad tehiskeskonda. See peaks tooma inimestele ja ettevõtetele mitmesugust sotsiaalset, keskkonnaalast ja majanduslikku kasu, näiteks kohalike töökohtade loomine ja õhusaaste vähendamine.

Selle komponendiga toetatakse rohepöördesse, eelkõige puhtasse ja tõhusasse energiatootmisse ja -kasutusse investeerimist käsitleva riigipõhise soovitus (riigipõhine soovitus 3-2020) elluviimist. See on seotud renoveerimist käsitleva juhtalgatusega ja on ka osa rohepöördest.

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

M.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering TC-C13-i01: Elamute energiatõhusus

Selle investeeringu eesmärk on edendada eraomandis olevate eluhoonete energiatõhusaks renoveerimist, võtta kasutusele energiatõhusad lahendused, asendada ebatõhusad seadmed ja suurendada installeeritud võimsust, et edendada energia- ja ressursitõhusust, suurendada oma tarbeks toodetud taastuvenergia tarbimist ja võidelda energiaostuvõimetuse vastu.

Investeering koosneb järgmistest meetmetest:

- Toetada hoonete renoveerimist, energiatõhusust, CO₂ heite vähendamist, veetõhusust ja ringmajandust edendavate projektide kulusid (tavaliselt 50–70 % kogukuludest). Seda tehakse igal aastal avaldatavate teadete kaudu.
- Madala sissetulekuga energiaostuvõimetute leibkondade puhul (kus võib subsideerida kuni 100 % kuludest) on selliste meetmete puhul vaja tihedamat koostööd kesk- ja kohalike omavalitsuste ning muude osalejate, näiteks kohalike ühenduste vahel. *Vales eficiência* või energiatõhususe vautšereid, mille väärtus on keskmiselt 1 300 eurot, väljastatakse ja tarnitakse energiaostuvõimetutele leibkondadele, mis annavad saajale õiguse teha teatavaid töid, energiatõhusaid lahendusi, seadmeid ja energiakasutuse elektrifitseerimist.
 - o Toetusmaterjale levitatakse, et aidata teha otsuseid parimate energiatõhususe meetmete kohta.
 - o Samuti tehakse kättesaadavaks sidekanalid ja ühtsed kontaktpunktid, mis aitavad selgitada kahtlusi selle kohta, kuidas seda toetust saada, kooskõlastatult erinevate riiklike ja kohalike asutustega, et tarbijad saaksid teha parimaid investeerimisotsuseid.

Kavandatud investeeringu eesmärk on saavutada primaarenergia keskmine sääst ligikaudu 200 ktoe ja vähendada CO₂ heidet ligikaudu 150 kt võrra.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C13-i02: Keskvalitsuse hoonete energiatõhusus

Selle investeeringu eesmärk on edendada keskvalitsuse hoonete energiatõhusamaks renoveerimist, edendada energia- ja ressursitõhusust ning suurendada oma tarbeks toodetud taastuvenergia tarbimist.

Need investeeringud hõlmavad renoveerimist, energiatõhusust, CO₂ heite vähendamist, veekasutuse tõhusust ja ringmajandust edendavaid meetmeid hoonetes.

- Euroopa ökoinnovatsiooni tegevuskava ECO.AP 2030 raames avaldatakse igal aastal teated eri liiki hoonetega seotud sekkumiste kohta, mis määratakse kindlaks koostatavates tõhususkavades. AP 2030 on kättesaadav ka selleks, et pakkuda kesksetele ametiasutustele tehnilist tuge projektide kindlaksmääramisel ja nende rakendamise edendamisel.

- Abimaterjale levitatakse avaliku halduse ametnikele, et aidata neil otsustada parimate energiatõhususe meetmete üle.

Kavandatud investeeringu eesmärk on saavutada primaarenergia keskmine sääst ligikaudu 185 ktoe ja CO₂ heitkoguste vähendamine ligikaudu 140 kt võrra.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C13-i03: Teenustesektoris kasutatavate hoonete energiatõhusus

Selle investeeringu eesmärk on edendada teenindussektoris kasutatavate hoonete energiatõhusamaks renoveerimist, edendada energia- ja ressursitõhusust ning suurendada omatarbeks toodetud taastuvenergia tootmist.

Kõnealune investeering koosneb järgmistest meetmetest:

- Igal aastal avaldatakse teated, et taotleda toetust (tavaliselt 50–70 % kogukuludest), et jagada need kulud eri liiki hoonetes, et parandada nende energiatõhusust ja keskkonnatoimet.
- Toetusmaterjale levitatakse, et aidata teha otsuseid parimate energiatõhususe meetmete kohta.
- Samuti tehakse kättesaadavaks sidekanalid, mis aitavad selgitada kahtlusi selle kohta, kuidas seda toetust saada, kooskõlastatult erinevate riiklike ja kohalike asutustega, et tarbijad saaksid teha parimaid investeerimisotsuseid.

Kavandatud investeeringu eesmärk on saavutada primaarenergia keskmine sääst ligikaudu 50 ktoe ja CO₂ heitkoguste vähendamine ligikaudu 30 kt võrra.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

M.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
13.1	TC-C13-i01	Siht	Eraelamute energiatõhususe parandamine		m ²	0	830 000	2. kv	2024	Renoveeritud eraelamute pindala. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
13.2	TC-C13-i01	Siht	Eraelamute energiatõhususe parandamine		m ²	830 000	1 020 000	2. kv	2025	Renoveeritud eraelamute pindala. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
13.3	TC-C13-i01	Siht	Energiatõhususe vautšerid, mida jagatakse kütteostuvõimetutele leibkondadele, et asendada vanad seadmed ja võtta kasutusele energiatõhusad lahendused		Number	0	100 000	3. kv	2025	Selliste nn tõhusvautšerite arv, mille väärtus on keskmiselt 1300 eurot ja mis on jaotatud kütteostuvõimetutele leibkondadele (selliste leibkondade hulgas, kelle suhtes kohaldatakse sotsiaaltariife), et osta energiatõhusaid seadmeid, näiteks soojustumpasid, ning teha töid leibkondade enda energiatõhususe parandamiseks. See hõlmab paigaldusteenuid ja varasemate seadmete kogumist (suunates need keskkonnateadlikusse lõppsihtkohta).
13.4	TC-C13-i01	Siht	Täiendav taastuvenergia tootmisvõimsus omatarbeks tarbimiseks ja taastuvenergiakogukondades kasutamiseks erasektori elamusektoris		MW	0	35	4. kv	2025	Täiendav taastuvenergia tootmise võimsus (nt fotogalvaanilised paneelid ja akud, kui viimati nimetatud tehnoloogia välja kujuneb), mis on paigaldatud omatarbimiseks ja kasutamiseks erasektori elamumajandussektori taastuvenergiakogukondades.
13.5	TC-C13-i02	Siht	Keskvalitsuse hoonete energiatõhususe parandamine		m ²	0	1 065 000	1. kv	2025	Keskvalitsuse renoveeritud hoonete pindala. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühhik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
13.6	TC-C13-i02	Siht	Keskvalitsuse hoonete energiatõhususe parandamine		m ²	1 065 000	1 255 000	4. kv	2025	Keskvalitsuse renoveeritud hoonete pindala. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
13.7	TC-C13-i02	Siht	Täiendav taastuenergia tootmisvõimsus omatarbeks ja kasutamiseks keskvalitsuse hoonete taastuenergiakogukondades		MW	0	28	4. kv	2025	Täiendav taastuenergia tootmise võimsus (nt fotogalvaanilised paneelid ja akud, kui viimane tehnoloogia välja kujuneb) omatarbimiseks ja kasutamiseks keskvalitsuse hoonetes asuvates taastuenergiakogukondades.
13.8	TC-C13-i03	Siht	Erateenuseid osutavate hoonete energiatõhusaks renoveerimine		m ²	0	315 000	1. kv	2025	Erateenistuste kasutuses olevate renoveeritud hoonete pindala. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
13.9	TC-C13-i03	Siht	Erateenuseid osutavate hoonete energiatõhusaks renoveerimine		m ²	315 000	360 000	4. kv	2025	Erasektoris kasutatavate renoveeritud hoonete pindala. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
13.10	TC-C13-i03	Siht	Täiendav taastuenergia tootmisvõimsus omatarbeks ja taastuenergiakogukondades kasutamiseks erasektoris		MW	0	30	4. kv	2025	Täiendav taastuenergia tootmise võimsus (nt fotogalvaanilised paneelid ja akud, kui viimane tehnoloogia välja kujuneb) omatarbimiseks ja kasutamiseks taastuenergiakogukondades erasektoris.

N. KOMPONENT 14: Vesinik ja taastuvad energiaallikad

Portugal on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks CO₂-neutraalsus, asetades riigi Pariisi kokkuleppe alusel kliimamuutuste vastases võitluses juhtivale kohale. CO₂-neutraalsuse 2050. aasta tegevuskavas (RNC 2050) seatakse CO₂ heite vähendamise eesmärkideks vähendada heitkoguseid rohkem kui 85 % võrreldes 2005. aasta heitega ja saavutada CO₂- sidumise võime 13 000 000 tonni. Komponent on suunatud nn raskesti ligipääsetavatele sektoritele, edendades taastuvvesiniku kasutuselevõttu.

Komponendi eesmärk on edendada energiasüsteemi ümberkujundamist ning tööstuse ja transpordi CO₂ heite vähendamist, keskendudes eelkõige taastuvvesiniku ja muude taastuvgaaside tootmisele. Autonoomsete piirkondade puhul keskendutakse taastuenergia (geotermiline, tuule-, fotogalvaaniline ja hüdroenergia) kasutuselevõtule ja salvestamisele. See komponent on väga oluline, et vähendada kohalikku energiasõltuvust kohalikest allikatest energia tootmise kaudu, parandada kaubandusbilanssi ja suurendada kodumaise majanduse vastupanuvõimet.

See komponent toetab riigipõhise soovitusel käsitlemist, et keskenduda rohepööratavate toetavatele investeeringutele, keskendudes taastuenergia tootmisele (riigipõhised soovitused 3/2019 ja 2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

N.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r29: Riiklik vesinikustrateegia (EN-H2)

Meetme eesmärk on võtta energiasektoris kasutusele stimuleeriv ja stabiliseeriv element, edendades taastuvvesiniku järkjärgulist kasutuselevõttu, mis on säästvam tugisammas terviklikumale strateegiale üleminekuks vähese CO₂ heitega majandusele. See strateegia kujundab vesiniku praegust ja tulevast rolli energiasüsteemis ning pakub välja rea meetmeid ja eesmärke vesiniku lisamiseks erinevatesse majandussektoritesse. See hõlmab ka selliseks üleminekuks vajalike tingimuste loomist, muu hulgas õigusakte ja reguleerimist, ohutust, standardeid, innovatsiooni ja arengut ning rahastamist. Meede hõlmab riikliku gaasiülekandevõrgu muudetud määrust ja riikliku gaasijaotusvõrgu määrust, mille peab heaks kiitma energeetika ja geoloogia peadirektoraat. Muudetud määrus võimaldab luua tingimused ühendusteks gaasi ülekandetaristutega, eelkõige taastuvallikatest pärit gaaside, sealhulgas taastuvvesiniku ja vähese süsinikusisaldusega gaaside sissejuhtimiseks, ning määrata kindlaks nende gaaside võrkudesse sissejuhtimise miinimum- ja maksimumprotsendid. Lisaks sisaldab muudetud määrus vajalikke muudatusi tehnilistes standardites, millega tagatakse teenuse kvaliteet ja nende taristute ohutu kasutamine kõigi kasutajate jaoks.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Investeering TC-C14-i01: Vesinik ja taastuvad gaasid

Meetme eesmärk on toetada eraprojekte taastuvvesiniku ja muude taastuvgaaside tootmiseks oma tarbeks või võrku sisestamiseks.

Investeering koosneb taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmist, säilitamist, transporti ja jaotamist soodustavatest meetmetest, mille eesmärk on suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside osa energiatarbimises, vähendada kasvuhoonegaaside heidet, vähendada energiasõltuvust ja parandada energiavarustuse kindlust. Toetatakse mitmesuguseid rakendusi, nagu taastuvgaaside kasutamine transpordis ja taastuvgaaside suunamine maagaasivõrku.

Taastuvatest energiaallikatest gaaside, näiteks taastuvvesiniku või biometaaniga tootmisel üksnes taastuvatest energiaallikatest võib kasutada mitmesuguseid tehnoloogiaid, näiteks: Elektrolüüs;

Termokeemilised ja hüdrotermilised protsessid; Bioloogilised protsessid (biofotolüüs ja kääritamine); biogaasi rikastamine biomassi materjalide anaeroobsel kääritamisel (v. a biogaasi tootmine); metageenimine (taastuv vesinik koos ringlussevõetud süsinikdioksiidiga).

Investeeringutel on väga eriline fookus ja nende eesmärk on suurendada taastuvvesiniku ja muude taastuvgaaside tootmiseks paigaldatud võimsust, sealhulgas taastuvvesiniku tootmiseks paigaldatud elektrolüüserite võimsust. Projekti rakendatakse avatud ja mittediskrimineerivate pakkumismenetluste kaudu, et toetada projekte maksimaalselt 15 000 000 EUR ulatuses projekti kohta.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Investeering TC-C14-i02-RAM: Taastuvelektri tootmine Madeira saarestikus

Meetme eesmärk on toetada taastuenergia tootmist, salvestamist, edastamist ja jaotamist. Kõnealuse investeeringuga hõlmatud projektid võimaldavad suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia osa, mis on kättesaadav igal saarel. Need investeeringud aitavad kaasa elektritootmise CO₂ heite vähendamise strateegiale, suurendades riigi majanduse vastupanuvõimet.

Investeering koosneb järgmistest osainvesteeringutest:

- Vee Serra hüdroelektrijaama ja Calheta I hüdroelektrijaama täielik renoveerimine ja renoveerimine, et taaselustada 6,2 MW installeeritud võimsust ja suurendada ülesseatud võimsust 4 MW lisamisega;
- Suurendada akusalvestussüsteemide installeeritud võimsust, lisades salvestusvõimsuse vähemalt 21 MW/27MWh;
- Paigaldada uus sünkroonkompensaator võimsusega vähemalt 15 MVA_r;
- Suurendada elektrivõrgu võimsust, et integreerida uus installeeritud võimsus vähemalt 48 MW taastuvatesse energiaallikatesse elektrisüsteemides (40 MW Madeira + 8 MW Porto Santo);
- 130 000 ühendatud nutiarvesti paigaldamine ja 8 750 tänavavalgustuspunkti asendamine vähese energiatarbimisega lahendustega (sealhulgas tänavavalgustuse haldamise ajakohastamine).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C14-i03-RAA: Energiasüsteemi ümberkujundamine Assooridel

Meetme eesmärk on arendada välja tippasemel elektritaristu ja rakendada uuenduslike tehniliste lahendustega projekte, et suurendada energiasõltumatust. Assooridel moodustab taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia praegu umbes 40 % piirkonna kogutoodangust, millest umbes 24 % pärineb geotermilisest energiast saarestiku kahel suurimal saarel. Ülejäänud 60 % elektrist toodetakse fossiilkütustest, kütteõlist ja diislikütusest, mis kujutab endast suurt iga-aastast kulu mitte ainult kütuse ostuhinna, vaid ka maismaalt saartele meritsi transportimise ja saartevahelise jaotuse tõttu. Selline tootmine kujutab endast lisaks sellega kaasnevatele suurtele kuludele suurt välissõltuvust, mis võib riikliku või rahvusvahelise kriisi olukorras ohustada saarestiku energiavajaduste rahuldamist.

Investeering koosneb järgmistest osainvesteeringutest:

- Suurendada ülesseatud taastuenergia tootmisvõimsust, peamiselt geotermilise energia tootmise võimsust 12 MW võrra ja taaselustada juba paigaldatud geotermiline elektrijaam 5 MW võrra;
- Suurendada Corvo saarel taastuvatest energiaallikatest elektri tootmise ülesseatud võimsust fotogalvaanilise ja tuulepargi paigaldamise teel 850 kW võrra;
- Uute elektrisalvestussüsteemide paigaldamine Santa Maria, São Jorge, Pico, Faial, Flores ja Corvo saartele vähemalt 20 MW võrra;
- Uute väikeste fotogalvaaniliste elektritootmisüksuste paigaldamine detsentraliseeritud tootmise ja tarbimise jaoks kokku 11,2 MW ulatuses.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

N.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möödühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
14.1	TC-C14-r29	Eesmärk	Riikliku gaasiülekandevõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine	Riikliku gaasiülekandevõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine				3. kv	2021	Riikliku gaasiülekandevõrgu muudetud määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine. Riikliku gaasiülekandevõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse muudatused kiidab heaks energeetika ja geoloogia peadirektoraat. Määrustega võimaldatakse kehtestada gaasi ülekandetaristu ühenduste tingimused, eelkõige taastuvallikatest pärit gaaside, sealhulgas taastuvvesiniku sissejuhtimise tingimused, ning määrata kindlaks nende gaaside võrkudesse sissejuhtimise miinimum- ja maksimumprotsendid. Lisaks sisaldavad need vajalikke muudatusi tehnilistes standardites, millega tagatakse teenuse kvaliteet ja nende taristute ohutu kasutamine kõigi kasutajate jaoks.
14.2	TC-C14-i01	Eesmärk	Esimene pakkumismenetlus taastuvenergia tootmise projektide jaoks	Esimene avatud hankemenetlus				3. kv	2021	Esimese projektikonkursi algatamine selliste projektide valimiseks, mida toetatakse vähemalt 88 MW uue installeeritud taastuvvesiniku ja taastuvgaasi energiavõimsuse puhul, mille olelusringi jooksul tekkivad kasvuhoonegaaside heitkogused on nullilähedased või nullilähedased.
14.3	TC-C14-i01	Siht	Täiendav taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest toodetud gaasi tootmisvõimsus		MW	0	200	1. kv	2026	Täiendav taastuvvesiniku ja taastuvgaaside tootmisvõimsus installeeritud nii, et olelusringi jooksul tekkivad kasvuhoonegaaside heitkogused on nullilähedased või nullilähedased.
14.4	TC-C14-i02-RAM	Eesmärk	Uue sünkroonkompensaatori paigaldamine	Uue sünkroonkompensaatori paigaldamine				4. kv	2024	Ühe uue vähemalt 15 MVAR sünkroonkompensaatori soetamine ja paigaldamine.
14.5	TC-C14-i02-RAM	Siht	Hüdroenergia täiendav installeeritud tootmisvõimsus		MW	0	4	2. kv	2024	Renoveeritud Serra hüdroelektrijaama installeeritud võimsuse suurendamine.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
14.6	TC-C14-i02-RAM	Siht	Renoveeritud hüdroenergia tootmisvõimsus		MW	0	6.2	4. kv	2024	Järgmiste hüdroelektrijaamade täielik renoveerimine: Serra hüdroelektrijaam: elektriliste ja mehaaniliste seadmete väljavahetamine ja ajakohastamine, hooldades ainult hoonet. Calheta I hüdroelektrijaam: enamiku varade, eelkõige kahe 0, 5 MW installeeritud võimsusega elektrigeneraatori ja muude elektrisüsteemide (v. a hoone) väljavahetamine. Tööd hõlmavad ka tehasesse viivate kanalite taastamist kogupikkusega ligikaudu 13 km.
14.7	TC-C14-i02-RAM	Siht	Akumahutisüsteemi täiendav installeeritud võimsus		MW	0	21	4. kv	2024	Elektrisalvestuse suurendamine akusüsteemidesse installeeritud võimsuse lisamise teel. Lisatud võimsus on vähemalt 21 MW/27 MWh
14.8	TC-C14-i02-RAM	Siht	Täiendav võimsus, et integreerida elektrisüsteemi uus installeeritud võimsus		MW	0	48	2. kv	2025	Suurendada suutlikkust integreerida taastuvad energiaallikad Madeira autonoomse piirkonna elektrisüsteemi. Porto Santo ümberehitamine ulatub 8 MW-ni ja Madeiral 40 MW-ni.
14.9	TC-C14-i02-RAM	Siht	Arukate arvestite paigaldamine		Number	0	130 000	4. kv	2025	Uute arukate arvestite (elektriarvestid, mis salvestavad teavet tarbimise kohta ja mis on ühendatud sidevõrku) tarnimine ja paigaldamine
14.10	TC-C14-i02-RAM	Siht	Tänavavalgustuspunktide asendamine		Number	0	8 750	4. kv	2025	Üldkasutatava valgustusvõrgu asendamine madala energiatarbega LED-valgustusega ja selle juhtimissüsteem
14.11	TC-C14-i03-RAA	Siht	Täiendav ja renoveeritud geotermiline tootmisvõimsus		MW	0	17	2. kv	2026	Suurendada taastuvatest energiaallikatest, eelkõige geotermilisest energiast elektri tootmise suutlikkust. Lisavõimsus (12 MW) paigaldatakse Pico Alto geotermaalenergia tehasele ja Pico Vermelho geotermaalenergia tehasele. Ribeira Grande geotermaalenergia tehase renoveerimisel võetakse kasutusele kolm uut geotermilist puurkaevu ning olemasolevate 2x2, 5 MW generaatorite asemel kasutatakse tõhusamat 5 MW elektritootmisüksust.
14.12	TC-C14-i03-RAA	Siht	Täiendav taastuvelektri tootmine Corvos		kW	0	850	2. kv	2024	Suurendada Corvo saarel taastuvatest energiaallikatest elektri tootmise ülesseatud võimsust fotogalvaanilise ja tuulepargi paigaldamise kaudu.
14.13	TC-C14-i03-RAA	Siht	Uued akupõhised energiasalvestussüsteemid ja energijuhtimissüsteemid ARAs		MW	0	20	2. kv	2026	Uute akupõhiste energiasalvestussüsteemide ja energijuhtimissüsteemide paigaldamine kuuetele saarele, et võimaldada taastuvate energiaallikate suuremat integreerimist, tagades samal ajal varustuskindluse ja teenuse kvaliteedi, mille võimsus on kokku vahemikus 20–30 MW.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühhik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
14.14	TC-C14-i03-RAA	Siht	Väikeste päikesepaneelide paigaldamine kohalikuks elektritootmiseks ja -tarbimiseks		MW	0	11.2	4. kv	2025	Uue installeeritud elektrivõimsuse paigaldamine, investeerides hajutatud väikestesse fotogalvaanilistesse päikesepaneelidesse peamiselt omatarbimiseks, eeldades abisaajate poolset kaasrahastamist.

O.KOMPONENT 15: Säätav liikuvus

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse mitmeid transpordisektori probleeme: vajadus vähendada kasvuhoonegaaside ja saasteainete heitkoguseid, vajadus vähendada sõltuvust eraautost ning vajadus tagada linnapiirkondades suurem sotsiaalne ühtekuuluvus.

Selle komponendi eesmärk on vähendada heitkoguseid ja tõhustada ühistransporti, laiendades võrku, muutes selle kättesaadavamaks ja tugevdades ühistranspordi planeerimise suutlikkust. See peaks kaasa tooma rohkem ühistranspordi kasutajaid, soodustama üleminekut eraautodelt ühistranspordile ning edendama paremat transpordijuhtimis- ja planeerimissuutlikkust. Selleks hõlmab see komponent reforme ja investeeringuid, millega edendatakse säästvat ühistransporti Lissaboni ja Porto metroo laiendamise kaudu, kergraudteesüsteemi ehitamist Lissabonis, busside kiirtransiidisüsteemi Portos ning saastevabade busside ostmist ühistranspordi jaoks.

See komponent aitab täita riigipõhist soovitusi, milles käsitletakse investeeringute keskendamist rohepöördele (riigipõhine soovitus 3-2020).

Võttes arvesse kavast sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

O. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r30: Transpordi ökosüsteemi reform

Reformi eesmärk on tugevdada ühistranspordiasutusi, nende suutlikkust ja oskusi ning seega suurendada nende suutlikkust planeerida paremini nende hallatavaid transpordisüsteeme ja edendada ühistranspordi kasutamist. Sellega edendatakse ühistranspordiasutuste suutlikkuse suurendamist, toetades muu hulgas transpordisüsteemi kavandamise ja haldamise vahendite omandamist, ühistranspordi kasutamist hõlbustavaid uusi digitaalseid lahendusi ning piletimüügisüsteemide ajakohastamist ja toimingute jälgimist. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveeteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70, toetab see transpordikorraldusasi avaliku reisijateveeteenuse osutamise lepingute ettevalmistamisel, sõlmimisel ja rakendamisel kõigis suurlinnapiirkondades ja valdadevahelistes kogukondades. Sellega parandatakse ühistranspordile juurdepääsu tingimusi vähendatud tariifide (programm *Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos*, PART) ning paremate ja kliimasõbralikumate transporditeenuste (programm *Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público*, PROTransP) rakendamise ning ühistranspordi kasutajale kasulike maksimeetmete rakendamise kaudu, nagu ühistranspordi igakuiste piletite ostmisega seotud käibemaksu mahaarvamine.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Investeering TC-C15-i01: Lissaboni metroovõrgu laiendamine – Punane liin Alcântarasse

Meetme eesmärk on suurendada ühistranspordi atraktiivsust Lissabonis ja meelitada metroovõrgu laiendamise kaudu ligi rohkem kasutajaid.

Investeering seisneb Lissaboni metroovõrgu laiendamises Alcântarasse, lisades võrku 3, 7 km ja neli jaama. See muudab Alcântara oluliseks uueks transpordiliideseks, mis loob ühenduslüli metroovõrgu ja linnalähiraudteeteenuste vahel.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering TC-C15-i02: Porto metroovõrgu laiendamine – Casa da Música-Santo Ovídio

Meetme eesmärk on suurendada ühistranspordi atraktiivsust Portos ja meelitada ligi rohkem kasutajaid. Selle eesmärk on laiendada metroovõrgu territoriaalset katvust ja lahendada Porto – Vila Nova de Gaia telje ülekoormuse probleemid.

Investeering seisneb Portos metroovõrgu laiendamises 6, 74 km pikkuse uue kahekordse rööbastee ehitamisega, mis hõlmab 8 uut jaama Boavista/Casa da Música jaama vahel Portos ning Santo Ovídiosse ehitatavat uut jaama (liides kollase liiniga) Vila Nova de Gaias.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering TC-C15-i04: Bussi kiirtransiit Boavista – Império

Meetme eesmärk on suurendada ühistranspordi atraktiivsust Portos ja meelitada ligi rohkem kasutajaid. Selle eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside ja saasteainete heitkoguseid ning soodustada transpordi ümbersuunamist maanteedelt.

Investeering seisneb uue bussi kiirtransiidisüsteemi (peamiselt bussidele mõeldud sõidurajad) loomises, mille pikkus on 3,8 km ja seitse jaama Praça do Império ja Praça Mouzinho de Albuquerque vahel Portos, mis tagab ühenduse Porto metroovõrguga. Kiirtransiidisüsteemi käitatakse heitevabade (elektri- või vesinikubusside) abil.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2024.

Investeering TC-C15-i05: Ühistranspordi CO2 heite vähendamine

Meetme eesmärk on uuendada ja vähendada CO2 heidet Portugali ühistranspordis, pakkudes saastevabasid busse.

Investeering koosneb rahalisest toetusest 145 heitevaba (elektri- või vesiniku)bussi ostmiseks ühistranspordi jaoks ja laadimistaristu ostmiseks nende käitamiseks. Toetust antakse tagastamatu toetusena nullheitega (elektri- või vesinik-) bussi ja diiselmootoriga samaväärse sõiduki (euroO Vi) ostukulude vahest. Busse kasutatakse avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks avaliku teenindamise lepingute alusel Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2023.

Investeering TC-C15-i06: Raudteetranspordi digiteerimine

Selle investeeringu eesmärk on muuta riikliku raudteevõrgustiku põhjaliin ühilduvaks uue kiirraudteeliiniga, asendades selleks elektroonilised signaalimissüsteemid. See peaks parandama RFNi koostalitlusvõimet ühtse Euroopa raudteepiirkonnaga.

See investeering seisneb Campolide-Cintura, Oriente, Alverca ja Azambuja jaamade elektrooniliste signaalimissüsteemide asendamises, mis hõlmavad 20 km raudteeliine Lissaboni suurlinnapiirkonnas.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

O. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
15.1	TC-C15-i01	Eesmärk	Lissaboni metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine	Lissaboni metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine				4. kv	2023	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on laiendada Lissaboni metroovõrku (punane liin – Alcântara).
15.2	TC-C15-i01	Eesmärk	Eduaruanne Lissaboni metroovõrgu laiendamise kohta	Eduaruanne, milles märgitakse, et tööd edenevad vastavalt ajakavale				1. kv	2024	Lissaboni metroovõrgu laiendamisega seotud tööde arengut ja nende teostamise ajakavast kinnipidamist mõõdetakse korrapäraste arenguaruannetega kogu tööde teostamise ajal. See hõlmab töö arengu hindamist vastavalt kavandatud ajakavale, sealhulgas juba lõpuleviidud tegevuste kindlaksmääramist, teostatavate tegevuste kindlaksmääramist ning kavandatud rakendamistähtaegade riskianalüüsi, vajaduse korral koos leevendamiskava ja erandolukorra plaaniga, et tagada lepingu täitmine kavandatud tähtaegade jooksul. Vaheeesmärk on saavutatud, kui eduaruandes märgitakse, et eesmärgi saavutamise ajal edenevad tööd vastavalt ajakavale.
15.3	TC-C15-i01	Siht	Lissaboni metroovõrgu laiendamine lõpule viidud		Km	0	3.7	2. kv	2026	Lissaboni metroovõrgu laiendamiseks lõpuleviidud ehitustööde pikkus (3, 3 km tunnelis ja 0, 4 km viaduktis), laiendades punast liini Alcântarani. Laiendatud metrooliin on valmis kavandatud transporditeenuste koheseks osutamiseks.
15.4	TC-C15-i02	Eesmärk	Porto metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine	Porto metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine	–			4. kv	2023	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on Porto metroovõrgu (Casa da Música-Santo Ovídio) laiendamine.
15.5	TC-C15-i02	Eesmärk	Porto metroovõrgu laiendamise eduaruanne	Eduaruanne, milles märgitakse, et tööd edenevad vastavalt ajakavale				4. kv	2024	Porto metroovõrgu laiendamisega seotud tööde arengut ja nende teostamise ajakavast kinnipidamist mõõdetakse korrapäraste arenguaruannetega kogu tööde teostamise ajal. See hõlmab töö arengu hindamist vastavalt kavandatud ajakavale, sealhulgas juba lõpuleviidud tegevuste kindlaksmääramist, teostatavate tegevuste kindlaksmääramist ning kavandatud rakendamistähtaegade riskianalüüsi, vajaduse korral koos leevendamiskava ja erandolukorra plaaniga, et tagada lepingu täitmine kavandatud tähtaegade jooksul. Vaheeesmärk on saavutatud, kui eduaruandes märgitakse, et eesmärgi saavutamise ajal edenevad tööd vastavalt ajakavale.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimis e soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
15.6	TC-C15-i02	Siht	Porto metroovõrgu laiendamine on lõpule viidud		Km	0	6.7	2. kv	2026	Porto metroovõrgu laiendamiseks valminud ehitustööde kestus, ehitades uue liini Casa da Música (Porto) ja Santo Ovídio (Vila Nova de Gaia) vahel. Uus metrooliin on valmis kavandatud transporditeenuste koheseks osutamiseks.
15.10	TC-C15-i04	Eesmärk	Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahelise bussi kiirtransiidiliini ehitamise lepingu allkirjastamine Portos	Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahelise bussi kiirtransiidiliini ehitamise lepingu allkirjastamine Portos				1. kv	2022	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on ehitada Praça do Impériot ja Praça Albuquerque Mouzinhot Portos ühendav kiirrongiliin.
15.11	TC-C15-i04	Siht	Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahelise kiirrongiliini ehitamine Portos on lõpule viidud		Km	0	3.8	3. kv	2024	Praça do Impériot ja Praça Albuquerque Mouzinhot Portos ühendava kiirrongiliini ehitustööde kestus. Uus busside kiirtransiidiliin on valmis kavandatud transporditeenuste koheseks osutamiseks.
15.12	TC-C15-i05	Eesmärk	Allkirjastatud leping keskkonnahoidlike busside ostmiseks ühistranspordi CO2 heite vähendamise programmi raames	Allkirjastatud leping 145 keskkonnasäästliku bussi ostmiseks ühistranspordi CO2 heite vähendamise programmi raames				3. kv	2022	Toetusesaajate ja käitaja vahel võistleva pakkumismenetluse põhineva lepingu allkirjastamine, millega võetakse kohustus osta uued heitevabad (elektri- või vesiniku)bussid.
15.13	TC-C15-i05	Siht	Ühistranspordis kasutatavate uute heitevabade busside (elektri- või vesinikubusside) ostmise		Number	0	145	4. kv	2023	Uute heitevabade (elektri- või vesinikubusside) busside arv, mis on ostetud jamida kasutatakse ühistransporditeenuste osutamiseks Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades.
15.14	TC-C15-r30	Siht	Sõlmitud lepingud avaliku reisijateveoteenuse		Number	0	23	4. kv	2023	Selliste transpordikorraldusametuste arv, kellel on sõlmitud lepingud avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks raudteel, maanteel ja siseveeteedel vastavalt määrusele (EÜ) nr

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			osutamiseks suurlinnapiirkondades ja valdadevahelistes kogukondades							1370/2007.
15.15	TC-C15-i06	Eesmärk	Elektrooniliste signaalimissüsteemide lepingu allkirjastamine	Lepingu allkirjastamine ja avaldamine spetsiaalses portaalis				4. kv	2024	Projekti rakenduslepingu allkirjastamine elektrooniliste signaalimissüsteemide asendamiseks riigiasutuste ja töövõtja vahel.
15.16	TC-C15-i06	Siht	Asendatud elektrooniliste signaalimissüsteemidega raudteeliinid		km	0	20	2. kv	2026	Lissaboni suurlinnapiirkonda paigaldatud uute elektrooniliste signaalimissüsteemidega raudteeliinide pikkus.

O.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering TC-C15-i03: Kergraudtee Odivelas – Loures

Meetme eesmärk on suurendada ühistranspordi atraktiivsust Lissabonis ja meelitada ligi rohkem kasutajaid. Praegu kasutatakse Loures'i ja Lissaboni vahelises transpordis peamiselt sõiduautosid, põhjustades märkimisväärseid kasvuhoonegaaside ja saasteainete heitkoguseid ning ummikutega seotud probleeme. Meetme eesmärk on käivitada üleminek individuaalselt maanteetranspordilt ühistranspordile.

Investeering seisneb 11,5 km pikkuse kergraudtee transiidisüsteemi ehitamises, mis ühendab omavalitsusüksuse Loures Lissaboni metroovõrguga.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

O.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
15.7	TC-C15-i03	Eesmärk	Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudteetrassi ehitamise lepingu allkirjastamine	Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudteetrassi ehitamise lepingu allkirjastamine				1. kv	2024	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on ehitada Odivelase ja Loures'i vaheline kergraudtee transiitliin.
15.8	TC-C15-i03	Eesmärk	Eduaruanne Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudtee transiitliini ehitamise kohta	Eduaruanne, milles märgitakse, et tööd edenevad vastavalt ajakavale				2. kv	2025	Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudtee transiitliini ehitamisega seotud tööde arengut ja nende teostamise ajakavast kinnipidamist mõõdetakse korrapäraste arenguaruannetega kogu tööde teostamise ajal. See hõlmab töö arengu hindamist vastavalt kavandatud ajakavale, sealhulgas juba lõpuleviidud tegevuste kindlaksmääramist, teostatavate tegevuste kindlaksmääramist ning kavandatud rakendamistähtaegade riskianalüüsi, vajaduse korral koos leevendamiskava ja erandolukorra plaaniga, et tagada lepingu täitmine kavandatud tähtaegade jooksul. Vahe-eesmärk on saavutatud, kui eduaruandes märgitakse, et eesmärgi saavutamise ajal edenevad tööd vastavalt ajakavale.
15.9	TC-C15-i03	Siht	Odivelase ja lasti vahelise kergraudteeliini ehitamine lõpetatud		Km	0	11.5	2. kv	2026	Kergraudtee transiitliini ehitustööde kestus Loures'i ühendamiseks Lissaboni metroovõrguga Odivelas. Uus kergraudtee transiitliin on valmis kavandatud transporditeenuste koheseks osutamiseks.

KOMPONENT 16. Ettevõtted 4.0

Komponent käsitleb probleeme, mis on seotud ettevõtete vähese digiteerimisega. Digitaalmajanduse ja -ühiskonna indeksi (DESI 2020) tulemuste kohaselt on Portugal ELis¹⁹ kohal ja allpool ELi keskmist. Portugali puhul on kõige nõrgem tulemus seotud mõõtmega „inimkapital“, „internetiteenuste kasutamine“ ja „digitehnoloogiate integreerimine“, mis kõik kajastavad ettevõtete digisuutlikkuse ja -jõudluse piiratust.

Komponendi eesmärgid on suunata investeeringud ettevõtlussektorisse, eelkõige VKEdesse ja nende töötajatesse, et kiirendada digipööret, mida täiendab töötajate digioskuste parandamine. Investeeringutega nähakse ette järgmised meetmed:

- Töötajate ja tööealise elanikkonna digioskuste tugevdamine;
- Äriühingute ärimudeli ja tootmisprotsesside ajakohastamine, sealhulgas selliste töövoogude digitaliseerimine nagu ärijuhtimine, uuenduslikud tooted ja arvete esitamine;
- Uute digitaalsete turustuskanalite loomine toodete ja teenuste jaoks;
- Innovatsioon ja kõrgtehnoloogia kaasamine ettevõtete ärimudelisse; ning
- Digipõhise ettevõtluse edendamine.

Selle komponendiga toetatakse selliste riigipõhiste soovituste elluviimist, mis on seotud digitehnoloogia kasutamise toetamisega, kvaliteetsele haridusele ja koolitusele võrdse juurdepääsu tagamisega, ettevõtete konkurentsivõime suurendamisega, tööhõive toetamisega ja töökohtade säilitamise meetmete prioriseerimisega (riigipõhine soovitus 2-2020). Selle komponendiga toetatakse ka riigipõhiste soovituste elluviimist, et parandada elanikkonna oskuste taset, eelkõige nende digikirjaoskust, muu hulgas muutes täiskasvanuhariduse tööturu vajadustele paremini vastavaks (2. riigipõhine soovitus 2019) ja keskendada investeeringud digipöördele (3. riigipõhine soovitus 2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

P.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r31: Digipööre ettevõtluskeskkonnas

Meetme eesmärk on suurendada ettevõtluskeskkonna kasvu, muutes selle praeguses ülemaailmses majanduslikus ja sotsiaalses kontekstis digitaalselt konkurentsivõimelisemaks ja vastupidavamaks. See reform on osa laiemast digipöörde tegevuskavast, mille Portugal võttis vastu 2020. aasta aprillis.

Reform koosneb järgmistest elementidest:

- Riiklikus kvalifikatsioonikataloogis sisalduva kujundava sisu läbivaatamine, mis on konkreetselt seotud kutsealases kontekstis kasutatavate digioskustega. See uuendamine on kooskõlas viimaste tehnoloogiliste arengutega ja eri majandussektorite ettevõtete kõige pakilisemate vajadustega. Selleks võib alates 2021. aastast teha kättesaadavaks uued koolitusvormid ja lühikese kestusega koolituskursused.
- Luua õigus- ja reguleeriv raamistik, mis on vajalik digitemplite loomiseks küberturvalisuse, eraelu puutumatuse, kestlikkuse ja kasutatavuse valdkonnas. See raamistik ja digitaalse usalduse edendamine on selle komponendiga ette nähtud digipitseritesse tehtavate investeeringute rakendamise eeltingimus.

Reform viiakse lõpule 31. märtsiks 2022.

Investeering TD-C16-i01: Ettevõtete digitaalne võimestamine

Meetme eesmärk on suurendada tööealise elanikkonna, sealhulgas töötajate ja juhtide digioskusi, pöörates erilist tähelepanu tööstus-, kaubandus-, teenindus-, turismi- ja põllumajandussektori ettevõtetele, et suurendada digioskustega töötajate arvu ning parandada ettevõtete konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet, aidates seeläbi kaasa töökohtade säilitamisele ja loomisele. See investeering aitab suurendada olemasolevates ettevõtetes kvalifikatsiooni nõudvate töökohtade arvu ja soodustab uute ettevõtete loomist.

Investeering koosneb kahest omavahel seotud koolitusprogrammist, mis luuakse töötajate (töötajad ja juhid) ja ettevõtjate digitaaluskuste puudujääkide kõrvaldamiseks. Investeering peaks mõjutama uut poliitikat ning aitama arendada elukestvaid kutseoskusi ja koolitustavasid. Samuti eeldatakse, et investeeringud parandavad ettevõtete suutlikkust tulla toime probleemidega ja kasutada ära tehnoloogia pakutavaid võimalusi. Need kaks meetet on järgmised:

- Portugali akadeemia digitaalvaldkond: kättesaadav kogu tööealisele elanikkonnale, seades eesmärgiks saavutada 500 000 digioskuste diagnostikat ja 125 000 osalejat veebipõhisel, kombineeritud ja vahetul digioskuste koolitusel. See hõlmab ka 50 ajutise MOOCi loomist, mis tehakse kättesaadavaks veebiplatvormil.
- Tööhõive + digitaalne 2025: eesmärk on pakkuda 200 000 osalejale põhjalikumat veebipõhist, näost-näku või kombineeritud digioskuste koolitust

Investeering tehakse 31. septembriks 2025.

Investeering TD-C16-i02: Ettevõtete digipööre

Meetme eesmärk on aidata kaasa Portugali VKEd e ärimudelite ümberkujundamisele ja nende digipöördle. See on eriti oluline, arvestades asjaolu, et Portugali majanduses domineerivad peamiselt mikroettevõtjad, kes tegutsevad vähem digitaalselt kui suuremad ettevõtjad. Seega, kaasates VKEd ettevõtete digitaliseerimisse, on investeeringu eesmärk muuta Portugali majanduse ärimudelit ning aidata suurendada konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet.

Investeering koosneb neljast meetmerühmast:

- „Riiklik katselaborite võrgustik“ – riikliku testimissüsteemide võrgustiku loomise eesmärk oli luua ettevõtjatele tingimused uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks ja katsetamiseks ning digiülemineku kiirendamiseks kas füüsiliste seadmete ja taristu testimisseadmete või virtuaalsete/digitaalsete simulaatorite abil. Eesmärk on luua 30 katsetenditaristut ja katsetada vähemalt 3 000 katsetoodet või -teenust.
- Digitaalkaubandus: VKEd e digitaliseerimise programm, milles keskendutakse äri sektori mikroettevõtjatele, et aktiveerida nende digitaalsed kauplemiskanalid, lisada tehnoloogia ärimudelitesse ning muuta protsessid klientide ja tarnijatega elektrooniliseks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise kaudu. See koosneb kolmest projektist: i) „Digitaalkaubanduse kiirendajad“, luues 25 kohalikku, piirkondlikku või valdkondlikku kiirendajat (üksused, kes pakuvad juhendamist, juhendamist, toetust idufirmadele ja VKEdele, et aidata neil kasvada) ning rahaliste stiimulite süsteemi VKEd e ärimudelite digiteerimiseks (eesmärk on 25 000 VKEd); ii) digikaubanduse naabruskonnad, mis toetavad 75 ostupiirkonna digiteerimist (kohalike e-kaubanduse ja kättetoimetamisplatvormide kaudu), mis asuvad linnakeskustes, linnalähi- või maapiirkondades, et edendada nende piirkondade arengut ning edendada territoriaalset ühtekuuluvust ja kohalikku majandust; iii) „Rahvusvaheline e-kaubanduse kaudu“, et aidata ettevõtjatel arendada uusi müügikanaleid välismaal internetimüügi kaudu.
- Ärimudelite digiülemineku toetamine: 0 – programm, mille eesmärk on toetada ettevõtjaid kõrgtasemel digitehnoloogiate kasutuselevõtul.
- Ettevõtlus: selliste meetmetega nagu i) „Voucher for Start-ups – New Green and Digital Products“ on vautšeriprogramm, mille eesmärk on toetada idufirmasid, kes soovivad

arendada digitaalseid ja keskkonnahoidlikke ärimudeleid; ii) „Riikliku ettevõtlusstruktuuri tugevdamine – Startup Portugal“ koos investeeringutega idufirmade keskkonna kaardistamiseks, et teha kindlaks ettevõtluse tegevuskava ja vastavate tegevuskavade rakendamise seotud probleemid ja lahendused; ning iii) „Startup Incubators/Accelerators vouchers“, et toetada inkubaatoreid ja kiirendeid nende arendamisel, sealhulgas uue digitehnoloogia kasutuselevõtmisel, parandada nende käsutuses olevaid ressursse ning tugevdada nende teadmisi ja suutlikkust, et toetada idufirmasid digitaalsete ärimudelitega.

Rahastamisvahendite puhul meetme „Digitaalne kaubanduse kiirendamine“ raames, millega antakse rahalist toetust ja rahalisi stiimuleid, et tagada meetme vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), tehakse Portugali ametiasutuste ja volitatud üksuse või rahastamisvahendi eest vastutava finantsvahendaja vahelises õiguslikus kokkuleppes ning rahastamisvahendi järgnevas investeerimispoliitikas järgmist:

- nõuet, et InvestEU fondi kestlikkuskontrolli suhtes kohaldataks komisjoni tehnilist suunist; ning
- jätta rahastamiskõlblikkuse alt välja järgmine tegevuste ja varade loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus ja varad, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁵¹; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus ja varad, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁵² madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁵³ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁵⁴ seotud tegevus ja varad; ning iv) tegevused ja varad, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada; ning
- nõuda, et volitatud üksus/finantsvahendaja kontrolliks projektide vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele kõigi tehingute puhul, sealhulgas selliste tehingute puhul, mis on vabastatud kestlikkuskontrollist.

Selleks et tagada, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), välistavad tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvad abikõlblikkuse kriteeriumid järgmise tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁵⁵; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames

⁵¹ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁵² Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁵³ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁵⁴ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojätmete kompostimiseks ja biojätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁵⁵ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁵⁶ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁵⁷ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁵⁸ seotud tegevus; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeering tehakse 31. septembriks 2025.

Investeering TD-C16-i03: ettevõtete digipöörde katalüsaator

Meetme eesmärk on aidata kaasa ühiskonna ja ettevõtete rohe- ja digipöördele.

Investeering koosneb järgmisest kolmest meetmest:

- „Arvete dematerialiseerimine“ – projekt, mille eesmärk on vähendada digitaalse arvete saatmise platvormi abil paberikasutust;
- „Küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimismärgid“ – investeering: luua neli uut küberturvalisuse, eraelu puutumatus, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimispitserit; selliste platvormide loomine, mis toetavad kõigi protsessis osalevate partnerite ja üksuste vahelist suhtlust (ning programmi järelevalve seisukohast oluliste menetlusandmete genereerimine); kampaania algatuse levitamiseks ja nende vastavushindamisasutuste või tehnilise hindamise üksuste mõjuvõimu suurendamiseks, kes toetavad sertifitseerimistempleid nendes valdkondades; ning
- „Digitaalse innovatsiooni keskused“ – teenus, mis aitab ettevõtetel ja avaliku halduse üksustel muutuda digivaldkonnas konkurentsivõimelisemaks, et parandada oma tootmisprotsesse automatiseerimise või murranguliste tehnoloogiate kasutuselevõtu kaudu. Need investeeringud tugevdavad ja täiendavad digitaalse Euroopa programmi raames juba väljatöötavat võrku, et luua Portugalis kokku 16 digitaalset Euroopa keskust.

Selliste pakkumuste puhul, mis on seotud digitaalse innovatsiooni keskuste loomisega ja toetusesaajate valimisega, keda toetatakse digitaalse innovatsiooni keskustest, et tagada meetme vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside hankedokumentides esitatud kõlblikkuskriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁵⁹; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus,

⁵⁶ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁵⁷ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁵⁸ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁵⁹ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁶⁰ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁶¹ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁶² seotud tegevus; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C16-i04: Tööstus 4.0

Meetmete eesmärk on toetada rakendusuringuid, tootearendust, organisatsioonilisi ja protsessiinnovatsiooni projekte, et edendada ettevõtete üleminekut digitehnoloogiale ja parandada seeläbi nende keskkonnasäästlikkust.

Selle meetmega toetatakse 200 investeerimisprojekti, mis kuuluvad vähemalt ühte järgmistest tegevusvaldkondadest:

1. Tegevusprotsesside digiüleminek, sealhulgas tootmis- ja logistiline juhtimine ja planeerimine.
2. Täiustatud andmete säilitamise, haldamise ja töötlemise lahendused.
3. Tootmisprotsessis kasutatavad tehisintellekti lahendused.
4. Digitaalsed kujutised ja virtuaalmodelleerimine (digitaalsed kaksikud), simulatsioon ja tööstuslik modelleerimine.
5. Visand ja kihtlisandustootmine.
6. Liitreaalsuse projektid, virtuaalreaalsus ja protsessides kasutatav kunstlik visioon.
7. Koostööpõhine ja kognitiivne robotika, inimese ja masina vaheline liides, küberfüüsikasüsteemid.
8. Andurid ja kõrgtehnoloogiline elektroonika, asjade internet, pilv- ja servalahendused.
9. Protssidega seotud võrgu-, side- ja kõrgtehnoloogilised andmetöötlustaristud.
10. Uuenduslik tarkvara, süsteemide koostalitlusvõime.

Selleks et tagada, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), välistavad tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvad abikõlblikkuse kriteeriumid järgmise tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus

⁶⁰ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁶¹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁶² Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

tootmisahela järgmistes etappides⁶³; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁶⁴ madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁶⁵ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁶⁶ seotud tegevus; Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele. Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C16-i05-RAA: Digisuutlikkus ja ettevõtete ümberkujundamine Assooridel

Meetme eesmärk on rahastada digiülemineku stimuleerimise süsteemi loomist Assooride ettevõtetele, samuti andmetöötlus- ja võrguseadmeid ning Assooride teadus- ja tehnoloogiaparkide laiendamist.

Ettevõtete digiülemineku stimuleerimise süsteemi eesmärk on toetada piirkondlikke ettevõtjaid digitehnoloogiate kohandamisel ja integreerimisel, keskendudes muu hulgas juhtimisele, e-kaubandusele, automatiseerimisvahenditele, küberturvalisuse tugevdamisele, tehisintellektile ja asjade internetile.

Assooride teadus- ja tehnoloogiaparkidesse (Nonagon ja Terinov) tehtavate investeeringute eesmärk on toetada piirkonna ettevõtluse ökosüsteemi logistilisi ja tehnoloogilisi tingimusi. Investeeringu eesmärk on aidata kaasa tehnoloogiapõhise majanduse arengule strateegilistes sektorites, võimaldades oskusteavet ning parandades nende parkide pakutavate teenuste kvaliteeti ja usaldusväärsust.

Ettevõtete digiülemineku stimuleerimise süsteem on üles ehitatud kolmele tegevussuunale, rahastamiskõlblike projektidega toetatakse vähemalt ühte neist:

- Tegevussuund 1 – toetada piirkondlikke ettevõtteid selliste digitehnoloogiate kohandamisel ja integreerimisel, mis suurendavad konkurentsivõimet, parandavad tootlikkust, edendavad innovatsiooni ja vähendavad äriprotsesside kulusid.
- Tegevussuund 2 – anda Assooria ettevõtetele võimalus kasutada spetsiaalseid nõustamisteenuseid äriprotsessi kiirendamise ja küberturvalisuse meetodikate rakendamiseks.

⁶³ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁶⁴ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁶⁵ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁶⁶ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

- Tegevussuund – toetada avaliku või erasektori üksuste poolt temaatiliste ürituste korraldamist, et edendada Assoori ettevõtete koostöötajate tehnoloogiliste lahenduste, vahendite, meetodite ja parimate tavade jagamise kaudu.

Teadus- ja tehnoloogiaparkidesse tehtavate investeeringutega tagatakse uued võrgu- ja andmetöötlustaristu varad (riistvara) nonangoni teadus- ja tehnoloogiapargis ning uue energiatõhusa hoone ehitamine Terinovi teadus- ja tehnoloogiapargis.

Selleks et tagada, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), välistavad tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvad abikõlblikkuse kriteeriumid järgmise tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁶⁷; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁶⁸ madalam; iii) prügilate, jäätme põletustehaste⁶⁹ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁷⁰ seotud tegevus; Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. augustiks 2026.

Investeering TD-C16-i06-RAM: Ettevõtte 4.0

Meetme eesmärk on aidata kaasa Madeira autonoomse piirkonna VKEde ärimudelite ümberkujundamisele, et muuta see digitaalsemaks, konkurentsivõimelisemaks ja vastupidavamaks.

Meetmega toetatakse investeeringuid kahes järgmises valdkonnas:

- Materiaalne vara, sealhulgas selliste masinate ja seadmete soetamine, mis on otseselt seotud digiüleminekusse investeerimisega, samuti IT-seadmete, sealhulgas nende toimimiseks vajaliku tarkvara soetamine, mis on otseselt seotud projekti arendamisega.
- Immateriaalne vara, sealhulgas tehnosiire patendiõiguste omandamise kaudu ja standarditud või spetsiaalselt välja töötatud tarkvara.

Selleks et tagada, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), välistavad tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvad abikõlblikkuse kriteeriumid järgmise tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas allkasutus

⁶⁷ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁶⁸ Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁶⁹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁷⁰ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmekompostimiseks ja biojäätmekompostimiseks anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

tootmisahela järgmistes etappides⁷¹; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁷² madalam; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste⁷³ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁷⁴ seotud tegevus; Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

⁷¹ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁷² Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁷³ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁷⁴ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

P.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
16.1	TD-C16-r31	Eesmärk	Riiklikus kvalifikatsioonikataloogis sisalduva koolitussisu läbivaatamise jõustumine seoses digioskuste valdkonna moodulitega ning digiallkirjade ja -templite loomist käsitlevate õigusaktide või määrustega	Riiklikus kvalifikatsioonikataloogis sisalduva koolitussisu läbivaatamise seoses digioskuste valdkonna moodulitega ning digiallkirjade ja -templite loomist käsitlevate õigusaktide või määrustega				1. kv	2022	Jõustuvad järgmised õigusaktid või määrused: (1) digitaaloskuste riiklikusse kvalifikatsioonikataloogi lisatud kutseõppe ja -koolituse sisu, nimelt tehnoloogiate ja vahenditega seotud koolitusmoodulite läbivaatamine, et arendada oskusi, mida on kutsealases kontekstis kõige rohkem vaja, lähtudes oskuste prognoosimisel põhinevast diagnoosist. (2) õigusaktid või õigusnormid, mis on vajalikud digitaalalkirjade ja -pitserite loomiseks küberturvalisuse, eraelu puutumatus, kestlikkuse ja kasutatavuse valdkonnas. Selle õigusraamistiku loomine ja digitaalse usalduse edendamine on selle komponendiga ette nähtud digitaalsetesse pitseritesse tehtavate investeeringute rakendamise eeltingimus.
16.2	TD-C16-i01	Eesmärk	Portugali digiakadeemia ja tööhõive + digitaalprogrammide algus	Portugali digitaalakadeemia ja tööhõive + digiprogrammid algus				1. kv	2022	Portugali digiakadeemia – (1) Veebiplatvorm on toimiv ja selle kasutajatele kättesaadav, 2) on kindlaks määratud diagnostilised protseduurid, et hinnata praktikantidele mõeldud digioskuste soovitusi ja määrata kindlaks neile vajalikud individuaalsed koolituskursused, ning esimesed veebipõhised koolitused käivitatakse ja praktikantidele on kättesaadavad. Portugail digiakadeemia – 1) veebiplatvorm toimib ja on kasutajatele kättesaadav, 2) määratakse kindlaks diagnoosimismenetlused, et hinnata praktikantide digioskuste alaseid soovitusi ja määrata kindlaks personaliseeritud koolituskursused, mida nad vajavad, ning käivitatakse esimesed veebipõhised koolitused, mis on praktikantidele kättesaadavad. Tööhõive + digitaalvaldkond – 1) tehakse kindlaks sihtmärgiks olevad majandussektorid ja nende peamised digitaalsed väljakutsed, millega kursustel tuleb tegeleda; (3) koolitusprogramm käivitatakse ja alustatakse

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										veebipõhist, näost-näku või kombineeritud koolitust.
16.3	TD-C16-i01	Siht	Tööhõive + digiõppes osalejad		Number	0	200 000	3. kv	2025	Nende koolitustel osalejate arv, kes on läbinud veebipõhise, vahetu või kombineeritud ümberõppe ja täiendusõppe mooduli, keskendudes digioskustele, mis aitavad lahendada programmi „Tööhõive + digitaalvaldkond“ raames kindlaks määratud majandussektorite probleeme. Valitud majandussektorid on need, mis on kindlaks määratud 2022. aasta esimese kvartali eesmärgis.
16.4	TD-C16-i01	Siht	Portugali digiakadeemia koolitusel osalejad		Number	0	500 000	3. kv	2025	Nende koolitustel osalejate arv, kes on saanud digioskuste diagnostika. 125 000 osalejat peavad läbima ka Portugali digiakadeemia programmi kombineeritud või füüsilise kohalviibimise veebipõhise mooduli. Lisaks tehakse kättesaadavaks 50 hiljuti välja töötatud laialt avatud e-õpe.
16.5	TD-C16-i02	Siht	VKEde, keda toetavad digitaalkaubanduse kiirendajad		Number	0	12 500	3. kv	2024	Selliste VKEde arv, keda toetatakse 25 kohaliku, piirkondliku või valdkondliku digitaalse kaubanduse kiirendi loomise ning VKEde ärimudelite digitaliseerimise rahaliste stiimulite süsteemi kaudu. Toetus hõlmab toetust saavate VKEde digipöörde taseme hindamist ja diagnoosimist ning sihtotstarbeliste teenuste ja stiimulite pakkumist, et suurendada digitehnoloogia kasutuselevõttu toetusesaajate ärimudelid. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades jätkusuutlikkuse hindamist, kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16.6	TD-C16-i02	Siht	Riiklike katselaborite võrgustiku katsetooted ja -teenused on välja töötatud		Number	0	600	2. kv	2024	Välja töötatud katsetoodete või -teenuste arv (eesmärgiga saavutada vähemalt tehnoloogilise valmiduse tase 5) riiklikus katselaborite võrgustikus. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu, ning nõutakse vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										keskkonnaalastele õigusaktidele.
16.7	TD-C16-i02	Siht	Riikliku katselaborite võrgustiku jaoks valitud katsestendid		Number	0	30	3. kv	2022	Selliste katsestendide arv, mis on valitud edasiseks paigaldamiseks koos vajalike seadmetega, mis võimaldavad piloottoodete väljatootamist ja katsetamist riiklikus katsestendide võrgustikus. Tööstussektorite ja nende allsektorite hõlmatus peab vastama digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustiku jaoks kavandatud sektoritele, et luua koostööt ja vastastikust täiendavust digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustikuga. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16.8	TD-C16-i02	Siht	Riiklike katselaborite võrgustiku katsetooted ja -teenused on välja töötatud		Number	600	3 000	3. kv	2025	Nende katsetoodete või -teenuste arv, mis on välja töötatud eesmärgiga saavutada tehnoloogia valmidustase 5) riiklikus katselaborite võrgustikus. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16.9	TD-C16-i02	Siht	Digitaalkaubanduse naabruskonnad		Number	0	75	3. kv	2025	E-kaubandusega linnaosade arv linnakeskustes, linnalähi- või maapiirkondades. Need investeeringud hõlmavad ühenduvust ja kohalikku digitaristut, eelkõige seadmete paigaldamist (või ajakohastamist) ja Wi-fi internetiühenduse paigaldamist klientidele ostupiirkondades. See hõlmab ka postipakkide kättetoimetamise haldamise tehnoloogiliste lahenduste integreerimist ning elektrooniliste maksevahendite kasutuselevõttu, et digiteerida tarbijate kogemusi ja kaupluste ärimudelit. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötüühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16.10	TD-C16-i02	Siht	VKEde, keda toetavad digitaalkaubanduse kiirendajad		Number	12 500	25 000	3. kv	2025	Selliste VKEde arv, keda toetatakse 25 kohaliku, piirkondliku või valdkondliku digitaalse kaubanduse kiirendi loomise ning VKEde ärimudelite digitaliseerimise rahaliste stiimulite süsteemi kaudu. Toetus hõlmab toetust saavate VKEde digipöörde taseme hindamist ja diagnoosimist ning sihtotstarbeliste teenuste ja stiimulite pakkumist, et suurendada digitehnoloogia kasutuselevõttu toetusesaajate ärimudelid. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades jätkusuutlikkuse hindamist, kõrvalejätamise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16.11	TD-C16-i02	Siht	VKEde ja idufirmade inkubaatorid, mida otseselt toetatakse digiteerimisprogrammide kaudu		Number	0	8 600	3. kv	2025	VKEde (8500) ja idufirmade inkubaatorite (100) arv, keda toetatakse ühest järgmisest programmist: (1) rahvusvahelistumine e-kaubanduse kaudu; (2) Coaching 4.0 meetmed, millega toetatakse digipöörde ärimudeleid; (3) idufirmadele mõeldud vutšerid uute roheliste ja digitaalsete toodete väljatöötamiseks; (4) idufirmade inkubaatorite ja kiirendite vutšerid nende tehnoloogiliseks arenguks. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätamise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötüühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
16.12	TD-C16-i02	Siht	Idufirmad, kes on kaardistatud idufirma Portugali idufirma platvormil		Number	0	5 000	3. kv	2025	Idufirmade arv, mis on kaardistatud nende peamiste äriomaduste järgi Portugali idufirmade platvormil. Uus platvorm jälgib idufirmade ökosüsteemi, eelkõige, kuid mitte ainult, digitaalsete ettevõteteid. Platvorm tehakse kättesaadavaks kogu ökosüsteemile (idufirmad, investorid, kiirendid/inkubaatorid, avaliku sektori asutused).
16.13	TD-C16-i03	Siht	Digitaalse innovatsiooni keskused		Number	0	16	4. kv	2021	Pakkumuste heakskiitmisel valitud DIH konsortsiumide arv. Iga digitaalse innovatsiooni keskuse loomine eeldab seejärel inkubaatori/kiirendi loomist, et edendada keskusega hõlmatud sektoritega seotud ettevõtlusökosüsteemi. Need investeeringud tugevdavad ja täiendavad digitaalse Euroopa programmi raames juba väljatöötatavat võrku. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16.14	TD-C16-i03	Eesmärk	Digitaalsete saatmise ja küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimise teenuste loomine	Digitaalsete saatmise ja küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimise teenuste loomine				4. kv	2023	Luuakse viis uut teenust: 1) digitaalsete arvete saatmine; ning 2) küberturvalisuse sertifitseerimine, 3) eraelu puutumatuse sertifitseerimine, 4) kasutatavuse sertifitseerimine ja 5) jätkusuutlikkuse sertifitseerimine; sealhulgas sellega seotud teabe levitamise kampaaniad kõigi teenuste kohta. Sertifitseerimisteenused toetavad taotlusi ja sertifitseerimistaotluste esitamist, protsessi haldamist, väljastamist ja väljastatud sertifikaatide ja plommide keskhooldat. Sertifitseerimisteenused toetavad ka kõigi protsessides osalevate partnerite ja üksuste vahelist suhtlust ning programmi järelevalve seisukohast olulist menetlusandmete kogumist. Teenused peavad olema toimivad ja ettenähtud kasutajatele kättesaadavad.
16.15	TD-C16-i03	Siht	Digitaalse innovatsiooni keskuste nõustamisteenuste		Number	0	4 000	3. kv	2025	Ettevõtete ja avaliku sektori üksuste arv, kes said digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustikult nõustamisteenuseid, et parandada teadmisi ja

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötüühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			saajad							tootmisprotsesse automatiseerimise või murranguliste tehnoloogiate kasutuselevõtu kaudu. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätamise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16.16	TD-C16-i04	Siht	Tööstus 4.0 projektide valimine		Number	0	200	4. kv	2023	Valitakse 200 tööstus 4.0 projekti. Projektid peavad vastama meetme kirjelduses kirjeldatud tegevuste liigitusele. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades meetme kirjelduses täpsustatud kõrvalejätamise loetelu ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnaalaseid õigusakte.
16.17	TD-C16-i04	Siht	Tööstus 4.0 projektide lõpuleviimine		Number	0	200	4. kv	2025	200 tööstus 4.0 projekti viiakse lõpule. Projektid peavad vastama meetme kirjelduses kirjeldatud tegevuste liigitusele.
16.18	TD-C16-i05-RAA	Siht	Ettevõtete digiülemineku stimuleerimise süsteemi raames lõpule viidud projektide arv		Number	0	350	2. kv	2026	Ettevõtete digiülemineku stimuleerimise süsteemi raames viiakse lõpule 350 projekti. Projektid peavad vastama meetme kirjelduses 1., 2. või 3. tegevussuuna all kirjeldatud tegevuste liigitusele.
16.19	TD-C16-i05-RAA	Eesmärk	Teadus- ja tehnoloogiapargid on laiendatud või varustatud	Paigaldatud ja ehitatud võrgu- ja andmetöötlustaristu				2. kv	2026	Nonangoni teadus- ja tehnoloogiaparki paigaldatakse uued võrgu- ja andmetöötlustaristu varad (riistvara) ning Terinovi teadus- ja tehnoloogiapargis ehitatakse uus energiatõhus hoone suurusega ligikaudu 878 ruutmeetrit. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühhik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
16.20	TD-C16-i06-RAM	Siht	Ettevõtte 4.0		Number	0	300	4. kv	2025	Viaakse lõpule 300 VKEde digiteerimisprojekti. Projektid hõlmavad sellise materiaalse või immateriaalse vara arendamist või ostmist, mis on otseselt seotud digiüleminekusse tehtava investeeringuga. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades meetme kirjelduses täpsustatud kõrvalejätmise loetelu ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnaalaseid õigusakte.

Q. KOMPONENT 17. Riigi rahanduse kvaliteet ja jätkusuutlikkus

Komponent tegeleb probleemidega, mis on seotud Portugali valitsemissektori võla ja SKP suure suhtarvuga, mida süvendas veelgi COVID-19 kriis. Portugali valitsemissektori võla suhe SKPsse piirab olemasolevat eelarvepoliitilist manööverdamisruumi ning kui majandustingimused seda võimaldavad, nõuab eelarve jätkusuutlikkuse tagamist keskpikas perspektiivis. Sellega seoses eeldatakse, et tugevamad eelarvepoliitika raamtingimused aitavad kaasa majanduskasvu soodustavamale kavale eelarve jätkusuutlikkuse tugevdamiseks.

Rahastamisvahendi eesmärk on tõhustada Portugali avaliku sektori finantsjuhtimist ning kõrvaldada puudused eelarve- ja struktuurireformides. Need eesmärgid hõlmavad muu hulgas järgmist:

- 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse täielik ja tõhus rakendamine ning sellega seotud struktuursed muudatused eelarvestamise, raamatupidamisarvestuse ja infosüsteemide osas;
- tõhususe kokkuhoiu suurendamine tsentraliseeritud hangete ja kulutuste läbivaatamise suurema kasutuselevõtu kaudu, mis kavatakse integreerida korrapärasesse eelarvemenetlusse ja mille suhtes kohaldatakse süstemaatilisi *järeldamisi*;
- parandada riigiettevõtete finantstulemusi suurema läbipaistvuse, tõhusama järelevalve ja tugevama juhtimise kaudu, kusjuures juhtkond muutub vastutustundlikumaks ja tulemustele orienteeritumaks; ning
- tõhustada tulude haldamist, sealhulgas nii maksu- ja tolliameti kui ka sotsiaalkindlustusteenuste puhul, kasutades ära võimalusi suuremaks digitaliseerimiseks ja ärisõbralikkuseks.

Komponent aitab täita riigipõhist soovitusi parandada riigi rahanduse kvaliteeti, tugevdades samal ajal üldist kulude kontrolli, kulutõhusust ja piisavat eelarvestamist (riigipõhine soovitus 1 2019), soovitusi parandada riigi omanduses olevate ettevõtete rahalist kestlikkust, tagades samal ajal õigeaegsena, läbipaistvama ja terviklikuma järelevalve (riigipõhine soovitus 1 2019), soovitusi järgida, kui majandustingimused seda võimaldavad, eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne keskpika perioodi eelarvepositsioon ja tagada võla jätkusuutlikkus (riigipõhine soovitus 1 2020), ning soovitusi parandada maksusüsteemi tulemuslikkust, seades eelkõige prioriteediks raamistiku lihtsustamise (riigipõhine soovitus 1 2022 ja 2023). See komponent aitab täita ka riigipõhist soovitusi keskenduda investeringute tegemisel digipöördele (riigipõhine soovitus 3-2020).

Võttes arvesse kavastatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

Q.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeringute kirjeldus

Reform TD-r32: Avaliku sektori finantsjuhtimise ajakohastamine ja lihtsustamine

Reformi peamine eesmärk on parandada riigi rahanduse kvaliteeti ja jätkusuutlikkust ning eelkõige tugevdada kulude kontrolli ja asjakohast eelarvestamist. Reformi eesmärk on ka suurendada avaliku sektori vahendite kasutamise läbipaistvust ja tõhusust haldus- ja finantsprotsesside integreerituma juhtimise kaudu kõigis valitsemissektori üksustes.

Reform on kõikehõlmav eelarve- ja struktuurireform, mis koosneb vastastikku tugevdavatest algatustest.

- Esiteks aitavad järkjärgulised sammud kaasa 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse täielikule ja tõhusale rakendamisele. Need hõlmavad programmide eelarvestamise

väljatöötamist ja selle kasutamist eelarve planeerimisel ja järelevalves, samuti selliste õigusaktide jõustumist, mis ei hõlma riiklikku raamatupidamisüksust. Avaliku sektori finantsjuhtimise infosüsteemide kavandatud märkimisväärne ajakohastamine peaks samuti hõlbustama tekkepõhise raamatupidamisarvestuse süsteemi järgimist.

- Teiseks on kavandatud, et kulude läbivaatamine muutub Portugali eelarvemenetluse struktuurseks tunnusjooneks, sest need integreeritakse paremini iga-aastasessse eelarvetsükklisse ja hinnatakse võimalikku tõhususe kasvu.
- Kolmandaks tuleb tõhususe suurendamiseks parandada tsentraliseeritud hangete ulatust.
- Neljandaks on riigi omandis olevate ettevõtete jaoks kavandatud kahesuunaline lähenemisviis, mille kohaselt finantsandmete avalikustamise läbipaistvuse suurendamise meetmeid täiendatakse juhtimise tugevdamise meetmetega, sealhulgas tõhusamate juhtimislepingute kaudu, et edendada stiimulil põhinevaid juhtimistavasid, ning eelarve ja tegevuskavade allkirjastamisega, mis võimaldavad suuremat autonoomiat koos suurema aruandekohustuse ja järelevalvega.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C17-i01: Avaliku sektori finantsjuhtimise infosüsteemid

Investeeringu eesmärk on viia ellu sellega seotud avaliku sektori finantsjuhtimise reform, et parandada riigi rahanduse kvaliteeti ja jätkusuutlikkust. Investeeringud on eriti olulised 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse täielikuks ja tõhusaks rakendamiseks.

Investeering koosneb osainvesteeringutest, mis koos peaksid aitama kaasa avaliku sektori tulude ja kulude integreeritud haldamisele. Esiteks keskendutakse osainvesteeringute puhul infotehnoloogialahendustele, mis võimaldavad jälgida valitsemissektori tehinguid, tuginedes menetluste digiteerimisele, raamatupidamise automatiseerimisele ja rahandusministeeriumi kesksüsteemidesse integreerimisele, millest on kasu eelarve planeerimisel, järelevalvel ja aruandlusel. Need hõlmavad infotehnoloogialahenduste väljatöötamist, mis võimaldavad riigi sularahahalduse integreeritud juhtimist riigi raamatupidamisüksuse kaudu ning toetavad riigieelarve ettevalmistamist ja keskpika perioodi eelarve planeerimist programmide eelarvestamise kasutuselevõtu ja tekkepõhise raamatupidamisarvestuse süsteemi järgimise kaudu. Teiseks on ette nähtud täiendavad parandused ka tsentraliseeritud hangete infosüsteemides ning avalike sõidukite ja kinnisvara haldamises.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering TD-C17-i02: Maksu- ja tolliameti infosüsteemide ajakohastamine seoses maaomandi maksustamisega

Investeeringu eesmärk on edendada kõigi maaomandi maksustamisega seotud menetluste digiteerimist, eelkõige seonduva teabe kaardistamist (nagu põllukultuurid ja majanduslik potentsiaal) ning maksuvormi eeltäitmist konkreetsete deklareerimiskohustuste puhul.

Investeering koosneb mitmest osainvesteeringust, mis hõlmavad järgmist: i) kinnisvaramaatriksite tugiteabe digiteerimine; ii) infotehnoloogia taristu tugevdamine digiteeritud omanditeabe säilitamiseks; iii) kinnisvaramaatriksite jaoks konsultatsiooni- ja visualiseerimismehhanismide väljatöötamine; iv) teabesüsteemi väljatöötamine, et toetada maaomandi lihtsustatud katastriüksuste hindamist; v) georefereeritud teabehalduslahenduse väljatöötamine; vi) deklaratsiooni eeltäitmise teenuste väljatöötamine (eelkõige kinnisvara maksustamise ja tempelmaksuga maksustatavate eritehingute puhul).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C17-i03: Sotsiaalkindlustusteenuste digipööre

Investeeringu eesmärk on edendada sotsiaalkindlustusteenuste digiteerimist, et muuta need kasutajasõbralikumaks, suurendada tõhusust ning vältida pettusi ja maksudest kõrvalehoidumist.

Investeering koosneb sammudest, mille eesmärk on: i) parandada sotsiaalkindlustusteenuste ülesehitust ja korraldust ning ajakohastada infosüsteeme sotsiaaltoetuste, sotsiaalmaksete, pettuste ennetamise, teabehalduse ja maksekanalite valdkonnas; ii) töötada välja ja rakendada uut suhtlusmudelit, mis peaks koondama kodanike, ettevõtete ja sotsiaalkindlustusteenistuste erinevad suhtluskanaleid; kohandada sotsiaalkindlustusasutuste töökohti, et võimaldada paindlikumat töökorraldust, näiteks kaugtööd; rakendada pilvelahendustel põhinevat infotehnoloogia taristut, mis võib toetada tulemuslikkust ja koostalitlusvõimet; ning v) vaadata läbi töökorraldus ja koolitada sotsiaalkindlustustöötajaid, et toetada eespool nimetatud investeeringute ja struktuurimuutuste sujuvat rakendamist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Reform TD-C17-r40: Maksusüsteemi lihtsustamine

Reformi eesmärk on parandada Portugali maksusüsteemi tõhusust. Reformiga kehtestatakse alaline süsteem, et pidevalt jälgida ja hinnata uusi ja olemasolevaid maksusoodustusi (*benefícios fiscais*)⁷⁵. Selle tulemuseks on olemasoleva raamistiku lihtsustamine, vähendades maksusoodustuste arvu, piirates nendega seotud maksukulusid (*despesas fiscais*) ning suurendades alles jäävate maksusoodustuste kulutõhusust.

Reform koosneb õigusaktist, millega luuakse alaline tehnilise maksupoliitikaüksus (*UNdade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira*, tuntud ka kui U-TAX), mille ülesanne on süstemaatiliselt jälgida ja hinnata uusi ja olemasolevaid maksusoodustusi ning aidata kaasa maksupoliitika kujundamisele, rakendamisele ja mõju hindamisele. Maksupoliitika üksus aitab koostöös teiste asjaomaste üksustega, nagu Euroopa ühendamise rahastu (*Centro de Estudos Fiscais e Aduaneiros*) ette valmistada ka õigusakte maksustamise valdkonnas. Õigusaktis määratakse kindlaks U-TAXi ametlik struktuur, sealhulgas selle organisatsiooni skeem, toimimine ja ülesanded. U-TAX on maksu- ja tolliametist tehniliselt sõltumatu ning vastab otse rahandusministeeriumile. U-TAX koosneb alalistest tehnilistest töötajatest, kellel on maksupoliitika eriteadmised. Õigusaktis määratletakse ka ametlik suhtlus U-TAXi ja muude asjaomaste avalik-õiguslike ja eraõiguslike üksuste kui teadus- ja akadeemiliste asutuste vahel ning sätestatakse U-TAXi ja asjaomaste avalik-õiguslike üksuste, nagu maksu- ja tolliameti ning Portugali statistikaameti (INE) vaheliste andme jagamisolepingute määratlus. Õigusaktiga tagatakse ka U-TAXi pühendumine analüütiliste aruannete kvaliteedile ja läbipaistvusele ning andmete kvaliteedistandardite säilitamisele.

⁷⁵ Maksusoodustuse mõiste on määratletud 1. juuli 1989. aasta dekreetseaduse nr 215/1989 lisa *Estatuto dos Benefícios Fiscais* artiklis 2. Maksukulutused on määratletud kui maksusoodustustest tulenev mõju eelarvele.

Maksupoliitika üksus avaldab hindamisaruande koos kulude-tulude analüüsiga olemasolevate maksusoodustuste kohta, mis sisaldab tõhususe ja tulemuslikkuse kriteeriume ning keskkonnakaalutlusi. Pärast hindamist vaadatakse läbi märkimisväärse hulga maksusoodustuste õigusraamistik.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Q.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
17.1	TD-C17-r32	Siht	Via lõpule riikliku keskse riigihangete süsteemi uute hankemudelite kavandamine ja rakendamine, nagu on ette nähtud avaliku halduse ühialituste üksuse strateegilises kavas 2020–2023		Number	0	10	4. kv	2022	Läbivaadatud raamlepingute ja lepingute mudelite arv, et: i) edendada halduskorra lihtsustamist; ii) tugevdada järelevalve- ja kontrollimehhanisme; iii) edendada kulutõhususe ja ratsionaliseerimise kaalutlusi; iv) laiendada nende kaupade ja teenuste loetelu, mille suhtes kohaldatakse tsentraliseeritud hankeid; ning v) edendada koostööd sisemiste ja väliste sidusrühmade vahel.
17.2	TD-C17-r32	Eesmärk	Riikliku raamatupidamisüksuse aluseks olevate õigusaktide jõustumine	Riikliku raamatupidamisüksuse aluseks olevate õigusaktide jõustumine				4. kv	2022	Selliste teiseste õigusaktide (ja/või haldussuuniste) jõustumine, millega reguleeritakse, millised konkreetsete tulu- ja kuluartiklid lisatakse riigi raamatupidamisüksuse eelarvesse, järgides täielikult 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse artikleid 49 ja 55.
17.3	TD-C17-r32	Eesmärk	Valitsemissektori eelarve täitmise ja rahaliste vahendite täitmise järelevalve mudeli lõpuleviimine ja heakskiitmine	Valitsemissektori eelarve täitmise ja rahaliste vahendite täitmise järelevalve mudeli lõpuleviimine ja heakskiitmine				4. kv	2022	Rahandusministeeriumi poolt valitsemissektori eelarve täitmise ja finantsjuhtimise kontrollimise ja järelevalve mudeli täiendamine ja heakskiitmine täielikus kooskõlas 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse sätetega ja avaliku halduse raamatupidamisstandardi tekkepõhise eelarvestamise põhimõtetega.
17.4	TD-C17-r32	Eesmärk	Programmi eelarvestamise kuluarvestuse mudeli vastuvõtmine	Õigusaktide vastuvõtmine programmi eelarvestamise kuluarvestuse mudeli kohta				4. kv	2025	Teiseste õigusaktide (ja/või haldussuuniste) vastuvõtmine, et kehtestada iga eelarveprogrammi ja avaliku poliitika jaoks määratletud tulemuspõhiste näitajate järgimise kuluarvestuse ja järelevalve põhimõtted, eesmärgiga jõustada need 2027.
17.5	TD-C17-r32	Eesmärk	Mehhanismide rakendamise kulude läbivaatamise integreerimiseks	Aruanne kulude läbivaatamise integreerimise kohta				4. kv	2024	Kulude läbivaatamiseks töötatakse välja struktuurne ja institutsiooniline raamistik, et integreerida need täielikult iga-aastasessse eelarvemenetlusse ja Portugali keskpika perioodi eelarveraamistikku. Protsess hõlmab sellise mudeli diagnoosimist, väljatöötamist ja määratlemist.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			tavapärasesse eelarvemenetlusse, sealhulgas tõhususe kokkuhoiu järelhindamine	tavapärasesse eelarvemenetluse ja nende järelhindamine						mis võimaldab suurendada avalike teenuste osutamise tõhusust, edendada kulutuste läbivaatamist valitsemissektori teistes sektorites ning vabastada tõhususe suurendamise kaudu vahendeid digi- ja rohepöördeks. Lisaks kulude läbivaatamise integreerimisele iga-aastasessse eelarvemenetlusse tehakse nende suhtes iga-aastaseid tõhusaid järelhindamisi, et teha kindlaks saavutatud tõhususe suurenemine. See võib hõlmata ühiste teenuste suuremat kasutamist ja tsentraliseeritud riigihankeid, mis põhinevad tehnoloogiliste platvormide ja ühiste ressursside kasutamisel.
17.6	TD-C17-r32	Eesmärk	Uue halduslepingu vormi jõustumine riigiettevõtete juhtimise stiimulite/karistuste uue süsteemi raames	Uue halduslepingu vormi jõustumine				4. kv	2021	Jõustub uus halduslepingu vorm, mis allkirjastatakse riigi omandis olevate ettevõtete juhatustesse nimetatud avaliku sektori juhtidega, et suurendada uue tulemuslikkusele suunatud stiimulite/karistuste süsteemi abil vastutust ja aruandekohustust avaliku sektori vahendite haldamisel.
17.7	TD-C17-r32	Eesmärk	Uue mudeli jõustumine riigi omanduses olevate ettevõtete finantsseisundi ja tulemuste analüüsimiseks ja avalikustamiseks	Riigi omanduses olevate ettevõtete finantsseisundit ja tulemuslikkust käsitleva uue aruande jõustumine				4. kv	2022	Uue aruande jõustumine, milles kirjeldatakse üksikasjalikult riigi omanduses olevate ettevõtete finantsseisundit ja tulemuslikkust korrapäraselt ja õigeaegselt, võttes arvesse uue riigi omanduses olevate ettevõtete sektori infosüsteemi kaudu kogutud finantsandmeid.
17.8	TD-C17-r32	Siht	Rahandusministri ja vastava(te) minister(te) poolt järjepidevalt heaks kiidetud riigile kuuluvate ettevõtete eelarve- ja tegevuskavade arv		Number	74	136	4. kv	2025	Riigiettevõtete eelarve ja tegevuskavade õigeaegne hindamine. Tegemist on kolmeaastaste strateegiliste juhtimiskavadega, mille puhul riigi omanduses olevad ettevõtted määravad kindlaks ja peavad läbirääkimisi rahandusministri ja vastava(te) ministri(te)ga oma peamiste tegevussuunuste, teenuste portfelli, inimressursside, investeerimiskava, abitegevuse taseme ja majandus- ja finantsselgituse üle kolmeaastaseks perioodiks ning selgitavad tõhususe ja tootlikkuse kasvu, mis tagab nende rahalise jätkusuutlikkuse keskpikas ja pikas perspektiivis.
17.9	TD-C17-i01	Eesmärk	Riikliku raamatupidamisüksuse rakendamise lõpuleviimine	Riikliku raamatupidamisüksuse rakendamise lõpuleviimine				2. kv	2024	Via lõpule riigi raamatupidamisüksuse rakendamine, järgides täielikult 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse artikleid 49 ja 55.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
17.10	TD-C17-i01	Eesmärk	Eelarvemenetluse ümberkujundamise ja rakendamise infosüsteemi käivitamine, mis hõlmab programmide eelarvestamist	Eelarvemenetluse ümberkujundamise ja rakendamise infosüsteemi käivitamine				4. kv	2024	Infosüsteemi käivitamine, et tagada eelarve- ja raamatupidamisteabe esitamine vastavalt 2015. aasta eelarveraamistiku seaduses sätestatud uutele vormidele kõigi valitsemissektori üksuste poolt, sealhulgas seoses uute tulemuspõhiste eelarveprogrammidega.
17.11	TD-C17-i01	Eesmärk	Uue eelarve- ja finantskontrolli mudeli tugiinfosüsteemi käivitamine	Toimiv infosüsteem				4. kv	2025	Toetusinfosüsteemi käivitamine, et tagada eelarve- ja raamatupidamisteabe kontroll ja järelevalve vastavalt uutele vormidele, mis on sätestatud 2015. aasta eelarveraamistiku seaduses kõigi valitsemissektori üksuste poolt.
17.12	TD-C17-i01	Siht	Via lõpule riigi keske riigihangete süsteemi infosüsteemide ajakohastamine ja lihtsustamine		Number	0	11	4. kv	2024	Riigi keske riigihangete süsteemi ajakohastatud ja lihtsustatud infosüsteemide arv, et: i) edendada halduskorra lihtsustamist; ii) tugevdada järelevalve- ja kontrollimehhanisme; iii) edendada kulutõhususe ja ratsionaliseerimise kaalutlusi; iv) laiendada nende kaupade ja teenuste loetelu, mille suhtes kohaldatakse tsentraliseeritud hankeid; ning v) edendada koostööd sisemiste ja väliste sidusrühmade vahel. Selle eesmärgi saavutamist mõõdetakse uute toimivate infosüsteemide arvuga.
17.13	TD-C17-i01	Eesmärk	<i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP) rakendamise lõpuleviimine ja riigile kuuluvate sõidukite infosüsteemide ajakohastamine	SIGIPi rakendamise lõpuleviimine ja riigi omanduses olevate sõidukite infosüsteemide kasutuselevõtmine				2. kv	2026	Riikliku kinnisvaraga seotud teavethaldava <i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP) lõpuleviimine. Kaks uut infosüsteemi, mis on kasutusel riigi omandis olevate sõidukite inventeerimiseks ja seireks.
17.14	TD-C17-i01	Eesmärk	Via lõpule turvaoperatsioonide keskuse töölerakendamine	Turvaoperatsioonide keskuse tegevuse lõpuleviimine				4. kv	2025	Turbe tegevuskeskuse rakendamise lõpuleviimine, et võimaldada suuremat infoturvet ja juurdepääsu andmetele ning turbepoliitika ja küberturvalisuse lahenduste rakendamist.
17.15	TD-C17-i02	Eesmärk	Via lõpule munitsipaalkinnisvaramaksu (IMI) 1. näidise eeltäitmine maksu- ja tolliameti käsutuses olevate	Via lõpule munitsipaalse kinnisvaramaksu deklaratsiooni näidise 1 eeltäitmine				2. kv	2022	Andmete jagamine maksu- ja tolliameti ning kohalike omavalitsuste vahel munitsipaalkinnisvaramaksu 1. näidise kohase deklaratsiooni („ <i>Imposto Municipal sobre Imóveis</i> “, IMI) eeltäitmiseks, kasutades ära olemasolevat teavet kinnisvara kohta vastavates infosüsteemides.

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimi se soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmärk	Kv artal	Aasta	
			andmete alusel							
17.21	TD-C17-i02	Eesmärk	Via lõpule tempelmaksuga maksustatava konkreetse tehingu eeltäitmine	Riigilõivuga maksustatava konkreetse tehingu eeltäitmise lõpuleviimine				4. kv	2023	Via lõpule kinnisvara ja sõidukite üleandmise eeltäitmisteenuste rakendamine tempelmaksuga maksustatavate tehingute puhul (<i>Imposto de Selos</i>), kasutades ära maksu- ja tolliametile ning liikuvuse ja transpordi instituudile kättesaadavat kinnisvara käsitlevat teavet. (IMT) ning Registrate ja Notarite Instituut (IRN).
17.16	TD-C17-i02	Eesmärk	Maaomandi lihtsustatud hindamist toetava infosüsteemi lõpliku versiooni esitamine ja kasutuselevõtmine	Maaomandi lihtsustatud hindamist toetava infosüsteemi lõpliku versiooni esitamine ja kasutuselevõtmine				4. kv	2025	Sellise infosüsteemi üleandmine, mis toetab maaomandi lihtsustatud hindamist kui sellist liiki omandi üldise ümberhindamise lisameedet.
17.17	TD-C17-i02	Siht	Via lõpule edafoklimatomorfoloogiline (muld ja kliima) maapiirkondade kinnisvara majandusliku potentsiaali kirjeldamine ja hindamine		%	0	90	4. kv	2025	Portugali mandriosa maapiirkonna protsent, mille edafoklimatoomorfoloogilise (mulla- ja kliima) iseloomustamine ja majandusliku potentsiaali hindamine viiakse lõpule, mida toetab geograafiliselt võrdlev teabehalduslahendus.
17.18	TD-C17-i03	Siht	<i>Segurança Social Direta veebisaidi</i> funktsioonide laiendamine, lisades viis uut veebiteenust		Number	3	8	4. kv	2025	<i>Segurança Social Direta veebisaidile</i> selle funktsioonide laiendamiseks lisatud uute internetipõhiste teenuste arv, nimelt: i) kohtutele tehnilise abi andmise infosüsteem – perekonnaasjade eestkostemenetlus ning edutamise- ja kaitsemenetlus; ii) lisahüvitised – töötu staatuse deklareerimine; iii) <i>perehüvitised – ümberhindamine</i> ; tegevuse peatamisest tulenev toetus; ja v) toitjakaotuspension. Eesmärk on suurendada <i>Segurança Social Direta suhtelist</i> osakaalu kõigis suhtluskanalites sotsiaalkindlustuse valdkonnas, võttes arvesse 360° visioonikava kasutuselevõttu.
17.19	TD-C17-i03	Siht	Sotsiaaltoetuste maksimiseks kuluva keskmise päevade arvu vähendamine 80 % võrra nende		Number	109	22	4. kv	2025	<i>Segurança Social Direta veebisaidil</i> tehtud paranduste tulemusel (seoses ainult Portugalis osamakselise karjääriga pensionäride vanaduspensionidega) vähendamine 80 % võrra nende sotsiaaltoetuste maksimiseks kulunud keskmisest päevadest, mis kuluvad neile, kelle keskmine toetuse andmise aeg on pikem kui 10 päeva.

Järjekorr anumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimi se soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmärk	Kv art al	Aasta	
			puhul, kelle keskmine hüvitiste maksmise aeg on pikem kui 10 päeva							
17.20	TD-C17-i03	Siht	Arukate järelevalvemudelite rakendamine, et toetada pettuste ennetamist, tuginedes masinõppeprotsessidele		Number	0	2	4. kv	2025	Masinõppe abil viiakse ellu ja võetakse kasutusele kaks arukat seiremudelit. Kaks loodavat ja rakendatavat mudelit on järgmised: i) prognoosiv mudel, mis võib tähistada kontrollitavaid üksusi, tuginedes õppealgoritmide tulemustele, kasutades sotsiaalkindlustuse infosüsteemi seireteabe alasüsteemi ajaloolisi andmeid, et teostada sihipärasemaid järelevalvetoiminguid väiksema töökoormuse ja kindlamate tulemustega, suurendades järelevalvesüsteemi tulemuslikkust ja tõhusust ning kasutades ära muid teabeallikaid; ii) sotsiaalühvitiste saajate riskiindeksite mudel.
17.22	TD-C17-r40	Eesmärk	Teatavate maksusoodustuste õigusraamistikku muutva õigusakti jõustumine	Õigusakti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				2. kv	2023	Jõustub õigusakt, millega kaotatakse või laiendatakse sihipäraseid maksusoodustusi. Õigusakt sisaldab maksusoodustusi, mis kaotavad kehtivuse selle jõustumisele järgneval aastal, mis ei ole enam kooskõlas algse avaliku poliitika eesmärgiga või mille abisaajate arv on väike ning mis võivad kahjustada keskkonda.
17.23	TD-C17-r40	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega luuakse alaline tehnilise maksupoliitika üksus <i>Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira</i> (U-TAX)	Õigusakti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				4. kv	2023	Jõustub õigusakt, millega luuakse alaline tehnilise maksupoliitika üksus U-TAX.
17.24	TD-C17-r40	Eesmärk	U-TAXi hindamisaruande avaldamine olemasolevate maksusoodustuste kohta	U-TAXi hindamisaruande avaldamine				2. kv	2025	U-TAXi hindamisaruande avaldamine olemasolevate maksusoodustuste kohta. Aruanne sisaldab kulude-tulude analüüsi koos maksusoodustuste tulemuslikkuse kriteeriumidega, mis käsitlevad nende algset avaliku poliitika eesmärki, tekkinud maksukulude majanduslikku tõhusust ja keskkonnakaalutlusi. Hindamisaruanne hõlmab maksusoodustusi, mis kaotavad kehtivuse selle avaldamisele järgneval aastal, ning märkimisväärseid maksusoodustusi, samuti väljaspool <i>Estatuto dos Benefícios Fiscais</i> 't. Oluline maksusoodustuste kogum määratletakse vastavalt sellega seotud

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / Siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										<p>maksudulude esinduslikkusele, keskendudes käibemaksu, füüsilise isiku tulumaksu ja äriühingu tulumaksuga seotud kuludele.</p> <p>U-TAX võib oma analüüsisist välja jätta Portugali maksusoodustused, mida konkreetsed töörühmad on juba enne selle loomist hinnanud, ning Portugali maksusoodustused, mida hindavad sõltumatud avalik-õiguslikud asutused, tingimusel et avaldatud analüüs on ajakohane ja kooskõlas eespool kulude tulude analüüsi jaoks määratletud kriteeriumidega.</p> <p>Hindamisaruanne sisaldab soovitusi selle kohta, millised sellega hõlmatud maksusoodustused kaotatakse, neid laiendatakse või muudetakse.</p>
17.25	TD-C17-r40	Eesmärk	Maksusoodustusi käsitleva õigusakti jõustumine	Õigusakti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				1. kv	2026	Jõustub õigusakt, millega lihtsustatakse maksusoodustuste süsteemi, vähendades olemasolevate maksusoodustuste arvu, võttes arvesse U-TAXi hindamisaruandes esitatud soovitusi ja muid analüüse, mis on esitatud vaheeesmärgis 17.24.

R. OSA 18: Majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond

Selle komponendiga käsitletakse Portugali kohtusüsteemi ebatõhususe probleemi ning ettevõtete litsentseerimise allesjäänud kitsaskohti. Haldus- ja maksumenetluste kestus on viimastel aastatel paranenud, kuid on endiselt üks suuremaid ELis, ning poolleiolevate kohtuasjade arv (viivitamata juhtumid) on endiselt suhteliselt suur. Ettevõtluskeskkonda pärsivad ka tagatiste ja pankrotiseaduste vähene tõhusus ning karmid litsentsimismenetlused mõnes sektoris.

Komponendi eesmärk on tugevdada ja tõhustada kodanike ja ettevõtjate suhteid riigiga ning vähendada koormust ja keerukust, mis pärsivad äritegevust ja mõjutavad tootlikkust. Selles käsitletakse kahte pikaajalist küsimust: takistused ettevõtluslubade saamisel ja ebatõhusus kohtusüsteemis, samuti nn digitaalse paradigma vastuvõtmine kohtusüsteemis ja selle edendamine litsentsimismenetlustes nii kohtute toimimise kui ka sidusrühmadega suhtlemise osas.

Selle komponendi eesmärk on käsitleda riigipõhistes soovitusel (riigipõhised soovitusel 4/2019 ja 2020) kindlaks määratud erinevaid probleeme, nimelt püsivat ebatõhusust maksejõuetusmenetluste ning haldus- ja maksukohtute valdkonnas, ning käsitleda ettevõtjatele tegevusloa andmise nõuete küsimust, käsitledes samal ajal reguleeritud kutsealade raamistikku (mis on samuti esitatud samades riigipõhistes soovitusel), kuigi piiratud pankrotihaldurite kutsealaga (reguleeritud kutsealade probleemi käsitletakse komponendis 6). See komponent aitab täita ka riigipõhist soovitusel keskenduda investeringute tegemisel digipöördele (riigipõhine soovitus 3-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

R. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeringute kirjeldus

Reform TD-C18-r33: Majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond

Reform hõlmab litsentsimise valdkonnas investeerimist takistavate asjaolude kindlakstegemist, et vähendada menetluste ebatõhusust ning saada kasu teenuste digiteerimisest ja koostalitlusvõimest, rakendades põhimõtet „ainult üks kord“, mis on reformi peamine fookus ärikeskkonnas. Õigusraamistiku muudatused, millega sellised tõkked kõrvaldatakse, peaksid jõustuma 2025. aasta kolmandas kvartalis.

Õigusvaldkonnas on reformi eesmärk suurendada haldus- ja maksukohtute tõhusust, luues õigusraamistiku, millega edendatakse kohtusiseseid ja kohtuväliseid kokkuleppeid ning luuakse kõrgema astme kohtutes spetsialiseerunud kojad, samal ajal kui maksejõuetusraamistiku läbivaatamine hõlmab pankrotihaldurite rolli tugevdamist, laenuandja õigusi tugevdava õigusraamistiku läbivaatamist ja kohustusliku osalise jaotamise kehtestamist konkreetsetel juhtudel.

Lisaks nähakse kavandatud reformiga ette õiguslik alus protsesside ja menetluste digiteerimiseks kogu kohtusüsteemis, sealhulgas kohtueksperitiisi ja kriminaaluurimise valdkonnas.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering TD-C18-i01: Majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond

Investeeringu eesmärk on tagada digipööre ja Portugali kohtu IT-süsteemide vastupidavus. Selle eesmärk on integreerida mõiste „digitaalne“ paradigma kohtusüsteemi ja kohtusekretäride töösesse, sealhulgas kodanike ja ettevõtjatega suhtlemisel.

Digipööre on nende investeringute hüppelauaks, keskendudes kohtusüsteemile, mis jaguneb viieks klasteriks:

- Kohtusüsteemi digitaalsete platvormide (mis hõlmavad kõiki kohtuid) arendamine ja rakendamine, mille eesmärk on edendada kõigi kohtuprotsesside ja -menetluste digiteerimist ning saada kasu tõhususe suurenemisest, et tulla toime kuhjunud kohtuasjadega. Lisaks töötatakse välja uued liidesed suhtlemiseks asjaomaste sidusrühmadega;
- Kodanikele ja ettevõtjatele mõeldud digiplatvormide (sealhulgas andmemigratsioon) arendamine, uute teenuste internetis kättesaadavaks tegemine ja mõnede teenuste täieliku elektrooniliseks muutmise tagamine. Selle investeeringu eesmärk on pakkuda ettevõtetele ja kodanikele integreeritud teenuseplatvorme kogu nende elutsükli jooksul, hõlmates kõiki eri registripidajaid (kinnisvara, sõidukid, kodakondsus, äri- ja karistusregistrid ning patentide registreerimine ja kontrollimine);
- Kriminaaluurimise ja kohtuekspertiisi digiplatvormid, infosüsteemide arendamine ja ajakohastamine ning ühenduse tagamine Euroopa võrgustikega;
- Õigusvaldkonna teadmushaldusplatvormide arendamine ja rakendamine, sealhulgas ühine ühiste teenuste platvorm, dokumendihaldus, statistika ja näitajate koostamise platvormi väljatöötamine ning teabevahetuses ja digiteenustes kasutatava keele lihtsustamine suhtluses kodanike ja ettevõtjatega (sealhulgas elektroonilised teated);
- Tehnoloogiataristu ja -seadmete, sealhulgas andmekeskuse, katastroofi-/taastumisrajatise, digiarhiivide, avatud andmeplatvormi, digiidentiteedi haldamise ning õigusvaldkonna digitaalse kontaktkeskuse ja tugikeskuse loomine.

See investeering saab kasu tugevast sünergiast komponendiga 19 – digitaalne avalik haldus, mis rakendab mõiste „digitaalne“ paradigmat ning tagab kooskõla riikliku küberjulgeoleku strateegia ja pilvandmetöötlusstrateegiaga.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

R. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
18.1	TD-C18-r33	Eesmärk	Erikodade loomine kõrgema astme haldus- ja maksukohtutes	Erikodade loomine kõrgema astme haldus- ja maksukohtutes				1. kv	2023	Erikodade loomine kõrgema astme haldus- ja maksukohtutes: tavalised haldusotsused, sotsiaalhaldusotsused, riigihankeotsused, tavalised maksuotsused, maksude sissenõudmise ja haldusrikkumiste otsused
18.2	TD-C18-r33	Eesmärk	Õigusliku korra jõustumine, et soodustada kohtulikku ja kohtuvälist lahendust	Õigusliku korra jõustumine, et soodustada kohtulikku ja kohtuvälist lahendust				1. kv	2023	Sellise õigusliku regulatsiooni jõustumine, millega luuakse õiguslik stimuleerimiskava menetluse lõpetamiseks kohtuvälise ja kohtuvälise kokkuleppega

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
18.3	TD-C18-r33	Eesmärk	Maksejõuetust ja sissenõudmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine	Maksejõuetust ja sissenõudmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine				2. kv	2024	<p>Maksejõuetust ja äriühingute päästmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine, et kiirendada kõnealuseid menetlusi ja kohandada need vaikumisi digitaalseks, sealhulgas:</p> <p>a) maksejõuetusmenetluse seadustiku läbivaatamine maksejõuetusmenetluse optimeerimiseks, mis kajastab ka direktiivi 2019/1023 ülevõtmist ja täielikult elektrooniliste menetluste kasutusele võttu;</p> <p>b) teha pankrotihaldurile ülesandeks koostada pankrotivara hulka kuuluvate varade realiseerimiseks tähtjalisi eesmärke sisaldav likvideerimiskava;</p> <p>c) kohustuste läbivaatamise ja nõuete järjestamise menetluse lihtsustamine maksejõuetusmenetluses, pannes pankrotihaldurile kohustuse esitada koos tunnustatud nõuete loeteluga ettepanekud nende järjestamiseks, võimaldades kohtunikul kokkuleppe korral ja vaidlustamise puudumisel mõlemad dokumendid heaks kiita, võimaldades seega paindlikumat menetlust;</p> <p>d) kohustusliku osalise jaotamise asutus, kui pankrotivara väärtus on 10 000 eurot või rohkem või suurema väärtusega vara likvideerimisest saadud tulu osa, mille omandiõigust ei ole vaidlustatud ja menetlus ei võimalda lõplikku jaotamist;</p> <p>e) kinnipidamisõiguse eesõiguse korra läbivaatamine seoses hüpoteegiga (Código Civil);</p> <p>f) pankrotihaldurite tegevuse piirangute vähendamine.</p> <p>g) kõrvaldada piirangud kohtukutse esitamise etapis, kehtestada reeglina juriidiliste isikute kohtukutsete elektrooniline kättetoimetamine, eelkõige maksejõuetusmenetlustes (CPC);</p> <p>h) kõrgemates kaubanduskohtutes erikodade loomine ja nende töö korraldamine.</p> <p>Eureka sekretariaadi menetlused ja nende kohandamine vaikumisi digitaalseks, sealhulgas</p>
18.4	TD-C18-r33	Eesmärk	Litsentsimist takistavate tõkete kõrvaldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine	Litsentsimist takistavate tõkete kõrvaldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine				3. kv	2025	Vastutavate valitsuse liikmete ühise korralduse alusel moodustatud töörühma aruandes osutatud litsentsimist takistavate asjaolude kõrvaldamist käsitleva õigusakti jõustumine.
18.5	TD-C18-i01	Eesmärk	Ajakohastatud IT-süsteem kriminaaluurimise	Ajakohastatud IT-süsteem kriminaaluurimise				4. kv	2023	Ajakohastatud IT-süsteemi kasutuselevõtmine kriminaaluurimiste jaoks. Ajakohastamine hõlmab liideste rakendamist ja pealtkuulamissüsteemide ajakohastamist ning koostalitlusvõime

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			jaoks	läbiviimiseks						tagamist Euroopa ja rahvusvaheliste partneritega.
18.6	TD-C18-i01	Eesmärk	Infosüsteem Enterprise 2.0	Teabesüsteem „Enterprise 2.0“ toimib				1. kv	2024	Teabesüsteemi „Enterprise 2.0“ käivitamine. Tegemist on uue platvormiga, mis sisaldab teavet ettevõtete elutsükli kohta (loomine, juhtimine ja lõpetamine).
18.7	TD-C18-i01	Eesmärk	Uus infosüsteem kohtute ja prokuratuuri digiüleminekuks	Kohtute ja prokuratuuri digipöörde uus infosüsteem				4. kv	2025	Elektronilise kohtumenetluse haldamiseks uue infosüsteemi kasutuselevõtmine. Uus infosüsteem on kättesaadav ligikaudu 400 kohtus ja prokuratuuri üksuses kõiki jurisdiktsioone, menetlusetappe (sealhulgas uurimist) ja kohtuasutusi hõlmavate elektrooniliste kohtumenetluste käsitlemiseks ning seda kasutavad kohtunikud, prokurörid, kohtuametnikud ja nende esindajad. Kogu kohtu suhtlemine sidusrühmadega digiteeritakse.
18.8	TD-C18-i01	Eesmärk	Uue tehnoloogiakava rakendamine	Uue tehnoloogiakava rakendamine				4. kv	2025	Õigusseadmete ja -taristu käsitleva uue tehnoloogiakava rakendamine, võttes kasutusele järgmised komponendid: a) uus andmekeskus; b) avatud andmete platvorm õigusemõistmiseks; c) teabehaldussüsteem kõigi õigusemõistmisega seotud üksuste jaoks; d) digitaalse identiteedi haldamine e) kohtumenetlustes arestitud vara sissenõudmise ja haldamise süsteem
18.9	TD-C18-i01	Eesmärk	Teadmushalduse platvormid õigusemõistmise valdkonnas	Toimivad õigusvaldkonna teadmushaldusplatvormid				4. kv	2025	Võetakse kasutusele järgmised teadmushaldusplatvormid: a) jagatud tugiteenused b) statistika ja näitajad c) teabehaldusplatvorm (dokumendihaldussüsteem)

S. KOMPONENT 19: Digitaalne avalik haldus

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse vajadust pakkuda paremaid ja lihtsamaid digitaalseid avalikke teenuseid. Kuigi Portugalil on digiteenuste osutamisel head võimalused, on nõuete killustatus ja dubleerimine tõhusa ja kliendikeskse avaliku halduse peamised takistused. Selle komponendi eesmärk on nende probleemide lahendamine.

Komponendi eesmärk on parandada avalikke teenuseid, soodustades tehnoloogiliste lahenduste kasutamist ja suurendades lähedust, et tagada kodanikele ja ettevõtjatele lihtsam, turvaline, tulemuslik ja tõhus juurdepääs, vähendades sellega taustakulusid. Lisaks on selle eesmärk edendada tõhusust, ajakohastamist, innovatsiooni ja avaliku halduse mõjuvõimu suurendamist, tugevdada selle vastupanuvõimet, parandada riigiteenistujate oskusi ning suurendada riigi ja avaliku halduse panust majanduskasvu ja sotsiaalsesse arengusse.

See komponent keskendub digitaalse paradigma ja ühekordsuse põhimõtte rakendamisele Portugali avalikus halduses, investeerides samal ajal tööjõu oskuste täiendamisse.

See komponent aitab kaasa järgmiste riigipõhiste soovitude täitmisele:

- majanduskasvu soodustavate kulude esikohale seadmine (riigipõhised soovitus 1 2019 ja 2020), kasutades ära digiteerimisest tulenevat tõhususe kasvu;
- elanikkonna oskuste taseme tõstmine (riigipõhine soovitus nr 2 2019) seoses avaliku teenistusega;
- keskenduda investeeringutele digiüleminekule (riigipõhine soovitus 3 2020), investeerides valdkonnaülestesse ja valdkondlikesse avaliku halduse süsteemidesse; ning
- ettevõtjate regulatiivse ja halduskoormuse vähendamine (riigipõhine soovitus 4 2019), lihtsustades ja tõhustades ettevõtjate ja avaliku sektori asutuste vahelisi suhteid, eelkõige ühekordsuse põhimõtte rakendamise kaudu.

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetmete kirjeldust ja kavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01).

S. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r34: Digitaalsed, lihtsad, kaasavad ja turvalised avalikud teenused kodanikele ja ettevõtjatele

Reformi eesmärk on rakendada avalike teenuste puhul digitaalset paradigmat, et muuta teenused kasutajakeskseks, suurendada juurdepääsetavust ning vähendada kodanike ja ettevõtjate halduskoormust, sealhulgas pilveteenuste kasutamise abil.

Reform hõlmab meetmete rakendamist, millega tagatakse digipöördeks vajaliku õigusraamistiku olemasolu, eelkõige ühtse digivärava ja ühekordsuse põhimõtte rakendamiseks, avaliku halduse digipöörde strateegias ja tegevuskavas aastateks 2021–2023 ja 2024–2026 kindlaks määratud avaliku sektori asutuste vahelise kooskõlastatud protsessi kaudu, rakendades samal ajal nõutavaid infoturbemeetmeid, sealhulgas küberturvalisusega seotud kaitsemeetmeid.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Reform TD-r35: Avaliku halduse struktuuri- ja talitusreform

Selle reformi eesmärk on korraldada ümber ja ühtlustada avalikke teenuseid, et edendada tänapäevast ja tõhusamat avalikku haldust, kasutades ära ka reformi TD-r34 rakendamisest

tulenevat sünergiat. Praegu on keskvalitsuse osakonnad hajutatud ja koondunud, mis põhjustab ministeeriumides teenuste kordamist. Avaliku sektori töökorraldus on väga jäik ja järgib rangeid käsuliine, sellega kaasneb ebavajalik bürokraatia.

Reformi käigus vaadatakse läbi riigi ja avaliku halduse toimimise mudel üldiselt, et suurendada koostoiimet ja kasutada ära tehnoloogia loodud võimalusi. See hõlmab ühiste ja jagatud teenuste tsentraliseerimist, keskvalitsusasutuste hajutamist ja koondamist, valdkondlike otseste ja kaudsete avaliku halduse üksuste piisavat spetsialiseerumist pädevusvaldkondade kaupa, valitsuse tegevust toetavate kriitiliste funktsioonide spetsialiseerumist ja valitsusasutuste koondamist ühte füüsilisesse ruumi ning siseauditi ja võrdlusnäitajate edendamist, keskendudes protsesside tõhususele, tippjuhtimise tavade pidevale täiustamisele ja levitamisele avaliku halduse üksuste seas. Reformi läbiviimiseks luuakse rakkerühm, kes koostab keskvalitsuse teenistuste ümberkorraldamise kava, mida rahastatakse TD-C19-i07 alusel.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Reform TD-r36: Avalik haldus, mis on volitatud looma avalikku väärtust

Reformi eesmärk on täiendada riigiteenistujate oskusi, sealhulgas digioskusi, ning rakendada uusi töömudeleid (nimelt kaugtöö). Kõnealune reform on kooskõlas 6. rahastamisvahendis kavandatud meetmetega.

See reform, mis kajastub 2020. aasta juulis vastu võetud riigi- ja avaliku halduse innovatsiooni ning moderniseerimise strateegias, tugevdab riigiteenistujate ja juhtkonna juhtimis- ja koolitusstruktuuri, luues koolitustegevuse koordineerimise struktuuri (*Instituto Nacional de Administração*), mis juhib nii täienduskoolituse, nagu juhtimisoskus, andmeteadus, spetsialiseerumiskursused, edendamist, ning süvendades *Qualifica AP* programmi, et tõsta riigiteenistujate kvalifikatsioonitaset lühikeses/keskmises perspektiivis. Samal ajal on reformi eesmärk kasutada ära kaugtöö potentsiaali avalikus teenistuses.

See on lahutamatult seotud investeeringutega TD-C19-i07 – Avaliku halduse mõjuvõimu suurendamine, mis hõlmab digitaalse suutlikkuse programme, kutsealaseid praktikaprogramme, kõrgema taseme juhtimiskoolitust ning üldiselt riigiteenistujate oskuste parandamist.

Reform viiakse lõpule 30. juuniks 2021.

Investeering TD-C19-i01: Avalike ja konsulaartenuste ümberkujundamine

Investeeringu eesmärk on rakendada digitaalset paradigmat sidusrühmade ja Portugali avaliku halduse vahelises suhtluses, et suurendada tõhusust ja vähendada bürokraatiat. Samuti on eesmärk suurendada konsulaartenuste tõhusust ja tagada välisministeeriumi kontrolli all olevate üksuste digipööre.

Selle meetmega uuendatakse avalike ja konsulaartenuste front office'it, luuakse ühtne reageerimisvõimekus (ühtne digivärv, kõnekeskus ja isiklikud teenused) koos valdkonnaülese juhtimise süsteemiga, kasutades ära pilvandmetöötlust ja 5G-võrke, et uuendada, parandada kvaliteeti ja vähendada asümmeetriat avalike teenuste osutamisel.

See investeering hõlmab ka uute *Espaços cidadão* ja *Lojas do Cidadão* rajamist uutes energiatõhusates ruumides.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering TD-C19-i02: Jätksuutlikud elektroonilised teenused

Investeeringu eesmärk on pakkuda varasematele investeeringutele vajalikku tuge ning tugevdada andmete väärtustamist ja kasutamist avalike teenuste osutajate poolt, tugevdada koostalitlusvõimet

ja andmete jagamist, samuti koostalitlusvõimet väliste üksustega ja piiriülest koostalitlusvõimet (ühendumine Euroopa ühtse andmeportaali).

See investeering põhineb reformil TD-r34, millega luuakse avaliku halduse rakenduste ökosüsteemi koordineeritud haldamine, mis hõlmab turvalisi identimislahendusi, andmetele juurdepääsu kontrollimehhanisme ja statistilist teavet. Sellega edendatakse ametiasutuste kogutud andmete taaskasutamist, rakendades ühekordsuse põhimõtet, tuginedes IT-süsteemide koostalitlusvõimele ja integreerimisele ning laiendades e-identimise lahenduste kasutamist. Lisaks tagatakse avatud andmed ja andmete kättesaadavus teadusuuringute eesmärgil, edendades samal ajal andmeteaduse oskusi.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

TD-C19-i03: Üldise küberturvalisuse raamistiku tugevdamine

Selle investeeringu eesmärk on parandada võrguandmetega seotud infoturbestandardeid ja -menetlusi. Investeering on seotud investeeringutega TD-C19-i01 ja TD-C19-i02.

Selle meetme eesmärk on suurendada riikide mõjuvõimu küberturvalisuse ja infoturbe valdkonnas ning luua füüsilised ja tehnoloogilised tingimused uue küberturvalisuse ja infoturbe koordineerimise mudeli rakendamiseks ja kasutuselevõtmiseks. See hõlmab nelja meetet:

- Suurendada küberturvalisuse ja infoturbe alast suutlikkust, luues pädevuskeskused küberturvalisuse lahenduste väljatöötamiseks VKEdes ja avaliku halduse jaoks;
- Suurendada turvalisust teabe elutsükli haldamisel, arendades riiklikku krüptograafiaalast suutlikkust ja kontrolli salastatud teabe üle;
- Rakendada riiklik küberturvalisuse võrdlusraamistik (vastavalt reformile TD-r34), sealhulgas asutuste akrediteerimine (kooskõlastades ja võimendades komponendis nr 16 sisalduvaid meetmeid); ning
- Luua füüsilised ja tehnoloogilised tingimused uue küberturvalisuse ja infoturbe koordineerimise mudeli kasutuselevõtmiseks (koos asjaomaste uute asutustega).

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

TD-C19-i04: Tõhus, turvaline ja jagatud digitaalne taristu

Selle investeeringu eesmärk on suurendada esmatähtsate digitaristute, nimelt hädaolukorra- ja turvasidevõrkude ning valitsuse arvutivõrgu (RING) vastupidavust.

Investeeringute toel arendatakse valitsuse IT-võrku, parandatakse riigi hädaolukorra sidevõrgu ja riikliku sisejulgeolekuvõrgu katvust ja suutlikkust ning muudetakse infosüsteemide ja julgeolekujõudude protsesside arhitektuuri. Tegevus hõlmab järgmist:

- Tehnoloogiasüsteemide uuendamine piirihalduse ja -kontrolli, politsei- ja õigusalse koostöö valdkonnas;
- Operatiivkeskuste projekt 112 – ajakohastamine, et võtta arvesse uusi standardeid (uus põlvkond 112);
- Riikliku sisejulgeolekuvõrgu projekt – IT-arhitektuuri süsteemide ja tehnoloogiliste vahendite piisavus ning uue andmekeskuse ehitamine ja kasutuselevõtmine;
- Riigi hädaolukorra sidevõrgu (SIRESP) projekt – investeering hõlmab SIRESP maapealse taristu (tugiboon) tehnoloogia muutmise edendamist E1-lt IP-le (Interneti protokoll), SIRESP-ga seotud infosüsteemide avariitaastekeskuse loomist ning hertsiiakiirte rakendamist teatavates võrgukohtades vask- ja kiudoptiliste ühenduste asendamise teel, et tagada liiasussüsteem;
- Ühiste teenuste rakendamine julgeolekujõududes ja -teenustes, tehniliste protsesside liiasuse kõrvaldamine, ühiste süsteemide loomine ja tegevuskulude vähendamine; ning

- Ring – valitsuse IT-võrgu halduskeskuse tehnoloogilise infrastruktuuri ja infosüsteemide uuendamine ja arendamine, töötajate koolitamine, integreeritud multimeediasüsteemi pakkumine ning turvalised sidesüsteemid ja juhtimine.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

TD-C19-i05-RAM: Madeira avaliku halduse digipööre

Selle investeeringu eesmärk on muuta avalik haldus vastupidavamaks, muutes digitaal tehnoloogia avalike teenuste osutamiseks kättesaadavaks.

Selle investeeringu puhul järgitakse lähenemisviisi, mis võeti kasutusele investeeringute TD-C19-i01 kuni i03 puhul, mille eesmärk on ajakohastada esmatähtsat taristut ja IT-arhitektuuri, teha digitaalsed vahendid kättesaadavaks vastavalt avaliku halduse ja kodanike vajadustele, täiendada inimressursse (eelkõige digitaaloskuste valdkonnas), avalike üldteenuste kättesaadavust ning koostalitlusvõimet ja ühenduvust. See meede annab piirkonna avalikule haldusele taristu, vahendid, teenuste koostalitlusvõime ja oskusteabe, et tagada digitaalsete avalike teenuste osutamine. Meetmega töötatakse välja ka keskne andmehalduslahendus.

Investeering tehakse 30. juuniks 2025.

TD-C19-i06-RAA: Assooride avaliku halduse digipööre

Selle investeeringu eesmärk on toetada avaliku sektori digipööret ja vähendada halduskoormust, et pakkuda kodanikele ja ettevõtjatele paremaid avalikke teenuseid.

Selle meetmega toetatakse digipööret avalike teenuste osutamisel, tuginedes koostalitlusvõimelistele digiteenustele, kus tehinguteenused on kättesaadavad internetis. Kavas on kujundada avalik teenistus ümber, et võimaldada lihtsamaid ja paindlikumaid teenuseid, ning parandada tehnoloogilisi tingimusi avaliku teenistuse töökohtade dematerialiseerimiseks, pakkudes virtuaalset töökeskkonda ja töötajate koolitust (digioskused, juhtimine ja koostöö). Andmete turvalisuse tagamiseks luuakse küberturvalisuse keskus.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

TD-C19-i07: Avalik haldus, mis on volitatud looma avalikku väärtust

Investeeringu eesmärk on tagada, et avalikul teenistusel on vajalik oskusteave, eelkõige juhtimisoskuste ja tehnoloogia alal, et pakkuda üldsusele kvaliteetset teenust.

Selle investeeringu eesmärk on töötada välja koolituspakkumine avaliku halduse töötajatele ja juhtidele, meelitada ligi talente praktikaprogrammide pakkumise kaudu ja edendada kaugtööd. Eelkõige hõlmab see digitaalseid tugiprogramme, kõrgemat ja kõrgema tasandi juhtimiskoolitust ning riigiteenistujate üldkoolitust ja oskuste täiendamist.

See meede hõlmab ka avaliku halduse planeerimise, poliitika ja prognoosimise pädevuskeskuse loomist, mis on asjakohane, et tugevdada suutlikkust toetada avaliku poliitika määratlemist ja rakendamist, poliitika hindamist ja prognoosimist.

Lisaks sellele, nagu on osutatud reformis TD-r35, luuakse selle investeeringu raames ülesannete struktuur, et toetada avalike teenuste ümberkorraldamist.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Reform TD-C19-r41: Juurdepääs avalikele teenustele: ühtlustada ja konsolideerida füüsiline ja veebipõhine juurdepääs

Reformi eesmärk on süvendada avaliku halduse digiüleminekut ja kasutada ära uusi tehnoloogiaid, et muuta praegust avalike teenuste mudelit.

Reform seisneb sellise õigusakti jõustumises, millega ühtlustatakse ja konsolideeritakse eeskirjad, mis käsitlevad juurdepääsu avalikele teenustele isiklikult ja kaugühenduse kaudu (internetis, rakenduse kaudu, telefoni teel). Käesoleva õigusaktiga suurendatakse ka avalike teenuste ühtses portaalis kättesaadavate avalike teenuste arvu.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Reform TD-C19-r42: Uus hindamissüsteem avaliku halduse töötajate võimendamiseks ja uuendamiseks

Reformi peamine eesmärk on lahendada üks Portugali avaliku halduse ees seisvatest peamistest probleemidest: võime uuendada oma tööjõudu ning meelitada ligi ja hoida talente.

Reformi käigus vaadatakse läbi avaliku halduse tulemuslikkuse hindamise süsteem (Integrated System to management and Evaluate Performance in Public Administration – SIADAP), muutes õigusraamistikku. Muudetud SIADAP:

- Muuta hindamise sagedust (igalt kahelt aastalt aastale);
- Suurendada nende töötajate osakaalu, kes võivad saada kaks peamist tulemushinnangut, ja nende vastavaid punkte hindamistsükli kohta;
- Kehtestada täiendav tulemusklass;
- Koostada avaliku halduse pädevusprofiilis hinnatavate pädevuste loetelu;
- Teha kindlaks vajadus arendada edasi pädevusi ja vastavat koolitust.

Lisaks hõlmab reform koos SIADAPi mudeli läbivaatamisega ka avaliku halduse pädevusprofiili läbivaatamist, mis hõlmab oskusi, mida tuleb hinnata värbamis- ja valikuprotsessis, tulemuslikkuse hindamise süsteemis ja mis lisatakse kutsealasesse koolitusse.

Reform hõlmab ka sellise IT-platvormi arendamist, millel SIADAP tegutseb. Platvormi kasutamise õppimiseks pakutakse erikoolitust.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2025.

Investeering TD-C19-i08 Arukad alad

Selle investeeringu eesmärk on luua uus linnade ja territooriumide planeerimise ja haldamise paradigma, mis põhineb andmepõhisel avalikul poliitikal.

Investeering hõlmab järgmist:

- Arukate piirkondade portaali väljatöötamine ja käivitamine. Sellel portaalil on veebipõhine andmekogu, mis sisaldab kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil asjakohast teavet, nagu head tavad, suunised, teave standardite, õigusnormide ja õigusnormide kohta ning teave projektide rahastamisallikate kohta.
- Linnahaldusplatvormide arendamine, käivitamine või ajakohastamine 75 omavalitsuses ja Comunidades Intermunicipais/Áreas Metropolitanas, sealhulgas elamumajanduse ja ruumilise planeerimise menetluste digitaliseerimine.
- Digitaarte arendamine (tegelikel eesmärkidel kavandatud või tegeliku füüsilise toote, süsteemi või protsessi digitaalne esitus) riiklikes prioriteetsetes valdkondades, nagu vesi ja põllumajandus, kliimamuutustele vastupanu võime, liikuvus ja CO₂ heite vähendamine, tervishoid, energeetika, turism, kodanikukaitse.
- Avaliku poliitika tulemustabeli väljatöötamine ja käivitamine, et aidata avaliku sektori osalejatel teha poliitilisi otsuseid erinevatel hierarhilistel tasanditel süstemaatilise ja ajakohase teabega.
- Sisu väljatöötamine ja koolituse pakkumine andmete kogumise ja haldamise, standardite, avatud standardite, rakendusliideste ja muu arukate linnade ja hoonetega seotud sisu ning kestlikkuse kohta.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

S. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas e	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19.1	TD-C19-i01	Siht	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu		Number	0	5	4. kv	2022	Selliste teenuste arv, mis on registreeritud laiendatud ettevõtte ja teenuste kataloogis ja mis on kättesaadavad mitme kanali kaudu: ühtne digiteenuste portaal, kontaktkeskus, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> . See näitaja tähendab nende teenuste ümberkujundamist ühekordsuse põhimõtte kohaselt ja nende kättesaadavaks tegemist ühe kanali põhimõttel.
19.2	TD-C19-i01	Siht	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu		Number	5	25	1. kv	2026	Selliste teenuste arv, mis on registreeritud laiendatud ettevõtte ja teenuste kataloogis ja mis on kättesaadavad mitme kanali kaudu: ühtne digiteenuste portaal, kontaktkeskus, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> . See näitaja tähendab nende teenuste ümberkujundamist ühekordsuse põhimõtte kohaselt ja nende kättesaadavaks tegemist ühe kanali põhimõttel.
19.3	TD-C19-i01	Eesmärk	Kasutusele on võetud uus konsulaarjuhtimise mudel	Kasutusele on võetud uus konsulaarjuhtimise mudel				1. kv	2026	Uue konsulaarjuhtimise mudeli täielik rakendamine: i) välisriigi kodanikele/mittekodanikele kättesaadavaks tehtud elektroonilised konsulaarteenused, mille puhul 80 % välisministeeriumi pakutavatest teenustest on digiteeritud; ii) <i>Centro de Atendimento (Centro de Atendimento)</i> tegutseb vähemalt 15 riigis.
19.25	TD-C19-i01	Eesmärk	Uute kodanike kaupluste ja -ruumide loomist käsitlevate protokollide allkirjastamine	Allkirjastatud protokollid				3. kv	2024	31 uut kauplust (<i>Lojas de Cidadão</i>) ja 400 uut kodanikuruumi (<i>Espaços Cidadão</i>) loomise protokollide allkirjastamine
19.26	TD-C19-i01	Siht	Uute kodanike poed ja kodanike ruumid toimivad.		Number	0	431	2. kv	2026	Töös on 31 uut kauplust (<i>Lojas de Cidadão</i>) ja 400 uut kodanikuruumi (<i>Espaços Cidadão</i>). Uute hoonete primaarenergiavajadus peab olema liginullenergiahoone standardist vähemalt 20 % väiksem.
19.27	TD-C19-i01	Siht	Kodanike taotlus	Kodanikurakenduse käivitamine				1. kv	2025	Kodanike taotlus on käivitatud ja toimiv. Rakendus võimaldab kasutajatel digitaalselt ligi pääseda kõige populaarsematele avalikele teenustele ja muudele funktsioonidele (nt teenuste eest maksmine).

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetas	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19.4	TD-C19-i02	Siht	Avalikud teenused, mis on elektroonilise identiteedi kaudu turvaliselt kättesaadavad ja mille puhul järgitakse ühekordsuse põhimõtet		Number	0	5	3. kv	2022	Selliste digitaalsete avalike teenuste arv, mis on kättesaadavad kodanikele ja ettevõtjatele, kes taaskasutavad iAP kataloogis (kättesaadav.pt) kättesaadavaid andmeid, mis on hõlmatud elektroonilise identiteediga (kui teenistused seda taotleavad) ja avalikus halduses isikuandmete kontrollimise süsteemiga ning avaldavad avatud andmed aadressil www.dados.gov.pt .
19.5	TD-C19-i02	Siht	Avalikud teenused, mis on elektroonilise identiteedi kaudu turvaliselt kättesaadavad ja mille puhul järgitakse ühekordsuse põhimõtet		Number	5	25	1. kv	2026	Kodanikele ja ettevõtjatele kättesaadavate digitaalsete avalike teenuste arv, mis taaskasutavad iAP kataloogis olevaid andmeid (kättesaadavad aadressil iap.gov.pt , mis on hõlmatud elektroonilise identiteediga (kui teenistused seda taotleavad) ja avalikus halduses isikuandmete kontrollimise süsteemiga, ning avaldavad avatud andmed aadressil www.dados.gov.pt .
19.6	TD-C19-i02	Siht	Territoriaalse teabetaristu		Number	0	150	1. kv	2026	Selliste andmeallikate arv, mis on integreeritud territoriaalsesse teabetaristusse, mis hõlmab eluaset, demograafilist ning sotsiaalset ja majanduslikku teavet. Andmeallikad hõlmavad haldus- ja uuringupõhiseid üksikandmeid (tavaliselt üksikisiku või organisatsiooni/ettevõtte tasandil), mis integreeritakse järkjärgult Portugali statistikaametisse (oma riikliku andmetaristu kaudu), alates sotsiaalkindlustusest, maksuametist ja mitmetest avaliku halduse asutustest muu hulgas haridus-, töö-, tervishoiu- ja õigusvaldkonnas ning laiendades hõlmatud aastaid (iga-aastane või vähem kui aastane teave) nii palju kui võimalik. Iga andmeallikat stabiliseeritakse (edastamine), töödeldakse ja analüüsitakse, et olla kõige detailsemal tasandil valmis statistikaalase teabe integreerimiseks ja koostamiseks, eriti piirkondliku mõõtme puhul.
19.7	TD-C19-i03	Siht	IT-spetsialistide koolitamine küberturvalisuse ja infoturbe suutlikkuse tugevdamiseks		Number	0	9 800	1. kv	2026	Seitsme äsja loodud küberturvalisuse pädevuskeskuse võrgustikus koolitatud IT-spetsialistide arv. Keskused pakuvad kõrgema taseme oskusi küberturvalisuse ja infoturbe valdkonnas riikliku küberturvalisuse keskuse (CNCS) koolitus- ja praktikaprogrammide kaudu avaliku halduse IKT-töötajatele (näo- või telemaatikakoolitus)

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühtik	Lähtetas e	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19.8	TD-C19-i03	Siht	Portugali krüptograafilise lahenduse vastuvõtmine ametiasutuste poolt		Number	0	150	1. kv	2026	Õigusnõuetele vastavate krüptograafiliste seadmetega varustatud riigiasutuste arv [resolução Conselho de Ministros, nr 16/96, de 22 de março – Instruções para a Segurança Nacional, Segurança das Telecomunicações (SEGNAC 3), Capítulo 3 /Ministrite Nõukogu 22. märtsi resolutsioon nr 16/96 – riikliku julgeoleku juhised, telekommunikatsiooni turvalisus (SEGNAC 3), 3. peatükk].
19.9	TD-C19-i03	Siht	Riikliku küberjulgeoleku raamistiku rakendamine		Number	0	47	1. kv	2026	Riikliku küberjulgeoleku raamistikuga hõlmatud avaliku halduse uute üksuste arv (vt reformidokument TD-r34). Nendelt üksustelt nõutakse küberturvalisuse näitajate koostamist, riikliku ja ELi küberturvalisuse õigusraamistiku rakendamist, sealhulgas vastavushindamisasutuste ja uute audiitorite kaudu, ning teadmiste ja infoturbe koostöö- ja teabejagamise juhtimismudeli määratlemist ja jälgimist.
19.10	TD-C19-i03	Eesmärk	Küberturvalisuse ja infoturbe asutuste loomise lõpuleviimine	Küberturvalisuse ja infoturbe asutuste loomise lõpuleviimine				1. kv	2026	Kolme küberturvalisuse ja infoturbe asutuse ehitamiseks vajalike asjakohaste tehnoloogiliste ja turvatingimustega ehitustööde lõpuleviimine ja seadmete paigaldamine.
19.11	TD-C19-i04	Siht	Turvaline mobiilsidesüsteem riigiteenistujatele		%	0	95	2. kv	2022	Valitsussektori selliste töötajate osakaal, kellel on juurdepääs turvalisele kõne-, sõnumi- ja videosidesüsteemile.
19.12	TD-C19-i04	Eesmärk	Esmatähtsate digitalistute ajakohastamise lõpuleviimine	Riikliku sisejulgeolekuvõrgu ja riikliku side hädaolukorra võrgustiku ajakohastamise lõpuleviimine				1. kv	2024	Esmatähtsate digitalistute ajakohastamise lõpuleviimine: i) 60 % riikliku sisejulgeolekuvõrgu täiendava suutlikkuse, sealhulgas suure andmetöötlussuutlikkuse, vastupidavuse ja turvalisuse rakendamisest; ii) 55 % riikliku side hädaolukordade võrgu täieliku territoriaalse katvuse, võimsuse ja koondamiste rakendamisest
19.13	TD-C19-i04	Eesmärk	Esmatähtsate digitalistute ajakohastamise lõpuleviimine	Riikliku sisejulgeolekuvõrgu ja riikliku side hädaolukorra võrgustiku				4. kv	2025	Esmatähtsate digitalistute ajakohastamise lõpuleviimine: i) Riikliku sisejulgeolekuvõrgu täiendava võimsuse, sealhulgas suure andmetöötlussuutlikkuse, vastupidavuse ja turvalisuse kasutuselevõtt; ii) Aruka automatiseerimise ja keerukusega uute tehnoloogiliste struktuuride, süsteemide ja vahendite

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimi se soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetas e	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				ajakohastamise lõpuleviimine						rakendamine III) Riigi sidehädalaolukorra võrgustik: täieliku territoriaalse katvuse saavutamine ning selle suutlikkuse suurendamine ja koondamised
19.14	TD-C19-i04	Eesmärk	Julgeolekujõudude ja -teenistuste IT-süsteemi ajakohastamine	Julgeolekujõudude ja -teenistuste IT-süsteemide ajakohastamine				4. kv	2024	Julgeolekujõudude ja -teenuste IT-süsteemide ajakohastamine: a) SEFI uuendatud IT-süsteemide kasutuselevõtmine (piirihaldus ja -kontroll, politsei- ja õiguskoostöö ning Euroopa ühine varjupaigasüsteem) b) jagatud IT-teenused julgeolekujõududes ja -teenustes
19.15	TD-C19-i04	Eesmärk	Tugevdada valitsuse IT-võrgu haldamise keskust (RING)	Tugevdada valitsuse IT-võrgu haldamise keskust (RING)				1. kv	2026	Eesmärk on tugevdada RINGi viit elutähtsat tehnoloogilist taristut (tulemüüride kaitse; andmetöötlus, salvestamine ja varundamine; IP-telefonside; videokonverentsid; ja rakenduste ökosüsteem) ja pilvandmetöötlus) ning peamiste infosüsteemide arengu ajakohastamine
19.28	TD-C19-i05-RAM	Eesmärk	Tsentraliseeritud andmehalduslahenduse funktsionaalne prototüüp	Funktsionaalne prototüüp toimib				4. kv	2024	Funktsionaalse prototüübi käivitamine. Prototüüp peab suutma simuleerida järgmisi funktsioone: – Luua vahendid, et teha tehisintellekti algoritmidega kindlaks ebatõhusus, pettus ja muud riskivaldkonnad; – Teha tehisintellekti teenused kättesaadavaks avaliku halduse eri valdkondadele – Automatiseerida otsuste tegemine erinevates avaliku halduse valdkondades.
19.16	TD-C19-i05-RAM	Siht	Avalikud teenused kodanikele, külastajatele ja ettevõtjatele Madeira autonoomses piirkonnas		Number	0	5	2. kv	2025	Kodanikele ja ettevõtjatele kättesaadavaks tehtud uute lihtsustatud digitaalsete avalike teenuste arv
19.17	TD-C19-i05-RAM	Eesmärk	Esmatähtsate taristute ja avalike teenuste arvutiarhitektuuri ajakohastamine Madeira autonoomses piirkonnas	Esmatähtsate taristute ja avalike teenuste arvutiarhitektuuri ajakohastamine Madeira autonoomses piirkonnas				2. kv	2025	Digipöörde lõpuleviimine Madeira autonoomse piirkonna halduses, mis hõlmab järgmist: Erasektori 5G-võrgu rakendamine Metsapõlengute seire mobiilne seirekeskus Piirkondlike haldusametuste olemasolevate andmekeskuste tsentraliseerimine ja uuendamine Küberturvalisuse arhitektuuri rakendamine (vt artikkel 34) Ühenduvus piirkondlikes haldusametustes hooned Digitaalsed liikuvusvahendid avaliku sektori töötajatele Avaliku sektori töötajate digikoolitus Avaliku sektori finantsjuhtimise IT-süsteemi loomine Riigivara haldamise süsteemi loomine

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühtik	Lähtetas e	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										ARMI kohtusüsteemi koostalitlusvõime riiklike IT-süsteemidega Aruka juurdepääsupunkti ühendamise projekt
19.29	TD-C19-i05-RAM	Eesmärk	Tsentraliseeritud andmehalduslahendus	Tsentraliseeritud andmehalduslahendus toimib				4. kv	2025	Tsentraliseeritud andmehalduslahenduse käivitamine. See teeb järgmist: – Luua vahendid, et teha tehisintellekti algoritmidega kindlaks ebatõhusus, pettus ja muud riskivaldkonnad; – Teha tehisintellekti teenused kättesaadavaks avaliku halduse eri valdkondadele – Automatiseerida otsuste tegemine erinevates avaliku halduse valdkondades.
19.18	TD-C19-i06-RAA	Eesmärk	ARA piirkondliku avaliku halduse digitaliseerimine	ARA piirkondliku avaliku halduse digitaliseerimine				4. kv	2025	Viie projekti lõpuleviimine: APR+ juurdepääsetav, kaasav ja avatud avalik haldus APR + paindlikumad avalikud teenused ning riigi rahanduse kontrolli- ja juhtimissüsteem. APR+ Proactiva Piirkondliku avaliku halduse mobiilne portaal – APR+ tulevikuks sobiv
19.19	TD-C19-i07	Siht	Praktikaprogramm ülikoolilõpetanutele		Number	0	1 500	4. kv	2023	Ülikoolilõpetanute arv, kes on külastanud avaliku halduse praktikaprogrammi, mis on loodud õigusaktiga „ <i>Resolução do Conselho de Ministros n.º 11/2021</i> “
19.20	TD-C19-i07	Siht	Kaugtööga tegelevad avaliku teenistuse töötajad		%	0	25	4. kv	2023	Kaugtöös tõhusalt töötavate kaugtööga ühitatavate funktsioonidega töötajate osakaal
19.21	TD-C19-i07	Siht	Avaliku halduse töötajate koolitamine		Number	0	96 400	1. kv	2026	Koolitusel osalejate arv järgmistes suutlikkuse suurendamise programmides: <i>Programa de capacitação digital</i> Kõrgema taseme haridus ja kõrgharidus juhtimises <i>Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão</i> koolitus <i>Qualifica AP</i> programm PlanAPP – planeerimis- ja prognoosimisoskuste projekt SIADAP
19.22	TD-C19-r34	Eesmärk	Avaliku halduse digipöörde õigusraamistiku jõustumine	Avaliku halduse digipöörde õigusraamistiku jõustumine				3. kv	2021	Avaliku halduse digitaliseerimise õigusraamistiku jõustumine: i) avaliku halduse digipöörde strateegia ja valdkonnaülene tegevuskava ning ii) õigusaktide pakett (sealhulgas CNCSi määrus) riikliku küberjulgeoleku raamistiku kohta, mis põhineb seadusel 46/2018

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühiik	Lähtetas e	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19.23	TD-C19-r35	Eesmärk	Avaliku halduse ümberkorraldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine	Avaliku halduse ümberkorraldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine				4. kv	2023	Keskse avaliku halduse funktsionaalsete ja organisatsiooniliste muudatuste rakendamiseks vajalike õigusaktide jõustumine ministrite nõukogu resolutsiooniga loodud <i>Estrutura de missão</i> aruande põhjal
19.24	TD-C19-r36	Eesmärk	Riikliku haldusinstituudi loomine, I.P.	Riikliku haldusinstituudi asutamine õigusaktiga				2. kv	2021	Instituto Nacional de Administração intellektuaalomandiameti (<i>Instituto Nacional de Administração, IP</i>) asutamine õigusaktiga, mis võimaldab avaliku halduse koolitustegevust
19.30	TD-C19-r41	Eesmärk	Avalikele teenustele juurdepääsu käsitleva õigusakti jõustumine	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				3. kv	2025	Jõustub seadusandlik akt, millega ühtlustatakse ja konsolideeritakse füüsiline ja veebipõhine juurdepääs avalikele teenustele ning suurendatakse avalike teenuste ühtses portaalis kättesaadavate teenuste arvu.
19.31	TD-C19-r42	Eesmärk	SIADAPi muutva seadusandliku akti jõustumine	Seadusandliku akti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				1. kv	2024	Jõustub õigusakt, millega vaadatakse läbi avaliku halduse tulemusliikkuse juhtimise ja hindamise integreeritud süsteem (SIADAP) vastavalt meetme kirjelduses kirjeldatud omadustele.
19.32	TD-C19-r42	Eesmärk	Avaliku halduse pädevuste profiili muutva seadusandliku akti jõustumine	Seadusandliku akti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				1. kv	2024	Avaliku halduse muudetud pädevusprofiil jõustub.
19.33	TD-C19-r42	Siht	Uue SIADAP-süsteemi kasutuselevõtmine	Uue SIADAP-süsteemi kasutuselevõtmine				1. kv	2025	Uue SIADAP-süsteemi, sealhulgas vastava IT-platvormi kasutuselevõtmine. SIADAP-süsteemi kasutajatele peab olema kättesaadav erikoolitus IT-platvormi kasutamise kohta.
19.34	TD-C19-i08	Eesmärk	Arukate alade portaali käivitamine	Arukate alade portaali käivitamine				1. kv	2025	Veebipõhise veebisaidi (st portaali) käivitamine, mis pakub veebipõhist teabehoidlat kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil.
19.35	TD-C19-i08	Eesmärk	Arukad territooriumid: Linnahaldusplatvormid, digiteenid ja avaliku poliitika tulemustabel	Linnahaldusplatvormidega omavalitsused, digiteenide loomine ja avaliku poliitika tulemustabeli käivitamine				1. kv	2026	Linnahaldusplatvorm rajatakse või seda ajakohastatakse 75 omavalitsusüksuses ja Comunidades Intermunicipais/Áreas Metropolitanas. Riikide prioriteetsetes valdkondades, nagu vesi ja põllumajandus, kliimamuutustele vastupanu võime, liikuvus ja CO ₂ heite vähendamine, tervishoid, energeetika, turism, kodanikukaitse, luuakse viis digitaarteed.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühtik	Lähtetas e	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
										Töölaud peab olema kättesaadav kesk- ja piirkondlikele osalejatele.
19.36	TD-C19-i08	Eesmärk	Arukate territooriumide alane koolitus		Number	0	650	4. kv	2025	Nende avaliku sektori töötajate arv, kes on läbinud andmete kogumise ja haldamise ning muu arukate linnade ja hoonetega seotud sisu ning kestlikkuse alase koolituse.

T. KOMPONENT 20: Digikool

Portugalis oli 2019. aastal interneti igapäevase kasutamise (65 %), avalike internetiteenuste kasutamise (41 %) ja IKT-spetsialistide (2, 4 %) (Eurostat Data/Digital Skills Observatory) väärtused alla Euroopa keskmise ning nad seadsid 2025. aastaks nende näitajate jaoks ambitsioonikad eesmärgid (vastavalt 80 %, 75 % ja 5 %). IKT-spetsialistide hulgas oli naisi 18, 3 % ja mehi 81, 7 % (Eurostati andmed).

Rahastamisvahendi eesmärk on luua tingimused Portugali alg- ja keskkoolide haridusalaseks, pedagoogiliseks ja juhtimisalaseks innovatsiooniks. See saavutatakse õpetajate, õpilaste ja koolipersonali digioskuste arendamisega, digitehnoloogia integreerimisega õppekavade eri valdkondadesse ning asjakohase varustuse tagamisega. See omakorda peaks aitama kaasa digipöördele ning kaasavale ja jätkusuutlikule majanduskasvule majanduses.

See komponent aitab täita riigipõhist soovitusi parandada elanikkonna oskuste taset, eelkõige nende digikirjaoskust (riigipõhine soovitus 2/2019), ning toetada digitehnoloogia kasutamist, et tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja koolitusele (riigipõhine soovitus 22020).

Võttes arvesse kavatsustatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

T.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r37: Digiõppe reform

Meetme eesmärk on töötada välja uus digitaalne lähenemisviis haridusele, võimendades olemasolevat riiklikku hariduspoliitikat, eelkõige õppekavade autonoomsuse ja paindlikkuse süsteemi. Reformi eesmärk on luua kvalitatiivne hüpe digitehnoloogia kasutamisel õppeprotsessis ja selle integreerimisel teadmiste omandamisse. Reformi eesmärk on ka leevendada õppeprotsessides tõrjutuse ja ebasoodsate tingimuste ohtu, vähendades sotsiaalset ja hariduslikku ebavõrdsust digitehnoloogiale juurdepääsul. Digiõppe reform on suunatud hariduskogukonnale (õpilased, õpetajad ja õpetamisega mitteseotud töötajad).

Reform koosneb meetmetest, millega tagatakse, et 95 % riikliku haridusvõrgustiku õpetajatest saavad koolituse alg- või kõrgema taseme digioskuste alal, sealhulgas digitehnoloogia lõimimise kohta õppekavasse.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C20-i01: Digipööre hariduses

Investeeringu eesmärgid on järgmised: i) kõrvaldada takistused kvaliteetsele internetile juurdepääsult koolikeskkonnas; kõrvaldada piirangud tehnoloogiliste ja digitaalsete seadmete integreeritud kasutamisele ning kõrvaldada eriseadmete puudumine digioskuste arendamiseks ja teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna karjääri jätkamise stimuleerimiseks, et edendada tüdrukute ja poiste võrdset osalemist; ületada digitaalsete õppematerjalide ebapiisav kasutamine õppe- ja hindamisprotsessis; ning iv) ületada haridussüsteemi juhtimis- ja infosüsteemide hajutatust ja ebatõhusust, vaadates läbi ja ajakohastades koolide juhtimise ja haldamise meetodit ja protsesse.

Kõnealune investeering koosneb järgmisest:

- Suurendada koolide ühenduvust, laiendades laiendatud haridusvõrgustiku internetiühendust 40 Gbit/s-lt 300 Gbit/s-le, ühendades põhi- ja keskkoolid laiendatud haridusvõrgustikuga ning pakkudes neile ühendust vähemalt 1 Gbit/s ning laiendades kohalikku võrku keskmiselt 40 uue juurdepääsupunktiga iga kooli kohta.

- Pakkudes õpilastele ja õpetajatele 600 000 arvutit, ajakohastades klassiruumide projitseerimisseadmeid (40 000 projektorit) ning pakudes koolidele digiõppe laboriid, kus on olemas hariduslik kõrgtasemel digitehnoloogia, nagu 3D-printerid ja haridusrobotid (1 300).
- Uute digitaalsete õppematerjalide väljatöötamine ja vastuvõtmine (95 % põhi- ja keskkhariduse õppekavade õppeainetest, sealhulgas kehaline kasvatus ja sport), sealhulgas hindamistestide digitaliseerimine.
- Koolidele ühtse identiteedisüsteemi pakkumine, et hallata koolikogukonda, koondada ja integreerida haridusjuhtimise infosüsteeme ning pakkuda juhtkonnale sobivaid IT-lahendusi, 15 000 eri varustust (arvutite, skannerite ja printerite vahel), et saavutada haridussüsteemi tõhusam ja läbipaistvam toimimine, sealhulgas koolide kulude ratsionaliseerimine.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C20-i02-RA: Digitaalharidus (Assoorid)

Meetme eesmärk on tagada juurdepääs digitehnoloogia kasutamisele, edendada võrdseid võimalusi ja parandada märkimisväärselt õppimisviise kooskõlas Euroopa Liidu digiõppe tegevuskavaga.

See investeering hõlmab hariduskogukonna digioskuste arendamist, mis on suunatud nii õpilastele, nende vanematele kui ka õpetajatele, ning hõlmab sihipäraseid meetmeid järgmistes valdkondades:

- Seadmed: 31 900 uut mobiilset IT-seadet eelkooli-, alg- ja keskkhariduse jaoks, sealhulgas täienduste ja tarkvara jälgimine ning seadmete pakkumine kooli tasandil vähemalt 1080 uue interaktiivse ekraaniga, 100 uut spetsiaalset laboriseadet, 100 uut 3D-printerit ja 150 uut haridusrobotit;
- Digitaalsed õppematerjalid: õppematerjalide digiteerimine eesmärgiga jõuda digiõpikute abil 100 %-ni Assooride autonoomse piirkonna õpilastest;
- Digipädevused: 24 koolitusmoodulit õpetajatele ja õpilaste vanematele;
- Ühenduvus: meetmed Assooride autonoomse piirkonna koolide ühenduvuse parandamiseks vähemalt 1 Gbit/s-ni. 1500 kommutaatori ja APS ostmine ja paigaldamine.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C20-i03-RAM: Rände ja liikuvuse valdkonna hariduse digiteerimise kiirendamine

Meetme eesmärk on luua Madeira autonoomses piirkonnas avalikes ja erakoolides proaktiivsem, uuenduslikum, kaasavam, autonoomsem, õiglasem ja avatum haridussüsteem.

Investeering seisneb kvaliteetse õppe ja koolituse ning kvalifikatsiooni pakkumises, laste ja õpilaste ettevalmistamises, et nad vastaksid 21. sajandi väljakutsetele, sealhulgas digipöördele, erimeetmetega järgmistes valdkondades:

- Digitaalsed õppematerjalid ja -seadmed: Projekti „Digikäsiraamatud“ raames on selle eesmärk pakkuda mitut digitaalset õppematerjali eri vormingutes ja eri tüpoloogiates (animatsioonid, simulatsioonid, kolmemõõtmelised videod või muud), pakkuda seadmeid (tahvelarvutid või sülearvutid, sõltuvalt õppeaastast) ja juurdepääsu digitaalsetele õpikutele, et tagada hariduskogukonnale (õpilased, õpetajad, vanemtehnikud, tehnilise abi tehnikud, haridusteenuse osutajad) turvaline juurdepääs kättesaadavale sisule hariduse digiteerimise kaudu. See hõlmab kõigi õpilaste puhul (15 910 õpilast): üks tahvel- või sülearvuti, olenevalt kooliaastast, üks kooli virtuaalne juurdepääsuluba, mis kehtib igal õppeaastal; üks isiklik ja mitteüleantav litsents õppekavas ettenähtud õpikute digiversiooni jaoks.

- Ühendatus ja seadmed koolidele: eesmärgiga anda koolidele innovaatiline õpikeskkond (34 innovaatilist keskkonnaalast praktika ruumi; 22 Makerspace'i laborit; 15 lastehoiukohta; 20 Snoezeleni ruumi kontseptsioonil⁷⁶ põhinevat innovaatilist ruumi, mis edendavad kaasatust ja digikirjaoskust, ning haridusinnovatsiooni keskused programmeerimiseks ja robotikaks — üks iga kooli kohta
- Digipädevused: õpetajatele ja mitteõpetajatele (kõrgtehnikud, tehnilised assistendid) pakutavad koolitused.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

⁷⁶ Ruumid, mis on loodud sensoorse süsteemi mõjutamiseks, et hoiatada või rahustada

T.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
20.1	TD-C20-r37	Siht	Õpetajate ja õpetamisega mitteseotud töötajate digioskuste koolitus riiklikus haridusvõrgustikus		%	0	95	4. kv	2025	Selliste õpetajate osakaal riiklikus haridusvõrgustikus, kes on osalenud põhi- või kõrgema taseme digioskuste koolitustel, sealhulgas (õpetajate jaoks) digitehnoloogiate lõimimise kohta õppekavasse
20.2	TD-C20-i01	Eesmärk	Õpilastele ja õpetajatele individuaalsete arvutite ostmise lepingute allkirjastamine	Leping on allkirjastatud.				4. kv	2021	Lepingute allkirjastamine 600 000 uue sülearvuti ostmiseks õpetajatele ja õpilastele laenamiseks
20.3	TD-C20-i01	Siht	Arvutid õpilastele ja õpetajatele individuaalseks kasutamiseks		Number	450 000	1 050 000	4. kv	2022	Riiklike alg- ja keskkoolide õpetajatele ja õpilastele laenavate sülearvutite arv
20.4	TD-C20-i01	Siht	Põhi- ja keskkoolide ühenduvuse parandamine		%	0	95	4. kv	2024	Selliste Portugali mandriosa alg- ja keskkoolide protsent, mis 1) on ühendatud 300 Gbit/s laiendatud haridusvõrgustikuga, mille ühenduskiirus on vähemalt 1 Gbit/s; ning 2) neil on kohalikud koolipiirkonna võrgustikud, kus on keskmiselt 40 WiFi juurdepääsupunkti.
20.5	TD-C20-i01	Siht	Digiõppelaborid installeeritud		Number	0	1 300	4. kv	2024	Selliste uute digiõppe laborite arv, mis on paigaldatud Portugali mandriosa alg- ja keskkoolidesse spetsiaalsete projektiseadmetega, nagu robotikakomplektid, 3D-printerid, mõõte- ja katseseadmed, mitmesugused tööriistad, arendus- ja simulatsioonimoodulid, elektroonilised komponendid, lasersalvestus- ja -lõikamismasinad jms, et arendada ja mitmekordistada eksperimentaalseid arvutus-, programmeerimis- ja robotikaklubisid.
20.6	TD-C20-i01	Siht	Uute projitseerimiseseadmetega klassiruumid		Number	0	40 000	2. kv	2024	Uute projitseerimiseseadmetega põhi- ja keskkoolide klassiruumide arv

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
20.7	TD-C20-i01	Siht	Koolijuhtimise võimestamine		%	30	95	4. kv	2024	Nende Portugali mandriosa alg- ja keskkoolide protsent, kes 1) on võtnud kasutusele ühtse identimissüsteemi; 2) ühendatud haridusministeeriumi haridusjuhtimise infosüsteemidega ja 3) liitunud süsteemiga School 360, mis hõlmab 15 000 arvuti tarnimist koolide haldamiseks.
20.8	TD-C20-i01	Siht	Digitaalsed õppematerjalid		%	0	95	4. kv	2025	Alg- ja keskkoolide õppevahendite protsent, sealhulgas kehaline kasvatus ja sport, mille jaoks on lõpetatud digitaalsete õppematerjalide tootmine.
20.9	TD-C20-i01	Siht	Digitaalsed testid ja eksamid koolides		%	0	95	4. kv	2025	Kooli lõpetamisega seotud hindamiste ja eksamite osakaal, mis on digiteeritud.
20.10	TD-C20-i02-RA	Siht	Ulatuslikud avatud veebikursused õpetajatele ja lapsevanematele ARAs		Number	0	4	4. kv	2022	Selliste ulatuslike avatud veebikursuste arv, mis on loodud selleks, et edendada digioskuste arendamist klassiõppes ja kaugõppes, sealhulgas õppematerjalide ja digipädevuse hankeportaaali pakkumine. Laialt avatud e-õppe kursused on internetis kättesaadavad ning õpetajatele ja õpilaste vanematele vabalt kättesaadavad.
20.11	TD-C20-i02-RA	Siht	Uued sülearvutid ja tahvelarvutid ARA koolidele		Number	0	31 900	4. kv	2025	Uute sülearvutite ja tahvelarvutite arv eelkooli, 1. ja 2. tsükli ning keskkoolide jaoks;
20.12	TD-C20-i02-RA	Eesmärk	ARA koolide digiseadmed ja digitaalsed õppematerjalid	Digiseadmed ja digitaalsed õppematerjalid Assooride autonoomse piirkonna koolidele				4. kv	2025	Assooride autonoomse piirkonna koolidele järgmiste digitaalseadmete hankimise lõpuleviimine: vähemalt 1 Gbit/s internetiühendus 95 % koolides, 1080 uut interaktiivset ekraani, 100 uut spetsiaalset laboriseadet, 100 uut 3D-printerit, 150 uut haridusrobotit. Lisaks peavad kõik riiklikud koolid ja neli erakooli pakkuma kõigile õpilastele digitaalseid käsiraamatuid. Ostetakse ja paigaldatakse 1500 lülitit ja APS.
20.13	TD-C20-i02-RA	Siht	Ulatuslikud avatud veebikursused õpetajatele ja lapsevanematele ARAs		Number	4	24	4. kv	2025	Selliste ulatuslike avatud veebikursuste arv, mis on loodud selleks, et edendada digioskuste arendamist klassiõppes ja kaugõppes, sealhulgas õppematerjalide ja digipädevuse hankeportaaali pakkumine. Laialt avatud e-õppe kursused on internetis kättesaadavad ning õpetajatele ja õpilaste vanematele vabalt kättesaadavad.
20.14	TD-C20-i03-RAM	Siht	Digiõpikud 2. ja 3. taseme õpilastele ja keskkooliõpilastele		Number	0	5 120	4. kv	2022	Põhi- ja keskkoolide 2. ja 3. tsükli õpilaste arv, kellel oli kooliaasta jooksul juurdepääs ja kes kasutasid ARMi digitaalset käsiraamatukomplekti.
20.15	TD-C20-i03-RAM	Siht	Koolide ühendamine Internetti Madeira autonoomses		%	0	95	4. kv	2024	Nende ARMi põhi- ja keskkoolide protsent, mis on ühendatud ARMi struktureeritud WiFi võrguga, mille internetiühendus on vähemalt 1 Gbit/s iga kooli kohta.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			piirkonnas							Lisaks ühendatakse kümme tavapärasest erakooli ning era- ja avalik-õiguslikku kutsekooli ARM struktureeritud WiFi võrguga, mille internetiühendus on vähemalt 1 Gbit/s iga kooli kohta.
20.16	TD-C20-i03-RAM	Siht	Digitaalsed käsiraamatud 2. ja 3. tsükli õpilastele ning ARMi keskkooliõpilastele		Number	5 120	15 910	4. kv	2025	Põhi- ja keskhariduse 2. ja 3. tsükli õpilaste arv, kellel oli kooliaasta jooksul juurdepääs ja kes kasutasid ARMis digitaalset käsiraamatukomplekti.
20.17	TD-C20-i03-RAM	Siht	Õpetajate ja muude kui õpetamisega tegelevate töötajate koolitamine ARMis		Number	0	6 500	4. kv	2025	Kõigi haridustasemete (eelkoolist keskkoolini) õpetajate ja muude kui õpetamisega tegelevate töötajate arv, kes osalesid ARMis digitaalsete ja tehnoloogiliste oskuste koolitusel
20.18	TD-C20-i03-RAM	Eesmärk	Teadus- ja tehnoloogiaseadmete tarnimine ARMi koolidele	Teadus- ja tehnoloogiaseadmete tarnimine ARMi koolidele				4. kv	2025	RAMi koolid saavad kasu järgmistest teadus- ja tehnoloogiaseadmete robotika eksperimenteerimiskomplektidest (129 kooliruumis/haridusruumis kõigil haridustasemetel: eel-, 1., 2. tsükkel, 3. tsükkel ja keskharidus); eksperimentaalteaduslikud komplektid (129 kooliruumile/haridusruumile); Aurukomplektid (129 kooliruumile/haridusruumile); bioloogia-, füüsika- ja keemiakomplektid (35 kooliruumi/haridusruumi jaoks); Polüvisuaal- ja multimeediakomplektid (40 kooliruumi/haridusruumi jaoks), 100 uut arvutiteaduslikku varustust (94 kooliruumi/haridusruumi jaoks esimeses tsükklis); Lisaks luuakse 91 uuenduslikku õpikeskkonda, et võimaldada õpetamis- ja õppimisprotsessis uusi meetoodilisi lähenemisviise.

U. KOMPONENT 21. REPowerEU

REPowerEU peatüki eesmärk on toetada Portugali energiasõltumatus ja rohepöördega seotud ambitsioone uute geopoliitiliste ja energiaturu uute olukordade kontekstis.

Kava „REPowerEU“ raames tehtavate reformide ja investeeringute eesmärk on tugevdada Portugali energiasõltumatust ja kiirendada riigi majanduse CO₂ heite vähendamist. Peatükk sisaldab reforme, millega ühtlustatakse taastuvenergia litsentsimismenetlusi, luuakse ühtne kontaktpunkt taastuvenergiaprojektide litsentsimiseks ning edendatakse biometaani ja taastuvallikatest toodetud vesiniku kasutuselevõttu riigis. Investeering seisneb avamere tuuleenergia kasutuselevõtu tehniliste uuringute väljatöötamises. Lisaks tegeleb Portugal rohepöördeks vajaliku tööjõu ümberõppe probleemiga roheliste oskuste reformiga, mille eesmärk on luua järgmise kahe aasta jooksul terviklik kutseõpe roheliste oskuste arendamiseks ja koolitada 25 tuhat inimest.

Peatükk hõlmab ka investeeringuid, mille eesmärk on tegeleda energiaostuvõimetusega, investeerides energiatõhususe suurendamisse elu-, teenindus- ja üldkasutatavates hoonetes, ning reforme, mille eesmärk on luua riiklik kütteostuvõimetuse vaatluskeskus ja töötada välja ühtse kontaktpunkti mudel, et toetada kodanikke energiatõhususe meetmete rakendamisel.

Portugal suurendab ka oma vastupanuvõimet, tehes strateegilisi investeeringuid nullnetotehnoloogia tootmise toetamiseks, suurendades olemasolevaid investeeringuid taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasidesse ja heitevabasse transporti ning suurendades salvestussuutlikkust, et suurendada energiasüsteemi paindlikkust, edendades samal ajal taastuvaid energiaallikaid. Kavas on mitu uut investeeringut heitevabasse transporti, sealhulgas Bus kiirtransiidiliini ehitamine Bragas ja köis Nazares“.

Mitmel meetmel on piiriülene mõõde, mida arendatakse peamiselt taastuvatesse energiaallikatesse ja energiatõhususse tehtavate investeeringute kaudu.

Komponent aitab täita Portugalile esitatud riigipõhist soovitus vähendada sõltuvust fossiilkütustest (riigipõhised soovitused 4 2022 ja 2023) ning suunata investeeringud vähese CO₂ heitega majandusele ja energiasüsteemi ümberkujundamisele (riigipõhine soovitus nr 3 2019) ning puhtale ja tõhusale energiatootmisele ja -kasutusele (riigipõhine soovitus 3 2020). See hõlmab eelkõige meetmeid, mille eesmärk on kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, lihtsustada lubade andmist, vähendada transpordisektori CO₂ heidet, parandada hoonete energiatõhusust, ajakohastada elektri ülekande- ja jaotusvõrke, suurendada elektri salvestamist ja tugevdada rohepöördeks vajalike roheliste oskuste omandamist.

Lähtudes meetmete kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnaeesmärke.

U.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RP-C21-i01: Laiendatud meede: Tööstuse CO₂ heite vähendamine

Meetme eesmärk on suurendada investeeringuid TC-C11-i01: Tööstuse CO₂ heite vähendamine komponendi nr 11 alusel.

Meetme laiendatud osaga suurendatakse toetatavate CO₂ heite vähendamise projektide arvu. Toetust meetme suurendatud osa jaoks antakse 500 väikesele ja keskmise suurusega ettevõtjale projektide jaoks, mille maksimaalne summa on 200 000 eurot ettevõtja kohta kolme eelarveaasta jooksul (edaspidi „lihtsustatud projektid“).

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i02: Laiendatud meede: Elamute energiatõhusus

Meetme eesmärk on suurendada meetet TC-C13-i01: Elamute energiatõhusus komponendi nr 13 alusel.

Meetme kasvuosaga suurendatakse renoveeritud eluhoonete arvu ja omatarbeks toodetud taastuvenergiat. 60 % selle investeeringuga renoveeritud põrandapinnast peab olema kortermajades. Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering RP-C21-i03: Laiendatud meede: Teenustesektoris kasutatavate hoonete energiatõhusus

Selle meetme eesmärk on suurendada komponendi 13 alla kuuluvat meetet TC-C13-i03 teenindussektoris kasutatavate hoonete energiatõhususe suurendamiseks. Meetme laiendatud osaga suurendatakse renoveeritud erasektori teenindushoonete pindala.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i04-RAM: Avaliku sektori hoonete energiatõhusus Madeiral

Selle investeeringu eesmärk on edendada energiatõhusamaks renoveerimist, edendada energia- ja ressursitõhusust ning suurendada avaliku sektori hoonete oma tarbeks toodetud taastuvenergia tarbimist Madeiral.

See investeering koosneb meetmetest, millega edendatakse Madeira autonoomse piirkonna üldkasutatavates hoonetes renoveerimist, energiatõhusust, CO₂ heite vähendamist, veetõhusust ja ringmajandust, et saavutada keskmine sügavuti renoveerimine.

Kõik sekkumise tingimustele vastavad hooned on üldkasutatavad, eelkõige tervishoiu, hariduse ja piirkondliku avaliku halduse valdkonnas.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Reform RP-C21-r43: Riiklik energiaostuvõimetuse vaatluskeskus

Reformi eesmärk on luua riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste jaoks asutus, mis jälgiks energiaostuvõimetuse olukorda ning analüüsiks ja arendaks riiklikku poliitikat selle kaotamiseks Portugalis.

Reformiga luuakse riiklik energiaostuvõimetuse vaatluskeskus (ONPE), mille ülesanne on:

- Pikaajalise energiaostuvõimetuse strateegia rakendamise järelevalve, järelevalve, koordineerimine ja aruandlus;
- Riikliku energia- ja kliimakava ning riiklike kliimameetmete sotsiaalkavade kavandamise ja rakendamisega seotud energiaostuvõimetusega seotud poliitikatöö koordineerimine;
- Esitada valitsusele kümneaastased tegevuskavad (Horisont 2030, 2040 ja 2050), samuti nende läbivaatamine ja ELPPE läbivaatamine sagedusega vastavalt vähemalt kolm aastat ja viis aastat;
- Suutlikkuse suurendamise meetmete rakendamine pikaajalise energiaostuvõimetuse strateegia rakendamisse kaasatud avaliku ja erasektori, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi esindajate jaoks;
- Energiaostuvõimetute leibkondade kindlakstegemine ja seire, luues perioodilise uuringu vahendi ja rakendades seda;
- Teha ettepanek rahastamisvahendi (või fiskaalse) rahastamisvahendi kohta energiaostuvõimetutele leibkondadele suunatud energiatõhususe meetmete jaoks;
- Töötada välja materjalid ja kampaaniad, et suurendada energiaostuvõimetute leibkondade profiilile vastavaid energiakirjaoskust;

- Energiaostuvõimetuse nähtusega seotud töö edendamine ja levitamine, sealhulgas selle probleemiga tegelemiseks üksuste ja huvitatud osalejate võrgustiku loomine.

ONPE lisab oma juhtimisstruktuuri i) juhtimisüksuse, mis vastutab ONPE operatiivjuhtimise eest, ii) strateegilise komitee, mida juhivad keskkonna- ja kliimameetmete ministeerium ja kuhu kuuluvad asjaomaste valitsusvaldkondade (nt eluase, sotsiaalkindlustus, tervishoid, rahandus, haridus, territoriaalne ühtekuuluvus) liikmed, ning iii) nõuandekomitee, mis hõlmab selliseid väljakujunenud sidusrühmi nagu ülikoolid, omavalitsused, kohalikud energiaagentuurid, energiaostuvõimetuse kaotamise meetmetes osalevad valitsusvälised organisatsioonid, energiavõrguettevõtjad, tarbijad ja kinnisvaraühendused, valdkondlikud ühendused ja erasektori finantsasutused. Reformiga tagatakse, et need asutused teevad koostööd ja neil on selge roll ONPE volitustes sätestatud eesmärkide saavutamisel. Andmete kogumisel tagatakse koostöö ONPE ja Portugali statistikaasutuste vahel.

Reformiga tagatakse ka eluasemesektori energiatõhususe meetmete rahastamisvahendi loomine, et võidelda kodumajapidamiste kindlaksmääratud profiilide energiaostuvõimetuse vastu, mis võetakse vastu seaduse jõustumisega või asjaomase finantseerimisasutuse otsuse vastuvõtmisega.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2025.

Reform RP-C21-r44: Kodanikele mõeldud energiatõhususe ühtsete kontaktpunktide arendamine (kodanike energiaruumid)

Reformi eesmärk on toetada kodanikke energiatõhususe ja taastuvenergia meetmete ettevalmistamisel ja rakendamisel ning võtta energiakasutuse valdkonnas kasutusele säästev käitumine, suurendades energiaalast teadlikkust.

Tuginedes investeeringu TC-C13-I01.01 raames välja töötatud katseprojektile, luuakse reformiga energiatõhususe ühtsed kontaktpunktid kodanikele (kodanike energiaruumid – *Espaços Cidadão Energia*), mille on asutanud kohalikud või piirkondlikud omavalitsused või muud kohalikud üksused ning mis lisatakse seaduse nr 98/2021 kohaselt omavalitsuste kliimameetmete tegevuskavadesse ja mis pakuvad elanikele mitmesuguseid teenuseid, näiteks:

- Teabe ja tehnilise toe pakkumine alates energiaarvete tõlgendamisest kuni säästva energiakasutuse ja tarbijaõigusteni;
- Nõustamine, sealhulgas energia hankimiseks, seadmete ostmiseks, energiatõhususe ja taastuvenergia lahenduste valimiseks, lahenduste rakendamiseks vajalike äripakkumiste väljavalimine;
- Eluruumide energiahindamine ja investeerimisettepanekud, et suurendada soojusmugavust ja vähendada energiaarveid;
- Nõustamine avaliku ja erasektori, riikliku ja kohaliku tasandi stiimulitele ja rahastamisvahenditele juurdepääsu kohta;
- Koguda kasutajate kohta andmeid, mida jagatakse riikliku energiaostuvõimetuse vaatluskeskusega.

Suutlikkuse suurendamise meetmeid võetakse tagamaks, et kodanike energiaruumide käitamiseks on koolitatud vähemalt kolmsada inimest.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2025.

Investeering RP-C21-i05: Keskkonnasäästliku tööstuse arendamise toetamine

Selle ettevõtetele suunatud investeeringu eesmärk on suurendada taastuvenergia, CO₂ heite vähendamise ja energiatõhususe tehnoloogiate tootmisvõimsust kooskõlas 2030. aasta riikliku energia- ja kliimakava eesmärkidega ning Euroopa roheline kokkuleppe tööstuskava (COM (2023) 62 final) eesmärkidega.

Investeering koosneb toetustest, mis on suunatud üksikutele ettevõtetele või projektidele ning millega toetatakse tööstusinvesteeringuid kliimapöördeks vajalike strateegiliste tehnoloogiate

tootmisse, mis on otseselt seotud fotogalvaanilise päikeseenergia ja päikese soojusenergia, elektrolüüsiseadmete ja kütuseelementide, maismaa tuuleenergia ja avamere taastuvenergia, säästva biogaasi/biometaani, akude ja salvestamise, süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise, soojuspumpade, energiatõhususe, geotermilise energia või võrgulahendustega.

Tagamaks, et meede on kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistes suunistes (2021/C58/01) sätestatud põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“, peavad tulevaste projektikonkursside pädevuses sisalduvad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid:

- jätta rahastamiskõlblikkuse alt välja järgmine tegevuste ja varade loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus ja varad, sealhulgas allkasutus tootmisahela järgmistes etappides⁷⁷; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus ja varad, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁷⁸ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadest⁷⁹ madalam; iii) prügilate, jäätmepeõletustehaste⁸⁰ ja mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamadega⁸¹ seotud tegevus ja varad; ning
- nõuda vastuvõtja vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Selle investeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Reform RP-C21–r45: Keskkonnahoidlikud oskused

Reformi eesmärk on luua pikaajaline kutseõpe keskkonnasäästlike oskuste arendamiseks, tunnustamiseks, valideerimiseks ja sertifitseerimiseks, et vältida töötuse ohtu, edendada töökohtade säilitamist ja stimuleerida uute töökohtade loomist.

Reform koosneb järgmisest:

- Keskkonnasäästliku töö ja oskuste programm: pakkuda kutseõpet ja ümberõpet 12 500 töötajale, kes on kaasatud oma tööandjate energiasüsteemi ümberkujundamise protsessi, töötajatele, kes on fossiilkütustetööstuse sulgemise tõttu töötuks jäämise ohus, ning töötutele. Seda rakendab tööhõive ja kutseõppe instituut lühiajaliste ja keskmise kestusega koolituste kaudu ning see peaks keskenduma keskkonnahoidlike oskuste arendamisele.

⁷⁷ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁷⁸ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁷⁹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁸⁰ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

⁸¹ Välistamist ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehhaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

- Energiasüsteemi ümberkujundamise koolituskeskuse kursused: täiendava 12 500 inimese pikaajalise koolituse pakkumine energiasüsteemi ümberkujundamise ja kliimameetmete valdkonnas, sealhulgas taastuvenergia, saastevaba vesinik, sünteetilised mittebioloogilised kütused ja energiatõhusus.

Lisaks keskkonnasäästliku töö ja oskuste programmi toetusesaajatele peetakse esmatahtsaks neid toetusesaajaid, kes on valmis omandama taastuvenergia (sealhulgas vesiniku) ja energiatõhususe projektide elluviimiseks hädavajalikke oskusi.

Koolitusvõimalused töötatakse välja vastavalt turu- ja tööstusliitude poolt kindlaks tehtud vajadustele. Taastuvenergia ja energiatõhususega tegelevad isikud teevad kindlaks, milliseid oskusi peetakse tööturu nõudluse alusel ülioluliseks. Koolituse sisu peab neid vajadusi kajastama. Koolituspakkumise töötab välja energiasüsteemi ümberkujundamise koolituskeskus.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Reform RP-C21–r46: Taastuvallikatest toodetud vesinikku käsitlev õigusraamistik

Reformi eesmärk on julgustada taastuvallikatest toodetud vesiniku edendamist osana ulatuslikumast üleminekustrateegiast vähese CO₂ heitega majandusele. Reformi eesmärk on ka luua tingimused maagaasivõrgu CO₂ heite vähendamiseks ja aidata arendada taastuvallikatest toodetud vesiniku väärtusahelat.

Reform hõlmab riikliku gaasiedastusvõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse läbivaatamist, mille kiidab heaks energeetika ja geoloogia peadirektoraat (nimelt korraldus nr 806-B/2022 ja korraldus nr 806-C/2022). Kahes muudetud määruses sätestatakse taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmise, sertifitseerimise, transpordi, ladustamise, lekete vältimise ja vajaduse korral gaasivõrku suunamise tehnilised kriteeriumid ja tegevusaspektid, määratledes sissepritse haldamise eest vastutava üksuse ja kehtestades kriteeriumid, mille kohaselt ei ületata vesiniku suurimat lubatud kontsentratsiooni gaasivõrgus (kooskõlas Portugali läbivaadatud riikliku vesinikustrateegiaga). Samuti määravad nad kindlaks taastuvallikatest toodetud vesiniku lõppkasutajad kooskõlas ELi vesinikustrateegiaga, keskendudes tööstus- ja transpordisektori rakendustele, mille CO₂ heidet on raske vähendada, ning eeskirjad, millega tagatakse läbipaistvus arveldussüsteemi, küttevõimsuse ja gaasi kvaliteedi kohta (nt kaloriline brutoväärtus, Wobbe'i indeks (põletamise kvaliteedinäitaja) ja lisakomponentide olemasolu (nt CO₂, süsivesinik, H₂O, väävel jne).

Lisaks avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas Diário da República haldusakt või õigusakt, milles täpsustatakse, et taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmiskäitistena käsitatakse üksnes selliseid tööstusüksusi, mis vastavad taastuvenergia direktiivi ja selle delegeeritud õigusaktide (2018/2001/EL) nõuetele. Õigusaktis sätestatakse ka menetlus, mida peavad järgima taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmise litsentside taotlejad, nõudes, et litsentsi taotlevad isikud esitaksid deklaratsiooni, et võtta kohustus täita taastuvenergia direktiivis ja selle delegeeritud õigusaktides (2018/2001/EL) sätestatud taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise nõuded ning tagada toodetud vesiniku taastuvatest energiaallikatest toodetud energia päritolu.

Eespool nimetatud haldus- või õigusaktis nõutakse samuti, et enne taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmise algust peab taotleja tööstuskäitise paigaldamise ja käitamise loa saamiseks esitama vajaduse korral lõpliku lepingu selle taastuvenergia ostmiseks, mida ta tootmisprotsessis tarbib, ning teabe, mida on vaja deklaratsioonis võetud kohustuste täitmise tõendamiseks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2024.

Reform RP-C21-r47: Säätva biometaan ja biometaan tegevuskava esimene enampakkumine

Reformi eesmärk on edendada ja edendada säästva biometaan tootmist ja tarbimist, luues vajalikud tingimused biometaan majanduse arendamiseks Portugalis.

Reformiga käivitatakse esimene enampakkumine säästva biometaan keskseks ostmiseks hulгимүүgi Last Resort Marketeri (CURg) poolt kooskõlas valitsuse 4. jaanuari 2023. aasta korraldusega nr 15/2023. Enampakkumise eesmärk on osta riiklikusse gaasivõrku suunamiseks 150 GWh biometaan aastas. Reformiga kaasneb ka biometaan tegevuskava vastuvõtmine, milles sätestatakse biometaan arendamise strateegia Portugalis. Tegevuskavas pakutakse välja meetmed soodsa õigusraamistiku tagamiseks koos biometaan siseturu loomist toetava avaliku poliitikaga, et toetada tootmist ja soodustada tarbimist.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2024.

Reform RP-C21-r48: Taastuenergiaprojektide suhtes kohaldatava õigusliku ja reguleeriva raamistiku lihtsustamine

Reformi eesmärk on edendada taastuenergiaprojekte, lihtsustades õigus- ja reguleerivat raamistikku, mis käsitleb taastuenergiade lubade andmist ja nende koolitamist, kes tegelevad lubade andmisega ja asjaomase digivahendiga.

Reform hõlmab järgmist:

- Jõustus seadusandlik akt, millega luuakse 2030. aasta taastuenergiaprojektide litsentsimise missiooniüksus (aasta 2030). Algatuse „Umer 2030“ ülesanne on muu hulgas järgmine:
 - o Tagada läbivaadatud riikliku energia- ja kliimakava 2030 eesmärkide saavutamine ning kiirendada taastuenergiaprojektide rakendamist Portugalis;
 - o Töötada välja menetlusjuhend, et toetada ja lihtsustada omatarbeks toodetud energia ja taastuenergiakogukondade litsentsimismenetlust;
 - o Taastuenergiaprojektide litsentsimise ja järelevalve *ühtse kontaktpunkti väljatöötamine*, rakendamine ja haldamine (RP-C14-i02);
 - o Töötada välja taastuenergia valdkondliku programmi ettepanek;
 - o Tugevdada taastuenergia ja salvestamise projektide elektri- ja keskkonnalubade suhtes kohaldatavat õigus- ja reguleerivat raamistikku.
- Reformiga kaasneb ka taastuenergia ja energia salvestamise projektide munitsipaallubade andmise määruse kehtestamine, muutes ministri määrust 113/2015, milles määratakse kindlaks asjakohased elemendid, mis tuleb esitada kohaliku omavalitsuse taastuenergiaprojektide litsentsimise menetluses.
- Reformiga nähakse ette ka uue taastuenergiavõimsuse jaotamise ajakava, pöörates erilist tähelepanu geograafilistele piirkondadele, mis tulenevad valdkondlikust kavast „Taastuvad energiaallikad“ (Renewable Go-Areas).
- Reform hõlmab ka kesk-, piirkondliku ja kohaliku tasandi avaliku halduse 500 juhi ja tehniku koolitamist seoses taastuenergiaprojektide ja energia salvestamise loamenetlustega.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2024.

Investeering RP- C21-i06: Laiendatud meede: Vesinik ja taastuvad gaasid

Selle investeeringu eesmärk on suurendada olemasolevat investeeringut C14 -i01: *Vesinik ja taastuallikatest toodetud gaasid* komponendis 14.

Meetme laiendatud osaga suurendatakse taastuallikatest toodetud vesiniku ja taastuallikatest toodetud gaasi tootmisvõimsust. Meede koosneb meetmetest, millega soodustatakse taastuallikatest

energiaallikatest toodetud gaaside tootmist, säilitamist, transporti ja jaotamist, mille eesmärk on suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside osakaalu energiatarbimises, vähendada kasvuhoonegaaside heidet, vähendada energiasõltuvust ja parandada energiavarustuse kindlust.

Toetatakse mitmesuguseid rakendusi, näiteks taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside kasutamist transpordis ja taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside suunamist maagaasivõrku.

Taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmiseks kasutatakse ainult elektrolüüsi.

Muude taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmiseks kasutatakse muid tehnoloogiaid: a) termokeemilised ja hüdrotermilised protsessid (üksnes säästva biometaani tootmiseks); b) bioloogilised protsessid (biofotolüüs ja kääritamine); c) biogaasi rikastamist biomassimaterjalide anaeroobse kääritamise teel kasutatakse üksnes säästva biometaani tootmiseks (biogaasi tootmist võiks toetada, kui see hõlmab ka biogaasi ajakohastamist säästvaks biometaaniks); ning d) metaan tuleb toota ainult biojäätmetest.

Taastuvallikatest toodetud vesiniku muude taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmine peab olema kooskõlas taastuvenergia direktiivi ja selle delegeeritud õigusaktidega (2018/2001/EL).

Investeeringutel on väga eriline fookus ja nende eesmärk on suurendada taastuvvesiniku ja muude taastuvgaaside tootmiseks paigaldatud võimsust, sealhulgas taastuvvesiniku tootmiseks paigaldatud elektrolüüserite võimsust. Projekti rakendatakse avatud pakkumiskutse(te) kaudu, mille eesmärk on toetada projekte maksimaalselt 15 000 000 EUR ulatuses projekti kohta.

Selle meetmega toetatakse väljakujunenud tehnoloogiaid (TRL > 8), millega soodustatakse mitte ainult taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmist, vaid ka muude taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmist olmejäätmete orgaanilise komponendi, reoveepuhasti reoveesetete ning põllumajandus- ja tööstusheitvee (v.a plastijäätmed) energiakasutuse kaudu. Selle investeeringu osana ei nähta ette ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste tootmist.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i07: Avamere energiapotsiaali tehnilised uuringud

Selle investeeringu eesmärk on võimaldada Portugali riigil korraldada võistupakkumisi avamere ujuvtuuleenergia võimsuse paigaldamiseks.

Investeering hõlmab kõrgresolutsiooniga geofüüsikaliste, geotehniliste, tuule-, laine- ja jooksvate uuringute arendamist vähemalt 2 000 km² suurusel alal Atlandi ookeanis. Uuringud on pärast nende lõpuleviimist aluseks järgnevate enampakkumiste algatamisel riiklikus mereala ruumilise planeerimise kavas (PSOEM) loetletud avamerepiirkondadele.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i08: Võrgu paindlikkus ja salvestamine

Selle investeeringu eesmärk on suurendada avaliku elektrivõrgu paindlikkust, võimaldades elektrisüsteemi optimeerida ja paindlikult hallata, pidades silmas ka taastuvelektri tootmise ja tarbimise eeldatavat suurenemist.

Investeering hõlmab toetust vähemalt 500 MW energiasalvestusvõimsuse paigaldamiseks elektrivõrku (nii ülekande- kui ka jaotustasandil). Salvestusvõimsust jaotatakse kõige enam abi vajavate piirkondade, näiteks kõige suurema võrgupiirangutega või suurima taastuvenergia osakaaluga alade eelneval kindlakstegemisel. Projekte toetatakse kuni 20 % ulatuses abikõlblikest kuludest.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RP-C21-i09: Taastuenergiaprojektide litsentsimise ja järelevalve ühtne kontaktpunkt

Selle investeeringu eesmärk on hõlbustada taastuenergiaprojektide arendamist, töötades välja digitaalse ühtse kontaktpunkti platvormi taastuenergiaprojektidele lubade andmiseks ja nende järelevalveks.

Investeering koosneb ühtse kontaktpunkti digiplatvormi arendamisest ja käivitamisest. Platvorm hõlmab järgmisi funktsioone:

- Litsentsimismoodul omatarbeks toodetud energia projektide ja taastuenergiakogukondade jaoks ning salvestamiseks arvesti taga asuvates süsteemides;
- Litsentsimismoodul üksnes võrku hõlmavate tsentraliseeritud taastuenergiaprojektide jaoks ja salvestamiseks arvesti taga asuvates süsteemides;
- Litsentseerimise moodul üksnes salvestamisega seotud projektide jaoks;
- Taastuenergiaprojektide jälgitavus- ja statistikamoodul.

Ühtne kontaktpunkt töötatakse välja kahes etapis:

- Esimeses etapis töötab digiplatvormil kolm litsentsimismoodulit, mis võimaldavad kasutajatel jälgida litsentsimismenetluse eri etappe (sealhulgas arendus-, kasutuselevõtu-, testimis- ja käivitusetappe). Platvorm esitab taastuenergiaga seotud projektide litsentsimisega seotud nõuded ja tähtajad.
- Teises etapis on digiplatvormil ka jälgitavus- ja statistikamoodulid, mis võimaldavad kasutajatel sisestada andmeid ja vahetada dokumente, mis on seotud litsentsimismenetlustega ja litsentsitud projekti rakendamisega. Platvorm hõlmab kaugvaatluse (satelliitkujutiste) funktsioone, et parandada järelevalvet projektide rakendamise üle avaliku sektori asutuste poolt.

Lisaks hõlmab investeering olemasolevate loadokumentide dematerialiseerimist (digiteerimine, arhiveerimine ja kõrvaldamine), nagu on sätestanud energeetika ja geoloogia peadirektooraat.

Ühtne kontaktpunkt peab olema kooskõlas andmekeskuste energiatõhususe Euroopa tegevusjuhendiga.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025.

Investeering RP-C21-i10-RAA: Soodustuste süsteem taastuenergia salvestamise süsteemide ostmiseks ja paigaldamiseks Assooridel

Selle investeeringu eesmärk on edendada energiasüsteemi ümberkujundamist Assooridel, aidates kaasa saarestiku energiasõltumatus suurendamisele.

Investeering koosneb stiimulite süsteemist selliste salvestussüsteemide ostmiseks ja paigaldamiseks, mille eesmärk on salvestada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiat oma tarbeks kodumajapidamistele, ettevõtetele, ühistutele, mittetulundusühingutele ja heategevusasutustele. Investeering peab olema kooskõlas piirkondliku seadusandliku dekreediga 12/2023/A, millega kehtestati kuni 85 % suurune stiimul energiasalvestussüsteemide ostmiseks ja paigaldamiseks, kui need on mõeldud täiendama fotogalvaanilisi süsteeme, mis on ostetud taaste- ja vastupidavuskavast rahastatava stimuleeriva programmi SOLENERGE (C14-i03-RAA) raames.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RP-C21-i11-RAM: Stiimulite süsteem taastuvatest energiaallikatest toodetud energia tootmiseks ja salvestamiseks Madeiral ja Porto Santos

Selle investeeringu eesmärk on edendada energiasüsteemi ümberkujundamist Madeira autonoomses piirkonnas, sealhulgas Porto Santo saarel, aidates kaasa piirkonna energiasõltumatus suurendamisele.

Investeering koosneb stiimulite süsteemist taastuvelektri tootmis- ja salvestussüsteemide ostmiseks ja paigaldamiseks omatarbeks, samuti sooja vee tootmiseks ja taastuvatest energiaallikatest soojuse tootmiseks vajalike seadmete ostmiseks ja paigaldamiseks kodumajapidamiste, mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning kasumitaotluseta institutsioonide poolt.

Tagastamatu toetuse saamise õigus on kõigil isikutel ja juriidilistel isikutel, kes omavad hoonet Madeira autonoomses piirkonnas, välja arvatud autonoomne piirkondlik omavalitsus, kohalik omavalitsus ja riigi otsene haldus.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering RP-C21-i12: Laiendatud meede: Ühistranspordi CO₂ heite vähendamine

Investeeringu eesmärk on suurendada TC-C15-i05: Ühistranspordi CO₂ heite vähendamine komponendi nr 15 raames.

Meetme laiendatud osaga suurendatakse ühistranspordis kasutatavate uute heitevabade busside arvu. Investeeringu ulatust laiendatakse Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondadelt kogu Portugali mandriterritooriumile ning see hõlmab ka laadimis- või tanklate paigaldamist.

Investeering RP-C21-i13-RAM: Transpordi CO₂ heite vähendamine

Selle meetme eesmärk on edendada Madeira autonoomses piirkonnas transpordi CO₂ heite vähendamist.

Investeering hõlmab järgmist:

- i) 26 heitevaba (elektri- või vesinikkütusel töötava) bussi ostmine avaliku reisijateveo ja turismiteenuste jaoks.
- ii) Busside käitamiseks vajalike laadimispunktide paigaldamine.
- iii) Sõidukite vanametalliks lammutamise kava tingimusel, et need asendatakse elektrisõidukite ostmisega, mille maksimaalne rahaline toetus on 6 000 eurot vanametalliks lammutatud sõiduki kohta ja stiimulid vastavalt erinevatele sotsiaal-majanduslikele kategooriatele.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

Investeering RP-C21-i14: Bussi kiirtransiit Braga

Investeeringu eesmärk on parandada säästvat ühistransporti Bragas.

Investeering seisneb uue kiirtransiidisüsteemi loomises Braga linnas. Süsteem töötab peamiselt selleks ette nähtud ridadel ja ainult heitevabadel (elektri- või vesinikkütusega) bussidel. Ehitatakse kaks joont: kollane liin rongijaama ja Avenida Robert Smithi ja Punase liini vahel, rongijaama ja Braga haigla vahel.

Investeering hõlmab ka kümne heiteta bussi, sealhulgas liinide käitamiseks vajalike laadimisjaamade ostmist.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeering RP-C21-i15-RAA: Kahe elektripraami soetamine

Investeeringu eesmärk on suurendada transpordi CO₂ heite vähendamist ja siseliikuvust Assooride autonoomses piirkonnas.

Investeering seisneb kahe elektriparvlaeva ostmises avalik-õiguslikule äriühingule Atlanticoline S.A. reisijate ja sõidukite veoks Pico, Faiali ja São Jorge saarte vahel. Parvlaevade minimaalne veomaht on 200 ja 100 reisijat.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RP-C21-i16: Nazaré Funicular

Selle investeeringu eesmärk on pakkuda Nazarés jätkusuutlikku ühistransporti.

Investeering hõlmab Praia ja Pedreneira piirkonna vahelise umbes 200 meetri pikkuse (funikulaarse) mehaanilise transpordilahenduse rakendamist. Seened tuleb integreerida ühistransporti ning see peab olema kättesaadav jalgratastele ja piiratud liikumisvõimega isikutele.

Selle investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

U.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
21.1	RP-C21-i01	Siht	Rahaline toetus tööstuse CO ₂ heite vähendamise lihtsustatud projektidele		Number	310	810	2. kv	2026	Tööstuse CO ₂ heite vähendamiseks rahalist toetust saanud projektide arv, mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese süsinikdioksiidheitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; ning taastuvenergia ja energia salvestamise kaasamine. Toetust saavate tööstuskäitiste puhul tagatakse otsese ja kaudse kasvuhoonegaaside heite vähendamine keskmiselt 30 % võrra sekkumisvaldkonnale 024ter vastavate projektide puhul ning põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01) järgimine, sealhulgas ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud käitiste puhul, et tagada toetatavate käitiste prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis on väiksem kui komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447 sätestatud LHÜde tasuta eraldamiseks kehtestatud võrdlusalus.
21.2	RP-C21-i02	Siht	Eraelamute energiatõhususe parandamine		m ²	0	6 588 000	3. kv	2025	Renoveeritud eraelamute pindala. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786. 60 % selle investeeringu raames renoveeritud põrandapinnast peab olema kortermajades.
21.3	RP-C21-i02	Siht	Taastuvenergia täiendav tootmisvõimsus omatarbeks tarbimiseks ja eraelamusektoris kasutamiseks		MW	0	10	3. kv	2025	Täiendav taastuvenergia tootmisvõimsus (nt päikesepaneelid ja akud, nagu see tehnoloogia areneb), mis on paigaldatud omatarbeks tarbimiseks ja eraelamusektoris kasutamiseks.
21.4	RP-C21-i03	Siht	Teenindustehoonete energiatõhusaks renoveerimine		m ²	360 000	1 060 000	2. kv	2026	Teenustesektoris kasutatavate hoonete üldpindala, mida renoveeritakse energiatõhusalt. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
21.5	RP-21-i04-RAM	Siht	Taastuenergia täiendav tootmisvõimsus omatarbeks tarbimiseks ja taastuenergia kogukonnas kasutamiseks renoveeritud üldkasutatavates hoonetes		MW	0	1.3	4. kv	2025	Täiendav taastuenergia tootmisvõimsus omatarbeks tarbimiseks üldkasutatavates hoonetes.
21.6	RP-21-i04-RAM	Siht	Avaliku sektori hoonete energiatõhusaks renoveerimine		m ²	0	105 000	4. kv	2025	Üldkasutatavate hoonete kogupindala 105 000 ruutmeetrit renoveeritakse energiatõhususe suurendamiseks. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovitusel hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
21.7	RP-C21-r43	Eesmärk	Riikliku energiaostuvõimetuse vaatluskeskuse loomist käsitleva õigusakti jõustumine	Õigusakti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				3. kv	2023	Riikliku energiaostuvõimetuse vaatluskeskuse (ONPE) loomist käsitleva õigusakti jõustumine, sealhulgas meetme kirjelduses täpsustatud juhtimise, vastutuse ja eesmärkide määramine.
21.8	RP-C21-r43	Eesmärk	Kütteostuvõimetuse vastu võitlemise rahastamisvahendi käivitamine	Kütteostuvõimetuse vastu võitlemise rahastamisvahendi käivitamine				1. kv	2025	Rahastamisvahendi käivitamine energiatõhususe meetmete jaoks eluasemesektoris, et võidelda kütteostuvõimetusega kodumajapidamiste kindlaksmääratud profiilide puhul. See võetakse vastu kas asjaomaste õigusaktide jõustumisega või finantseerimisotsuse vastuvõtmisega.
21.9	RP-C21-r44	Eesmärk	Koostööprotokolli allkirjastamine	Koostööprotokolli allkirjastamine				4. kv	2023	Agência para a Energia (ADENE), Associação Nacional de Freguesias (Anafre) ja Rede Nacional de Agências de Energia (RNAE), Associação Nacional de Municípios (ANMP) ja Confederação Nacional de Instituições de Solidariedade (CNIS) vahelise koostööprotokolli allkirjastamine <i>Espaços Cidadão Energia</i> loomiseks ning nende ülesannete, juhtimis- ja rahastamisstruktuuri täpsustamine.
21.10	RP-C21-r44	Siht	Suutlikkuse suurendamise meetmed		Number	0	300	4. kv	2024	<i>Espaços Cidadão Energia</i> eri ülesannete täitmiseks koolitatakse 300 kvalifitseeritud spetsialisti.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
21.11	RP-C21-r44	Siht	Espaços Cidadão Energia käivitamine		Number	0	50	1. kv	2025	50 füüsilist <i>Espaços Cidadão</i> Energiat käitatakse ja kodanikele avatud.
21.12	RP-C21-i05	Eesmärk	Tööstusprojektide rakendamise heakskiitmise tingimuste allkirjastamine	Tööstusprojekte rakendamise heakskiitmise tingimuste allkirjastamine.				2. kv	2024	Vastuvõtutingimused allkirjastatakse selliste tööstusprojektide rakendamiseks, mis valitakse välja konkurentsipõhiste projektikonkursside kaudu ja mis on seotud kliimapöörde jaoks vajalike strateegiliste tehnoloogiatega, nagu on täpsustatud meetme kirjelduses. Heakskiitmise tingimustega tagatakse põhimõtte „Ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimine käesoleva meetme raames toetatavate tehingute puhul, kasutades välistamisnimekirja, ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklike keskkonnavalaseid õigusakte.
21.13	RP-C21-i05	Siht	Kliimapöõret toetava strateegilise tehnoloogia viie tööstusprojekti lõpuleviimine		Number	0	5	2. kv	2026	Vähemalt viie sellise tööstustehnoloogia projekti lõpuleviimine, mille tehnoloogiavalmidus on vähemalt seitse ja mis on seotud kliimamuutustega seotud üleminekuks vajalike strateegiliste tehnoloogiatega, nagu on täpsustatud meetme kirjelduses.
21.14	RP-C21-r45	Siht	Keskkonnahoidlike oskuste koolitusmeetmed		Number	0	12 500	4. kv	2024	Rohetöö ja -oskuste programmi või energiasüsteemi ümberkujundamise koolituskeskuse kursustel koolitatud isikute arv.
21.15	RP-C21-r45	Siht	Keskkonnahoidlike oskuste koolitusmeetmed		Number	12 500	25 000	4. kv	2025	Rohetöö ja -oskuste programmi või energiasüsteemi ümberkujundamise koolituskeskuse kursustel koolitatud isikute arv. Energiasüsteemi ümberkujundamise koolituskeskuses koolitatakse vähemalt 12 500 inimest.
21.16	RP-C21-r46	Eesmärk	Taastuvallikatest toodetud vesiniku käsitleva haldus- või õigusakti jõustumine	Haldus- või õigusakti säte selle jõustumise kohta				3. kv	2023	Saastevaba vesiniku käsitleva haldus- või õigusakti jõustumine, milles täpsustatakse, et taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmiskäitistena käsitatakse ainult neid käitisi, mis vastavad taastuvenergia direktiivis ja selle delegeeritud õigusaktides (2018/2001/EL) sätestatud nõuetele.
21.17	RP-C21-r46	Eesmärk	Läbivaadatud riikliku gaasiedastusvõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine	Määruse jõustumisele viitav säte				2. kv	2024	Jõustub läbivaadatud riikliku gaasiülekandevõrgu määrus ja riikliku gaasijaotusvõrgu määrus, milles täpsustatakse taastuvallikatest toodetud vesiniku gaasivõrku juhtimise kriteeriumid.
21.18	RP-C21-r47	Eesmärk	Säästva biometaanitentraliseeritud ostu esimese	Säästva biometaanitentraliseeritud				3. kv	2023	Säästva biometaanitentraliseeritud ostu esimese enampakkumise algatamine vastavalt valitsuse 4. jaanuari 2023. aasta korralduses 15/2023 sätestatud

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovitav ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
			enampakkumise algatamine	d ostu esimese enampakkumise algatamine						eeskirjadele, mille eesmärk on osta 150 GWh biometaanit aastas, et suunata see riiklikku gaasivõrku.
21.19	RP-C21-r47	Eesmärk	Biometaanitegevuskava vastuvõtmine	Biometaanitegevuskava vastuvõtmine				1. kv	2024	Biometaanitegevuskava vastuvõtmine, millega kehtestatakse strateegia biometaanituru arendamiseks.
21.20	RP-C21-r48	Eesmärk	Süsteemi „Umer 2030“ loomine	Seadusandliku akti säte, mis viitab õigusakti jõustumisele				3. kv	2023	Selle seotud seadusandliku akti jõustumine, millega loodi 2030. aasta. Seadusandlikus aktis määratletakse algatuse „Umer 2030“ ülesanded, mis on kindlaks määratud meetme kirjelduses.
21.21	RP-C21-r48	Eesmärk	Taastuenergia ja energia salvestamise projektide litsentsimise määruse jõustumine	Munitsipaalmääruse säte, mis viitab kohaliku omavalitsuse määruse jõustumisele				3. kv	2023	Avaldatakse ministrite nõukogu resolutsioon, millega kehtestatakse määrus taastuenergiaprojektide ja energia salvestamise munitsipaallubade andmise kohta.
21.22	RP-C21-r48	Eesmärk	Taastuenergiaprojektide loa andmisega tegelevate töötajate koolitamine		Number	0	500	2. kv	2024	500 kesk-, piirkondliku ja kohaliku tasandi avaliku halduse juhti ja tehnikut koolitatakse valdkondades, mis on seotud taastuenergiaprojektide ja energia salvestamise loamenetlustega.
21.23	RP-C21-r48	Eesmärk	Uue taastuenergia võimsuse jaotamise ajakava vastuvõtmine, pöörates erilist tähelepanu geograafilistele piirkondadele, mis tulenevad „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia sihtpiirkondade“ valdkondlikust programmist	Ajakava vastuvõtmine uute taastuvate energiaallikate võimsuse jaotamiseks „Goto-piirkondade“ alusel				2. kv	2024	Uue taastuenergiavõimsuse eraldamise ajakava vastuvõtmine taastuenergiaprojektide arendamiseks (kavandatud 2030. aastaks), pöörates erilist tähelepanu geograafilistele piirkondadele, mis tulenevad sektoriprogrammist „Renewable Go-To-Areas“, mis avaldatakse 2024. aastal.
21.24	RP-C21-i06	Eesmärk	Pakkumismenetlus taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi projektideks	Hankemenetlus kuulutati välja				4. kv	2023	Projektikonkursi algatamine selliste projektide valimiseks, mida toetatakse vähemalt 77 MW uue paigaldatud taastuallikatest toodetud vesiniku ja muude taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside võimsusega, mille kasvuhoonegaaside heide oleusringi jooksul on null või nullilähedane

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
21.25	RP-C21-i06	Siht	Täiendav taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest toodetud gaasi tootmisvõimsus		MW	200	277	2. kv	2026	Täiendav taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest toodetud gaaside tootmisvõimsus, mille olusringi kasvuhoonegaaside heide on null või nullilähedane
21.26	RP-C21-i07	Eesmärk	Avamere tehniliste uuringute lepingu(te) allkirjastamine	Avamere tehniliste uuringute lepingu(te) allkirjastamine				2. kv	2024	Avamere geofüüsikaliste, geotehniliste, tuule-, laine- ja jooksvate uuringute lepingu(te) allkirjastamine, mille eesmärk on hõlbustada avamere tuuleenergia paigaldamist.
21.27	RP-C21-i07	Eesmärk	Avamere tuuleenergia tehniliste uuringute lõpuleviimine	Avamere tuuleenergia tehniliste uuringute lõpuleviimine				2. kv	2026	Geofüüsikaliste, geotehniliste, tuule-, laine- ja jooksvate uuringute lõpuleviimine, mille eesmärk on hõlbustada avamere tuuleenergia paigaldamist ja mis hõlmavad vähemalt 2 000 km ² suurust ala.
21.28	RP-C21-i08	Eesmärk	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamise heakskiitmise tingimuste allkirjastamine	Vähemalt 500 MW salvestusvõimsuse paigaldamise vastuvõtutingimuste allkirjastamine				2. kv	2024	Vastuvõtutingimused, mis on allkirjastatud vähemalt 500 MW hoiustamisvõimsuse paigaldamiseks eelnevalt kindlaks määratud piirkondades, mida peetakse kõige enam abi vajavateks.
21.29	RP-C21-i08	Siht	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamine		MW	0	500	4. kv	2025	Paigaldatud elektrisalvestusvõimsus vähemalt 500 MW.
21.30	RP-C21-i09	Eesmärk	Taastuvenergiaprojektide lubade andmise ja nende järelevalve digiplatvormi ühtse kontaktpunkti esimese etapi moodulite kasutuselevõtmine	Taastuvenergia projektidele lubade andmise ja nende järelevalve digiplatvormi ühtse kontaktpunkti esimese etapi moodulite kasutuselevõtmine				4. kv	2024	Taastuvenergiaprojektidele lubade andmiseks ja nende järelevalveks mõeldud ühtse kontaktpunkti esimese etapi moodulite kasutuselevõtmine, nagu on täpsustatud meetme kirjelduses.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
				ine						
21.31	RP-C21-i09	Eesmärk	Taastuvenergiaprojektidele lubade andmiseks ja nende järelvalveks mõeldud ühtse kontaktpunkti teise etapi moodulite kasutuselevõtmine ning olemasolevate loadokumentide dematerialiseerimise protsessi lõpuleviimine.	Teise etapi moodulite kasutuselevõtmine ja dematerialiseerimisprotsessi lõpuleviimine				2. kv	2025	Taastuvenergiaprojektidele lubade andmiseks ja nende järelvalveks mõeldud ühtse kontaktpunkti teise etapi moodulite kasutuselevõtmine ning olemasolevate loadokumentide dematerialiseerimise protsessi lõpuleviimine vastavalt energia ja geoloogia peadirektoraadi kehtestatud vajadusele, nagu on täpsustatud meetme kirjelduses.
21.32	RP-C21-i10-RAA	Siht	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamine		MW	0	8,75	4. kv	2025	Vähemalt 8,75 MW elektrisalvestusvõimsust, mis on paigaldatud omatarbeks tarbimiseks.
21.33	RP-C21-i11-RAM	Siht	Omatarbeks toodetud taastuvenergia tootmisüksuste installeeritud võimsuse suurendamine ja omatarbeks toodetud energia salvestamise võimsuse suurendamine		MW	0	5,25	1. kv	2026	Omatarbeks toodetud taastuvenergia tootmiseks on paigaldatud vähemalt 2,75 MW võimsus. Paigaldatud on vähemalt 2,5 MW omatarbeks toodetud elektri salvestusvõimsus.
21.34	RP-C21-i11-RAM	Siht	Paigaldatud tuuleenergia võimsuse suurendamine		MW	0	7	4. kv	2025	Porto Santo saarele paigaldatakse veel 7 MW tuuleenergia tootmisvõimsus elektrivõrku.
21.35	RP-C21-i12	Eesmärk	Keskkonnasõbralike busside ostulepingu allkirjastamine ühistranspordi CO ₂ heite vähendamise programmi raames	Keskkonnasõbralike busside ostulepingu allkirjastamine ühistranspordi CO ₂ heite vähendamise programmi raames				2. kv	2024	Toetusesaajate ja käitaja vahel võistleva pakkumismenetluse alusel sõlmitud lepingu allkirjastamine, millega võetakse kohustus osta 300 heiteta (elektri- ja vesiniku)bussi.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
21.36	RP-C21-i12	Siht	Ühistranspordis kasutatavate uute heitevabade busside (elektri- või vesinikubusside) ostmine		Number	145	445	2. kv	2026	Ostetakse 300 uut heiteta bussi (elektri- või vesinikubusse) ja paigaldatakse nendega seotud laadimis- või tankimispunktid.
21.37	RP-C21-i13-RAM	Siht	Uute heitevabade (elektri- või vesiniku)busside ostmine ühistranspordiks ja turismiteenusteks ning vananenud sõidukeid asendavate elektriautode ostmine		Number		576	1. kv	2026	Ostetakse 26 uut heiteta bussi (elektri- või vesinikubusse) ja vastavad laadimispunktid paigaldatakse Madeira autonoomsesse piirkonda. Vähemalt kümnet ostetud bussist kasutatakse avalikuks reisijateveoks. Madeira autonoomses piirkonnas lammutatakse ja asendatakse 550 sõidukit elektrisõidukitega.
21.38	RP-C21-i14	Eesmärk	Bus kiirtransiidi kahe liini ehitamise lepingu allkirjastamine Bragas					3. kv	2024	Avaliku sektori asutuste ja avatud pakkumismenetluse teel valitud töövõtja vahelise projekti rakendamise lepingu allkirjastamine. Lepingus määratakse kindlaks kahe bussi kiirtransiidiliini ehitamine, mis ühendavad raudteejaama Avenida Robert Smithi ja Braga haiglagaga.
21.39	RP-C21-i14	Eesmärk	Kahe bussiliini ehitamine Bragas		Km		12,2	2. kv	2026	12,2 kilomeetri pikkused ehitustööd tuleb lõpule viia Bragas (kollane ja punane liin) Bus Rapid Transit liinidel, mis ühendavad rongijaama Avenida Robert Smithi ja Braga haiglagaga. Süsteem töötab peamiselt selleks ette nähtud ridadel ja ainult heitevabadel bussidel. Investeering hõlmab ka kümne heiteta bussi, sealhulgas liinide käitamiseks vajalike laadimisjaamade ostmist. Liinid peavad olema valmis kavandatud veoteenuste viivitamatuks käitamiseks.
21.40	RP-C21-i15-RAA	Eesmärk	Pico, Faiali ja São Jorge saarte vahel reisijate ja sõidukite veoks mõeldud kahe elektriparvlaeva ostulepingu allkirjastamine					1. kv	2024	Avaliku sektori asutuste ja avatud pakkumismenetluse teel valitud töövõtja vahelise lepingu allkirjastamine kahe elektripraami ostmiseks reisijate ja sõidukite veoks Pico, Faiali ja São Jorge saarte vahel.
21.41	RP-C21-i15-RAA	Siht	Kahe uue elektriparvlaeva kasutuselevõtmine		Number		2	4. kv	2025	Reisijate ja sõidukite veoks Pico, Faiali ja São Jorge saarte vahel ostetakse kaks uut elektriparvlaeva. Parvlaevade minimaalne veomaht on vastavalt 200 ja 100 reisijat.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
21.42	RP-C21-i16	Eesmärk	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine	Lepingu allkirjastamine				3. kv	2024	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja rahvusvahelise avatud hankemenetluse teel valitud töövõtja vahel.
21.43	RP-C21-i16	Siht	Kõisri ehitamine	Kasutusele võtmine				1. kv	2026	Umbes 200 meetri pikkune mehaaniline transpordilahus (funikulaarne) peab olema valmis koheseks tööks, mis ühendab Pedreneira piirkonna Nazaré küla alumise alaga.

V. KOMPONENT 22. Audit ja kontroll

V.1. Reformi kirjeldus

Reform RE-C22-r49: Taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord

Meetme eesmärk on parandada taaste- ja vastupidavuskava seiret ja rakendamist. Selleks et tagada proportsionaalsete pettuse- ja korrupsioonivastaste meetmete tõhus rakendamine, muudab Portugal koordineeriva asutuse (EMRP) ja kõigi taaste- ja vastupidavuskava rakendamise eest vastutavate asutuste vahel sõlmitud lepinguid, et lisada rakendusasutustele juriidiline kohustus viia kolme kuu jooksul alates nende lepingute muutmisest läbi pettuseriski hindamine ning juhul, kui pettuseriski hindamisel tehakse kindlaks riskid, mida olemasolevad kontrollid ei hõlma, töötada välja tegevuskava, mis sisaldab täiendavaid kontrole. See kohustus peab kajastuma koordineeriva asutuse menetlusjuhendis. Koordineeriv asutus edastab ametlikult kõigile rakendusasutustele ka tehnilised suunised, et toetada neid pettuseriski hindamisel. Lisaks täiustab Portugal menetlusi, et vähendada või vähendada topeltrahastamise riski, kehtestades kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega tulemuslikud süstemaatilised ristkontrollid taaste- ja vastupidavusrahastu raames ning taaste- ja vastupidavusrahastu ja muude liidu programmide vahel. Koordineeriv asutus esitab dokumendi, milles kirjeldatakse topeltrahastamise kavandatavaid üksikasjalikke ristkontrole, et kinnitada, et topeltrahastamise vältimiseks on kehtestatud asjakohased menetlused.

V.2. Vahe-eesmärgid, sihid, näitajad ning järelevalve ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärgid e puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötuühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
22.1	Re-C22-r49	Eesmärk	Euroopa metroloogia teadusprogrammi ja rakendusametite vaheliste rahastamislepingute muutmine, et lisada kohustus viia läbi pettuseriski hindamine	Muudetud lepingud				3. kv	2023	Koordineeriv asutus muudab kõigi taaste- ja vastupidavuskava rakendamise eest vastutavate asutustega sõlmitud lepinguid, et lisada rakendusametitele juriidiline kohustus viia kolme kuu jooksul alates nende lepingute muutmisest läbi pettuseriski hindamine ning juhul, kui pettuseriski hindamisel tehakse kindlaks riskid, mida olemasolevad kontrollid ei hõlma, töötada välja lisakontrollid sisaldav tegevuskava. See kohustus peab kajastuma koordineeriva asutuse menetlusjuhendis. Koordineeriv asutus edastab ametlikult kõigile rakendusametitele ka tehnilised suunised, et toetada neid pettuseriski hindamisel.
22.2	Re-C22-r49	Eesmärk	Topeltrahastamise ristkontrollide kasutuselevõtmine	Asjakohaste menetluste rakendamine				3. kv	2023	Portugali ametiasutused täiustavad ja rakendavad asjakohaseid menetlusi, et vähendada või vähendada topeltrahastamise riski, kehtestades kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega tulemuslikud süstemaatilised ristkontrollid taaste- ja vastupidavusrahastu raames ning taaste- ja vastupidavusrahastu ja muude liidu programmide vahel.

2. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu

Portugali taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on 22 215 870 313 eurot. REPowerEU peatüki hinnanguline kogumaksumus on 855 400 000 eurot. Sealhulgas on määruse (EL) 2023/435 artikli 21c lõike 3 punktis a osutatud meetmete hinnanguline kogumaksumus 0 eurot ning REPowerEU peatükis sätestatud muude meetmetega seotud kulud on 855 400 000 eurot.

2. JAGU: RAHALINE TOETUS

1. Rahaline toetus

Artikli 2 lõikes 2 osutatud osamakسد korraldatakse järgmiselt.

1.1. Esimene osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.29	Re-C01-i05-RAM	Eesmärk	Klassifitseerimissüsteemi, funktsionaalse profiili ja kasutajate suunamissüsteemi kasutuselevõtt Madeira integreeritud jätkuhooldusteenuste piirkondliku mudeli jaoks
1.4	Re-C01-r02	Eesmärk	Jõustub uus vaimse tervise dekreetseadus, milles sätestatakse vaimse tervise teenuste korraldamise põhimõtted.
2.13	Re-C02-i04-RAA	Siht	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond
2.14	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine
2.19	Re-C02-r04	Eesmärk	Jõustub dekreetseadus, millega kiidetakse heaks riikliku kiireloomulise ja ajutise eluasemekava õigusraamistik
3.17	Re-C03-i05	Eesmärk	Pakkumuse „Juurdepääsetavuseks vajaliku digitaalse taristu ehitamine 360“ avaldamine
3.20	Re-C03-r08	Eesmärk	Vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmine
3.21	Re-C03-r06	Eesmärk	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmine
3.22	Re-C03-r05	Eesmärk	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine
3.23	Re-C03-r07	Eesmärk	Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade ebasoodsas olukorras olevaid kogukondi käsitlevate tegevuskavade heakskiitmine
5.1	Re-C05-r09	Eesmärk	Portugali tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia 2030 suuniste ajakohastamine
5.11	Re-C05-i03	Eesmärk	Teadus- ja innovatsiooniprojektide hankemenetlus
5.15	Re-C05-i04-RAA	Eesmärk	Assooride ettevõtete rekapiitalseerimise rahastamisvahendit käsitleva määruse vastuvõtmine
5.16	Re-C05-i04-RAA	Eesmärk	Assooride ettevõtete rekapiitalseerimisvahendi investeerimispoliitika vastuvõtmine
5.2	Re-C05-r11	Siht	Tunnustatud koostöölaborite võrgustiku laiendamine
5.3	Re-C05-r11	Eesmärk	Tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusi käsitleva uue õiguskorra jõustumine
5.4	Re-C05-r12	Eesmärk	Põllumajanduse innovatsioonikava heakskiitmine
6.13	Re-C06-r15	Eesmärk	Kõrghariduse omandamiseks erikonkursside loomist käsitleva seaduse jõustumine
6.14	Re-C06-r15	Eesmärk	Uue õigusraamistiku jõustumine, mis reguleerib kõrgharidusasutuste koostööd avaliku halduse asutuste ja ettevõtetega

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
7.13	Re-C07-i05-RAA	Eesmärk	Kahe maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
7.4	Re-C07-i01	Eesmärk	Ettevõtete vastuvõtupiirkondade valimine keskkonnasäästlikkuse ja digitaliseerimise parandamiseks võetavate meetmete jaoks
7.6	Re-C07-i02	Eesmärk	1 maanteeprojekti leping on allkirjastatud
8.17	Re-C08-r19	Eesmärk	Õigusraamistik maa-alade kohustusliku valdamise kohta metsanduspiirkondades
8.19	Re-C08-r21	Eesmärk	Maapõlengute integreeritud juhtimissüsteemi (SGIFR) loomise seadus
10.1	TC-C10-r23	Eesmärk	Mereministeeriumi nende õigusaktide läbivaatamise jõustumine, mis on seotud meremajanduse ja -innovatsiooni rahastamissuutlikkuse suurendamisega sinise fondi kaudu
11.1	TC-C11-i01	Eesmärk	Esimene pakkumismenetlus tööstusliku dekarboniseerimise projektide jaoks
12.1	TC-C12-i01	Eesmärk	Programmi Resineiros vigilantes 2021. aasta protokolliga allkirjastamine
12.5	TC-C12-r25	Eesmärk	Uue üldise jäätmeäitluskorra jõustumine
14.1	TC-C14-r29	Eesmärk	Riikliku gaasiülekandevõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine
14.2	TC-C14-i01	Eesmärk	Esimene pakkumismenetlus taastuvenergia tootmise projektide jaoks
16.13	TD-C16-i03	Siht	Digitaalse innovatsiooni keskused
17.6	TD-C17-r32	Eesmärk	Uue halduslepingu vormi jõustumine riigiettevõtete juhtimise stiimulite/karistuste uue süsteemi raames
19.22	TD-C19-r34	Eesmärk	Avaliku halduse digipöörde õigusraamistiku jõustumine
19.24	TD-C19-r36	Eesmärk	Riikliku haldusinstituudi loomine, I.P.
20.2	TD-C20-i01	Eesmärk	Õpilastele ja õpetajatele individuaalsete arvutite ostmise lepingute allkirjastamine
		Osamakse summa	<i>636 139 080 eurot</i>

1.2. Teine osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.13	Re-C01-i02	Eesmärk	Esmaabiteenuste puhul kasutatava valge, sinise ja rohelse koodi kasutuselevõtt ka muude tervishoiuteenuste, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenuste puhul
1.20	Re-C01-r03	Eesmärk	Piirkondlike tervishoiuasutuste rahalise toetuse eraldamist käsitleva määruse jõustumine
1.6	Re-C01-i01	Eesmärk	Uue halduslepingu vormi jõustumine
3.24	Re-C03-i01	Eesmärk	Lepingute allkirjastamine Lissaboni/Porto omavalitsuste ja kohalike tehniliste üksuste vahel, määrates kindlaks

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
			toetatavate meetmete ulatuse.
3.3	Re-C03-i06	Eesmärk	Lepingute sõlmimine sotsiaalteenuste/sotsiaalsete lahenduste võrgustiku loomist ja laiendamist edendavate asutuste toetamiseks.
4.1	Re-C04-i01	Eesmärk	Kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogilised spetsifikatsioonid
5.18	Re-C05-i05-RAA	Eesmärk	Assooride põllumajanduse innovatsiooni- ja digiprogrammi avaldamine
8.14	Re-C08-i02	Siht	Riiklike hädaolukordade ja kodanikukaitse asutuste piirkondlike ja allpiirkondlike struktuuride loomine
8.15	Re-C08-i03	Eesmärk	Looduskaitse- ja Metsainstituudi esialgse aruande avaldamine, I.P
8.4	Re-C08-i05	Eesmärk	Liikumine BUPi 2.0 platvormi suunas
8.7	Re-C08-i05	Eesmärk	Esmase kütuse haldamiskriiside lahendamise võrgustiku (RPFGC) lepingu avaldamine
9.9	Re-C09-i02	Eesmärk	Meetme kavandamisdokumentide avaldamine, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise kõiki tulemusi ja tingimusi
12.2	TC-C12-i01	Eesmärk	Konsortsiumide esitatud projektide heakskiitmine uute biomajanduse toodete, tehnoloogiate ja protsesside arendamiseks tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ja loodusliku vaigu sektoris
15.10	TC-C15-i04	Eesmärk	Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahelise bussi kiirtransiidiliini ehitamise lepingu allkirjastamine Portos
16.1	TD-C16-r31	Eesmärk	Riiklikus kvalifikatsioonikataloogis sisalduva koolitussisu läbivaatamise jõustumine seoses digioskuste valdkonna moodulitega ning digiallkirjade ja -templite loomist käsitlevate õigusaktide või määrustega
16.2	TD-C16-i01	Eesmärk	Portugali digiakadeemia ja tööhõive + digitaalprogrammide algus
17.15	TD-C17-i02	Eesmärk	Viia lõpule munitsipaalkinnisvaramaksu (IMI) 1. näidise eeltäitmine maksu- ja tolliameti käsutuses olevate andmete alusel
19.11	TD-C19-i04	Siht	Turvaline mobiilsidesüsteem riigiteenistujatele
		Osamakse summa	<i>1 967 365 517 eurot</i>

1.3.Kolmas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.3	Re-C01-r01	Siht	Tervishoiuvaldkonna vastutuse detsentraliseerimise protsessi lõpuleviimine omavalitsustes
1.8	Re-C01-r03	Siht	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.24	Re-C01-i03	Eesmärk	Teadlikkuse suurendamise ja koolitusmeetmete väljatöötamine „patsientide liikumisvõimaluste loomiseks“ dementsuse kontekstis
1.32	Re-C01-i06	Siht	Kohalike infotehnoloogiarühmade ajakohastamine
1.33	Re-C01-i06	Siht	Televise- ja telemonitooringufunktsioonide rakendamine
2.1	Re-C02-i01	Siht	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – allkirjastatud koostöö- või rahastamiskokkulepped
2.4	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Erakorra- ja üleminekumajutuse rahastamislepingute allkirjastamine
3.11	RE-C03-i03-RAM	Siht	Kodutute integreerimise tegevuskavad.
4.6	Re-C04-i02	Eesmärk	Saber Fazeri võrgustiku loomine
5.5	Re-C05-i01.01	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).
5.7	02	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast olulistest strateegilistes valdkondades
5.9	Re-C05-i02	Siht	Sõlmitud lepingud liideseüksustega, sealhulgas koostöölaboritega (CoLAB)
6.15	Re-C06-r16	Eesmärk	Reguleeritud kutsealade seaduse jõustumine
7.1	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid
7.7	Re-C07-i02	Eesmärk	Kahe maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
8.18	Re-C08-r20	Eesmärk	Maakatte seiresüsteem (SMOS)
12.6	TC-C12-r25	Eesmärk	Keskonnahoidlike riigihangete muudetud riikliku strateegia jõustumine
15.12	TC-C15-i05	Eesmärk	Allkirjastatud leping keskonnahoidlike busside ostmiseks ühistranspordi CO ₂ heite vähendamise programmi raames
16.7	TD-C16-i02	Siht	Riikliku katselaborite võrgustiku jaoks valitud katsestendid
17.1	TD-C17-r32	Siht	Viia lõpule riikliku keske riigihangete süsteemi uute hankemudelite kavandamine ja rakendamine, nagu on ette nähtud avaliku halduse ühistalituste üksuse strateegilises kavas 2020–2023
17.2	TD-C17-r32	Eesmärk	Riikliku raamatupidamisüksuse aluseks olevate õigusaktide jõustumine
17.3	TD-C17-r32	Eesmärk	Valitsemissektori eelarve täitmise ja rahaliste vahendite täitmise järelevalve mudeli lõpuleviimine ja heakskiitmine
17.7	TD-C17-r32	Eesmärk	Uue mudeli jõustumine riigi omanduses olevate ettevõtete finantsseisundi ja tulemuste analüüsimiseks ja avalikustamiseks
19.1	TD-C19-i01	Siht	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu
19.4	TD-C19-i02	Siht	Avalikud teenused, mis on elektroonilise identiteedi kaudu turvaliselt kättesaadavad ja mille puhul järgitakse

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
			ühekordsuse põhimõtet
20.3	TD-C20-i01	Siht	Arvutid õpilastele ja õpetajatele individuaalseks kasutamiseks
20.10	TD-C20-i02-RA	Siht	Ulatuslikud avatud veebikursused õpetajatele ja lapsevanematele ARAs
20.14	TD-C20-i03-RAM	Siht	Digiõpikud 2. ja 3. taseme õpilastele ja keskkooliõpilastele
22.1	Re-C22-r49	Eesmärk	Euroopa metroloogia teadusprogrammi ja rakendusasutuste vaheliste rahastamislepingute muutmine, et lisada kohustus viia läbi pettuseriski hindamine
22.2	Re-C22-r49	Eesmärk	Topeltrahastamise riskikontrollide kasutuselevõtmine
		Osamakse summa	<i>2 010 220 573 eurot</i>

1.4.Neljäs osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.1	Re-C01-r01	Eesmärk	Esmatasandi tervishoidu käsitlevate õigusaktide jõustumine
1.5	Re-C01-r02	Eesmärk	Jõustub uus vaimse tervise seadus, milles sätestatakse vaimuhaigusega inimeste õigustega seotud põhimõtted ning reguleeritakse kohustuslikku haiglaravi või ravi.
1.12	Re-C01-r03	Eesmärk	Riikliku tervishoiuteenistuse uue täieliku pühendumusega töötamise korra jõustumine
5.39	Re-C05-i09	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).
5.41	Re-C05-i10	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast olulistes strateegilistes valdkondades.
6.16	Re-C06-r17	Eesmärk	Platvormitööd reguleeriva seaduse jõustumine
8.10	Re-C08-i04	Siht	Sõidukite, masinate ja seadmete tarnimine
17.22	TD-C17-r40	Eesmärk	Teatavate maksusoodustuste õigusraamistikku muutva õigusakti jõustumine
18.1	TD-C18-r33	Eesmärk	Erikodade loomine kõrgema astme haldus- ja maksukohtutes
18.2	TD-C18-r33	Eesmärk	Õigusliku korra jõustumine, et soodustada kohtulikku ja kohtuvälist lahendust
		Osamakse summa	<i>937 165 319 eurot</i>

1.5.Viies osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.2	Re-C01-i01	Siht	Juurdepääsu võimaldamine riskistratititseerimise vahendile, et toetada tervisekeskuste rühmade funktsionaalsetes üksustes kliinilist juhtimist
1.40	Re-C01-i04	Eesmärk	Ida-Lissaboni haigla ehitamise halduslepingu allkirjastamine
1.41	Re-C01-i10	Eesmärk	Aruande heakskiitmine, milles määratakse kindlaks NHSi vajadused raskete meditsiiniseadmete järele
2.2	Re-C01-i10	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või renoveeritud (parema energiatõhususega) eluruumid
2.6	Re-C02-i01	Siht	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Ehitus- ja üleminekumajutuseks alustatud või ostetud ehitustööd (mis ehitatakse või ostetakse energiatõhususe standardi alusel või renoveeritakse parema energiatõhususega) ehitamisel
2.16	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine
4.7	Re-C04-i02	Siht	Sõlmitud lepingud kultuuripärandi hoonete ja riiklike teatrite taastamiseks ja säilitamiseks
4.9	Re-C04-i01	Eesmärk	ANIMi tehnoloogiline ajakohastamine – Moving Images'i riiklik arhiiv
6.3	Re-C06-i01	Siht	Ajakohastatud koolitusjaamad
7.14	Re-C07-i05-RAA	Eesmärk	8 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
8.5	Re-C08-i02	Siht	BUPI alane koolitus
8.12	Re-C08-i04	Siht	Topelpolarisatsiooniradarite paigaldamine
10.8	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Tehnilise keskuse MARTEC ehitustööde lepingu algus
11.2	TC-C11-i01	Eesmärk	Rahalist toetust andvate lepingute allkirjastamine
12.7	TC-C12-r39	Eesmärk	Öko-modulatsiooni kriteeriumide ühtlustatud määratluse jõustumine
12.8	TC-C12-r39	Eesmärk	Taaskasutamise stimuleerimiskava (hoiuste ja tagasimaksete süsteem) ühekordselt kasutatavate plastpudelite, raudmetallide ja alumiiniumi puhul
15.1	TC-C15-i01	Eesmärk	Lissaboni metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine
15.4	TC-C15-i02	Eesmärk	Porto metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine
15.13	TC-C15-i05	Siht	Ühistranspordis kasutatavate uute heitevabade busside (elektri- või vesinikubusside) ostmine
15.14	TC-C15-r30	Siht	Sõlmitud lepingud avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks suurlinnapiirkondades ja valdadevahelistes kogukondades
16.14	TD-C16-i03	Eesmärk	Digitaalarvete saatmise ja küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimise teenuste loomine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
16.16	TD-C16-i04	Siht	Tööstus 4.0 projektide valimine
17.21	TD-C17-i02	Eesmärk	Viia lõpule tempelmaksuga maksustatava konkreetse tehingu eeltäitmine
17.23	TD-C17-r40	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega luuakse alaline tehnilise maksupoliitika üksus Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira (U-TAX)
18.5	TD-C18-i01	Eesmärk	Ajakohastatud IT-süsteem kriminaaluurimise jaoks
19.12	TD-C19-i04	Eesmärk	Esmatähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine
19.19	TD-C19-i07	Siht	Praktikaprogramm ülikoolilõpetanutele
19.20	TD-C19-i07	Siht	Kaugtööga tegelevad avaliku teenistuse töötajad
19.23	TD-C19-r35	Eesmärk	Avaliku halduse ümberkorraldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine
21.7	RP-C21-r43	Eesmärk	Riikliku energiaostuvõimetuse vaatluskeskuse loomist käsitleva õigusakti jõustumine
21.9	RP-C21-r44	Eesmärk	Koostööprotokolli allkirjastamine
21.16	RP-C21-r46	Eesmärk	Taastuvallikatest toodetud vesinikku käsitleva valitsuse määruse jõustumine
21.18	RP-C21-r47	Eesmärk	Säästva biometaanit tsentraliseeritud ostu esimese enampakkumise algatamine
21.20	RP-C21-r48	Eesmärk	Süsteemi „Umer 2030“ loomine
21.21	RP-C21-r48	Eesmärk	Taastuvenergia ja energia salvestamise projektide litsensimise määruse jõustumine
21.24	RP-C21-i06	Eesmärk	Pakkumismenetlus taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi projektideks
		Osamakse summa	<i>1 877 616 715 eurot</i>

1.6.Kuues osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.7	Re-C01-r03	Eesmärk	Riikliku tervishoiuteenistuse uue juhtkonna raamatupidamiskava jõustumine
1.11	Re-C01-r03	Eesmärk	Ravimite kesksete hankemehhanismide tugevdamise tegevuskava jõustumine
1.22	Re-C01-i02	Siht	Koduhoolduse integreeritud jätku- ja palliatiivhooldusteenuste riiklike võrgustike reageerimissuutlikkuse suurendamine
3.6	Re-C01-i02	Siht	Liikumispuudega inimestele parema juurdepääsuga eluruumid
3.25	Re-C01-i06	Eesmärk	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkondade seirearuande avaldamine meetmete kohta, mis on võetud kõigis 12 sekkumisvaldkonnas.

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.33	RE-C05-i07-RAM	Eesmärk	Rakenduslepingu (protokolli) allkirjastamine Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial ja valitud finantsvahendajate vahel
8.21	Re-C08-i05	Eesmärk	Teadlikkuse suurendamise kampaania väljatöötamine riskantse käitumise ennetamiseks
10.13	TC-C10-i06-RAM	Eesmärk	Mitmeotstarbelise uurimislava lepingu allkirjastamine
13.1	TC-C13-i01	Siht	Eraelamute energiatõhususe parandamine
14.12	TC-C14-i03-RAA	Siht	Täiendav taastuvelektri tootmine Corvos
14.5	TC-C14-Ci02-RAM	Siht	Hüdroenergia täiendav installeeritud tootmisvõimsus
15.2	TC-C15-i01	Eesmärk	Eduaruanne Lissaboni metroovõrgu laiendamise kohta
16.6	TD-C16-i02	Siht	Riiklike katselaborite võrgustiku katsetooded ja -teenused on välja töötatud
17.9	TD-C17-i01	Eesmärk	Riikliku raamatupidamisüksuse rakendamise lõpuleviimine
18.3	TD-C18-r33	Eesmärk	Maksejõuetust ja sissenõudmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine
18.6	TD-C18-i01	Eesmärk	Infosüsteem Enterprise 2. 0
20.6	TD-C20-i01	Siht	Uute projitseerimisseadmetega klassiruumid
21.12	RP-C21-i05	Eesmärk	Tööstusprojektide rakendamise heakskiitmise tingimuste allkirjastamine
21.17	RP-C21-r46	Eesmärk	Läbivaadatud riikliku gaasiedastusvõrgu määrase ja riikliku gaasijaotusvõrgu määrase jõustumine
21.19	RP-C21-r47	Eesmärk	Biometaani tegevuskava vastuvõtmine
21.22	RP-C21-r48	Eesmärk	Taastuenergiaprojektidele loa andmisega tegelevate töötajate koolitamine
21.23	RP-C21-r48	Eesmärk	Uue taastuenergia võimsuse jaotamise ajakava vastuvõtmine, pöörates erilist tähelepanu geograafilistele piirkondadele, mis tulenevad valdkondlikust kavast „Taastuenergia eesmärk – piirkonnad“
21.26	RP-C21-i07	Eesmärk	Avamere tehniliste uuringute lepingu(te) allkirjastamine
21.28	RP-C21-i08	Eesmärk	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamise heakskiitmise tingimuste allkirjastamine
21.35	RP-C21-i12	Eesmärk	Keskkonnasõbralike busside ostulepingu allkirjastamine ühistranspordi CO ₂ heite vähendamise programmi raames
21.40	RP-C21-i15-RAA	Eesmärk	Pico, Faiali ja São Jorge saarte vahel reisijate ja sõidukite veoks mõeldud kahe elektriparvlaeva ostulepingu allkirjastamine
		Osamakse summa	<i>1 501 588 718 eurot</i>

1.7.Seitsmes osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või	Eesmärk / siht	Nimi
------------------	--------------------------	----------------	------

	investeering)		
1.10	Re-C01-r03	Siht	Koduhaiaglatele reageerimise tõhustamine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates
1.14	Re-C01-i01	Siht	Uute terviseüksuste ehitamine
1.35	Re-C01-i07-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi uued arvutiseadmed
1.37	Re-C01-i08-RAA	Siht	Telemeditsiini vastuvõtu sisseseadmine Assooride piirkondlikus tervishoiuteenistuses
1.42	Re-C01-i10	Siht	Raske meditsiiniseadmete ostmine
2.5	Re-C02-i02	Siht	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Erakorra- ja üleminekumajutuse rahastamislepingute allkirjastamine
2.10	RE-C02-i03-RAM	Siht	Toetatud elamumajandus Madeira autonoomses piirkonnas
3.2	Re-C03-i01	Siht	Sotsiaalse sekkumise rühmade (Radar Social) loomine
3.18	Re-C03-i05	Eesmärk	Digitaalne teabeplatvorm puuetega inimestele
5.37	Re-C05-i08	Eesmärk	Riikliku kõrgtehnoloogilise andmetöötluse keskuse (CNCA) loomine.
6.5	Re-C06-i02	Siht	Rahaline toetus alalistele lepingutele
6.17	Re-C06-r18	Eesmärk	Kehtestada võrdse palga haldamise süsteemi Portugali standard.
6.18	Re-C06-r18	Eesmärk	Teatis ettevõtete kohta, kus on rohkem kui 50 töötajat, kellel on märkimisväärsed soolised palgaerinevused
6.24	Re-C06-i07	Eesmärk	Innovatsioon ja pedagoogiline moderniseerimine kõrghariduses
6.26	RE-C06-i08-RAM	Eesmärk	CITMA hoone laiendamiseks sõlmitud leping
7.2	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid
8.13	Re-C08-i05	Siht	Siseministeeriumi üksuste tugevdamine sõidukite ja operatiivseadmetega
9.1	Re-C09-i01	Siht	Paigaldatud põhjaveevarude täiendavad seirepunktid (SM3)
9.5	Re-C09-i01	Eesmärk	Guadiana veevõtu meetme ajakohastatud kujunduse (kui see on nõutav) vastuvõtmine, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise (SM5) kõiki tulemusi ja tingimusi.
9.7	Re-C09-i01	Eesmärk	Magestamismeetme ajakohastatud projekti (kui see on nõutav) vastuvõtmine, milles võetakse täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise (SM6) kõiki tulemusi ja tingimusi.
10.15	TC-C10-i06-RAM	Siht	Kahe autonoomse mehitamata sõiduki tarnimine
14.4	TC-C14-i02-RAM	Eesmärk	Uue sünkroonkompensaatori paigaldamine
14.6	TC-C14-i02-RAM	Siht	Renoveeritud hüdroenergia tootmisvõimsus
14.7	TC-C14-i02-RAM	Siht	Akumahutisüsteemi täiendav installeeritud võimsus
15.5	TC-C15-i02	Eesmärk	Porto metroovõrgu laiendamise eduaruanne
15.11	TC-C15-i04	Siht	Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahelise kiirrongiliini ehitamine Portos on lõpule viidud

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
15.15	TC-C15-i06	Eesmärk	Elektrooniliste signaalimissüsteemide lepingu allkirjastamine
16.5	TD-C16-i02	Siht	VKE'd, keda toetavad digitaalkaubanduse kiirendajad
17.5	TD-C17-r32	Eesmärk	Mehhanismide rakendamise kulude läbivaatamise integreerimiseks tavapärasesse eelarvemenetlusse, sealhulgas tõhususe kokkuvõtte järeelhindamine
17.10	TD-C17-i01	Eesmärk	Eelarvemenetluse ümberkujundamise ja rakendamise infosüsteemi käivitamine, mis hõlmab programmide eelarvestamist
17.12	TD-C17-i01	Siht	Viia lõpule riigi keske riigihangete süsteemi infosüsteemide ajakohastamine ja lihtsustamine
19.14	TD-C19-i04	Eesmärk	Julgeolekujõudude ja -teenistuste IT-süsteemi ajakohastamine
19.25	TD-C19-i01	Eesmärk	Uute kodanike kaupluste ja -ruumide loomise protocoimide allkirjastamine
19.28	TD-C19-i05-RAM	Eesmärk	Tsentraliseeritud andmehalduslahenduse funktsionaalne prototüüp
20.4	TD-C20-i01	Siht	Põhi- ja keskkoolide ühenduvuse parandamine
20.5	TD-C20-i01	Siht	Digiõppelaborid installeeritud
20.7	TD-C20-i01	Siht	Koolijuhtimise võimestamine
20.15	TD-C20-i03-RAM	Siht	Koolide ühendamine Internetti Madeira autonoomses piirkonnas
21.10	RP-C21-r44	Siht	Suutlikkuse suurendamise meetmed
21.14	RP-C21-r45	Siht	Keskkonnahoidlike oskuste koolitusmeetmed
21.30	RP-C21-i9	Eesmärk	Taastuvenergiaprojektidele lubade andmise ja nende järelevalve digiplatvormi „One – Stop-Shop“ esimese etapi moodulite kasutuselevõtmine
21.38	RP-C21-i14	Eesmärk	Bus kiirtransiidi kahe liini ehitamise lepingu allkirjastamine Bragas
21.42	RP-C21-i16	Eesmärk	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine
		Osamakse summa	<i>2 023 192 454 eurot</i>

1.8.Kaheksas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.34	Re-C01-i06	Siht	Infotehnoloogia haldusmoodulite, kliiniliste põhimoodulite ja erakorraliste kliiniliste moodulite rakendamine
2.29	Re-C02-i01	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või renoveeritud (parema energiatõhususega) eluruumid

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
3.29	Re-C03-r38	Eesmärk	Ühtse sotsiaalhüvitise töörühma aruanne
6.1	Re-C06-i01	Siht	Renoveeritud või ehitatud spetsialiseeritud tehnoloogiakeskused
6.8	Re-C06-i04	Siht	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna kolmanda taseme hariduse kursustel osalenud üliõpilaste täiendav arv
8.6	Re-C08-i02	Eesmärk	Võrdluskaardi koostamine maakatte seiresüsteemi (SMOS) jaoks
9.12	Re-C09-i03	Siht	Ümberehitatud või rehabiliteeritud torude täiendav kilomeeter
13.2	TC-C13-i01	Siht	Eraelamute energiatõhususe parandamine
13.5	TC-C13-i02	Siht	Keskvalitsuse hoonete energiatõhususe parandamine
13.8	TC-C13-i03	Siht	Erateenuseid osutavate hoonete energiatõhusaks renoveerimine
14.8	TC-C14-i02	Siht	Täiendav võimsus, et integreerida elektrisüsteemi uus installeeritud võimsus
17.24	TD-C17-r40	Eesmärk	U-TAXi hindamisaruande avaldamine olemasolevate maksusoodustuste kohta
19.16	TD-C19-i05-RAM	Siht	Avalikud teenused kodanikele, külastajatele ja ettevõtjatele Madeira autonoomses piirkonnas
19.17	TD-C19-i05-RAM	Eesmärk	Esmatähtsate taristute ja avalike teenuste arvutiarhitektuuri ajakohastamine Madeira autonoomses piirkonnas
19.27	TD-C19-i01	Siht	Kodanike taotlus
19.34	TD-C19-i08	Eesmärk	Arukate alade portaali käivitamine
21.8	RP-C21-r43	Eesmärk	Küttestovõimetuse vastu võitlemise rahastamisvahendi käivitamine
21.11	RP-C21-r44	Siht	Espaços Cidadão Energia käivitamine
21.31	RP-C21-i9	Eesmärk	Taastuvenergiaprojektidele lubade andmise ja järelevalve digitaalse platvormi „One – Stop-Shop“ teise etapi moodulite kasutuselevõtmine ning olemasolevate loadokumentide dematerialiseerimise protsessi lõpuleviimine.
		Osamakse summa	<i>1 056 518 233 eurot</i>

1.9.Üheksas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.9	Re-C01-r03	Siht	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates
1.21	Re-C01-i02	Siht	Statsionaarse ja ambulatoorse ravi integreeritud jätkuravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimissuutlikkuse tugevdamine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.23	Re-C01-i03	Siht	Kohtupsühhaatriaüksuste ja -seadmete remont
1.25	Re-C01-i03	Eesmärk	Vaimse tervise võrgustiku tugevdamise lõpuleviimine
1.3	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse integreeritud pideva hoolduse teenuste osutamise kohtade arvu suurenemine
1.30	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse integreeritud pideva hoolduse teenuste osutamise kohtade arvu suurenemine
1.36	Re-C01-i08-RAA	Siht	Parem juurdepääs Assooride piirkondliku tervishoiuteenuse kasutajaportaalele
1.38	Re-C01-i09	Siht	Programmide „Koolispordikogukond“ ja „Koolisport ratasel“ rakendamise lõpuleviimine koolides
1.39	Re-C01-i09	Eesmärk	Üldise aktiivse elu toetamise süsteemi riikliku kampaania ja sellega seotud tehnoloogilise platvormi käivitamine
2.17	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumised Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumides – hoonete ehitamine
2.18	Re-C02-i04-RAA	Siht	Sekkumine Assooride autonoomse piirkonna sotsiaaleluruumidesse – renoveerimine
2.31	Re-C02-i08-RAA	Siht	Assooride autonoomse piirkonna sotsiaalelamute arvu suurendamine – ehitatud eluruumid
3.7	Re-C03-i02	Siht	Liikumispuudega inimestele parema juurdepääsuga eluruumid
3.8	Re-C03-i02	Siht	Piiratud liikumisvõimega inimestele parema juurdepääsuga avalik ruum
3.9	Re-C03-i02	Siht	Piiratud liikumisvõimega inimestele parema juurdepääsuga avalikud teenused
3.10	RE-C03-i03-RAM	Siht	Uued ja taastatud kohad eluruumides ja mitteleluhonetes
3.12	Re-C03-i04-RAA	Siht	Sotsiaalse kaasamisega hõlmatud peredest pärit isikute koolitamine
3.14	Re-C03-i04-RAA	Siht	Organisatsioonile Instituiçãoes Particulares de Solidariedade Social ostetud sõidukid
3.15	Re-C03-i04-RAA	Siht	Vananemisprojekt on paigas
3.16	Re-C03-i04-RAA	Siht	Meetmed laste ja noorte koolist väljalangemise vastu võitlemiseks.
3.19	Re-C03-i05	Eesmärk	Portugali viipekeele kõnekeskus
3.26	Re-C03-i06	Siht	Vähemalt 90 % meetmete täielik rakendamine
3.27	RE-C03-i03-RAM	Siht	Kodutuid toetavate kohtade arv hooldekodudes
4.2	Re-C04-i01	Siht	Rahaline toetus raamatukaupluste digipöördele
4.3	Re-C04-i01	Eesmärk	Avalike kogude digiteerimine ja virtualiseerimine
4.5	Re-C04-i01	Siht	Rahaline toetus kirjandusteoste tõlkimiseks ja väljaandmiseks
4.11	Re-C04-i02	Eesmärk	Tehnoloogiakeskuse „Saber Fazer“ algatuse laboratooriumide ja marsruutide paigaldamine ning pedagoogiliste ja informatiivsete tegevuste loomine traditsiooniliste tehnikate kohta.
5.6	Re-C05-i01	Siht	Kuue lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamise lõpuleviimine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.8	Re-C05-i01	Siht	Valminud tooted, protsessid või teenused, mis on seotud vähese CO2 heitega majanduse, vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemisega
5.10	Re-C05-i02	Siht	Äriühingud, kes saavad kasu liidesüksuste, sealhulgas koostöölaborite (Colabs) pakutavatest teenustest
5.12	Re-C05-i03	Siht	Põllumajanduse 2030. aasta innovatsioonikava keskkonnahoidlikele aspektidele keskenduvate innovatsiooni- ja teadusprojektide lõpuleviimine
5.13	Re-C05-i03	Siht	Põllumajanduse 2030. aasta innovatsioonikava digitaalsetele aspektidele keskenduva viie struktureeriva projekti lõpuleviimine
5.14	Re-C05-i03	Siht	Põllumajanduslike innovatsioonikeskuste uuendamine/ajakohastamine
5.17	Re-C05-i04-RAA	Siht	Kooskõlas rahastamisvahendi investeerimispoliitikaga antakse piirkonna mittefinantsettevõtetele kokku 125 000 000 eurot omakapitali- ja kvaasiomakapitali toetust. Hinnanguliselt toetatakse kava lõpuleviimisega vähemalt 300 ettevõtet.
5.19	Re-C05-i05-RAA	Siht	Uued (asendada vananenud struktuurid) või ümberkvalifitseeritud struktuurid, mis vastutavad loomade tapmise ning piima kvaliteedi ja toiduohutuse sertifitseerimise eest
5.20	Re-C05-i05-RAA	Siht	Töötlemis- ja turustussektori ettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid
5.21	Re-C05-i05-RAA	Siht	Põllumajandusettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid
5.22	Re-C05-i05-RAA	Siht	Põllumajandustootjad, kes saavad spetsiaalset tehnilist abi põllumajandustootjate õiguste suurendamise programmi raames
5.34	RE-C05-i07-RAM	Siht	Piirkondlike ettevõtete projekte toetavad laenu tagatised.
5.35	Re-C05-i08	Siht	Programmi „Science XXI ülikoolilinnak“ ja „Teaduskeskus“ lõpuleviimine ning teenuste osutamine riikliku avatud teaduse ja avatud teadusandmete programmi (PNCADAI) kaudu
5.40	Re-C05-i09	Siht	168 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine.
5.42	Re-C05-i10	Siht	Vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast oluliste toodete, protsesside või teenuste lõpuleviimine.
6.2	Re-C06-i01	Siht	Renoveeritud või ehitatud spetsialiseeritud tehnoloogiakeskused
6.4	Re-C06-i01	Siht	Ajakohastatud koostöökoolitusjaamad
6.6	Re-C06-i03	Siht	Täiendavad osalejad täiskasvanute oskuste täiendamist toetavates meetmetes
6.7	Re-C06-i04	Siht	Täiendavad Ciência Viva klubid
6.9	Re-C06-i04	Siht	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna kolmanda taseme hariduse kursustel osalenud üliõpilaste täiendav arv
6.10	Re-C06-i05-RAA	Siht	Assooride autonoomses piirkonnas keskkaridusjärgse ja kolmanda taseme hariduse omandanute täiendav arv
6.11	Re-C06-i05-RAA	Siht	Assooride autonoomse piirkonna kutsekoolide ajakohastamine
6.12	RE-C06-r14	Eesmärk	Vabade koostöövõimaluste avamine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
7.3	Re-C07-i00	Siht	Üldkasutatavad elektrisõidukite laadimispunktid
7.5	Re-C07-i01	Siht	Meetmete lõpuleviimine valitud ettevõtete vastuvõtupiirkondades
7.8	Re-C07-i02	Siht	Ehitatud või taastatud teed
8.1	Re-C08-i01	Siht	Maastikuplaneerimise ja -haldamise programmide (PRGP) arendamine haavatavateks peetavatel territooriumidel.
8.2	Re-C08-i01	Siht	Integreeritud maastikuhaldusoperatsioonide avaldamine Diário da Republicas
8.3	Re-C08-i01	Siht	Kütusehaldamisprojektidega külad
8.8	Re-C08-i03	Siht	Servituudi ala
8.9	Re-C08-i03	Siht	Esmase kütuse haldamiskriiside lahendamise võrgustiku (RPFGC) rakendamine
8.11	Re-C08-i04	Siht	Kergete ja keskmise suurusega tuletõrjajate kopterite tarnimine
8.16	Re-C08-i05	Siht	Riikliku koostööprogrammi rakendamine
8.20	Re-C08-i01	Siht	Maakorralduse meetmete rakendamine Programa „Emparcelar para Ordenar“
9.13	RE-C09-i03-RAM	Siht	Täiendav veekogus, mis tehakse Madeira saare lõunaosas kättesaadavaks avalikuks varustamiseks ja niisutamiseks
10.2	TC-C10-i01	Siht	Blue Hubi kooli moderniseerimise lõpuleviimine ning varustuse ja varustuse suurendamine
10.3	TC-C10-i01	Siht	Sinise keskuse keskuste rajamise ja/või ajakohastamise lõpuleviimine
10.4	TC-C10-i02	Siht	Innovatsiooni, energiasüsteemi ümberkujundamist ja kalandussektori üksuste keskkonnamõju vähendamist toetava 70 projekti lõpparuannete heakskiitmine
10.9	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Uurimislaeva üleandmine
10.16	TC-C10-i06-RAM	Eesmärk	Autonoomse mehitamata sõiduki tarnimine
11.3	TC-C11-i01	Siht	Rahaline toetus tööstuse dekarboniseerimisprojektidele
12.3	TC-C12-i01	Siht	Bioressursipõhiseid ressursse ühendavad uued tooted, tehnoloogiad ja katseprotsessid
12.4	TC-C12-i01	Siht	Vaigutootmise potentsiaaliga meremännimetsade arendamine
12.9	TC-C12-r39	Eesmärk	Elektri- ja elektroonikaseadmete tagasisivõtmiskava
13.3	TC-C13-i01	Siht	Energiaühenduse vautšerid, mida jagatakse kütteostuvõimetutele leibkondadele, et asendada vanad seadmed ja võtta kasutusele energiaühendused
13.4	TC-C13-i01	Siht	Täiendav taastuvenergia tootmisvõimsus omatarbeks tarbimiseks ja taastuvenergiakogukondades kasutamiseks erasektori elamusektoris
13.6	TC-C13-i02	Siht	Keskvalitsuse hoonete energiaühenduse parandamine
13.7	TC-C13-i02	Siht	Täiendav taastuvenergia tootmisvõimsus omatarbeks tarbimiseks ja kasutamiseks keskvalitsuse hoonete taastuvenergiakogukondades

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
13.9	TC-C13-i03	Siht	Erateenuseid osutavate hoonete energiatõhusaks renoveerimine
13.10	TC-C13-i03	Siht	Täiendav taastuvenergia tootmisvõimsus omatarbeks tarbimiseks ja taastuvenergiakogukondades kasutamiseks erasektoris
14.9	TC-C14-i02-RAM	Siht	Arukate arvestite paigaldamine
14.10	TC-C14-i02-RAM	Siht	Tänavavalgustuspunktide asendamine
14.14	TC-C14-i03-RAA	Siht	Väikeste päikesepaneelide paigaldamine kohalikuks elektritootmiseks ja -tarbimiseks
16.3	TD-C16-i01	Siht	Tööhõive + digiõppes osalejad
16.4	TD-C16-i01	Siht	Portugali digiakadeemia koolitusel osalejad
16.8	TD-C16-i02	Siht	Riiklike katselaborite võrgustiku katsetooded ja -teenused on välja töötatud
16.9	TD-C16-i02	Siht	Digitaalkaubanduse naabruskonnad
16.10	TD-C16-i02	Siht	VKEd, keda toetavad digitaalkaubanduse kiirendajad
16.11	TD-C16-i02	Siht	VKEd ja idufirmade inkubaatorid, mida otseselt toetatakse digiteerimisprogrammide kaudu
16.12	TD-C16-i02	Siht	Idufirmad, kes on kaardistatud idufirma Portugali idufirma platvormil
16.15	TD-C16-i03	Siht	Digitaalse innovatsiooni keskuste nõustamisteenuste saajad
16.17	TD-C16-i04	Siht	Tööstus 4.0 projektide lõpuleviimine
16.20	TD-C16-i06-RAM	Siht	Ettevõtte 4.0
17.4	TD-C17-r32	Eesmärk	Programmi eelarvestamise kuluarvestuse mudeli vastuvõtmine
17.8	TD-C17-r32	Siht	Rahandusministri ja vastava(te) minister(te) ministri(te) poolt järjepidevalt heaks kiidetud riigile kuuluvate ettevõtete eelarve- ja tegevuskavade arv
17.11	TD-C17-i01	Eesmärk	Uue eelarve- ja finantskontrolli mudeli tugiinfosüsteemi käivitamine
17.14	TD-C17-i01	Eesmärk	Viia lõpule turvaoperatsioonide keskuse tööerakendamine
17.16	TD-C17-i02	Eesmärk	Maaomandi lihtsustatud hindamist toetava infosüsteemi lõpliku versiooni esitamine ja kasutuselevõtmine
17.17	TD-C17-i02	Siht	Viia lõpule edafo-klimatomorfoloogiline (muld ja kliima) maapiirkondade kinnisvara majandusliku potentsiaali kirjeldamine ja hindamine
17.18	TD-C17-i03	Siht	Segurança Social Direta veebisaidi funktsioonide laiendamine, lisades viis uut veebiteenust
17.19	TD-C17-i03	Siht	Sotsiaaltoetuste maksmiseks kuluva keskmise päevade arvu vähendamine 80 % võrra nende puhul, kelle keskmine hüvitiste maksmise aeg on pikem kui 10 päeva
17.20	TD-C17-i03	Siht	Arukate järelevalvemudelite rakendamine, et toetada pettuste ennetamist, tuginedes masinõppeprotsessidele
18.4	TD-C18-r33	Eesmärk	Litsentsimist takistavate tökete kõrvaldamist käsitleva õigusaktide paketi ja vabatahtliku haldusarbitraži uue õigusraamistiku jõustumine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
18.7	TD-C18-i01	Eesmärk	Uus infosüsteem kohtute ja prokuratuuri digiüleminekuks
18.8	TD-C18-i01	Eesmärk	Uue tehnoloogiakava rakendamine
18.9	TD-C18-i01	Eesmärk	Teadmushalduse platvormid õigusemõistmise valdkonnas
19.13	TD-C19-i04	Eesmärk	Esmatähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine
19.18	TD-C19-i06-RAA	Eesmärk	ARA piirkondliku avaliku halduse digitaliseerimine
19.29	TD-C19-i05-RAM	Eesmärk	Tsentraliseeritud andmehalduslahendus
19.36	TD-C19-i08	Eesmärk	Arukate territooriumide alane koolitus
20.1	TD-C20-r37	Siht	Õpetajate ja õpetamisega mitteseotud töötajate digioskuste koolitus riiklikus haridusõrgustikus
20.8	TD-C20-i01	Siht	Digitaalsed õppematerjalid
20.9	TD-C20-i01	Siht	Digitaalsed testid ja eksamid koolides
20.11	TD-C20-i02-RA	Siht	Uued sülearvutid ja tahvelarvutid ARA koolidele
20.12	TD-C20-i02-RA	Eesmärk	ARA koolide digiseadmed ja digitaalsed õppematerjalid
20.13	TD-C20-i02-RA	Siht	Ulatuslikud avatud veebikursused õpetajatele ja lapsevanematele ARAs
20.16	TD-C20-i03-RAM	Siht	Digitaalsed käsiraamatud 2. ja 3. tsükli õpilastele ning ARMi keskkooliõpilastele
20.17	TD-C20-i03-RAM	Siht	Õpetajate ja muude kui õpetamisega tegelevate töötajate koolitamine ARMIs
20.18	TD-C20-i03-RAM	Eesmärk	Teadus- ja tehnoloogiaseadmete tarnimine ARMi koolidele
21.2	RP-C21-i02	Siht	Eraelamute energiatõhususe parandamine
21.3	RP-C21-i02	Siht	Täiendav taastuenergia tootmisvõimsus omatarbeks tarbimiseks ja taastuenergiakogukondades kasutamiseks erasektori elamusektoris
21.5	RP-C21-i04-RAM	Siht	Taastuenergia täiendav tootmisvõimsus omatarbeks tarbimiseks ja taastuenergia kasutamine kogukonnas kommunaalteenuste sektoris kasutatavates renoveeritud hoonetes
21.6	RP-C21-i04-RAM	Siht	Avaliku sektori hoonete energiatõhusaks renoveerimine
21.15	RP-C21-r45	Siht	Keskonnahoidlike oskuste koolitusmeetmed
21.29	RP-C21-i08	Siht	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamine
21.32	RP-C21-i10-RAA	Siht	Elektrisalvestusvõimsuse paigaldamine
21.34	RP-C21-i11-RAM	Siht	Paigaldatud tuuleenergia võimsuse suurendamine
21.41	RP-C21-i15-RAA	Siht	Kahe uue elektriparvlaeva kasutuselevõtmine
		Osamakse summa	<i>2 284 617 001 eurot</i>

1.10. Kümnes osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1.15	Re-C01-i01	Siht	Uute terviseüksuste ehitamine
1.16	Re-C01-i01	Eesmärk	Täiendada esmatasandi tervishoiu söeluuringute ja varajase diagnoosi programmide riiklikku ulatust
1.17	Re-C01-i01	Eesmärk	Suurendada esmatasandi tervisekeskuste reageerimisvõimet ja laiendada nende sekkumisvaldkondi
1.18	Re-C01-i01	Eesmärk	Tervishoiuasutuste ja -seadmete uuendamine, et tagada esmatasandi tervisekeskuste juurdepääsetavus, kvaliteet ja ohutus
1.19	Re-C01-i01	Eesmärk	Ambulatoorse ravi ning koduse ja ambulatoorse sekkumise tugevdamine
1.26	Re-C01-i04	Eesmärk	Ida-Lissaboni haigla ehitamine ja seadmete ostmine haiglatele Lissabonis ja Vale do Tejos
1.27	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse koduhaiglasüsteemi vabade kohtade arvu suurenemine
1.28	Re-C01-i05-RAM	Siht	Kohalike vaimse tervise meeskondade loomine Madeira piirkondlikus tervishoiuteenistuses
1.31	Re-C01-i05-RAM	Siht	Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi esmaste tervishoiuteenuste uuendamine
1.43	Re-C01-i10	Siht	Raske meditsiiniseadmete ostmine
2.3	Re-C02-i01	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või renoveeritud (parema energiatõhususega) eluruumid
2.7	Re-C02-i02	Siht	Riiklik hädaabi ja ajutine majutustoetus – Erakorralised ja üleminekuruumid, mis on loodud (ehitatud või ostetud energiatõhususe standardi alusel või rehabiliteeritud, sealhulgas ostetud, suurema energiatõhususega) ja mis tarnitakse arendajatele
2.8	Re-C02-i02	Siht	Julgeolekujõududele toimetatud majutus ja humanitaar- või julgeolekukaalutlustel pakutav ajutine majutus
2.11	RE-C02-i03-RAM	Siht	Toetatud elamumajandus Madeira autonoomses piirkonnas
2.12	RE-C02-i03-RAM	Siht	Eraomanike kasutuses olevate renoveeritud eluruumide arv, sealhulgas parandatud energiatõhususega eluruumide arv
2.30	Re-C02-i07-RAA	Siht	Maatükkide infrastruktuur
3.1	Re-C03-i01	Siht	Elektrisõidukite tarnimine
3.4	Re-C03-i01	Siht	Uute kohtade loomine ja olemasolevate kohtade renoveerimine sotsiaalasutustes
3.5	Re-C03-i01	Siht	Koduabiteenuste kasutajad ja töötajad, kes saavad juurdepääsu tahvelarvutitele ning muudele IT- ja sideseadmetele, tehnilise abi seadmetele või koolitusele.
3.13	Re-C03-i04-RAA	Siht	Puuetega inimestele mõeldud uued kohad hoolduskeskustes, mis toetavad puuetega inimesi

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
3.28	Re-C03-i07-RAA	Siht	Hooldekodude laiendatud või renoveeritud kohad
3.30	Re-C03-r38	Eesmärk	Ühtse sotsiaalhüvitise (kodakondsuse sotsiaalkaitseüsteemi alusel) ja sotsiaaltoetuste seadustiku jõustumine
4.4	Re-C04-i01	Eesmärk	Ajakohastatud tehnoloogilise taristu loomine kultuurirajatiste võrgustiku jaoks
4.8	Re-C04-i02	Siht	Lõpetatud tööd kultuuripärandiga seotud hoonete ja rahvusteatri taastamiseks ja säilitamiseks
4.10	Re-C04-i01	Siht	Seadmete tarnimine riikliku heliarhiivi paigaldamiseks ja riiklike laborite tehnoloogiliseks ajakohastamiseks
4.12	Re-C04-i02	Eesmärk	Riikliku heliarhiivi ehituse lõpuleviimine
5.36	Re-C05-i08	Siht	Avaliku halduse teadus- ja arendustegevuse programmi projektide ning massikursuste riikliku platvormi uute kursuste lõpuleviimine
5.38	Re-C05-i08	Eesmärk	Riikliku kõrgtehnoloogilise andmetöötluskeskuse tugitaristu ja andmekeskuse lõpuleviimine
6.19	Re-C06-i06	Siht	Toetus alaliste lepingute sõlmimiseks doktorikraadiga teadlastega FCT-Tenure raames ja teadlaste toetamine Portugali ERC raames
6.20	Re-C06-i06	Eesmärk	Rahvusvahelised partnerlused teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas: Toetatud rahvusvahelised partnerlused; Toetatud teadus- ja innovatsiooniprojektid; Toetatud rahvusvaheline liikuvus
6.21	Re-C06-i07	Siht	Põllumajandusteaduste tehnoloogiline ja digitaalne moderniseerimine: Põllumajandusteaduste õppekava reform, põllumajanduskoolide avamine keskkooliõpilastele ja spetsialistide ümberõpe
6.22	Re-C06-i07	Siht	Meditsiini ajakohastamine
6.23	Re-C06-i07	Siht	Digioskuste tugevdamine
6.25	Re-C06-i07	Siht	Innovatsioon ja pedagoogiline moderniseerimine kõrghariduses
6.27	RE-C06-i08-RAM	Siht	CITMA hoone laiendamiseks lõpetatud tööd
7.15	Re-C07-i05-RAA	Siht	Ehitatud või taastatud teed
9.2	Re-C09-i01	Siht	Võrgumeetmete lõpuleviimine veekadude vähendamiseks (SM1)
9.3	Re-C09-i01	Siht	Ühise hüdropõllumajandusliku kasutuse ja individuaalse niisutamise seotud maa-ala moderniseerimine (SM2)
9.4	Re-C09-i01	Siht	Puhastatud reovee tootmist ja rafineerimist tagavate puhastite arv (SM4)
9.6	Re-C09-i01	Eesmärk	Veevõtu käivitamine Guadianas, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise (SM5) tulemusi ja tingimusi
9.8	Re-C09-i01	Eesmärk	Magestamise meetme rakendamine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise (SM6) tulemusi ja tingimusi
10.10	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Merega seotud eksperimentaalse teadus- ja arenduskeskuse kasutuselevõtmine Assooridel (MarTECi keskus)

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
10.11	TC-C10-i04-RAA	Eesmärk	Kahe mooduli tarnimine uuele uurimislaevale
10.12	TC-C10-i05-RAA	Siht	Kalandus- ja vesiviljelussektori projektide lõpuleviimine
10.14	TC-C10-i06-RAM	Eesmärk	Energiatõhusa mitmeotstarbelise uurimislaeva tarnimine
14.3	TC-C14-i01	Siht	Täiendav taastuvallikatest toodetud vesiniku ja taastuvallikatest toodetud gaasi tootmisvõimsus
14.11	TC-C14-i03-RAA	Siht	Täiendav ja renoveeritud geotermiline tootmisvõimsus
14.13	TC-C14-i03-RAA	Siht	Uued akupõhised energiasalvestussüsteemid ja energijuhimissüsteemid ARAs
15.3	TC-C15-i01	Siht	Lissaboni metroovõrgu laiendamine lõpule viidud
15.6	TC-C15-i02	Siht	Porto metroovõrgu laiendamine on lõpule viidud
15.16	TC-C15-i06	Siht	Asendatud elektrooniliste signaalimissüsteemidega raudteeliinid
16.18	TD-C16-i05-RAA	Siht	Ettevõtete digiülemineku stimuleerimise süsteemi raames toetatud projektide arv
16.19	TD-C16-i05-RAA	Eesmärk	Teadus- ja tehnoloogiapargid on laiendatud või varustatud
17.13	TD-C17-i01	Eesmärk	Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público (SIGPIP) rakendamise lõpuleviimine ja riigile kuuluvate sõidukite infosüsteemide ajakohastamine
17.25	TD-C17-r40	Eesmärk	Maksusoodustusi käsitleva õigusakti jõustumine
19.2	TD-C19-i01	Siht	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu
19.3	TD-C19-i01	Eesmärk	Kasutusele on võetud uus konsulaarjuhtimise mudel
19.5	TD-C19-i02	Siht	Avalikud teenused, mis on elektroonilise identiteedi kaudu turvaliselt kättesaadavad ja mille puhul järgitakse ühekordsuse põhimõtet
19.6	TD-C19-i02	Siht	Territoriaalse teabe taristu
19.7	TD-C19-i03	Siht	IT-spetsialistide koolitamine küberturvalisuse ja infoturbe suutlikkuse tugevdamiseks
19.8	TD-C19-i03	Siht	Portugali krüptograafilise lahenduse vastuvõtmine ametiasutuste poolt
19.9	TD-C19-i03	Siht	Riikliku küberjulgeoleku raamistiku rakendamine
19.10	TD-C19-i03	Eesmärk	Küberturvalisuse ja infoturbe asutuste loomise lõpuleviimine
19.15	TD-C19-i04	Eesmärk	Tugevdada valitsuse IT-võrgu haldamise keskust (RING)
19.21	TD-C19-i07	Siht	Avaliku halduse töötajate koolitamine
19.26	TD-C19-i01	Siht	Lojas do Cidadão ja Espaços cidadão
19.35	TD-C19-i08	Eesmärk	Arukad territooriumid: Linnahaldusplatvormid, digiteenid ja avaliku poliitika tulemustabel
21.1	RP-C21-i01	Siht	Rahaline toetus tööstuse CO ₂ heite vähendamise lihtsustatud projektidele

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
21.4	RP-C21-i03	Siht	Teenindushoonete energiatõhusaks renoveerimine
21.13	RP-C21-i05	Siht	Kliimapöoret toetava strateegilise tehnoloogia viie tööstusprojekti lõpuleviimine
21.25	RP-C21-i06	Siht	Täiendav taastuvalikatest toodetud vesiniku ja taastuvalikatest toodetud gaasi tootmisvõimsus
21.27	RP-C21-i07	Eesmärk	Avamere tuuleenergia tehniliste uuringute lõpuleviimine
21.33	RP-C21-i11-RAM	Siht	Taastuenergia tootmisüksuste installeeritud võimsuse suurendamine omatarbeks – tarbimine ja omatarbimiseks ette nähtud ülesseatud salvestusvõimsuse suurendamine
21.36	RP-C21-i12	Siht	Ühistranspordis kasutatavate uute heitevabade busside (elektri- või vesinikubusside) ostmine
21.37	RP-C21-i13-RAM	Siht	Uute heitevabade (elektri- või vesiniku)busside ostmine ühistranspordiks ja turismiteenusteks ning vananenud sõidukeid asendavate elektriautode ostmine
21.39	RP-C21-i14	Eesmärk	Kahe bussiliini ehitamine Bragas
21.43	RP-C21-i16	Siht	Köisri ehitamine
		Osamakse summa	<i>2 030 690 350 eurot</i>

2. Laen

Artikli 3 lõikes 2 osutatud osamaksed korraldatakse järgmiselt:

2.1. Esimene osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.23	Re-C05-r10	Eesmärk	Määruse, millega kehtestatakse Banco Português de Fomento (BPF) tegevus ja põhikiri, jõustumine
5.27	Re-C05-i06	Eesmärk	BPFi kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreetseaduse jõustumine
5.28	Re-C05-i06	Eesmärk	Investeeringupoliitika väljatöötamine (kapitaliseerimine) ja selle vastuvõtmine vahendijuhi poolt
		Osamakse summa	<i>700 000 000 eurot</i>

2.2. Teine osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.30	Re-C05-i06	Eesmärk	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFi sambapõhise hindamise edukast lõpuleviimisest
5.31	Re-C05-i06	Eesmärk	250 000 000 EUR suurune kapitaliülekanne Portugali valitsuselt BPFi ja BPFi investeeringupoliitika

			vastuvõtmine
		Osamakse summa	125 000 000 eurot

2.3.Kolmas osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2.20	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – alustatud tööruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)
2.25	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste taskukohane majutus – üliõpilaste majutuskohade arv koos algatud pakkumismenetlustega
5.24	Re-C05-r13	Eesmärk	Ühisinvesteeringuettevõtjaid käsitleva õigusraamistiku läbivaatamise jõustumine
5.25	Re-C05-r13	Eesmärk	Väärtpaperiseadustiku muutmise seaduse jõustumine
7.9	Re-C07-i03	Eesmärk	Esimene keskkonnamõju hindamine lõpetatud
		Osamakse summa	379 431 726 eurot

2.4.Neljäs osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.44	Re-C05-i11	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (innovatsioonikavad).
7.11	Re-C07-i04	Eesmärk	10 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
		Osamakse summa	235 337 423 eurot

2.5.Viies osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5.26	Re-C05-r13	Eesmärk	Kapitaliturgude areng – õigusaktide jõustumine
5.43	Re-C05-i06	Siht	Kapitaliseerimisvahendi kaudu kokku 650 000 000 eurot Portugali mittefinantsettevõtetele omakapitali ja kvaasiomakapitali toetusena kooskõlas Portugali investimispoliitikaga
5.46	Re-C05-i12	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega

			kohanemise seisukohast olulistest strateegilistest valdkondades.
9.10	Re-C09-i02	Eesmärk	Sõltub positiivsest keskkonnamõju hindamisest, mis on täielikult ja sisuliselt vastanud õiguslikele kriteeriumidele, tammi ajakohastatud projekti vastuvõtmisest, hüdro- ja päikeseenergia tootmisest ja niisutamisest, võttes täielikult arvesse kõiki keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.
10.5	TC-C10-i03	Eesmärk	Multifunktsionaalse mereplatvormi ja operatsioonikeskuse lepingu allkirjastamine
10.6	TC-C10-i03	Eesmärk	Õppekeskuse Arsenal Academy loomine Alfeites
10.17	TC-C10-i07	Eesmärk	Pakkumismenetluse algatamine laevade CO ₂ heite vähendamiseks
		Osamakse summa	<i>1 313 054 513 eurot</i>

2.6. Kuues osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
15.7	TC-C15-i03	Eesmärk	Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudteetrassi ehitamise lepingu allkirjastamine
19.31	TD-C19-r42	Eesmärk	SIADAPi muutva seadusandliku akti jõustumine
19.32	TD-C19-r42	Eesmärk	Avaliku halduse pädevuste profiili muutva seadusandliku akti jõustumine
		Osamakse summa	<i>366 243 120 eurot</i>

2.7. Seitsmes osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2.21	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – alustatud tööruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)
2.22	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – määratud eluruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)
2.26	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga
6.28	Re-C06-i09	Siht	Riigikoolide ehitamist ja renoveerimist käsitlevate lepingute allkirjastamine
		Osamakse summa	<i>689 431 726 eurot</i>

2.8. Kaheksas maksetaotlus (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
15.8	TC-C15-i03	Eesmärk	Eduaruanne Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudtee transiitliini ehitamise kohta
19.33	TD-C19-r42	Siht	Uue SIADAP-süsteemi kasutuselevõtmine
		Osamakse summa	<i>235 337 423 eurot</i>

2.9. Üheksas maksetaotlus (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2.23	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – määratud eluruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)
2.27	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga
5.29	Re-C05-i06	Siht	Kapitaliseerimisvahendi kaudu kokku 1 300 000 000 eurot Portugali mittefinantsettevõtetele omakapitali ja kvaasiomakapitali toetusena kooskõlas Portugali investeerimispoliitikaga
5.32	Re-C05-i06	Siht	100 % kapitali suurendamisega kättesaadavaks tehtud tagatistest on allkirjastatud.
5.45	Re-C05-i11	Siht	446 toote, protsessi või teenuse lõpuleviimine.
5.47	Re-C05-i12	Siht	Lepingute sõlmimine uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamiseks vähese CO ₂ heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise seisukohast olulistest strateegilistes valdkondades.
7.10	Re-C07-i03	Siht	Ehitatud või taastatud teed
7.12	Re-C07-i04	Siht	Ehitatud või taastatud teed
19.30	TD-C19-r41	Eesmärk	Avalikele teenustele juurdepääsu käsitleva õigusakti jõustumine
		Osamakse summa	<i>938 960 210 eurot</i>

2.10. Kümnes maksetaotlus (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
------------------	--	----------------	------

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2.24	Re-C02-i05	Siht	Taskukohased sotsiaaleluruumid – määratud eluruumid (ehitatud suure energiatõhususega või renoveeritud suurema energiatõhususega)
2.28	Re-C02-i06	Siht	Üliõpilaste majutus taskukohase hinnaga
2.32	Re-C02-i01	Siht	Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm (laen) – kodumajapidamistele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või taastatud (parema energiatõhususega) eluruumid
6.29	Re-C06-i09	Siht	Ehitatud või renoveeritud koolid
9.11	Re-C09-i02	Eesmärk	Tammi kasutuselevõtt, hüdro- ja päikeseenergia tootmine ja niisutamine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi ning saavutades asjaomaste veekogude hea seisundi
10.7	TC-C10-i03	Eesmärk	Mitmeotstarbelise mereväeplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine
10.18	TC-10-i07	Siht	Laevade energiatõhususega seotud sekkumiste lõpuleviimine
15.9	TC-C15-i03	Siht	Odivelase ja lasti vahelise kergraudteeliini ehitamine lõpetatud
		Osamakse summa	<i>907 960 212 eurot</i>

3. JAGU: TÄIENDAV KORD

1. Taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord

Portugali taaste- ja vastupidavuskava järelevalve ja rakendamine toimub vastavalt järgmisele korrale:

Dekret-seadusega nr 29-B/2021, mida on muudetud 24. juuli dekreetseadusega 61/2023, kehtestatakse neljatasandiline juhtimismudel:

- a) ministritest koosnev komisjon, mida juhib peaminister ning mis vastutab strateegilise ja poliitika koordineerimise ning üldise poliitilise juhtimise eest;
- b) riiklik järelevalvekomisjon, mis koosneb erinevate sotsiaal- ja majanduspartnerite ning peamiste kodanikuühiskonna esindajatest ning mida juhib sõltumatu isik, et jälgida taaste- ja vastupidavuskava rakendamist ja tulemusi, edendada kodanikele, kodanike, ettevõtjate ja muude organisatsioonide nõuetekohast teavitamist, uurida selle tulemuslikkust mõjutavaid küsimusi ja esitada soovitusi;
- c) Euroopa Liidu Nõukogu resolutsiooniga nr 46-B/2021 loodud haldusstruktuur *Estrutura de missao Recuperar Portugal* (edaspidi „töörühm“) vastutab taaste- ja vastupidavuskava rakendamise eest koos arengu- ja ühtekuuluvusametiga (järelevalve ELi vahendite kombinatsiooni kasutamise üle, kontrollides topeltrahastamise riski ja kooskõla muude algatustega) ning rahandusministeeriumiga;
- d) auditeerimise ja kontrollimise eest vastutab finantsinspeksiooni (IGF) juhitud auditi- ja kontrollikomisjon (CAC).

Portugal on loonud institutsioonilised üksused, kes vastutavad konkreetsete reformide ja investeringute rakendamise eest komponentide tasandil. Iga reformi ja investeringu elluviimises osalevad vastutavad ministeeriumid või üksused teevad korrapäraselt koostööd rakkerühmaga, mis vastutab taaste- ja vastupidavuskavaga seotud tegevuse koordineerimise eest, otseste ja kaudsete abisaajatega lepingute sõlmimise eest, eesmärkide ja sihtide saavutamise kontrollimise eest ning maksetaotluste saatmise eest Euroopa Komisjonile.

2. Komisjonile vajalikele alusandmetele täieliku juurdepääsu andmise kord

- Portugali taaste- ja vastupidavuskava ja selle rakendamise keskne koordineeriv organ *Estrutura de Missao Recuperar Portugal* vastutab koos arengu- ja ühtekuuluvusameti ning rahandusministeeriumiga kava üldise koordineerimise ja järelevalve eest. Eelkõige tegutseb ta koordineeriva asutusena, et jälgida eesmärkide ja sihtide saavutamisel tehtud edusamme, korraldada järelevalvet, vajaduse korral kontrollida ja auditeerida, koostada aruandeid ja esitada maksetaotlusi. Rakkerühm koordineerib aruannete koostamist eesmärkide ja sihtide saavutamise, asjakohaste näitajate, kvalitatiivse finantsteabe ja muude andmete (näiteks lõppsaajate) kohta. Andmete kodeerimine toimub tsentraliseeritud IT-süsteemis.
- Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 2 esitab Portugal pärast käesoleva lisa punktis 2.1 osutatud asjakohaste kokkulepitud eesmärkide ja sihtide saavutamist komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse rahalise toetuse ja, kui see on asjakohane, laenu maksmiseks. Portugal tagab, et komisjonil on taotluse korral täielik juurdepääs asjaomastele alusandmetele, mis toetavad maksetaotluse nõuetekohast põhjendust, nii maksetaotluse hindamiseks vastavalt määruse (EL) nr 2021/241 artikli 24 lõikele 3 kui ka auditeerimise ja kontrolli eesmärgil. ET